ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម

មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា

មិថុនា ២០២៥

មាតិកា

I. និយមន័យ 5

II. សេចក្តីផ្តើម 9

2.1 ព័ត៌មាន 9

2.2 ការបែងចែកប្រភេទហានិភ័យនៃកម្មវិធីមូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា 9

2.3 ការរៀបចំការអនុវត្តកម្មវិធ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា 10

2.4 ការអភិវឌ្ឍ ការប្រើប្រាស់ និងការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម 10

III. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម 11

3.1 គោលនយោបាយបរិស្ថាន និងសង្គម 11

3.2 ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម 13

3.3 ការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម 15

3.3.1 តួនាទី និងកាតព្វកិច្ចក្នុងការអនុវត្ត ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម 15

3.3.2 កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកខ្ចី 17

3.3.3 ផែនការសកម្មភាពប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម 18

3.3.4 ការត្រៀមលក្ខណៈ និងការឆ្លើយតបបន្ទាន់ 20

3.4 ការវាយតម្លៃហានិភ័យនិងផលប៉ះពាល់បរិស្ថានសង្គមនិងអភិបាលកិច្ច ពិសេសតាមគម្រោង 21

3.4.1 ការចាត់ថ្នាក់ហានិភ័យ 21

3.4.2 ការត្រួតពិនិត្យបរិស្ថាន និងសង្គម 22

3.4.3 លទ្ធផលនៃការពិនិត្យ៖ តម្រូវការសក្តានុពលសម្រាប់ការវាយតម្លៃបន្ថែម និង/ឬផែនការគ្រប់គ្រង 23

3.4.4 តម្រូវការកាត់បន្ថយ 24

3.4.5 ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម 24

3.4.6 ការសិក្សាលម្អិតលើបរិស្ថាន និងសង្គម 25

3.4.7 ការសម្រេចចិត្ត 26

3.4.8 លក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន..27

3.5 ការត្រួតពិនិត្យ និងការរាយការណ៍ (ក្រោយការវិនិយោគ)..27

3.5.2 ការត្រួតពិនិត្យ និងការរាយការណ៍កម្រិតកម្មវិធី..28

3.5.3 ការរាយការណ៍ទៅកាន់មូលនិធិអាកាសធាតុបៃតង (GCF)..28

3.6 ការបង្ហាញព័ត៌មានជាសាធារណៈ 29

3.7 យន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខ 29

3.7.1 យន្តការបណ្តឹងសារទុក្ខកម្រិត AE..29

3.7.2 យន្តការបណ្តឹងសារទុក្ខកម្រិតកម្មវិធី CCFF 30

3.7.3 យន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខជាក់លាក់នៅលើសកម្មភាព (គម្រោង)..31

IV. ផែនការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ 33

ឧបសម្ព័ន្ធ 1: បញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល 38

ឧបសម្ព័ន្ធទី 2៖ បញ្ជីពិនិត្យត្រួតពិនិត្យ CCFF..40

ឧបសម្ព័ន្ធ 3៖ សេចក្តីណែនាំសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម សម្រាប់ LFIs 43

ឧបសម្ព័ន្ធទី 4៖ ការណែនាំសម្រាប់ធ្វើសវនកម្មអនុលោមតាមបរិស្ថាន និងសង្គម និងការរៀបចំរបាយការណ៍សវនកម្មសម្រាប់ឧបករណ៍ដែលមានស្រាប់/គម្រោងដែលមានស្រាប់..45

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៥៖ គំរូវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម 46

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៦៖ គំរូផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម (ESAP) 49

ឧបសម្ព័ន្ធទី 7៖ គំរូរបាយការណ៍ការសិក្សាលម្អិតពីបរិស្ថាននិងសង្គម (បរិស្ថាននិងសង្គម ការសិក្សាលម្អិត) 52

ឧបសម្ព័ន្ធទី 8 ៖ ស្តង់ដារសម្រាប់កិច្ចសន្យារវាង មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជានិងអ្នកខ្ចី 59

ឧបសម្ព័ន្ធ 9៖ ច្បាប់បរិស្ថានរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័ននិងការវិភាគ GAP..63

ឧបសម្ព័ន្ធ 10៖ តារាងម៉ាទ្រីសហានិភ័យ 74

ឧបសម្ព័ន្ធទី 11៖ កំណត់សម្គាល់លើការវាយតម្លៃ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ 88
ឧបសម្ព័ន្ធទី 12 ៖ ក្របខ័ណ្ឌវាយតម្លៃហានិភ័យ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ 89
ឧបសម្ព័ន្ធទី 13៖ ក្របខ័ណ្ឌផែនការជនជាតិដើមភាគតិច 93
ឧបសម្ព័ន្ធទី 14៖ មគ្គុទ្ទេសក៍ក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍកម្រងសំណួរអំពីការសិក្សាលម្អិត 108
ឧបសម្ព័ន្ធទី 15៖ ក្របខ័ណ្ឌផែនការត្រៀមបម្រុង និងការឆ្លើយតបបន្ទាន់ 113
ឧបសម្ព័ន្ធទី 16៖ ការណែនាំអំពីនីតិវិធីស្វែងរកឱកាសសម្រាប់អ្នកខ្ចី មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា 114

តារាង

តារាងទី1: សេចក្តីសង្ខេបនៃដំណើរការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម របស់ CCFF មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា 14
តារាងទី2: ផែនការសកម្មភាព ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម 18
តារាងទី3: ការចាត់ថ្នាក់ហានិភ័យ 21
តារាងទី4: មាតិការបាយការណ៍សង្ខេប បរិស្ថាន និងសង្គម 26
តារាងទី5 ៖ ការកំណត់ពេលវេលាសម្រាប់ការវាយការណ៍ដោយភាគីគម្រោង 28
តារាងទី6 ៖ ពេលវេលាសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យកម្រិត CCFF 28
តារាងទី7 ៖ ដំណើរការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ 34
តារាងទី8 ៖ បញ្ជីត្រួតពិនិត្យដំបូងរបស់មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា 40
តារាងទី9 ៖គំរូ ESAP 50
តារាងទី10 ៖ ឃ្លាច្បាប់ស្តង់ដារ E&S 59
តារាងទី11 ៖ ការវិភាគគម្លាតច្បាប់ជាតិនឹងស្តង់ដារ GCF ESS (IFC PS) 65
តារាងទី12 ៖ ម៉ាទ្រីសហានិភ័យ (Risk Matrix) 74

តារាងទី 13 ៖ កំណត់ចំណាំលើការវាយតម្លៃលើ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ 88
តារាងទី 14 ៖ តម្រូវការ IPPF សំខាន់ៗ 96
តារាងទី 15 ៖ មគ្គុទ្ទេសក៍ក្របខណ្ឌសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសំណួរ ការសិក្សាលម្អិត 108

I. និយមន័យ

និយមន័យខាងក្រោមត្រូវអនុវត្តនៅក្នុងឯកសារនេះ

សកម្មភាព	សម្រាប់គោលបំណងនៃ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម នេះ ហើយលុះត្រាតែមានការបញ្ជាក់ផ្សេងពីនេះ សំដៅលើគម្រោង និងអនុគម្រោងដែលផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយឧបករណ៍កម្ចី និងជំនួយឥតសំណងរបស់ CCFF ។
អ្នកខ្ចី	មានន័យថា អង្គភាពវិស័យឯកជនដែលបានចុះបញ្ជី និងដំណើរការនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលទទួលបានមូលនិធិក្រោមការផ្តល់ឥណទានបៃតងលក់ដុំរបស់ CCFF ឬការផ្តល់ឥណទានបៃតងដោយផ្ទាល់នៅក្រោមសមាសភាគទី 2 ។
ក្រុមការងារ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា	មានន័យថា ក្រុមការងារមូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា (CCFF) ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃការរៀបចំការអនុវត្តនៃសំណើផ្តល់មូលនិធិដើម្បីគ្រប់គ្រងសកម្មភាពដែលផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានក្រោមសមាសភាគទី 2
មរតកវប្បធម៌	សំដៅលើ (i) ទម្រង់រូបីនៃបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ ដូចជាវត្ថុដែលអាចផ្លាស់ទីបាន ឬអចលនវត្ថុ ទ្រព្យសម្បត្តិ ទីតាំង រចនាសម្ព័ន្ធ ឬក្រុមនៃរចនាសម្ព័ន្ធ ដែលមានវត្ថុបុរាណវិទ្យា (បុរេប្រវត្តិ) បុរាណវិទ្យា ប្រវត្តិសាស្ត្រ វប្បធម៌ សិល្បៈ និងតម្លៃសាសនា លក្ខណៈធម្មជាតិតែមួយគត់ ឬវត្ថុជាក់ស្តែងដែលបង្កប់នូវតម្លៃវប្បធម៌ ដូចជាព្រៃពិសិដ្ឋ ថ្ម បឹង និងទឹកជ្រោះ និង (ii) ករណីមួយចំនួននៃទម្រង់អរូបីនៃវប្បធម៌ដែលត្រូវបានស្នើឱ្យប្រើសម្រាប់គោលបំណងពាណិជ្ជកម្ម ដូចជាចំណេះដឹងវប្បធម៌ ការច្នៃប្រឌិត និងការអនុវត្តរបស់សហគមន៍ដែលបញ្ចូលរបៀបរស់នៅបែបប្រពៃណី។
ផលប៉ះពាល់សរុប	ផលប៉ះពាល់បន្ថែមលើតំបន់ ឬធនធានដែលបានប្រើប្រាស់ ឬប៉ះពាល់ផ្ទាល់ដោយគម្រោងពីការអភិវឌ្ឍដែលមានស្រាប់ ផែនការ ឬកំណត់ដោយសមហេតុផល នៅពេលហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់ត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ។
ការសិក្សាលម្អិត	នៅក្នុងបរិបទនៃប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គមនេះ សំដៅលើដំណើរការនៃការស៊ើបអង្កេតការវិនិយោគសក្តានុពល ដើម្បីបញ្ជាក់ការពិតទាំងអស់ ដូចជាការពិនិត្យឡើងវិញនូវការការពារបរិស្ថាន និងសង្គម សវនកម្ម ការវាយតម្លៃ និងការអនុលោមភាព មុនពេលសម្រេចចិត្តលើការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ឬចូលទៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយភាគីគម្រោង។
បរិស្ថាន និងសង្គម	បរិស្ថាន និងសង្គម។
ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម	សំដៅលើឯកសារដែលមានបញ្ជី និងការពិពណ៌នាអំពីវិធានការដែលត្រូវបានកំណត់សម្រាប់ការជៀសវាងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់បរិស្ថាន និងសង្គម រួមទាំងកាត់បន្ថយឱ្យនៅកម្រិតដែល

	អាចទទួលយកបាន ឬកាត់បន្ថយ និងផ្តល់សំណងដល់ពួកគេ ហើយជាធម្មតាជាលទ្ធផលចម្បងនៃដំណើរការសិក្សាលម្អិតពីបរិស្ថាន និងសង្គម។ ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម (ESAP) គឺដូចគ្នាទៅនឹង បរិស្ថាននិងសង្គម (ESMP) សម្រាប់គោលបំណងវាក្យស័ព្ទ GCF ។
ការវាយតម្លៃបរិស្ថាន និងសង្គម	មានន័យថា ការវាយតម្លៃនៃហានិភ័យបរិស្ថាន និងសង្គម ផលប៉ះពាល់ និងឱកាសដែលធ្វើឡើងដោយអនុលោមតាម ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម និងស្តង់ដារការអនុវត្ត IFC ដែលបានយោង។
ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម	សំដៅលើសំណុំនៃដំណើរការ និងនីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រង ដែលអនុញ្ញាតឱ្យអង្គភាពមួយកំណត់ វិភាគ គ្រប់គ្រង និងកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមនៃសកម្មភាពរបស់ខ្លួនតាមរបៀបស្របគ្នា និងដើម្បីកែលម្អការអនុវត្តក្នុងរឿងនេះតាមពេលវេលា។
ស្តង់ដារការអនុវត្តបរិស្ថាន និងសង្គម	សំដៅលើសំណុំនៃស្តង់ដារសាជីវកម្មហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ ដែលបញ្ជាក់អំពីលទ្ធផលដែលចង់បាន និងតម្រូវការជាក់លាក់ ដើម្បីសម្រេចបានលទ្ធផលទាំងនេះ តាមរយៈមធ្យោបាយដែលសមស្របទៅនឹងធម្មជាតិ និងទំហំនៃសកម្មភាព និងសមស្របជាមួយនឹងកម្រិតនៃហានិភ័យបរិស្ថាន និងសង្គម និង/ឬផលប៉ះពាល់។
គោលនយោបាយបរិស្ថាន និងសង្គម	គោលនយោបាយបរិស្ថាននិងសង្គមគឺជាគោលនយោបាយទូលំទូលាយដែលប្តេជ្ញា CCFF ក្នុងការធានានិរន្តរភាពសង្គម និងបរិស្ថាននៃសកម្មភាពដែលខ្លួនគាំទ្រ។
ហានិភ័យបរិស្ថាន និងសង្គម	គឺជាការរួមបញ្ចូលគ្នានៃប្រូបាប៊ីលីតេនៃការកើតឡើងនៃគ្រោះថ្នាក់ជាក់លាក់ និងភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃផលប៉ះពាល់ដែលបណ្តាលមកពីការកើតឡើងបែបនេះ។
អង្គភាពប្រតិបត្តិ	មានន័យថា ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងកសិកម្ម និង មេគង្គ ស្ត្រេធីជីក ផៃភីថល (ខេមបូឌា) ឯ.ក
FI (Financial Intermediation)	អន្តរការីហិរញ្ញវត្ថុ
GCF (Green Climate Fund)	មូលនិធិអាកាសធាតុបៃតង
គណៈកម្មាធិការឥណទានបៃតង (Green Credit Committee – GCC)	មានន័យថា គណៈកម្មាធិការឥណទានបៃតង ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃការរៀបចំការអនុវត្តនៃសំណើផ្តល់មូលនិធិ។
IFC (International Finance Corporation)	សាជីវកម្មហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ។
ការផ្លាស់ទីដោយមិនស្ម័គ្រចិត្ត	មានន័យថា ការផ្លាស់ទីតាំង (ការផ្លាស់ទីលំនៅ ការបាត់បង់ដីលំនៅដ្ឋាន ឬការបាត់បង់ទីជម្រក) ការផ្លាស់ទីលំនៅសេដ្ឋកិច្ច (ការបាត់បង់ដីធ្លី ទ្រព្យសម្បត្តិ ឬការទទួលបាន

	ទ្រព្យសម្បត្តិ រួមទាំងការផ្លាស់ទីលំនៅ ដែលនាំឱ្យបាត់បង់ប្រភពចំណូល ឬមធ្យោបាយចិញ្ចឹមជីវិតផ្សេងទៀត) ឬទាំងពីរនេះ បណ្តាលមកពីការទិញដីទាក់ទងនឹងគម្រោង ឬការរឹតបន្តឹងលើការប្រើប្រាស់ដីធ្លី។ ការតាំងទីលំនៅថ្មីត្រូវបានចាត់ទុកថាជារឿងអចេតនា នៅពេលដែលប្រជាពលរដ្ឋ ឬសហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់មិនមានសិទ្ធិបដិសេធការទទួលបានដី ឬការរឹតត្បិតលើការប្រើប្រាស់ដីដែលបណ្តាលឱ្យមានការផ្លាស់ទីលំនៅ។
KDB (Korea Development Bank)	ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍កូរ៉េ ដែលជាស្ថាប័នមានសម្បទា នៃមូលនិធិអាកាសធាតុបៃតង (GCF)។
ការទិញដី	សំដៅលើវិធីសាស្រ្តទាំងអស់នៃការទទួលបានដីសម្រាប់គោលបំណងគម្រោង ដែលអាចរាប់បញ្ចូលទាំងការទិញទាំងស្រុង ការដកហូតទ្រព្យសម្បត្តិ និងការទិញសិទ្ធិចូលប្រើប្រាស់ ដូចជាភាពងាយស្រួល ឬសិទ្ធិផ្លូវជាដើម។
ការពិគ្រោះយោបល់មានអត្ថន័យ	សំដៅលើដំណើរការពីរផ្លូវ ដែល៖ (ក) ចាប់ផ្តើមដំបូងក្នុងដំណើរការរៀបចំគម្រោង ដើម្បីប្រមូលទស្សនៈដំបូងលើសំណើគម្រោង និងជូនដំណឹងអំពីការរចនាគម្រោង។ (ខ) លើកទឹកចិត្តដល់មតិអ្នកពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេសជាមធ្យោបាយនៃការជូនដំណឹងអំពីការរចនាគម្រោង និងការចូលរួមដោយភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងការកំណត់ និងកាត់បន្ថយហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម (គ) បន្តឈរលើមូលដ្ឋានជាបន្ត នៅពេលដែលហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់កើតឡើង (ឃ) ផ្អែកលើការបង្ហាញជាមុន និងការផ្សព្វផ្សាយនៃព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធ តម្លាភាព គោលបំណង អត្ថន័យ និងងាយស្រួលចូលប្រើក្នុងក្របខ័ណ្ឌពេលវេលា ដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងទម្រង់សមស្របតាមវប្បធម៌ ជាភាសាមូលដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ និងអាចយល់បានចំពោះភាគីពាក់ព័ន្ធ (ង) ពិចារណា និងឆ្លើយតបទៅនឹងមតិកែលម្អ (ច) គាំទ្រការចូលរួមយ៉ាងសកម្ម និងរួមបញ្ចូលជាមួយភាគីដែលរងផលប៉ះពាល់គម្រោង (ឆ) គ្មានឧបាយកលពីខាងក្រៅ ការជ្រៀតជ្រែក ការបង្ខិតបង្ខំ ការរើសអើង និងការបំភិតបំភ័យ និង (ជ) ត្រូវបានចងក្រងជាឯកសារ និងបង្ហាញ ដំណើរការដែលកំណត់ជំហានអាទិភាពសម្រាប់ការកំណត់ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានតាមរយៈការជៀសវាង ការបង្រួមអប្បបរមា ការស្តារឡើងវិញ និងសំណង ក៏ដូចជាឱកាសសម្រាប់អត្ថប្រយោជន៍នៃការអភិវឌ្ឍសមស្រប និងចីរភាព។

ឋានានុក្រម នៃការកាត់បន្ថយ	ដំណើរការដែលកំណត់ជំហានអាទិភាពសម្រាប់ការកំណត់ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានតាមរយៈការជៀសវាង ការបង្រួមអប្បបរមា ការស្តារឡើងវិញ និងសំណង ក៏ដូចជាឱកាសសម្រាប់អត្ថប្រយោជន៍នៃការអភិវឌ្ឍសមស្រប និងចីរភាព។
គណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យ Oversight Committee (OC)	មានន័យថា គណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យ ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃការរៀបចំការអនុវត្តនៃសំណើថវិកា។
ភាគីគម្រោង	អ្នកខ្ចី ឬអ្នកផ្តល់ជំនួយបច្ចេកទេស ដែលទទួលហិរញ្ញប្បទានពី មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា។
ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ (SEAH)	មានន័យថា ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ។
ភាគីពាក់ព័ន្ធ	សំដៅទៅលើបុគ្គល ឬក្រុមដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលដោយគម្រោង ក៏ដូចជាអ្នកដែលអាចមានចំណាប់អារម្មណ៍ក្នុងគម្រោង និង/ឬសមត្ថភាពក្នុងការជះឥទ្ធិពលលើលទ្ធផលរបស់វា ទាំងវិជ្ជមាន ឬអវិជ្ជមាន។ អ្នកពាក់ព័ន្ធអាចរួមបញ្ចូលសហគមន៍ ឬបុគ្គលដែលរងផលប៉ះពាល់ក្នុងតំបន់ និងអ្នកតំណាងផ្លូវការ និងក្រៅផ្លូវការរបស់ពួកគេ អាជ្ញាធររដ្ឋាភិបាលជាតិ ឬមូលដ្ឋាន អ្នកនយោបាយ អ្នកដឹកនាំសាសនា អង្គការសង្គមស៊ីវិល និងក្រុមដែលមានផលប្រយោជន៍ពិសេស សហគមន៍សិក្សា ឬអាជីវកម្មផ្សេងទៀត។
ក្រុមងាយរងគ្រោះ	សំដៅទៅលើអ្នកដែលអាចទំនងជាត្រូវបានរងផលប៉ះពាល់ដោយផលប៉ះពាល់នៃគម្រោង និង/ឬមានកម្រិតច្រើនជាងអ្នកដទៃក្នុងសមត្ថភាពរបស់ពួកគេក្នុងការទាញយកអត្ថប្រយោជន៍ពីគម្រោង។ បុគ្គលឬក្រុមបែបនេះក៏ទំនងជាត្រូវបានដកចេញពីឬមិនអាចចូលរួមបានពេញលេញនៅក្នុងដំណើរការពិគ្រោះយោបល់ជាចម្បង ហើយដូច្នេះអាចតម្រូវឱ្យមានវិធានការជាក់លាក់ និង/ឬជំនួយដើម្បីធ្វើដូច្នេះបាន។

II. សេចក្តីផ្តើម

2.1 ព័ត៌មាន

មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា (CCFF) គឺជាគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអាកាសធាតុថ្នាក់ជាតិ ដែលរំពឹងថានឹងកៀរគរថវិកាចំនួន ១០៥ លានដុល្លារអាម៉េរិក ដោយរួមបញ្ចូលគ្នានូវហិរញ្ញវត្ថុចំនួន ១០០ លានដុល្លារអាម៉េរិក និងជំនួយចំនួន ៥ លានដុល្លារអាម៉េរិក ដើម្បីជំរុញការវិនិយោគពីវិស័យឯកជនទៅក្នុងគម្រោងកាត់បន្ថយ និងបន្សាំអាកាសធាតុដែលរងផលប៉ះពាល់ខ្លាំងស្របតាមគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ដែលអាចសម្រេចបានតាមតម្រូវការផែនការជាតិរួមចំណែកឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា Nationally Determined Contribution (NDC) និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពរបស់កម្ពុជា (CSDGs)។

CCFF នឹងស្ថិតក្រោមធនាគារគោលនយោបាយកម្ពុជា ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងកសិកម្ម (ARDB)។ ARDB គឺជាសហគ្រាសសាធារណៈដែលមានម្ចាស់ភាគហ៊ុនតែមួយគត់គឺក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ (MEF) នៃរាជរដ្ឋាភិបាល។ ARDB គឺជាធនាគារពាណិជ្ជរបស់រដ្ឋដែលស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យបច្ចេកទេស និងហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ (MEF) និងការត្រួតពិនិត្យបទប្បញ្ញត្តិរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា(NBC)។

ដើម្បីបញ្ចេញឥណទានក្រោមក្របខ័ណ្ឌនៃកម្មវិធី CCFF , ARDB នឹងបង្កើតក្រុមការងារ CCFF សម្រាប់អនុវត្ត ការវាយតម្លៃឥណទាន និងបញ្ចេញឥណទាន និងការគ្រប់គ្រងតាមគោលការណ៍ណែនាំប្រតិបត្តិការរបស់ CCFF ។ Mekong Strategic Capital (MSC) នឹងគ្រប់គ្រង CCFF TA Facility ស្របតាមលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចព្រមព្រៀងបុត្រសម្ព័ន្ធ និងគោលនយោបាយជំនួយ។ សកម្មភាពទាំងអស់ដែលត្រូវផ្តល់មូលនិធិដោយកម្មវិធីនេះ (រួមទាំងតាមរយៈអន្តរការីផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ) ចាំបាច់ត្រូវគោរពតាមគោលបំណង ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គមដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងសម្រាប់កម្មវិធីនេះខាងក្រោម។

កម្មវិធីនេះមានសមាសភាគដូចខាងក្រោម:

- សមាសភាគទី 1 (ជំនួយឥតសំណង 3 លានដុល្លារអាម៉េរិក)៖ ការបង្កើតឧបករណ៍ផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា
- សមាសភាគទី 2 (ប្រាក់កម្ចី 100 លានដុល្លារអាម៉េរិក)៖ ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុសម្រាប់គម្រោងកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អាកាសធាតុខ្ពស់ និងការបន្សាំ
- សមាសភាគទី 3 (ជំនួយឥតសំណង 2 លានដុល្លារអាម៉េរិក)៖ ឧបករណ៍ជំនួយបច្ចេកទេសដើម្បីដោះស្រាយឧបសគ្គដែលមិនមែនជាហិរញ្ញវត្ថុដែលរារាំងដល់ការទទួលយកគម្រោងអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា

2.2 ការបែងចែកប្រភេទហានិភ័យនៃកម្មវិធីមូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា

កម្មវិធីនឹងវិនិយោគទៅក្នុងគម្រោងផលប៉ះពាល់អាកាសធាតុខ្ពស់នៅទូទាំងវិស័យថាមពល (ថាមពលកកើតឡើងវិញ និងថាមពលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព) ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទឹក កសិកម្ម និងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងការដឹកជញ្ជូនដែល

បញ្ចេញឧស្ម័នតិច។ សកម្មភាពដែលមានសិទ្ធិទទួលបានហិរញ្ញប្បទាននៅក្រោមវិស័យនីមួយៗត្រូវបានផ្តល់ជូននៅក្នុងសៀវភៅណែនាំប្រតិបត្តិការរបស់ CCFF (លក្ខខណ្ឌនៃការវិនិយោគ និងសិទ្ធិទទួលបាន)។

កម្មវិធីនេះនឹងផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់គម្រោងដែលមានហានិភ័យបរិស្ថាន និងសង្គមកម្រិតទាបដល់មធ្យមប៉ុណ្ណោះ ដែលជាទូទៅមានលក្ខណៈជាក់លាក់នៃទីតាំងនៃគម្រោង ដែលអាចកែតម្រូវបាននិងត្រូវបានដោះស្រាយយ៉ាងងាយស្រួលតាមរយៈវិធានការកាត់បន្ថយ។ គម្រោងហានិភ័យខ្ពស់ (ប្រភេទ A និង I1) នឹងត្រូវបានដកចេញពីសកម្មភាពដែលត្រូវបានផ្តល់មូលនិធិដោយ CCFF ។

កម្មវិធីនឹងមិនផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់គម្រោងដែលមិនអនុលោមតាមសេចក្តីថ្លែងការណ៍គោលនយោបាយ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម របស់ខ្លួន ឬសកម្មភាពណាមួយនៅក្នុងបញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូលនោះទេ។ CCFF ក៏នឹងមិនផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់គម្រោងដែលមិនគោរពតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិសង្គម និងបរិស្ថានរបស់កម្ពុជា រួមទាំងច្បាប់ទាំងនោះដែលអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់កម្ពុជាក្រោមច្បាប់អន្តរជាតិផងដែរ។

កម្មវិធីនេះរួមបញ្ចូលប្រភេទនៃសកម្មភាពដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការវិនិយោគតាមរយៈអន្តរការីហិរញ្ញវត្ថុ គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអាកាសធាតុកម្ពុជាត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាកម្រិតមធ្យមនៃអន្តរការី I2 តាមគោលនយោបាយបរិស្ថាន និងសង្គមដែលបានកែសម្រួលរបស់ GCF ។

2.3 ការរៀបចំការអនុវត្តកម្មវិធ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា

ស្ថាប័នមានសម្បទា នៃកម្មវិធី CCFF គឺធនាគារអភិវឌ្ឍន៍កូរ៉េ (KDB) ដែលនឹងត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តកម្មវិធី CCFF ស្របតាមសំណើផ្តល់មូលនិធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ កិច្ចព្រមព្រៀងសកម្មភាពដែលផ្តល់មូលនិធិ។ KDB បានឆ្លងកាត់ដំណើរការទទួលស្គាល់ GCF ដ៏រឹងមាំ រួមទាំងសម្រាប់អភិបាលកិច្ចបរិស្ថាន និងមានសមត្ថភាពស្ថាប័នរឹងមាំ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យការអនុវត្ត ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម នេះនៅក្នុងតួនាទីរបស់ខ្លួននៃអង្គភាពមានសម្បទា ។ KDB ត្រូវបញ្ជូនរបាយការណ៍បរិស្ថានប្រចាំឆ្នាំទៅ GCF ដោយអនុលោមតាមកាតព្វកិច្ចនៃកិច្ចព្រមព្រៀង Accreditation Master Agreement ការទទួលស្គាល់របស់ខ្លួន។ សូមមើលផ្នែក 3.5.3 ផងដែរអំពីការរាយការណ៍ទៅ GCF ។

2.4 ការអភិវឌ្ឍ ការប្រើប្រាស់ និងការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម

ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម នឹងត្រូវបានពិនិត្យ និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពជាបន្តបន្ទាប់ក្នុងលក្ខណៈតម្លាភាព និងការចូលរួមដើម្បីរក្សាភាពពាក់ព័ន្ធ និងការឆ្លើយតបចំពោះស្ថានភាពអង្គភាព សង្គម សេដ្ឋកិច្ច និងនយោបាយដែលកំពុងមាន។

ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម ក៏នឹងស្របតាមការអនុវត្តល្អបំផុតអន្តរជាតិ និងស្តង់ដារដែលអាចអនុវត្តបាន ដោយឆ្លុះបញ្ចាំងពីបទពិសោធន៍ និងមេរៀនដែលបានរៀនដោយស្ថាប័នមានសម្បទា(KDB), កម្មវិធី CCFF ដោយខ្លួនផ្ទាល់និងអ្នកដទៃ។

ការអនុវត្ត E&S នៃកម្មវិធី CCFF នឹងស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យប្រចាំឆ្នាំ[1] ដូច្នេះហើយប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន សង្គមនឹងត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព ពីចំណេះដឹងដែលទទួលបានពីការអនុវត្ត និងដើម្បីធានាប្រសិទ្ធភាព និងភាពពាក់ព័ន្ធរបស់វាទៅនឹងគោលបំណង តម្រូវការ និងវិធានការអនុវត្តកម្មវិធីរបស់ CCFF ។

ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម នេះត្រូវបានអនុម័តដោយគណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យ CCFF ដែល AE ក៏ជាសមាជិកបោះឆ្នោតផងដែរ។ វាត្រូវបានទទួលស្គាល់ថាប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង បរិស្ថាននិងសង្គមអាចត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្ម ឬធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពពីពេលមួយទៅពេលមួយ ក្រោមការយល់ព្រមពីគណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យ។

III. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម

ផ្នែកនេះពិពណ៌នាអំពីប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម របស់ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ដែលជាសំណុំនៃគោលនយោបាយ និងនីតិវិធីសម្រាប់កំណត់ គ្រប់គ្រង និងកាត់បន្ថយហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម ដែលទាក់ទងនឹងប្រតិបត្តិការ និងវិនិយោគរបស់ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា។ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គមនេះ រួមមានធាតុសំខាន់ៗដូចតទៅ៖

1. គោលនយោបាយបរិស្ថាន និងសង្គម
2. នីតិវិធី **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** សម្រាប់កំណត់ គ្រប់គ្រង និងកាត់បន្ថយឱកាសហានិភ័យ បរិស្ថាន និងសង្គម
3. ផែនការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ
4. បញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល (Exclusion List)
5. សេចក្ដីណែនាំស្ដីពីការវាយតម្លៃ SEAH

នីតិវិធី **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** នេះអនុវត្តចំពោះសកម្មភាពទាំងអស់ដែលផ្ដល់ហិរញ្ញប្បទានដោយ CCFF។

3.1 គោលនយោបាយបរិស្ថាន និងសង្គម

មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ប្ដេជ្ញាធានានូវនិរន្តរភាពសង្គម និងបរិស្ថាននៃសកម្មភាពដែលខ្លួនគាំទ្រ។ នៅក្នុងបរិបទនេះ គោលបំណងនៃគោលនយោបាយបរិស្ថាននិងសង្គម គឺដើម្បី៖

- ជៀសវាងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃសកម្មភាពរបស់ខ្លួនលើបរិស្ថាន និងប្រជាពលរដ្ឋដែលរងផលប៉ះពាល់ ហើយក្នុងករណីដែលជៀសមិនរួច កាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់មនុស្ស និងបរិស្ថាន។
- គោរពសិទ្ធិមនុស្សគ្រប់រូបភាព ជៀសវាងការរើសអើង។ នេះរួមបញ្ចូលទាំងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីជៀសវាង និងកន្លែងដែលការជៀសវាងមិនអាចទៅរួច កាត់បន្ថយហានិភ័យនៃ SEAH ចំពោះមនុស្សដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយសកម្មភាព CCFF ។
- គាំទ្រអ្នកខ្ចីដើម្បីពង្រឹងប្រព័ន្ធការពាររបស់ពួកគេ និងអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពគ្រប់គ្រងហានិភ័យបរិស្ថាន និងសង្គម។

[1] សកម្មភាពនឹងត្រូវសម្រេចបានតាមរយៈរបាយការណ៍លទ្ធផលការងារប្រចាំឆ្នាំដែលដាក់ជូនគណៈកម្មាធិការ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា

ក្រុមការងារ CCFF ផ្សព្វផ្សាយគោលការណ៍ បរិស្ថាននិងសង្គម ដូចខាងក្រោម[2]៖

- អនុលោមតាមច្បាប់មូលដ្ឋាន៖ រាល់សកម្មភាពដែលផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយ CCFF ត្រូវអនុវត្តតាមច្បាប់មូលដ្ឋាន បទប្បញ្ញត្តិ និងការអនុញ្ញាតក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការការពារបរិស្ថាន និងសង្គម[3]។
- ការអនុវត្តប្រកបដោយសុខដុមរមនានៃស្តង់ដារបរិស្ថាន និងសង្គមដលអនុវត្តបានល្អបំផុត៖ សកម្មភាពដែលគាំទ្រដោយ CCFF នឹងត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យអនុវត្តតាមគោលនយោបាយបរិស្ថាន និងសង្គមរបស់ GCF និងការការពារបរិស្ថាន និងសង្គមរបស់ GCF ដែលពាក់ព័ន្ធ[4]។
- មាត្រដ្ឋានវិធីសាស្ត្រផ្អែកលើហានិភ័យ៖ ស្តង់ដារ បរិស្ថាននិងសង្គម នឹងត្រូវបានអនុវត្តក្នុងលក្ខណៈផ្អែកលើហានិភ័យ និងមិនមែនជាវិធីសាស្ត្រដែលមានទំហំមួយសមជាមួយទាំងអស់។ វិធីសាស្ត្រនេះនឹងតម្រូវឱ្យតម្រូវការ និងដំណើរការបរិស្ថាន និងសង្គមមានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នាជាមួយនឹងកម្រិតនៃហានិភ័យ និងបំពេញតាមស្តង់ដារ បរិស្ថាន និងសង្គម ដែលពាក់ព័ន្ធ (IFC PS)។
- ឋានានុក្រមកាត់បន្ថយ៖ CCFF ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវឋានានុក្រមកាត់បន្ថយជាគោលការណ៍រួមក្នុងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម ដែលសមរម្យសម្រាប់គ្រប់ករណីទាំងអស់នៃសកម្មភាពហិរញ្ញប្បទានរបស់កម្មវិធី CCFF ។ ឋានានុក្រមកាត់បន្ថយមានគោលបំណង៖

  (ក) ប្រមើលមើល និងជៀសវាងហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើមនុស្ស និងបរិស្ថាន តាមរយៈការពិនិត្យដោយប្រុងប្រយ័ត្ន។

  (ខ) នៅពេលដែលមិនអាចជៀសវាងបាន ហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានត្រូវបានបង្រួមអប្បបរមាតាមរយៈវិធានការកាត់បន្ថយ។

  (គ) កាត់បន្ថយហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់ដែលនៅសេសសល់ និង

  (ឃ) នៅពេលដែលវិធានការជៀសវាង ការបង្រួមអប្បបរមា ឬវិធានការកាត់បន្ថយមិនមាន ឬគ្រប់គ្រាន់ ហើយកន្លែងណាដែលមានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបង្ហាញអំពីភាពត្រឹមត្រូវ និងគាំទ្រលទ្ធភាពជោគជ័យ ការរចនា និងអនុវត្តវិធានការដែលផ្តល់សំណង និងការស្តារឡើងវិញ មុនពេលសំណងគ្រប់គ្រាន់ និងសមធម៌នៃហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់ដែលនៅសល់។

- លទ្ធភាពទទួលបាន និងសមធម៌៖ សកម្មភាពដែលផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយកម្មវិធី CCFF នឹងផ្តល់នូវការទទួលបានធនធាន និងអត្ថប្រយោជន៍ដោយស្មើភាព និងសមភាព រួមទាំងការធានាថាការពិចារណាត្រឹមត្រូវត្រូវបានផ្តល់ដល់ប្រជាជនដែលងាយរងគ្រោះ និងជនក្រីក្រ ក្រុម និងបុគ្គល សហគមន៍មូលដ្ឋាន ជនជាតិដើមភាគតិច (សូមមើលតារាងទី 14 សម្រាប់ការណែនាំអំពីនិយមន័យ IP) ក្នុងករណីដែលក្រុមរដ្ឋត្រូវបានទទួលស្គាល់ និងក្រុមបុគ្គលផ្សេងទៀតដែលត្រូវបានទទួលរងផលប៉ះពាល់ ឬអាចរងផលប៉ះពាល់ដោយសកម្មភាពហិរញ្ញប្បទានរបស់ CCFF ។

---

[2] ប្រភព៖ Climate4Action LLC សម្របសម្រាប់ CCFF និងបានតម្រឹមតាមគោលការណ៍ GCF E&S

[3] សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី 9៖ ច្បាប់បរិស្ថាន RGC ក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័ន និងការវិភាគ ផែនការសកម្មភាពយេនឌ័រ សម្រាប់បញ្ជីមិនពេញលេញនៃតម្រូវការពាក់ព័ន្ធសម្រាប់ជាឯកសារយោង ក៏ដូចជាការវាយតម្លៃ ផែនការសកម្មភាពយេនឌ័រ ប្រឆាំងនឹង GCF ESS (IFC PS) ។

[4] ការការពារបរិស្ថាន និងសង្គមបណ្តោះអាសន្នរបស់ GCF គឺជាស្តង់ដារការអនុវត្តបរិស្ថាន និងសង្គមរបស់សាជីវកម្មហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ (ប្រភព៖ GCF)

- លក្ខខណ្ឌការងារ ៖ ការរៀបចំស្ថាប័ន និងប្រតិបត្តិការរបស់ CCFF ក៏ដូចជាការវិនិយោគទាំងអស់របស់ខ្លួនត្រូវលើកកម្ពស់ការងារសមរម្យ ការព្យាបាលដោយយុត្តិធម៌ ការមិនរើសអើង និងឱកាសស្មើគ្នាសម្រាប់កម្មករ ដោយមិនមានការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ និងត្រូវបានដឹកនាំដោយស្តង់ដារការងារស្នូលរបស់អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ (ILO)។
- សមភាពយេនឌ័រ៖ ការរៀបចំស្ថាប័ន និងប្រតិបត្តិការរបស់ CCFF ក៏ដូចជាសកម្មភាពទាំងអស់ដែលគាំទ្រដោយស្ថាប័ននេះ ត្រូវលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ និងបរិយាប័ន្ន។
- ការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ៖ តាមតម្រូវការ សកម្មភាពដែលផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយ CCFF នឹងលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការចូលរួមជាមុន និងបន្ត និងការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធ ស្របតាមផែនការការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ព្រមទាំងយន្តការបណ្តឹងសារទុក្ខសមស្រប។
- និរន្តរភាព៖ CCFF ប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះនិរន្តរភាពបរិស្ថាន តាមរយៈការវិនិយោគ និងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសិទ្ធិទទួលបាន ដោយការវិនិយោគត្រូវបានលើកទឹកចិត្តដើម្បីបង្ហាញពីរបៀបដែលពួកគេរួមចំណែកដល់គោលដៅនិរន្តរភាពមួយ ឬច្រើនដូចជា ប្រសិទ្ធភាពថាមពល ប្រសិទ្ធភាពធនធាន ការការពារ និងការត្រួតពិនិត្យការបំពុល ជីវចម្រុះ និងសុខភាព និងសុវត្ថិភាពសហគមន៍។

<u>**វិសាលភាពនៃការដាក់ពាក្យ**</u>

គោលការណ៍នេះត្រូវអនុវត្តចំពោះសកម្មភាពទាំងអស់ដែលត្រូវបានគាំទ្រដោយកម្មវិធីតាមរយៈសមាសភាគរបស់វា។ កម្មវិធីនឹងគាំទ្រតែសកម្មភាពដែលស្របនឹង និងក្នុងព្រំដែននៃប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង បរិស្ថាននិងសង្គម នេះ។ នៅកម្រិតសកម្មភាព គោលនយោបាយបង្កើតលក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការវាយតម្លៃ និងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យផ្នែកបរិស្ថាន និងសង្គម រួមទាំងហានិភ័យ SEAH ដើម្បីឱ្យស្របតាមស្តង់ដារប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម ធានាថាការសិក្សាលម្អិតត្រឹមត្រូវត្រូវបានអនុវត្តសម្រាប់សកម្មភាពផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់កម្មវិធី CCFF ទាំងអស់ រួមទាំងអនុគម្រោងដែលបានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន តាមរយៈអន្តរការីហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងករណីកម្ចីបៃតងលក់ដុំក្រោមសមាសភាគ 2 ។

ដើម្បីអនុវត្តគោលនយោបាយនេះ អង្គភាពប្រតិបត្តិ បានបង្កើតប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម (ESMSដើម្បីធានាថាគោលនយោបាយនេះត្រូវបានអនុវត្តយ៉ាងពេញលេញនៅទូទាំងខ្សែច្រវាក់តម្លៃមូលនិធិ (ការកំណត់អត្តសញ្ញាណគម្រោង ការអភិវឌ្ឍ ការវិនិយោគ ការត្រួតពិនិត្យ និងការវាយការណ៍)។

3.2 ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម

ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គមនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយអនុលោមតាមគោលការណ៍ បរិស្ថាននិងសង្គម ដែលបានកែប្រែ GCF និងស្តង់ដារការអនុវត្តរបស់ IFC ។ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង បរិស្ថាននិងសង្គម ផ្តល់នូវសំណុំនៃគោលនយោបាយ នីតិវិធី និងធនធានដើម្បីកំណត់ គ្រប់គ្រង និងកាត់បន្ថយហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម (E&S) ដែលទាក់ទងនឹងប្រតិបត្តិការ និងការវិនិយោគរបស់ CCFF ។ ដំណើរការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គមរបស់កម្មវិធី CCFF ត្រូវបានសង្ខេបដូចខាងក្រោម។ សូមមើលផ្នែក 3.4 សម្រាប់ព័ត៌មានលម្អិតបន្ថែម។

តារាងទី1: សេចក្តីសង្ខេបនៃដំណើរការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម របស់ CCFF មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា

សង្ខេបដំណើរការគ្រប់គ្រង បរិស្ថាន និងសង្គម (បរិស្ថាន និងសង្គម) របស់ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា	
ការត្រួតពិនិត្យសកម្មភាព (បរិស្ថាន និងសង្គម screening) ដែលទទួលហិរញ្ញប្បទានតាមឥណទាន និងជំនួយឥតសំណងរបស់ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា	ពិនិត្យសកម្មភាពមិនស្របនឹង **បញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល** (Exclusion List) របស់ **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** ដើម្បីធានាថាសកម្មភាពមិនស្ថិតក្នុងបញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល។ ដំណាក់កាលត្រួតពិនិត្យរួមមានការចាត់ថ្នាក់ហានិភ័យ បរិស្ថាន និងសង្គម៖ មានតែគម្រោងប្រភេទ B/I2 (**មធ្យម**) និង C/I3 (**ទាប**) ប៉ុណ្ណោះអាចឈានទៅដល់ដំណាក់កាល **ការសិក្សាលម្អិត**។ គម្រោងប្រភេទ **A/I1 (ខ្ពស់)** ត្រូវបានដកចេញពីការវិនិយោគរបស់មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា[5]។ការចាត់ថ្នាក់នេះធានាថាកម្រិតនៃការសិក្សាលម្អិត សមស្របតាមកម្រិតហានិភ័យដែលវិនិយោគអាចនាំមក។
ការសិក្សាលម្អិតលើបរិស្ថាននិងសង្គម	វាយតម្លៃហានិភ័យ E&S ផលប៉ះពាល់តាមស្តង់ដារការអនុវត្តរបស់ IFC និងសមត្ថភាពរបស់អ្នកខ្ចីក្នុងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ E&S ។ កំណត់គម្លាតនៅក្នុងសមត្ថភាពរបស់អ្នកខ្ចី។ បង្កើតផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គមជាក់លាក់ (ESAP) ដែលកំណត់ពេលវេលា និងអាចវាស់វែងបានសម្រាប់អ្នកខ្ចី ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យ/ចន្លោះនិងផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន–សង្គម ស្របតាម IFC Performance Standards និងវាយតម្លៃសមត្ថភាពអ្នកខ្ចីក្នុងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ។
ការសម្រេចចិត្ត	គណៈកម្មាធិការឥណទានបៃតង CCFF (GCC) នឹងពិនិត្យមើលការវាយតម្លៃបរិស្ថាន និងសង្គមនៃសកម្មភាព និងធ្វើការសម្រេចចិត្តវិនិយោគស្របតាម។វិនិយោគតែនៅក្នុងគម្រោងដែលហានិភ័យភាគច្រើនអាចត្រលប់មកវិញបាន ហើយត្រូវបានដោះស្រាយយ៉ាងងាយស្រួលតាមរយៈវិធានការកាត់បន្ថយ ដូចដែលបានរៀបរាប់លម្អិតនៅក្នុងផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាននិងសង្គម។ CCFF នឹងតាមដានសកម្មភាព E&S តាមរយៈការពិនិត្យមើលរបាយការណ៍ E&S ប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំរបស់អ្នកខ្ចី ក៏ដូចជាការចូល

[5] មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា នឹងមិនវិនិយោគលើគម្រោង "ហានិភ័យខ្ពស់" ណាមួយដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាប្រភេទ A ឬ I1 ដូចក្នុង CCFF ESMS ទេ។

	មើលគេហទំព័រ និងគម្រោងដែលទទួលឥទ្ធិពលពីភាគីពាក់ព័ន្ធតាមការចាំបាច់។ វិសាលភាពនៃការត្រួតពិនិត្យនឹងផ្អែកលើប្រភេទ និងកម្រិតនៃហានិភ័យដែលបានកំណត់ រួមទាំងហានិភ័យបរិស្ថាន និងសង្គម។
ការត្រួតពិនិត្យនិងរាយការណ៍ (ក្រោយការវិនិយោគ)	មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា នឹងតាមដានសកម្មភាព E&S តាមរយៈការពិនិត្យមើលរបាយការណ៍ E&S ប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំរបស់អ្នកខ្ចី ក៏ដូចជាការចូលមើលគេហទំព័រ និងគម្រោងដែលទទួលឥទ្ធិពលពីភាគីពាក់ព័ន្ធតាមការចាំបាច់។ វិសាលភាពនៃការត្រួតពិនិត្យនឹងផ្អែកលើប្រភេទ និងកម្រិតនៃហានិភ័យដែលបានកំណត់ រួមទាំងហានិភ័យបរិស្ថាន និងសង្គម។

3.3 ការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម

ផ្នែកនេះបង្ហាញពីតួនាទី និងកាតព្វកិច្ចក្នុងការអនុវត្ត **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** នៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងរបស់មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា។

3.3.1 តួនាទី និងកាតព្វកិច្ចក្នុងការអនុវត្ត ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម

- **គណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យ**

  ការត្រួតពិនិត្យទាំងមូលនៃ **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** ក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងរបស់ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ត្រូវបានទទួលខុសត្រូវដោយ OC។ OC អនុម័តគោលនយោបាយ បរិស្ថាន និងសង្គមនិងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម នៅពេលកម្មវិធីចាប់ផ្តើម និងក្នុងការពិនិត្យឡើងវិញពេលក្រោយ។

- **ក្រុមការងារ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា**
  មានកាតព្វកិច្ចទាំងមូលក្នុងការអនុវត្ត **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម**។ ក្រុមការងារត្រូវកំណត់ និងតែងតាំងអ្នកគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម ដើម្បីគ្រប់គ្រងការអនុវត្តគោលនយោបាយ និង **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** ហើយរាយការណ៍ទៅក្រុមប្រឹក្សាភិបាលអំពីលទ្ធផលនៃ **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម**។ ក្រុមការងារនេះក៏មានកាតព្វកិច្ចធានាថាមានថវិកា និងធនធានសមរម្យសម្រាប់អនុវត្ត។

- **អ្នកគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម**

  មានកាតព្វកិច្ចគ្រប់គ្រងការការពារបរិស្ថាន និងសង្គមប្រចាំថ្ងៃសម្រាប់សកម្មភាពដែលបានទទួលហិរញ្ញប្បទាន។ អ្នកគ្រប់គ្រងនេះនឹងទទួលការគាំទ្រពីក្រុមគ្រប់គ្រង បរិស្ថាន និងសង្គមរបស់ ARDB[6]ដែលត្រូវបានបញ្ជូនមកក្រុមការងារ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ។

[6]ដើម្បីជៀសវាងការសង្ស័យណាមួយ ESMS នេះត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមស្តង់ដារបរិស្ថាន GCF និងការអនុវត្តល្អបំផុតរបស់ IFC PS ហើយវានឹងគ្រប់គ្រងសកម្មភាពទាំងអស់ដែលបានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានពីកម្មវិធី។ ដល់ទីបញ្ចប់នេះ ក្រុមការងារ ARDB បរិស្ថាន និងសង្គមដែលមានស្រាប់ ក៏ដូចជាមន្ត្រីឥណទានដែលត្រូវបានបញ្ជូនបន្តទៅក្រុមការងារ CCFF នឹងត្រូវបានបណ្តុះបណ្តាលដើម្បីអនុវត្ត ESMS នេះ។ អ្នកគ្រប់គ្រង បរិស្ថាន និងសង្គមនឹងរាយការណ៍ទៅសហប្រធានក្រុមការងារ CCFF ។

ក្រៅពីនេះអ្នកគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គមនឹងទទួលជំនួយពីបុគ្គលិកឥណទាន មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ក្នុងការត្រួតពិនិត្យដំបូងនៃគម្រោងក្រោមការណែនាំពីអ្នកគ្រប់គ្រង E&S។ អ្នកគ្រប់គ្រងត្រូវបណ្តុះបណ្តាលក្រុមការងារមូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជាដើម្បីធានាថា ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម ត្រូវបានយល់ និងអនុវត្ត។ អ្នកគ្រប់គ្រងនេះនឹងរាយការណ៍ទៅក្រុមប្រធានរួមនៃក្រុមការងារ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ។

តួនាទី និងកាតព្វកិច្ចសំខាន់ៗរបស់អ្នកគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម[7]៖

- ត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម និងការពិនិត្យឡើងវិញការកែលម្អ និងការធ្វើវិសោធនកម្ម។
- រាយការណ៍ជាទៀងទាត់ទៅក្រុមការងារ CCFF និងគណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យអំពីការអនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង បរិស្ថាននិងសង្គម ។
- ត្រូវប្រាកដថាសកម្មភាពនីមួយៗដែលត្រូវផ្តល់មូលនិធិពីកម្មវិធីត្រូវបានពិនិត្យប្រឆាំងនឹងបញ្ជីដកចេញ ហើយគម្រោងដែលបានស្នើឡើងត្រូវបានចាត់ថ្នាក់សម្រាប់ហានិភ័យ E&S សក្តានុពល។
- ក្នុងអំឡុងពេលការយកចិត្តទុកដាក់លើគម្រោង ត្រូវប្រាកដថាការអនុវត្ត ឬការអនុលោមតាមបរិស្ថានរបស់គម្រោងប្រឆាំងនឹងតម្រូវការការអនុវត្តដែលអាចអនុវត្តបានរបស់ IFC ត្រូវបានវាយតម្លៃ។
- សហការជាមួយ CCFF Gender Focal Point លើការវាយតម្លៃហានិភ័យ SEAH (កំឡុងពេលពិនិត្យ E&S និងការសិក្សាលម្អិត ការអភិវឌ្ឍផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាននិងសង្គម (ធាតុដែលអាចធ្វើសកម្មភាពបានសម្រាប់ការកាត់បន្ថយ GBV/SEAH) និងការត្រួតពិនិត្យ E&S ក្រោយការវិនិយោគ។
- ត្រូវប្រាកដថាលក្ខខណ្ឌស្តង់ដារ E&S ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងផ្លូវច្បាប់ជាមួយអ្នកខ្ចី។
- ត្រូវប្រាកដថាគម្រោងក្នុងផលប័ត្រត្រូវបានត្រួតពិនិត្យ និងត្រួតពិនិត្យប្រឆាំងនឹងការអនុលោមតាមតម្រូវការដែលអាចអនុវត្តបាន។
- ពិនិត្យមើលរបាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យ E&S គម្រោងដែលបានដាក់ជូនទាំងអស់។
- រៀបចំរបាយការណ៍ការអនុវត្តបរិស្ថាន និងសង្គមប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំ ដោយផ្អែកលើរបាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យតាមកាលកំណត់ដែលរៀបចំដោយអ្នកខ្ចី និងរបាយការណ៍ E&S ផ្សេងទៀតតាមតម្រូវការ។
- ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលដល់ក្រុមការងារ CCFF អំពីនីតិវិធី ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម។
- ផ្តល់ការកសាងសមត្ថភាពដល់អ្នកខ្ចី CCFF ដើម្បីធានាថាពួកគេគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និង E&S ស្របតាមប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង បរិស្ថាននិងសង្គម នេះ។
- នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការបណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិក CCFF និងការទទួលខុសត្រូវលើការកសាងសមត្ថភាពរបស់អ្នកខ្ចីខាងលើ សហការជាមួយអ្នកឯកទេសយេនឌ័រ ដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងអំពីការទប់ស្កាត់ និងការឆ្លើយតបរបស់ SEAH ទាក់ទងនឹងសកម្មភាពដែលផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានពី CCFF និងអំពីរបៀបដែលវាអាចត្រូវបានដោះស្រាយ

[7] Climate4Action LLC, សម្របសម្រួល CCFF

ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក្នុងវិធីឆ្លើយតបដោយផ្តោតលើអ្នករស់រានមានជីវិត និងយេនឌ័រ ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់បុគ្គលិក និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគេចំពោះ CCFF ក្នុងការបង្ការ SEAH។

- ធ្វើការជាមួយក្រុមការងារ CCFF ដើម្បីធានាថាធនធានមនុស្ស ហិរញ្ញវត្ថុ និងសម្ភារៈគ្រប់គ្រាន់អាចរកបានសម្រាប់ការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនៃគោលនយោបាយ និងនីតិវិធី E&S រួមទាំងការអនុម័តថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ដើម្បីអនុវត្តការសិក្សាលម្អិតតាមតម្រូវការ E&S ការគ្រប់គ្រងចំណេះដឹង ការត្រួតពិនិត្យ វាយតម្លៃ ការសិក្សា ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព និងការគាំទ្រការអនុវត្ត។

- រក្សាឯកសាររបស់អ្នកប្រឹក្សាបរិស្ថាន និងអ្នកឯកទេសដែលមានសមត្ថភាព ដែលអាចហៅឱ្យជួយក្នុងការអនុវត្តការសិក្សាលម្អិតខាងបរិស្ថាន និងផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម (ESAP) រួមទាំងអ្នកជំនាញពាក់ព័ន្ធដើម្បីធ្វើការវាយតម្លៃហានិភ័យ SEAH និងការកសាងសមត្ថភាព។

- ត្រូវប្រាកដថាយន្តការបណ្តឹងសារទុក្ខរបស់ CCFF មាននៅនឹងកន្លែង ហើយមតិយោបល់ត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយអនុលោមតាមគោលការណ៍ CCFF E&S ។

- ត្រូវប្រាកដថានៅពេលណាដែលជនជាតិដើមភាគតិចមានវត្តមាននៅក្នុង មាន ឬមានឯកសារភ្ជាប់ជាសមូហភាព ឬសិទ្ធិទៅកាន់តំបន់ដែលសកម្មភាពដែលផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានពី CCFF នឹងត្រូវបានអនុវត្ត តម្រូវការដែលមានចែងក្នុងក្របខ័ណ្ឌផែនការជនជាតិដើមភាគតិចនៃ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម នេះត្រូវបានអនុវត្តតាម។

- ធានាថាការលាតត្រដាងរបស់គម្រោង E&S ត្រូវបានអនុវត្តតាមគោលការណ៍បង្ហាញ។

- សកម្មភាពផ្សេងទៀតដែលទាក់ទងនឹងការអនុវត្ត ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម នេះ។

3.3.2 កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកខ្ចី

អ្នកគ្រប់គ្រង E&S នឹងចាត់វិធានការដើម្បីធានាថាតម្រូវការនៃ ESMS នេះអនុវត្តចំពោះអ្នកខ្ចី។ ជាពិសេស អ្នកខ្ចីត្រូវមានកាតព្វកិច្ច៖

- សហការជាមួយអ្នកគ្រប់គ្រង E&S ដើម្បីធ្វើការពិនិត្យគម្រោងតាមផ្នែក 3.4.2 ការពិនិត្យបរិស្ថាន និងសង្គម។
- សហការជាមួយអ្នកគ្រប់គ្រង E&S ក្នុងការរៀបចំផែនការសកម្មភាពបរិស្ថានជាក់លាក់នៃគម្រោង
- ចាត់វិធានការចាំបាច់តាម ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាននិងសង្គម ជាក់លាក់នៃគម្រោង ដើម្បីជៀសវាង កាត់បន្ថយ ឬកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន ដើម្បីទូទាត់សងសម្រាប់ផលប៉ះពាល់ដែលនៅសេសសល់។
- ចាត់វិធានការចាំបាច់ដើម្បីបង្ហាញព័ត៌មានតាមគោលការណ៍បង្ហាញព័ត៌មាននៃ ESMS នេះ ដោយផ្ទាល់ខ្លួនរបស់អ្នកខ្ចី ប្រសិនបើជា ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុក។
- ធានាបាននូវការចូលទៅកាន់យន្តការបណ្តឹងសារទុក្ខជាក់លាក់របស់គម្រោង និងថាសកម្មភាពដោះស្រាយណាមួយត្រូវបានគោរព និងអនុវត្តភ្លាមៗ។
- រាយការណ៍អំពីវឌ្ឍនភាពទាក់ទងនឹង ESAP ជាក់លាក់នៃគម្រោង (ប្រសិនបើមាន) លើប្រេកង់ដែលបានយល់ព្រមជាមុន។ អ្នកខ្ចីត្រូវតែសម្របសម្រួលការគ្រប់គ្រង CCFF E&S Manager ពេញមួយរយៈពេលនៃកិច្ចព្រមព្រៀងផ្លូវច្បាប់។

- ធានាបាននូវកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយអ្នកគ្រប់គ្រង CCFF E&S ក្នុងការសិក្សាលម្អិតរបស់ខ្លួនចំពោះសកម្មភាពដែលបានស្នើឡើងសម្រាប់ហិរញ្ញប្បទាន។
- ជូនដំណឹងអំពីការផ្លាស់ប្តូរណាមួយនៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ ឬកាលៈទេសៈដែលនឹងផ្លាស់ប្តូរស្ថានភាពអនុលោមតាមស្តង់ដារដែលអាចអនុវត្តបាន ឬអាចផ្លាស់ប្តូរប្រភេទហានិភ័យនៃគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិពី CCFF ។

<u>ចំណាំបន្ថែមប្រសិនបើអ្នកខ្ចីគឺជា LFI៖</u>

- គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកទាំងអស់ដែលត្រូវទទួលបានមូលនិធិពីឧបករណ៍កម្ចីកម្មវិធី CCFF នឹងតម្រូវឱ្យបង្កើត និងដំណើរការ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម ក្នុងករណីដែលសកម្មភាពដែលគាំទ្រដោយការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន CCFF បង្ហាញពីហានិភ័យ E&S[8] ។ វិសាលភាព និងភាពស្មុគស្មាញនៃ ESMS គួរតែត្រូវគ្នាជាមួយនឹងកម្រិតនៃហានិភ័យ E&S ដែលទាក់ទងនឹងប្រភេទទ្រព្យសកម្មដែលបានគាំទ្រ។ យ៉ាងហោចណាស់ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម គួរតែត្រូវគ្នានឹង គោលនយោបាយបរិស្ថាននិងសង្គម នៃ ESMS នេះ ហើយបញ្ចូលគោលការណ៍ពាក់ព័ន្ធនៃ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម នេះ ក៏ដូចជាស្តង់ដារការអនុវត្ត IFC 1 លើការវាយតម្លៃ និងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម។ កម្រិត និងវិសាលភាពនៃការអនុវត្តស្តង់ដារការអនុវត្តនៅកម្រិតអនុគម្រោងនឹងប្រែប្រួលអាស្រ័យលើហានិភ័យ E&S ។

សូមមើលផងដែរនូវការណែនាំនៅក្រោមឧបសម្ព័ន្ធទី 3៖ ការណែនាំអំពីការអភិវឌ្ឍ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម សម្រាប់ LFIs សម្រាប់អ្នកដែលមិនមាន ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គមនៅនឹងកន្លែង និងភ្ជាប់ទៅឧបករណ៍វាយតម្លៃ CCFF ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម ដែលអាចត្រូវបានប្រើដើម្បីណែនាំរចនាសម្ព័ន្ធប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម ។

3.3.3 ផែនការសកម្មភាពប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម

ផ្នែកនេះកំណត់សកម្មភាពសំខាន់ៗ ដើម្បីធានាការអនុវត្ត ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម នេះ។ គួរកត់សំគាល់ថា វាជាទំនួលខុសត្រូវរបស់ OC ដើម្បីធានាថាមានថវិកា និងធនធានសមស្រប ដើម្បីអនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គមជារៀងរាល់ឆ្នាំ។ ដោយសារកម្មវិធីមិនទាន់ចាប់ផ្តើម ហើយសមាជិក OC ត្រូវបានតែងតាំង ផ្នែកនេះរួមបញ្ចូលទាំងតម្រូវការធនធានដំបូងដែលអាចត្រូវបានកែលម្អនៅពេលចាប់ផ្តើមកម្មវិធី។

ធនធានហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព ESMS៖ ក្រុមការងារ CCFF ត្រូវបែងចែកថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ដើម្បីអនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម នេះ និងធាតុដែលអាចធ្វើសកម្មភាពរៀងៗខ្លួនក្នុងអំឡុងពេលអនុវត្តកម្មវិធី។

តារាងទី2: ផែនការសកម្មភាព ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម

សកម្មភាព	ពេលវេលា	ការទទួលខុសត្រូវ
1. ការជ្រើសរើសអ្នកគ្រប់គ្រង E&S ដើម្បីគ្រប់គ្រងការអនុវត្តប្រចាំថ្ងៃរបស់	ក្នុងរយៈពេល 12 ខែ បន្ទាប់ពីកម្មវិធីចាប់ផ្តើម[9]	ក្រុមប្រធានរួមក្រុមការងារ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា

[8] អ្នកខ្ចី I3 នឹងត្រូវតម្រូវឱ្យអនុវត្តនីតិវិធីពិនិត្យ E&S ដ៏សាមញ្ញមួយ។ ការត្រួតពិនិត្យបែបនេះត្រូវបានចាត់ទុកថាជា ESMS ដែលសមស្របជាមួយនឹងកម្រិតអប្បបរមានៃហានិភ័យ E&S នៅក្នុងប្រតិបត្តិការទាំងនេះ ដូចដែលបានកំណត់ចំណាំការបកស្រាយរបស់ IFC ស្តីពីអន្តរការីហិរញ្ញវត្ថុ។

[9] សម្រាប់គោលបំណងនៃឯកសារនេះ ការចាប់ផ្តើមកម្មវិធីត្រូវបានកំណត់ថាជាកាលបរិច្ឆេទនៃការទូទាត់មូលនិធិ GCF ។

ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម ក្នុងអំឡុងពេលអនុវត្តកម្មវិធី		
2. ការបង្កើតឧបករណ៍ស្តង់ដារ (ឧ. បញ្ជីត្រួតពិនិត្យការសិក្សាលម្អិត, ឃ្លា E&S ច្បាប់ស្តង់ដារ, ឧបករណ៍វាយតម្លៃហានិភ័យ SEAH, គំរូរបាយការណ៍ E&S Due Diligence, ឯកសារណែនាំសម្រាប់ LFIs/អ្នកខ្ចីលើ (ក) អ្វីដែលបង្កើត/គ្រោងមាតិកានៃប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម ធម្មតា (ខ) ការណែនាំអំពីការផ្តល់ប្រាក់កម្ចី (គ) ការណែនាំអំពីការផ្តល់ប្រាក់កម្ចី ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម) ដើម្បីអនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង បរិស្ថាននិងសង្គម	ក្នុងរយៈពេល 12 ខែ បន្ទាប់ពីកម្មវិធីចាប់ផ្តើម (អាស្រ័យលើលក្ខខណ្ឌក្នុង Term Sheet)	អ្នកគ្រប់គ្រង បរិស្ថាន និងសង្គម
3. ការអនុម័ត **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** និងឧបករណ៍ពាក់ព័ន្ធដោយ OC; បែងចែកថវិកាឆ្នាំទី១ ដោយក្រុមការងារ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា	ក្នុងរយៈពេល 12 ខែ បន្ទាប់ពីកម្មវិធីចាប់ផ្តើម	OC, ក្រុមការងារ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា
4. ការបញ្ជូនសមាជិកក្រុមការងារ ARDB កិច្ចគាំពារបរិស្ថាននិងសង្គម រៀងៗខ្លួនទៅ CCFF	ក្នុងរយៈពេល 12 ខែ បន្ទាប់ពីកម្មវិធីចាប់ផ្តើម	ARDB, អ្នកគ្រប់គ្រង បរិស្ថាន និងសង្គម
5. ការបណ្តុះបណ្តាលក្រុមការងារ CCFF លើ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម នេះ និងឧបករណ៍រៀងៗខ្លួនដែលបានបង្កើតឡើងបន្ទាប់មក	ក្នុងរយៈពេល 12 ខែ បន្ទាប់ពីកម្មវិធីចាប់ផ្តើម និងរៀងរាល់ឆ្នាំបន្ទាប់ពីនោះ	អ្នកគ្រប់គ្រង បរិស្ថាន និងសង្គម
6. ការកំណត់អត្តសញ្ញាណអ្នកប្រឹក្សាខាងក្រៅដើម្បីគាំទ្រការអនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម (ឧ. ប្រតិបត្តិការជាក់លាក់ដោយសារការសិក្សាលម្អិត - រួមទាំងសម្រាប់ការវាយតម្លៃហានិភ័យ SEAH ការអភិវឌ្ឍផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គមជាក់លាក់របស់អ្នកខ្ចី ផែនការជនជាតិ	ក្នុងរយៈពេល 12 ខែ បន្ទាប់ពីកម្មវិធីចាប់ផ្តើម ហើយធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពរៀងរាល់ឆ្នាំ	អ្នកគ្រប់គ្រង បរិស្ថាន និងសង្គម

ដើមភាគតិច និងសកម្មភាពផ្សេងទៀតតាមការចាំបាច់ ដូចជាការកសាងសមត្ថភាព SEAH)។ ការប្រមូលព័ត៌មាននៅលើឯកសារជាក់លាក់		
7. កសាងសមត្ថភាពអ្នកខ្ចី (បន្តរហូត) លើ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គមនេះ រួមទាំងការបណ្តុះបណ្តាលទៅអតិថិជនដែលជាក្រុមគោលដៅ ដើម្បីធានាការអនុវត្ត	បន្តរហូត តាមសកម្មភាព onboarding នៃអ្នកខ្ចី នៅពេលចុះកិច្ចព្រមព្រៀង និងការបណ្តុះបណ្តាល "នៅកន្លែងធ្វើការ" ពេលទស្សនកិច្ច	អ្នកគ្រប់គ្រង បរិស្ថាន និងសង្គម
8. សិក្ខាសាលាប្រចាំឆ្នាំជាមួយភាគីសហការរបស់គម្រោង ដើម្បីចែករំលែកបទពិសោធន៍អំពីការអនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម	សិក្ខាសាលាផ្ទៃក្នុងជាមួយភាគីសហការ ដើម្បីធានាថាចំណេះដឹង ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម ត្រូវបានធ្វើទាន់សម័យ និងភាគីទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីបទពិសោធន៍	អ្នកគ្រប់គ្រង បរិស្ថាន និងសង្គម
9. ដោយសារតែគោលនយោបាយការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ និងឧបករណ៍វាយតម្លៃហានិភ័យនៅកម្ពុជាថ្មីៗ ត្រូវរួមបញ្ចូលសកម្មភាពកសាងសមត្ថភាពពិសេស និងសកម្មភាពផ្សេងៗ (ឧ. ព្រឹត្តិការណ៍ផ្សព្វផ្សាយសាធារណៈ) ដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹង និងចែករំលែកអនុវត្តល្អក្នុងការការពារ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ និងការប្រើឧបករណ៍	សិក្ខាសាលាផ្ទៃក្នុងជាមួយភាគីសហការ ដើម្បីធានាថាមានសមត្ថភាពប្រើសំណួរ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ សម្រាប់វាយតម្លៃហានិភ័យ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ និងភាគីទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីបទពិសោធន៍	អ្នកគ្រប់គ្រង បរិស្ថាន និងសង្គមសហការជាមួយនឹងបុគ្គលិកផ្នែកយេនឌ័រ ទាក់ទងនឹងយុទ្ធសាស្ត្របញ្ជ្រាបយេនឌ័រ នៅក្នុង មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា

3.3.4 ការត្រៀមលក្ខណៈ និងការឆ្លើយតបបន្ទាន់

កម្រិតនៃកម្មវិធី CCFF ការត្រៀមខ្លួន និងការឆ្លើយតបក្នុងគ្រាអាសន្នៈ

អ្នកគ្រប់គ្រង CCFF E&S សហការជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធ គួរតែអ្នករៀបចំ និងបង្កើតផែនការត្រៀមលក្ខណៈសង្គ្រោះបន្ទាន់កម្រិតស្ថាប័ននៅ កន្លែង និងប្រសិនបើបរិវេណដែលក្រុមការងារ CCFF ស្ថិតនៅពាក់ព័ន្ធនឹងធាតុរូបវន្ត ទិដ្ឋភាព និងមធ្យោបាយនានាដែលទាក់ទងនឹងការបង្កើតផលប៉ះពាល់។ ផែនការត្រៀមលក្ខណៈសង្គ្រោះបន្ទាន់គួរតែឆ្លើយតបទៅនឹង

ស្ថានភាពគ្រោះថ្នាក់ និងគ្រោះអាសន្នក្នុងលក្ខណៈសមស្រប ដើម្បីការពារ និងកាត់បន្ថយគ្រោះថ្នាក់ណាមួយចំពោះមនុស្ស និង/ឬបរិស្ថាន ដោយមានផ្លាកសញ្ញារៀងៗខ្លួន។

កម្រិតនៃគម្រោង CCFF ការត្រៀមខ្លួន និងការឆ្លើយតបក្នុងគ្រាអាសន្ន៖

ក្នុងដំណាក់កាល **ការសិក្សាលម្អិត**, ត្រូវពិនិត្យការរៀបចំរបស់អ្នកខ្ចីសម្រាប់ការឆ្លើយតបនឹងស្ថានភាពគ្រោះថ្នាក់ និងអាសន្ន ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងគម្រោង ដើម្បីជៀសវាង និងកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ដល់មនុស្ស និងបរិស្ថាន។ការរៀបចំនេះនឹងរួមបញ្ចូល ការកំណត់តំបន់ដែលគ្រោះថ្នាក់ និងស្ថានភាពអាសន្នអាចកើតឡើង សហគមន៍ និងបុគ្គលដែលអាចរងផលប៉ះពាល់ នីតិវិធីឆ្លើយតប ការផ្តល់ឧបករណ៍ និងធនធាន ការកំណត់ការទទួលខុសត្រូវ ការទំនាក់ទំនង រួមទាំងសហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់ និងការបណ្តុះបណ្តាលតាមកាលកំណត់ ដើម្បីធានាឱ្យមានការឆ្លើយតបប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ក្នុងករណីដែលអ្នកខ្ចីមិនផ្តល់ភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ផែនការត្រៀមសង្គ្រោះបន្ទាន់របស់ពួកគេ ឬភស្តុតាងសម្រាប់សញ្ញា និងឧបករណ៍សង្គ្រោះបន្ទាន់ដែលអាចចូលដំណើរការបាន នោះ CCFF E&S Manager នឹងចាត់វិធានការចាំបាច់ដើម្បីបញ្ចូលវត្ថុដែលអាចធ្វើសកម្មភាពដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងគម្រោងជាក់លាក់ផែនការសកម្មភាព បរិស្ថាននិងសង្គម កំណត់ពេលវេលា។

សូមមើលផងដែរនូវការណែនាំអំពីផែនការត្រៀមលក្ខណៈសង្គ្រោះបន្ទាន់ និងផែនការឆ្លើយតបប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ក្រោមឧបសម្ព័ន្ធទី 15៖ ក្របខ័ណ្ឌផែនការត្រៀមបម្រុង និងការឆ្លើយតបបន្ទាន់

3.4 ការវាយតម្លៃហានិភ័យនិងផលប៉ះពាល់បរិស្ថានសង្គមនិងអភិបាលកិច្ច ពិសេសតាមគម្រោង

3.4.1 ការចាត់ថ្នាក់ហានិភ័យ

សកម្មភាពទាំងអស់ដែលត្រូវបានផ្តល់មូលនិធិដោយមូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា នឹងត្រូវបានចាត់ថ្នាក់មួយក្នុងចំណោមប្រភេទហានិភ័យចំនួនប្រាំមួយ ដោយផ្អែកលើការបញ្ជាំង E&S ។ មានតែសកម្មភាពដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជា B និង C ឬ I2 និង I3 ប៉ុណ្ណោះដែលអាចត្រូវបានផ្តល់មូលនិធិដោយកម្មវិធី ដោយសារសកម្មភាពប្រភេទ A និង I1 មិនត្រូវបានរាប់បញ្ចូលក្នុងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមបញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល (ឧបសម្ព័ន្ធទី 1៖ បញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល)។

តារាងទី3: ការចាត់ថ្នាក់ហានិភ័យ

ការចាត់ថ្នាក់ហានិភ័យ	
សកម្មភាពប្រភេទ A	សកម្មភាពដែលមានសក្តានុពល និងផលប៉ះពាល់បរិស្ថានអវិជ្ជមាន និង/ឬសង្គម និងផលប៉ះពាល់ដែលមានលក្ខណៈចម្រុះ មិនអាចត្រឡប់វិញបាន ឬមិនធ្លាប់មានពីមុនមក។
សកម្មភាពប្រភេទ B	សកម្មភាពដែលមានសក្តានុពលបង្កហានិភ័យ និង/ឬផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមកម្រិតកំណត់ ដែលតាមរូបភាពឯកតា ឬសរុប មានតិច បណ្តាលកើតនៅតំបន់ជាក់លាក់ ជាធម្មតាមានលទ្ធភាពត្រឡប់វិញបាន និងអាចដោះស្រាយបានយ៉ាងងាយស្រួលតាមវិធានការកាត់បន្ថយ។

សកម្មភាពប្រភេទ C	សកម្មភាពដែលមានហានិភ័យ និង/ឬផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមតិចតួច ឬគ្មាន។
ប្រសិនបើសកម្មភាពដែលស្នើសុំទទួលហិរញ្ញប្បទានពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្តល់ឥណទានបៃតងជាបន្តតាមរយៈស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុក នោះការចាត់ថ្នាក់ហានិភ័យនៃសកម្មភាពត្រូវបានកំណត់ជាអន្តរការីហិរញ្ញវត្ថុដូចខាងក្រោម[10]៖	
I1 កម្រិតខ្ពស់នៃអន្តរការី	នៅពេលដែលផលប័ត្រដែលមានស្រាប់ ឬដែលបានស្នើឡើងរបស់អន្តរការី រួមបញ្ចូល ឬត្រូវបានរំពឹងថានឹងរួមបញ្ចូលការប៉ះពាល់ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុចំពោះសកម្មភាពដែលមានសក្តានុពល និងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់បរិស្ថាន និងសង្គម ដែលមានលក្ខណៈចម្រុះ មិនអាចត្រឡប់វិញបាន ឬមិនធ្លាប់មានពីមុនមក។
I2 កម្រិតមធ្យមនៃអន្តរការី	នៅពេលដែលផលប័ត្រដែលមានស្រាប់ ឬដែលបានស្នើឡើងរបស់អន្តរការីរួមបញ្ចូល ឬត្រូវបានគេរំពឹងថានឹងរួមបញ្ចូល ការប៉ះពាល់ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុយ៉ាងច្រើនចំពោះសកម្មភាពជាមួយនឹងហានិភ័យបរិស្ថាន ឬសង្គមដែលអាចមានកម្រិត និង/ឬផលប៉ះពាល់ដែលមានចំនួនតិចតួច ជាទូទៅគេហទំព័រជាក់លាក់ ភាគច្រើនអាចត្រឡប់វិញបាន និងត្រូវបានដោះស្រាយយ៉ាងងាយស្រួលតាមរយៈវិធានការកាត់បន្ថយ ឬរួមបញ្ចូលសកម្មភាពមួយចំនួនដែលមានកម្រិតជាមួយនឹងហានិភ័យបរិស្ថាន និង/ឬ សង្គមអវិជ្ជមាន និង/ឬផលប៉ះពាល់ដែលមានលក្ខណៈចម្រុះ មិនអាចត្រឡប់វិញបាន ឬមិនធ្លាប់មានពីមុនមក។
I3 កម្រិតទាបនៃអន្តរការី	នៅពេលដែលផលប័ត្រដែលមានស្រាប់ ឬដែលបានស្នើឡើងរបស់អន្តរការី រួមមានការប៉ះពាល់ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុចំពោះសកម្មភាពដែលភាគច្រើនមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានតិចតួច ឬតិចតួចបំផុតដែលអាចធ្វេសប្រហែសបានចំពោះបរិស្ថាន និងសង្គម។

អ្នកគ្រប់គ្រង CCFF E&S នឹងពិនិត្យមើលការចាត់ថ្នាក់ហានិភ័យដែលបានកំណត់ចំពោះសកម្មភាពនីមួយៗក្នុងត្រីមាសក្នុងអំឡុងពេលនៃការអនុវត្តសកម្មភាព ហើយនឹងផ្លាស់ប្តូរចំណាត់ថ្នាក់ក្នុងករណីចាំបាច់ ដើម្បីធានាថាវានៅតែបន្តសមស្រប។

3.4.2 ការត្រួតពិនិត្យបរិស្ថាន និងសង្គម

គោលបំណង និងលទ្ធផលនៃការត្រួតពិនិត្យ៖

- ពិនិត្យសកម្មភាពនីមួយៗ (គម្រោង) ដែលទទួលបានហិរញ្ញប្បទានពី CCFF ឬជំនួយឥតសំណងពីកម្មវិធីដែលប្រឆាំងនឹងឧបសម្ព័ន្ធទី 1: បញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល និងបរិស្ថានសក្តានុពល និងហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់សង្គម (ដោយអនុវត្តបញ្ជីត្រួតពិនិត្យដែលបានផ្តល់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី 2: បញ្ជីត្រួតពិនិត្យ CCFF) ដើម្បីកំណត់ស្តង់ដារ GCF ដែលអាចអនុវត្តបាន និងស្តង់ដារការអនុវត្តរបស់ IFC ដែលបានបង្កឡើង។

- កំណត់/ចាត់ប្រភេទហានិភ័យ បរិស្ថាន និងសង្គមសម្រាប់គម្រោង។

[10] ចំណាត់ថ្នាក់ហានិភ័យនៃប្រាក់កម្ចីបៃតងផ្តល់តាមរយៈស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុនឹងត្រូវបានកំណត់ដោយការពិចារណាលើប្រភេទឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលត្រូវផ្តល់ និងកម្រិតនៃហានិភ័យដែលទាក់ទងនឹងគម្រោងរងដែលបានស្នើឡើង។

កំណត់ និងរសិក្សាលម្អិតពីបរិស្ថាន និងសង្គមដែលត្រូវការ,ការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធសមស្រប, និងប្រភេទព័ត៌មានដែលត្រូវបង្ហាញ។

ជំហានត្រួតពិនិត្យ៖

1. ក្រុមការងារ CCFF (បុគ្គលិកឥណទានក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់ E&S Manager) នឹងពិនិត្យសកម្មភាពនីមួយៗ (ដើម្បីទទួលបានមូលនិធិពីកម្មវិធី CCFF ឬជំនួយឥតសំណង តាមរយៈស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ) ប្រឆាំងនឹងឧបសម្ព័ន្ធទី 1៖ បញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល ដើម្បីធានាថាសកម្មភាពមិនស្ថិតនៅក្រោមសកម្មភាពដែលត្រូវបានដកចេញ។ ដោយសារសកម្មភាពប្រភេទ A និង I1 ស្ថិតនៅក្រោមបញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល សកម្មភាពដែលបានស្នើឡើងដើម្បីផ្តល់មូលនិធិដោយកម្មវិធី CCFF នឹងត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ទៅជាប្រភេទហានិភ័យមួយក្នុងចំណោមប្រាំមួយប្រភេទ (A, B, C ឬ I1, I2, I3) ។
2. ក្នុងការកំណត់ប្រភេទហានិភ័យសមស្រប នឹងពិចារណាហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់ដោយផ្ទាល់ និងប្រយោល រយៈពេលវែង និងជារួម ហានិភ័យបរិស្ថាន និងសង្គមដែលអាចកើតមានចំពោះសកម្មភាព រួមទាំងហានិភ័យទាក់ទងនឹង SEAH និងជនជាតិដើមភាគតិច ហើយនឹងពិចារណាលើផ្នែកនៃផលប៉ះពាល់ រួមទាំងមធ្យោបាយពាក់ព័ន្ធ និងផលប៉ះពាល់ពីភាគីទីបី។ នៅក្នុងសកម្មភាពពិនិត្យ ហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម ព្រមទាំងធនធានធម្មជាតិ ទំហំ និងភាពស្មុគស្មាញនៃហានិភ័យទាំងនេះ លក្ខណៈជាក់លាក់នៃតំបន់ផលប៉ះពាល់ រួមទាំងហានិភ័យនៃការផ្លាស់ទីលំនៅ ការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយអចេតនានៃជនជាតិដើមភាគតិច និងផលប៉ះពាល់លើការប្រើប្រាស់ និងការចូលប្រើប្រាស់ដីរបស់ពួកគេ ធនធានធម្មជាតិ និងបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ ព្រមទាំងបរិបទច្បាប់ និងគោលនយោបាយ នឹងត្រូវយកមកពិចារណា។ លើសពីនេះ ការប្តេជ្ញាចិត្ត សមត្ថភាព និងកំណត់ត្រាតាមដានរបស់អ្នកខ្ចីក្នុងការគ្រប់គ្រងផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមតាមរបៀបដែលស្របនឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម ក៏នឹងត្រូវបានវាយតម្លៃផងដែរ។ប្រភេទហានិភ័យបរិស្ថាន និងសង្គម (B ឬ C, I2 ឬ I3) នឹងកំណត់បន្ថែមទៀត និងការសិក្សាលម្អិតពីបរិស្ថាន និងសង្គម ការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ និងប្រភេទព័ត៌មានដែលត្រូវបង្ហាញ (សូមមើលផ្នែក 3.4.3 លទ្ធផលនៃការពិនិត្យ៖ តម្រូវការសក្តានុពលសម្រាប់ការវាយតម្លៃបន្ថែម និង/ឬផែនការគ្រប់គ្រង)។
3. ជាលទ្ធផល, អ្នកគ្រប់គ្រង CCFF E&S នឹងណែនាំអ្នកខ្ចីអំពីជំហានបន្ទាប់ រួមទាំងប្រភេទនៃការវាយតម្លៃ និងឯកសារ/ឬឧបករណ៍ និងព័ត៌មានដែលនឹងត្រូវដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់សម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យក្នុងអំឡុងពេលសិក្សាលម្អិត។

បញ្ជីត្រួតពិនិត្យ CCFF ត្រូវបានផ្តល់ជូននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី 2៖ បញ្ជីពិនិត្យ CCFF

3.4.3 លទ្ធផលនៃការពិនិត្យ៖ តម្រូវការសក្តានុពលសម្រាប់ការវាយតម្លៃបន្ថែម និង/ឬផែនការគ្រប់គ្រង

លទ្ធផលនៃការពិនិត្យកម្រិតគម្រោងគឺជាការបង្ហាញពីប្រភេទហានិភ័យ E&S របស់សកម្មភាព។ នៅពេលដែលប្រភេទហានិភ័យត្រូវបានបញ្ជាក់នោះវាចាំបាច់សម្រាប់អ្នកគ្រប់គ្រង E&S ដើម្បីកំណត់ថាតើការវាយតម្លៃបន្ថែម និង/ឬផែនការគ្រប់គ្រងអ្វីខ្លះអាចត្រូវបានទាមទារ។ ការណែនាំអំពីជំហានបន្ទាប់មានដូចខាងក្រោម៖

ហានិភ័យខ្ពស់ (ប្រភេទ A/I1)

ប្រសិនបើបញ្ជីត្រួតពិនិត្យលទ្ធផលនៅក្នុងការកំណត់នៃ "ហានិភ័យខ្ពស់" (ប្រភេទ A/I1) នោះគម្រោងនេះនឹងត្រូវបានដកចេញ ហើយមិនចាំបាច់មានសកម្មភាពបន្ថែមទៀតទេ។

ហានិភ័យកម្រិតមធ្យម (ប្រភេទ B/I2)

ប្រសិនបើប្រភេទហានិភ័យគឺ **"ហានិភ័យកម្រិតមធ្យម"** (ប្រភេទ B/I2) នោះជំហានបន្ទាប់នឹងមានដូចខាងក្រោម៖

(i) ប្រសិនបើការបញ្ចាំងបង្ហាញថាស្តង់ដារការអនុវត្តមួយចំនួនត្រូវបានបង្កឡើងនៅកម្រិត "មធ្យម" នោះ អ្នកគ្រប់គ្រង E&S អាចសម្រេចចិត្តថា ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម (ESIA) ពេញលេញ និងអមជាមួយផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម (ESAP) គួរតែត្រូវបានរៀបចំដោយអ្នកខ្ចី។ គំរូសម្រាប់វាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ បរិស្ថាននិងសង្គម ពេញលេញត្រូវបានបង្ហាញនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី 5៖ គំរូវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម។

(ii) ប្រសិនបើការបញ្ចាំងបង្ហាញថាស្តង់ដារការអនុវត្តមួយចំនួនតូចត្រូវបានបង្កឡើងនៅ "កម្រិតមធ្យម" នោះ អ្នកគ្រប់គ្រង E&S អាចដឹកនាំអ្នកខ្ចីឱ្យប្រើប្រាស់ឧបករណ៍វាយតម្លៃជាក់លាក់មួយ និង/ឬឧបករណ៍ធ្វើផែនការគ្រប់គ្រងដែលត្រូវបានភ្ជាប់ដោយផ្ទាល់ទៅនឹងហានិភ័យនៅក្នុងសំណួរ។ អ្នកគ្រប់គ្រង E&S គួរតែត្រូវបានដឹកនាំដោយ "ម៉ាទ្រីសហានិភ័យ" ដែលបង្ហាញនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី 10៖ ម៉ាទ្រីសហានិភ័យចំពោះឧបករណ៍ដែលពាក់ព័ន្ធបំផុតដែលត្រូវទាមទារ។

(iii) ចំណាំថា LFIs ទាំងអស់ដែលត្រូវផ្តល់មូលនិធិពីឧបករណ៍កម្ចីកម្មវិធី CCFF នឹងត្រូវតម្រូវឱ្យបង្កើត និងដំណើរការ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម ក្នុងករណីដែលសកម្មភាពដែលគាំទ្រដោយការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន CCFF បង្ហាញពីហានិភ័យ E&S (សូមមើលផ្នែក 3.3.2 ទំនួលខុសត្រូវរបស់អ្នកខ្ចី)។

ហានិភ័យទាប (ប្រភេទ C/I3)

ប្រសិនបើការបញ្ចាំងបង្ហាញថាគម្រោងនេះមានហានិភ័យទាប នោះអ្នកគ្រប់គ្រង E&S នឹងតម្រូវឱ្យអ្នកខ្ចីដើម្បីអនុវត្តវិធានការកាត់បន្ថយដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងបញ្ជីត្រួតពិនិត្យ។

3.4.4 តម្រូវការកាត់បន្ថយ

ប្រសិនបើលទ្ធផលមានតម្រូវអោយរៀបចំវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ បរិស្ថាននិងសង្គម/ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម ឬផែនការជាក់លាក់ផ្សេងៗ អ្នកគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គមនឹងសហការជាមួយអ្នកខ្ចី ហើយដោយសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយជនជាតិដើមភាគតិច ប្រសិនបើពួកគេពាក់ព័ន្ធ នឹងកំណត់វិធានការកាត់បន្ថយ និងការអនុវត្តជាក់ស្តែង។

កម្រិតនៃភាពលម្អិត និងភាពស្មុគស្មាញនៃវិធានការទាំងនេះ និងអាទិភាពនៃវិធានការ និងសកម្មភាពដែលបានកំណត់នឹងមានភាពសមស្របជាមួយនឹងហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់របស់គម្រោង ហើយនឹងគិតគូរពីលទ្ធផលនៃដំណើរការចូលរួមជាមួយសហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់តាមការសមស្រប។ វិធានការដើម្បីដោះស្រាយគម្លាតនៅក្នុងសមត្ថភាពរបស់អ្នកខ្ចីដើម្បីអនុវត្តវិធានការកាត់បន្ថយបែបនេះក៏នឹងត្រូវបានកំណត់ផងដែរ។ សកម្មភាពទាំងនេះនឹងត្រូវបានរៀបរាប់នៅក្នុងគម្រោង ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម ពិសេសតាមគម្រោង។ អ្នកខ្ចីប្រភេទ C និង I3 នឹងត្រូវតម្រូវឱ្យបង្កើត E&S Screening ដូចផ្នែក 3.4.2 ជំនួសឱ្យផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម ។

3.4.5 ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម

ជាទំនួលខុសត្រូវរបស់អ្នកខ្ចីក្នុងការបង្កើតផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម ដោយសហការជាមួយអ្នកគ្រប់គ្រង បរិស្ថាន និងសង្គម។

សម្រាប់សកម្មភាពដែលបានពិនិត្យនីមួយៗ សកម្មភាពកាត់បន្ថយដែលបានកំណត់ខាងលើនឹងត្រូវបានបកប្រែទៅជាផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាននិងសង្គម[11] ជាក់លាក់ ដែលកំណត់ពេលកំណត់ និងអាចវាស់វែងបានសម្រាប់អ្នកខ្ចី។ ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាននិងសង្គម នឹងកំណត់សកម្មភាពដែលចង់បានដែលចាំបាច់ដើម្បីដោះស្រាយតម្រូវការកាត់បន្ថយ ហើយនឹងរួមបញ្ចូលសូចនាករការអនុវត្ត គោលដៅ ឬលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនៃការទទួលយកដែលអាចត្រូវបានតាមដានតាមពេលវេលា។ បុគ្គលិកដែលទទួលខុសត្រូវចំពោះការអនុវត្តក៏នឹងត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណផងដែរ។

ការណែនាំសម្រាប់បង្កើតផែនការសកម្មភាព បរិស្ថាននិងសង្គម និងគំរូដែលពាក់ព័ន្ធត្រូវបានផ្តល់ជូននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី 6៖ គំរូ ESAP។

3.4.6 ការសិក្សាលម្អិតលើបរិស្ថាន និងសង្គម

អ្នកគ្រប់គ្រង បរិស្ថាន និងសង្គមត្រូវធ្វើការសិក្សាលម្អិតដោយសារបរិស្ថាន និងសង្គមនៃសកម្មភាពទាំងអស់ដែលបានស្នើឡើងសម្រាប់ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានប្រាក់កម្ចីនៅក្រោមសមាសភាគទី 2 ដែលឆ្លងកាត់ដំណាក់កាលពិនិត្យ ហើយត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាប្រភេទ B ។

គោលបំណងនៃការសិក្សាលម្អិតបរិស្ថាននិងសង្គមគឺដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យ CCFF សម្រេចចិត្តថាតើត្រូវផ្តល់ការគាំទ្រសម្រាប់គម្រោងដែលបានស្នើឡើងឬអត់។ ការសិក្សាលម្អិតដោយសារ បរិស្ថាន និងសង្គមគួរតែពិនិត្យឡើងវិញ និងបញ្ជាក់ថា៖

i) រាល់ផលប៉ះពាល់សង្គម និងបរិស្ថានដែលមានសក្តានុពល និងហានិភ័យនៃគម្រោងមួយត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ។

ii) វិធានការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដើម្បីជៀសវាង កាត់បន្ថយ ឬទូទាត់សងសម្រាប់ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម

iii) ភាគីគម្រោង (អ្នកខ្ចី, អ្នកផ្តល់ជំនួយបច្ចេកទេស) យល់ពីតម្រូវការ CCFF ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម ។

iv) ភាគីគម្រោងមានការប្តេជ្ញាចិត្ត និងសមត្ថភាពចាំបាច់ក្នុងការគ្រប់គ្រងផលប៉ះពាល់សង្គម និងបរិស្ថាន និង/ឬហានិភ័យ។

v) តួនាទីរបស់ភាគីទីបីត្រូវបានកំណត់យ៉ាងត្រឹមត្រូវនៅក្នុងផែនការគ្រប់គ្រង និងការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋដែលរងផលប៉ះពាល់ត្រូវបានធ្វើឡើង ហើយភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតត្រូវបានធ្វើឡើងស្របតាមផែនការគ្រប់គ្រងអ្នកពាក់ព័ន្ធ។

vi) ក្នុងករណីដែលពាក់ព័ន្ធ ការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច ដែលអាចរងផលប៉ះពាល់ដោយសំណើនេះ ត្រូវបានធ្វើឡើងស្របតាមតម្រូវការនៃក្របខ័ណ្ឌផែនការជនជាតិដើមភាគតិច CCFF (IPPF) និងគោលនយោបាយជនជាតិដើមភាគតិច GCF/ស្តង់ដារការអនុវត្តរបស់ IFC ។

លក្ខណៈនៃការសិក្សាលម្អិតត្រឹមត្រូវនឹងអាស្រ័យលើភាពស្មុគស្មាញនៃគម្រោង និងផលប៉ះពាល់ដែលទំនង។ គម្រោងប្រភេទ C/I3 អាចផ្អែកលើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ គម្រោងប្រភេទ B/I2 ទាមទារទាំងការសិក្សាលើតុ និងការចុះទៅមើលផ្ទាល់ដើម្បីកំណត់ទីតាំងគម្រោង តំបន់នៃឥទ្ធិពល គ្រឿងបរិក្ខារដែលពាក់ព័ន្ធ និងមនុស្សដែលរងផលប៉ះពាល់។

[11] សម្រាប់គោលបំណងនៃលក្ខខណ្ឌ GCF ផែនការសកម្មភាពសង្គមបរិស្ថានគឺដូចគ្នានឹងផែនការគ្រប់គ្រងសង្គមបរិស្ថាន។

មានតែគម្រោងដែលរំពឹងថានឹងបំពេញតាមតម្រូវការនៃស្តង់ដារការអនុវត្ត ស្របតាម ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាននិងសង្គម ជាក់លាក់នៃគម្រោងដែលពាក់ព័ន្ធប៉ុណ្ណោះ ក្នុងរយៈពេលដ៏សមស្របមួយប៉ុណ្ណោះដែលនឹងទទួលបានមូលនិធិ។ ការពន្យារពេលជាបន្តបន្ទាប់ក្នុងការបំពេញតម្រូវការទាំងនេះអាចនាំទៅដល់ការបញ្ចប់ការផ្តល់មូលនិធិ។ គំរូរបាយការណ៍របស់ បរិស្ថាននិងសង្គម(E&S) និងការសិក្សាលម្អិត ត្រូវបានបង្ហាញនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី 7៖ គំរូរបាយការណ៍ដោយសារកត្តាបរិស្ថាន និងសង្គម។

ចំណាំថាប្រសិនបើការវិនិយោគទំនងជាត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់ជាមួយនឹងកន្លែង "គម្រោងដែលមានស្រាប់" ដែលមានស្រាប់នោះ សវនកម្មការអនុលោមតាម បរិស្ថាន និងសង្គមអាចនឹងត្រូវធ្វើឡើង ប្រសិនបើគម្រោងនេះជាប្រភេទ B/I2។ សូមមើល **ឧបសម្ព័ន្ធទី 4៖** ការណែនាំសម្រាប់ការធ្វើសវនកម្មអនុលោមតាម បរិស្ថាន និងសង្គមនិងការរៀបចំរបាយការណ៍សវនកម្មសម្រាប់គម្រោងដែលមានស្រាប់ សម្រាប់ព័ត៌មានលម្អិតបន្ថែម។

3.4.7 ការសម្រេចចិត្ត

- គណៈកម្មាធិការឥណទានបៃតង (GCC) អនុម័តលើសកម្មភាពដែលបានផ្តល់មូលនិធិដោយផ្អែកលើអនុស្សរណៈឥណទាន (CM)។ អនុស្សរណៈឥណទាន នឹងរួមបញ្ចូលផ្នែករបាយការណ៍សង្ខេបអំពីបរិស្ថាននិងសង្គម (សូមមើលតារាងទី 4 ខាងក្រោម) ដោយសង្ខេបពីហានិភ័យ និងឱកាសនៃ បរិស្ថាន និងសង្គមដែលត្រូវបានរកឃើញនៅក្នុងវគ្គនៃការសិក្សាលម្អិតពី បរិស្ថាន និងសង្គមហើយនឹងរួមបញ្ចូល ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាននិងសង្គម តាមការសមស្រប។
- GCC នឹងពិនិត្យមើលការវាយតម្លៃបរិស្ថាន និងសង្គមនៃសកម្មភាព និងធ្វើការសម្រេចចិត្តលើការវិនិយោគ។ មានតែគម្រោងដែលហានិភ័យអាចត្រឡប់វិញបានយ៉ាងច្រើនហើយត្រូវបានដោះស្រាយយ៉ាងងាយស្រួលតាមរយៈវិធានការកាត់បន្ថយដូចដែលបានរៀបរាប់លម្អិតនៅក្នុងផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាននិងសង្គម ជាក់លាក់របស់អ្នកខ្ចីនឹងត្រូវបានអនុម័ត។
- នៅដំណាក់កាលនេះ ការសម្រេចចិត្តវិនិយោគ ការសន្និដ្ឋាននៃកិច្ចប្រជុំ និងជំហានបន្តបន្ទាប់ទាក់ទងនឹង បរិស្ថាន និងសង្គមដែលត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណដោយ GCC នឹងត្រូវបានរួមបញ្ចូលផងដែរ។

តារាងទី4: មាតិការបាយការណ៍សង្ខេប បរិស្ថាន និងសង្គម

មាតិការបាយការណ៍សង្ខេប បរិស្ថាន និងសង្គម
ឈ្មោះគម្រោង: **ប្រភេទបរិស្ថាន:** **កាលបរិច្ឆេទ:** 1. ការពិពណ៌នាគម្រោង 2. ហេតុផលសម្រាប់ការបែងចែកប្រភេទបរិស្ថាន និងសង្គម 3. ស្តង់ដារ IFC PS ដែលអាចអនុវត្តបាន។ កំណត់ចំណាំការណែនាំ៖ រាយបញ្ជីស្តង់ដារការអនុវត្តរបស់ IFC ទាំងអស់ ហើយពន្យល់ពីមូលហេតុដែលអាចអនុវត្តបាន។ 4. ឯកសារសំខាន់ៗ និងវិសាលភាពនៃការសិក្សាលម្អិតបរិស្ថាននិងសង្គម 5. បញ្ហាសំខាន់ៗ និងវិធានការកាត់បន្ថយ

កំណត់សម្គាល់ការណែនាំ៖ កំណត់បញ្ហាសំខាន់ៗតាមស្តង់ដារការអនុវត្តរបស់ IFC ដែលអាចអនុវត្តបាន ហើយស្នើវិធានការកាត់បន្ថយដែលពាក់ព័ន្ធ ដោយភ្ជាប់ ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាននិងសង្គម និងឯកសារគាំទ្រផ្សេងទៀត។

3.4.8 លក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន

សម្រាប់សកម្មភាពដែលទទួលបានការសម្រេចចិត្តវិជ្ជមានពី ក្រុមប្រឹក្សាឥណទានបៃតង (GCC) នោះអ្នកគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម ត្រូវសហការជាមួយបុគ្គលិកឥណទាន ដើម្បីបញ្ចូលច្បាប់ និងលក្ខខណ្ឌផ្នែកបរិស្ថាន និងសង្គមចូលក្នុងកិច្ចសន្យាជាមួយអ្នកខ្ចី។ នេះមានគោលបំណងធានាថា "សកម្មភាពដែលទទួលបានហិរញ្ញប្បទាន" នឹងអនុវត្តតាមច្បាប់ក្នុងស្រុកកម្ពុជាតាម ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម របស់ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា និងតាមផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម ដែលបានរៀបចំក្នុងដំណាក់កាល ការសិក្សាលម្អិត។ លក្ខខណ្ឌស្តង់ដារផ្នែកបរិស្ថាន និងសង្គមត្រូវបានបង្ហាញក្នុង **ឧបសម្ព័ន្ធ ៨: ច្បាប់ស្តង់ដារសម្រាប់កិច្ចសន្យារវាង មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា និងអ្នកខ្ចី**។

3.5 ការត្រួតពិនិត្យ និងការរាយការណ៍ (ក្រោយការវិនិយោគ)

ដូចដែលបានបង្ហាញខាងក្រោមមូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជានឹងដាក់ពង្រាយដំណើរការត្រួតពិនិត្យ, ដំណើរការរបាយការណ៍ និងការអនុវត្តផ្នែកបរិស្ថាននិងសង្គមផ្អែកលើពីរដំណាក់កាល។

3.5.1 ការត្រួតពិនិត្យជាក់លាក់តាមសកម្មភាព

- អ្នកគ្រប់គ្រង បរិស្ថាន និងសង្គមដោយមានការគាំទ្រពីក្រុមការងារ CCFF ដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការត្រួតពិនិត្យសកម្មភាពដែលបានផ្តល់មូលនិធិ (គម្រោង) ការអនុវត្តនឹងត្រួតពិនិត្យការអនុវត្ត បរិស្ថាន និងសង្គមនៃគម្រោងក្រោយការវិនិយោគ ដោយអនុលោមតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃកិច្ចព្រមព្រៀងផ្លូវច្បាប់ដែលបានចុះហត្ថលេខាជាមួយដៃគូគម្រោង រួមទាំងផែនការសកម្មភាព បរិស្ថាននិងសង្គម ផងដែរ។
- យ៉ាងហោចណាស់ ក្រុមការងារ CCFF ក្រោមការណែនាំរបស់អ្នកគ្រប់គ្រង បរិស្ថាន និងសង្គមត្រូវអនុវត្តសកម្មភាពត្រួតពិនិត្យក្រោយការវិនិយោគខាងក្រោម ដើម្បីធានាការអនុលោមតាមសកម្មភាពដែលទទួលបានមូលនិធិ (គម្រោង) ជាមួយនឹងលក្ខខណ្ឌ បរិស្ថាន និងសង្គម(រួមទាំងផែនការសកម្មភាព បរិស្ថាននិងសង្គម) ដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងផ្លូវច្បាប់៖

  - អនុវត្តការចុះមើលទីតាំងតាមកាលកំណត់សម្រាប់គម្រោងដែលមានផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន ឬសង្គម (ទាមទារសម្រាប់គម្រោងប្រភេទ B/I2)។

  - ពិនិត្យឡើងវិញនូវការអនុវត្តបរិស្ថាន និងសង្គមនៃគម្រោងហិរញ្ញប្បទាន ដែលនឹងរួមបញ្ចូលការពិនិត្យឡើងវិញនូវរបាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យរបស់ភាគីលើការអនុលោមតាមលក្ខខណ្ឌ បរិស្ថាន និងសង្គមនៃកិច្ចព្រមព្រៀងផ្លូវច្បាប់ រួមទាំងផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាននិងសង្គម ។

តារាងទី5 ៖ ការកំណត់ពេលវេលាសម្រាប់ការរាយការណ៍ដោយភាគីគម្រោង

ការកំណត់ពេលវេលាសម្រាប់ការរាយការណ៍ដោយភាគីគម្រោង	
របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំពីភាគីគម្រោង	60 ថ្ងៃគិតចាប់ពីចុងឆ្នាំសារពើពន្ធ។
របាយការណ៍ប្រចាំត្រីមាស	45 ថ្ងៃចាប់ពីចុងត្រីមាស; របាយការណ៍ត្រីមាសទី 4 នឹងក្លាយជារបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំដែលបានដាក់ជូនតាមពេលវេលាខាងលើ។

3.5.2 ការត្រួតពិនិត្យ និងការរាយការណ៍កម្រិតកម្មវិធី

នៅកម្រិតកម្មវិធីអ្នកគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គមត្រូវត្រួតពិនិត្យសមិទ្ធផលសរុបនៃមូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជាដោយផ្អែកលើការត្រួតពិនិត្យនិងរាយការណ៍ជាក់លាក់របស់គម្រោងដែលរៀបរាប់លម្អិតក្រោម 3.5.1 ខាងលើ។

សេចក្តីសង្ខេបនៃព័ត៌មានស្តីពីការអនុវត្ត E&S នៃផលប័ត្រ CCFF នឹងត្រូវបានដាក់ជូនប្រធានក្រុមការងារ CCFF ដែលបន្ទាប់មកនឹងរាយការណ៍ទៅគណៈកម្មាធិការឥណទានបៃតង និងគណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យដោយផ្អែកលើរយៈពេលខាងក្រោម៖

តារាងទី6 ៖ ពេលវេលាសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យកម្រិត CCFF

ពេលវេលាសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យកម្រិតផលប័ត្រ CCFF	
របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំទៅកាន់ CCFF WG Co-heads, GCC និង OC	រយៈពេល 90 ថ្ងៃគិតចាប់ពីដំណាច់ឆ្នាំសារពើពន្ធ។
រាយការណ៍ប្រចាំត្រីមាសទៅកាន់ CCFF WG Co-heads, GCC និង OC	60 ថ្ងៃចាប់ពីចុងត្រីមាស; របាយការណ៍ត្រីមាសទី 4 នឹងក្លាយជារបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំដែលបានដាក់ជូនតាមពេលវេលាខាងលើ

3.5.3 ការរាយការណ៍ទៅកាន់មូលនិធិអាកាសធាតុបៃតង (GCF)

- KDB គឺជាសមាជិកនៃគណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យ ដូច្នេះការអនុវត្ត E&S នៃកម្មវិធីនឹងត្រូវបានត្រួតពិនិត្យដោយ KDB ក្នុងសមត្ថភាពរបស់ស្ថាប័នមានសម្បទា។ របាយការណ៍លទ្ធផលការងារប្រចាំឆ្នាំដែលបានដាក់ជូន GCF ក្នុងរយៈពេល 120 ថ្ងៃនៃដំណាច់ឆ្នាំក៏នឹងរួមបញ្ចូលការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពអំពីការអនុវត្តផ្នែកបរិស្ថាន និងសង្គម ដែលត្រូវបានរៀបចំជាទម្រង់របាយការណ៍ដែលអាចទទួលយកបានចំពោះ GCF ។ របាយការណ៍នឹងត្រូវបានរៀបចំដោយផ្អែកលើព័ត៌មានដែលទទួលបានពីអង្គភាពប្រតិបត្តិ CCFF តាមដំណើរការ M&E ខាងលើ។
- របាយការណ៍វាយតម្លៃបណ្តោះអាសន្ន និងចុងក្រោយក៏នឹងវាយតម្លៃការអនុវត្ត E&S និងការអនុលោមតាមលទ្ធផលដែលបានគ្រោងទុកតាមតម្រូវការរបស់ GCF ។

3.6 ការបង្ហាញព័ត៌មានជាសាធារណៈ

- មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជានឹងដំណើរការក្នុងលក្ខណៈតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព ដោយធានានូវការទទួលបានព័ត៌មានជាសាធារណៈ និងការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងសកម្មភាពផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន។ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម នេះនឹងអនុលោមតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃការបង្ហាញព័ត៌មានខាងក្រោម ស្របតាមគោលការណ៍បង្ហាញព័ត៌មានរបស់ GCF៖
- នៅក្នុងករណីនៃគម្រោងប្រភេទ B ដែលត្រូវបានផ្តល់មូលនិធិដោយ CCFF របាយការណ៍សង្ខេប E&S (រួមទាំងស្របទៅនឹងគោលបំណងវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ បរិស្ថាននិងសង្គម និងផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាននិងសង្គម ដែលពាក់ព័ន្ធ) នឹងត្រូវបានបង្ហាញយ៉ាងហោចណាស់ 30 ថ្ងៃមុនការសម្រេចចិត្តរបស់គណៈកម្មាធិការវេណទានបៃតង ទោះជាមួយណាមុនក៏ដោយ ទាំងនេះនឹងមានជាភាសាអង់គ្លេស និងភាសាខ្មែរ។ របាយការណ៍នឹងត្រូវបានដាក់ជូន GCF និងផ្តល់ជូនដល់ GCF តាមរយៈច្បាប់ចម្លងអេឡិចត្រូនិកនៅលើគេហទំព័រ AE និង GCF ក៏ដូចជានៅក្នុងទីតាំងដែលងាយស្រួលសម្រាប់ប្រជាជនដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយស្របនឹងតម្រូវការនៃគោលនយោបាយបង្ហាញព័ត៌មានរបស់ GCF ។
- ក្នុងករណីគម្រោងប្រភេទ I2 ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម នឹងត្រូវបានបង្ហាញយ៉ាងតិច 30 ថ្ងៃមុនការសម្រេចចិត្តរបស់គណៈកម្មាធិការវេណទានបៃតង ទោះជាមួយណាមុនក៏ដោយ។
- ព័ត៌មាននឹងត្រូវបានបង្ហាញនៅលើគេហទំព័រ ARDB ។ បន្ថែមពីលើព័ត៌មានកម្រិតគម្រោងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម នេះរួមទាំងយន្តការសារទុក្ខ និងផែនការការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធនឹងត្រូវបង្ហាញជាសាធារណៈ។

3.7 យន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខ

មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជាផ្តល់ការតវ៉ានិងការដោះស្រាយនៅកម្រិតកម្មវិធី CCFF និងសកម្មភាព (កម្រិតគម្រោង) ដូចខាងក្រោម៖

3.7.1 យន្តការបណ្តឹងសារទុក្ខកម្រិត AE

KDB តាមរយៈសមាជិកភាពនៃគណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យ CCFF នឹងត្រួតពិនិត្យការតវ៉ា និងបណ្តឹងនានា ដោយសារក្រុមការងារ CCFF នឹងរាយការណ៍រៀងរាល់ត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំទៅកាន់គណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យ (ដែល AE ជាសមាជិកបោះឆ្នោត) លើចំនួននៃសារទុក្ខនិងសេចក្តីសង្ខេបនៃដំណោះស្រាយ។ លើសពីនេះ តាមរយៈសមាជិកភាពនៃគណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យ AE នឹងធានាថាកម្មវិធី CCFF ជូនដំណឹងដល់សហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់ (ឬទំនងជាត្រូវបានរងផលប៉ះពាល់ដោយសកម្មភាព (គម្រោង) ដែលផ្តល់មូលនិធិដោយកម្មវិធី CCFF នៅយន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខ និងដំណោះស្រាយនៅគ្រប់កម្រិតទាំងបី នេះនឹងសម្រេចបានតាមរយៈ៖

- ការរក្សាអ៊ីមែល "សំណាង" នៅកម្រិតនៃ KDB សម្រាប់កម្មវិធី CCFF ដែលដោះស្រាយការត្អូញត្អែរដោយអ្នកដែលជឿថាពួកគេរងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន ឬអាចរងផលប៉ះពាល់ដោយគម្រោងដែលផ្តល់មូលនិធិដោយកម្មវិធី CCFF និងអ្នកដែលជឿថាការតវ៉ារបស់ពួកគេដែលមិនត្រូវបានដោះស្រាយត្រឹមត្រូវនៅកម្រិតនៃសកម្មភាព (គម្រោង) និងកម្មវិធី CCFF ។
- នៅលើគេហទំព័ររបស់ ARDB "បណ្តាញទូរស័ព្ទបន្ទាន់" និង "អ៊ីមែលដោះស្រាយ" ដែលផ្តល់ការណែនាំជាក់លាក់ស្តីពីការបញ្ជូនសារទុក្ខនៅកម្រិតកម្មវិធី។ សូមមើល 3.7.2 ខាងក្រោមសម្រាប់ការណែនាំលម្អិត។
- សកម្មភាព (គម្រោង) យន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខជាក់លាក់ សូមមើល 3.7.3 ខាងក្រោមសម្រាប់ការណែនាំលម្អិត។

3.7.2 យន្តការបណ្តឹងសារទុក្ខកម្រិតកម្មវិធី CCFF

នៅលើគេហទំព័ររបស់ ARDB CCFF នឹងរក្សាអាសយដ្ឋានអ៊ីែម៉ែល "hotline" និង "redress email " ដែលនឹងផ្តល់ការណែនាំជាក់លាក់អំពីការបញ្ជូនសារទុក្ខ។ បណ្តឹងសារទុក្ខ និងពាក្យបណ្តឹងអាចត្រូវបានប្តឹងដោយភាគីពាក់ព័ន្ធខាងក្រៅ និងខាងក្នុង (រួមទាំងនិយោជិត) ដែលអាចជា ឬត្រូវបានរងផលប៉ះពាល់ដោយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃគម្រោងទាក់ទងនឹងសកម្មភាពហិរញ្ញប្បទានរបស់ CCFF ក្នុងគ្រប់ករណីទាំងអស់ ការសម្ងាត់នឹងត្រូវបានគោរព។

- អ៊ីម៉ែលដែលទទួលបានតាមរយៈអាសយដ្ឋាននេះនឹងត្រូវបានបញ្ជូនទៅបុគ្គលិកអនុលោមតាមច្បាប់របស់ ARDB ។ រាល់ការតវ៉ាទាក់ទងនឹងបញ្ហា បរិស្ថាន និងសង្គមនឹងត្រូវបានចែករំលែកជាមួយអ្នកគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម។ ប្រសិនបើត្រូវបានស្នើសុំ អ៊ីម៉ែលដែលបានបញ្ជូនទៅកាន់អាសយដ្ឋានអ៊ីម៉ែលនឹងត្រូវបានរក្សាទុកជាសម្ងាត់។
- រាល់បណ្តឹងសារទុក្ខដែលចូលមកនឹងត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងកំណត់ហេតុបណ្តឹងសារទុក្ខដែលនឹងផ្តល់លេខយោងតែមួយគត់ ហើយអ្នកប្តឹងនឹងត្រូវបានជូនដំណឹងអំពីលេខយោងដែលបានផ្តល់ទៅឱ្យពាក្យបណ្តឹងក្នុងរយៈពេល 14 ថ្ងៃបន្ទាប់ពីការទទួល។
- កំណត់ហេតុបណ្តឹងសារទុក្ខយ៉ាងតិចបំផុតត្រូវមានព័ត៌មានដូចខាងក្រោម៖

  - កាលបរិច្ឆេទនៃបណ្តឹងតវ៉ា

  - ឈ្មោះភាគីដើមបណ្តឹង និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ

  - ទំនាក់ទំនងព័ត៌មានលម្អិតរបស់ភាគីដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់

  - ប្រភេទនៃការតវ៉ា (បរិស្ថាន សង្គម អភិបាលកិច្ច ផ្សេងៗ (ឧ. ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ))

  - តើបណ្តឹងសារទុក្ខត្រូវបានដឹកនាំនៅ CCFF ឬសកម្មភាពផ្តល់មូលនិធិរបស់វា (ឧ. អ្នកខ្ចី)

  - ភាគីដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហា

  - ការស៊ើបអង្កេតលើបញ្ហាដែលបានណែនាំ រួមទាំងពេលវេលាសម្រាប់ការដោះស្រាយត្រូវបានណែនាំថាការដោះស្រាយបណ្តឹងតវ៉ាមិនលើសពី 90 ថ្ងៃ។

  - លទ្ធផលនៃការស៊ើបអង្កេត និងចំណាត់ការ

  - កាលបរិច្ឆេទបិទ និងផ្តល់ព័ត៌មានដល់ភាគីដើមបណ្តឹង

  - សកម្មភាពលេចធ្លោណាមួយសម្រាប់ករណីបណ្តឹងសារទុក្ខដែលមិនបិទ។

- បុគ្គលិកអនុលោមភាពរបស់ ARDB ទទួលខុសត្រូវចំពោះការទំនាក់ទំនងជាមួយភាគីដែលរងទុក្ខនៃលទ្ធផល ក៏ដូចជាផ្ទៃក្នុង។
- ការគ្រប់គ្រងបណ្តឹងសារទុក្ខនឹងគោរពការសម្ងាត់របស់ភាគីដើមបណ្តឹងក្នុងកម្រិតជាក់ស្តែង ហើយនឹងមិនមានការសងសឹកចំពោះភាគីដែលរងទុក្ខ ឬអ្នកផ្តល់ព័ត៌មានឡើយ នេះនឹងត្រូវបានទាក់ទងយ៉ាងច្បាស់ទៅកាន់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងខាងក្រៅ និងខាងក្នុង។

- ការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខនឹងត្រូវបានសម្របសម្រួលភ្លាមៗតាមរយៈដំណើរការដែលអាចចូលដំណើរការបាន យុត្តិធម៌ តម្លាភាព និងស្ថាបនា នោះក៏ជាការផ្តោតសំខាន់លើអ្នករស់រានមានជីវិត និងឆ្លើយតបយេនឌ័រក្នុងករណី ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ[12]
- បញ្ហាសារទុក្ខនឹងត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងរបាយការណ៍ប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំទៅកាន់ GCC និង OC ។
- អ្នកពាក់ព័ន្ធនឹងត្រូវបានដឹងអំពីយន្តការតវ៉ាតាមរយៈគេហទំព័រសាធារណៈរបស់ពួកគេ ក៏ដូចជាក្នុងអំឡុងពេលសិក្ខាសាលាចាប់ផ្តើមគម្រោង និងក្នុងអំឡុងពេលកិច្ចប្រជុំពាក់ព័ន្ធគម្រោង។

3.7.3 យន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខជាក់លាក់នៅលើសកម្មភាព (គម្រោង)

ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម នេះបង្កើតតម្រូវការសម្រាប់បង្កើតយន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខនៅកម្រិតសកម្មភាព ដើម្បីទទួលបាន និងសម្របសម្រួលការដោះស្រាយកង្វល់ និងសារទុក្ខអំពីការអនុវត្តបរិស្ថាន និងសង្គមនៃសកម្មភាពហិរញ្ញប្បទានរបស់ CCFF ។ តម្រូវការនេះអនុវត្តចំពោះសកម្មភាពប្រថុយប្រថានប្រភេទ B/I2 ហើយតម្រូវការត្រូវចែងតាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងផ្លូវច្បាប់ដែលបានចុះហត្ថលេខាជាមួយសមភាគី។

ដើម្បីទទួលស្គាល់ថាយន្តការបណ្តឹងសារទុក្ខកម្រិតគម្រោងអាចផ្តល់នូវដំណោះស្រាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងដោយផ្ទាល់ដល់អ្នកតវ៉ា។

ភាពអាចរកបាននៃយន្តការសារទុក្ខនៅកម្រិតគម្រោងនឹងត្រូវបានទាក់ទងក្នុងអំឡុងពេលនៃការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ។ ដូច្នេះ ដើម្បីធានាថាភាគីពាក់ព័ន្ធបានដឹងអំពីយន្តការបែបនេះដោយគិតពីបរិបទក្នុងស្រុកក្នុងប្រទេសកម្ពុជា វាត្រូវបានណែនាំដល់ភាគីគម្រោងថា វិធីសាស្រ្តសារទុក្ខរួមមាន "សៀវភៅសារទុក្ខ" នៅទីតាំងជាក់ស្តែង ព្រមទាំងវិធីសាស្រ្តជំនួសសមស្របតាមវប្បធម៌មួយផ្សេងទៀត (ឧ. ទូរស័ព្ទ ឬអ៊ីម៉ែល)។

ក្នុងករណីដែលឧប្បត្តិហេតុនៃ SEAH មានឱកាសខ្ពស់ក្នុងការកើតឡើងដូចដែលបានកំណត់ក្នុងដំណាក់កាល បរិស្ថាន និងសង្គម ដោយសារការសិក្សាលម្អិត (ឧ. គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ថាមពលកកើតឡើងវិញ និងសំណង់) កម្មវិធី CCFF ជាក់លាក់ ESAP នឹងត្រូវតម្រូវឱ្យរួមបញ្ចូលធាតុដែលអាចធ្វើសកម្មភាពដូចខាងក្រោម:

• បានបង្កើតយន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខដែលផ្តោតលើអ្នករស់រានមានជីវិត និងរួមបញ្ចូលដែលអាចចូលដំណើរការបាន និងរួមបញ្ចូលជាមួយយន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខដែលផ្តោតលើយេនឌ័រ ដោយមាននីតិវិធីជាក់លាក់សម្រាប់ SEAH រួមទាំងការរាយការណ៍សម្ងាត់ជាមួយនឹងឯកសារប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងក្រមសីលធម៌នៃករណីបែបនេះ ដែលបង្ហាញពីពេលណា និងទីកន្លែងដែលត្រូវរាយការណ៍ឧបទ្ទវហេតុ និងសកម្មភាពតាមដានអ្វីនឹងត្រូវអនុវត្ត និង

• គម្រោងទម្រង់បែបបទជាក់លាក់ដើម្បីផ្តល់សេវាទាន់ពេលវេលា និងការដោះស្រាយជូនអ្នករស់រានមានជីវិត រួមមានដូចជាសមស្រប ការថែទាំវេជ្ជសាស្រ្ត ការគាំទ្រផ្លូវចិត្ត ការគាំទ្រផ្នែកច្បាប់ វិធានការការពារដែលជំរុញដោយសហគមន៍ និងការរួមបញ្ចូលឡើងវិញ។

យន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខសម្រាប់ជនជាតិដើមភាគតិច៖ បន្ថែមពីលើខាងលើ សកម្មភាពដែលផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានពី CCFF ទាំងអស់ដែលប៉ះពាល់ដល់ជនជាតិដើមភាគតិចនឹងបង្កើតយន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខប្រកបដោយប្រសិទ្ធ

---

[12] ក្នុងករណីឧប្បត្តិហេតុនៃ SEAH កើតឡើង CCFF នឹងតម្រូវឱ្យអ្នកខ្ចីរបស់ខ្លួនដាក់ឱ្យដំណើរការ បង្កើត និងដំណើរការដែលអាចចូលដំណើរការបាន និងរួមបញ្ចូលយន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខដែលឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រ (GRMs) (ដូចជាយន្តការកម្រិតគម្រោង និង GRMs កម្រិតស្ថាប័នផ្ទាល់របស់ពួកគេ) ជាមួយនឹងនីតិវិធីជាក់លាក់សម្រាប់ SEAH រួមទាំងការរាយការណ៍អំពីករណី និងព័ត៌មានជាសម្ងាត់។ ឧប្បត្តិហេតុ និងសកម្មភាពតាមដានអ្វីនឹងត្រូវអនុវត្ត។ និង (ii) មធ្យោបាយក្នុងការផ្តល់សេវាទាន់ពេលវេលា និងការដោះស្រាយជូនអ្នករស់រានមានជីវិត រួមមានដូចជាសមស្រប ការថែទាំវេជ្ជសាស្រ្ត ការគាំទ្រផ្លូវចិត្ត ការគាំទ្រផ្នែកច្បាប់ វិធានការការពារសហគមន៍ និងការរួមបញ្ចូលឡើងវិញ។

ភាពនៅកម្រិតគម្រោង ដើម្បីដោះស្រាយកង្វល់ទាក់ទងនឹងគម្រោងរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច។ GRM នឹងត្រូវបានរួមបញ្ចូលនៅក្នុងផែនការជនជាតិភាគតិច ។

- យន្តការនេះនឹងត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយមានការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយជនជាតិដើមភាគតិចដែលរងផលប៉ះពាល់ ឬមានសក្តានុពល។
- យន្តការនេះនឹងជួយសម្រួលដល់ការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខភ្លាមៗ តាមរយៈដំណើរការដែលអាចចូលដំណើរការបាន យុត្តិធម៌ តម្លាភាព និងស្ថាបនា។ វាក៏នឹងមានលក្ខណៈសមស្របតាមវប្បធម៌ និងអាចចូលប្រើប្រាស់បានដោយមិនគិតថ្លៃសម្រាប់សហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់ និងដោយគ្មានការសងសឹកចំពោះបុគ្គល ក្រុម ឬសហគមន៍ដែលបានលើកឡើងពីបញ្ហា ឬកង្វល់។ ក្នុងករណីដែលអាចធ្វើទៅបាន និងសមរម្យសម្រាប់គម្រោង យន្តការសារទុក្ខនឹងប្រើប្រាស់យន្តការបណ្តឹងសារទុក្ខជាផ្លូវការ ឬក្រៅផ្លូវការដែលមានស្រាប់ បំពេញបន្ថែមតាមតម្រូវការជាមួយនឹងការរៀបចំគម្រោងជាក់លាក់។
- យន្តការនេះនឹងមិនធ្វើឱ្យមានការរើសអើងចំពោះសិទ្ធិទទួលបានដំណោះស្រាយផ្នែកតុលាការ ឬរដ្ឋបាល ដែលអាចមានតាមរយៈប្រព័ន្ធរដ្ឋ ដោយទទួលស្គាល់ថាប្រព័ន្ធដែលបានធ្វើមូលដ្ឋានីយកម្មទាំងនេះអាចផ្តល់ព័ត៌មានរឹងមាំជាងមុន និងឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យកាន់តែច្បាស់អំពីបរិបទនៃបញ្ហានៅលើមូលដ្ឋាន។
- យន្តការនេះនឹងយកទៅពិចារណាលើ "លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យប្រសិទ្ធភាព" សម្រាប់យន្តការតវ៉ាក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ ដែលមានចែងក្នុងមាត្រា 31 នៃគោលការណ៍ណែនាំរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីធុរកិច្ច និងសិទ្ធិមនុស្ស ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាព។
- វិសាលភាព មាត្រដ្ឋាន និងប្រភេទនៃយន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខដែលទាមទារសម្រាប់គម្រោង និងកម្រិតកម្មវិធីនឹងសមាមាត្រទៅនឹងធម្មជាតិ និងទំហំនៃហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់ដែលអាចកើតមាននៃគម្រោង ឬសកម្មភាព យោងតាមឋានានុក្រមកាត់បន្ថយ CCFF ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម ។
- យន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខនឹងរួមបញ្ចូលដូចខាងក្រោម៖

ក) មធ្យោបាយផ្សេងៗដែលជនជាតិដើមភាគតិចអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងតវ៉ារបស់ពួកគេ និងគិតគូរពីឧបសគ្គ/កម្រិតភាសា និងតម្រូវការនៃភាពអនាមិក ប្រសិនបើអ្នកតវ៉ាខ្លាចការសងសឹក ឬការដាក់ស្នើដោយតំណាងដែលមានការអនុញ្ញាត ឬអង្គការសង្គមស៊ីវិល។

ខ) ការផ្តល់ដើម្បីរក្សាអត្តសញ្ញាណអ្នកប្តឹងផ្តល់ការសម្ងាត់ ជាពិសេសក្នុងករណីដែលអ្នកតវ៉ាខ្លាចការសងសឹក។

គ) ការផ្តល់ការបកស្រាយ/ការបកប្រែ ដើម្បីជំនះឧបសគ្គ/ដែនកំណត់នៃភាសា។

ឃ) កំណត់ហេតុបណ្តឹងសារទុក្ខត្រូវបានចុះបញ្ជីជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងរក្សាទុកជាមូលដ្ឋានទិន្នន័យដែលមានជាសាធារណៈ ស្របតាមយន្តការបណ្តឹងសារទុក្ខរបស់ CCFF ។

ង) នីតិវិធីដែលបានផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ កំណត់មធ្យោបាយសម្រាប់ការបញ្ជូនសារទុក្ខ ការកំណត់រយៈពេលដែលអ្នកប្រើប្រាស់អាចរំពឹងថានឹងរង់ចាំការទទួលស្គាល់ ការឆ្លើយតប និងការដោះស្រាយការតវ៉ារបស់ពួកគេ ការពិពណ៌នាអំពីតម្លាភាពនៃនីតិវិធី និងរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង និងការសម្រេចចិត្ត។

ច) ដំណើរការបណ្តឹងសាទុក្ខដែលបណ្តឹងសារទុក្ខមិនពេញចិត្តអាចត្រូវបានបញ្ជូនទៅនៅពេលការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខមិនទាន់បានសម្រេច។

ឆ) ព័ត៌មានអំពីយន្តការបណ្ដឹងសារទុក្ខដែលមានផ្សេងទៀត រួមទាំងនៅកម្រិតនៃកម្មវិធី CCFF និងស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ច។

ជ) វិធានការណ៍ដើម្បីការពារដើមបណ្ដឹង ពីការគំរាមកំហែង។

IV. ផែនការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ

ផែនការការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធនេះពិពណ៌នាអំពីរបៀបដែលភាគីពាក់ព័ន្ធដែលបានកំណត់អត្តសញ្ញាណនឹងត្រូវបានចូលរួមក្នុងអំឡុងពេលរៀបចំ និងអនុវត្តកម្មវិធី។ ការរៀបចំផែនការនេះជាឧបករណ៍ដើម្បីធានាថា៖

i) កង្វល់របស់អ្នកពាក់ព័ន្ធត្រូវបានទទួលយក ហើយហានិភ័យដែលអាចកើតមានត្រូវបានកំណត់យ៉ាងពេញលេញនៅដំណាក់កាលដំបូងនៃការរៀបចំកម្មវិធី។

ii) ក្រុម និងប្រជាជនដែលជីវិតរបស់ពួកគេអាចរងផលប៉ះពាល់ដោយគម្រោងនេះត្រូវបានពិគ្រោះយោបល់ឱ្យបានត្រឹមត្រូវដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ និងវាយតម្លៃសារៈសំខាន់នៃផលប៉ះពាល់ណាមួយ។

iii) ក្រុម និងសហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់ចូលរួមក្នុងការបង្កើតវិធានការកាត់បន្ថយ ក្នុងការសម្រេចចិត្តទាក់ទងនឹងប្រតិបត្តិការរបស់ពួកគេ និងក្នុងការត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តរបស់ពួកគេ។

សម្រាប់គោលបំណងនៃផែនការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធនេះ អ្នកពាក់ព័ន្ធត្រូវបានកំណត់ថាជាបុគ្គល ក្រុម ឬជនជាតិដើមភាគតិច ដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលពីគម្រោង ក៏ដូចជាអ្នកដែលអាចមានចំណាប់អារម្មណ៍ក្នុងគម្រោង និង/ឬសមត្ថភាពក្នុងការជះឥទ្ធិពលលើលទ្ធផលរបស់វា ទាំងវិជ្ជមាន ឬអវិជ្ជមាន។ អ្នកពាក់ព័ន្ធអាចរួមបញ្ចូលសហគមន៍ ឬបុគ្គលដែលរងផលប៉ះពាល់ក្នុងតំបន់ និងអ្នកតំណាងទាំងផ្លូវការ និងក្រៅផ្លូវការរបស់ពួកគេ អាជ្ញាធររដ្ឋាភិបាលជាតិ ឬមូលដ្ឋាន អ្នកនយោបាយ អ្នកដឹកនាំសាសនា អង្គការសង្គមស៊ីវិល និងក្រុមដែលមានផលប្រយោជន៍ពិសេស សហគមន៍សិក្សា ឬអាជីវកម្មផ្សេងទៀត។ លើសពីនេះ សម្រាប់ជនជាតិដើមភាគតិច អាជ្ញាធរ និងស្ថាប័នរបស់ពួកគេត្រូវចូលរួម ទាំងអស់គ្នាតាមរយៈវដ្តនៃគម្រោង (សូមមើល IPPF សម្រាប់ការណែនាំបន្ថែមអំពីតម្រូវការសម្រាប់ការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យសម្រាប់ការចូលរួមរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច)។

ផែនការការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយអនុលោមតាមគោលនយោបាយការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធរបស់ GCF ។ គម្រោងប្រភេទ B/I2 នីមួយៗ ដែលត្រូវបានផ្ដល់ហិរញ្ញប្បទានដោយ CCFF Component 2 នឹងរួមបញ្ចូលតម្រូវការដើម្បីធ្វើការពិគ្រោះជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធដោយយោងតាមផែនការការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធនេះ។

គោលការណ៍សំខាន់ៗនៃការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធដែលអ្នកខ្ចីនឹងត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យស្ថាប័នមានដូចខាងក្រោម៖

i) ការផ្ដល់ព័ត៌មានប្រកបដោយអត្ថន័យក្នុងទម្រង់ និងភាសាដែលអាចយល់បាន និងសម្របតាមតម្រូវការរបស់ក្រុមអ្នកពាក់ព័ន្ធគោលដៅ

ii) ការផ្ដល់ព័ត៌មានជាមុននៃសកម្មភាពពិគ្រោះយោបល់ និងការសម្រេចចិត្ត ធានានូវតម្លាភាពក្នុងការផ្ដល់ព័ត៌មាន

iii) ការផ្ដល់ព័ត៌មានតាមមធ្យោបាយ និងទីតាំងដែលផ្ដល់ភាពងាយស្រួលដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងការចូលប្រើប្រាស់វា និងសមស្របតាមវប្បធម៌

iv) ការគោរពចំពោះប្រពៃណីក្នុងស្រុក ភាសា ពេលវេលា និងដំណើរការធ្វើការសម្រេចចិត្ត

v) កិច្ចសន្ទនាជាមួយភាគីទាំងពីរផ្លាស់ប្តូរទស្សនៈ និងព័ត៌មានតាមរយៈការ ស្តាប់ និងពិភាក្សាអំពីបញ្ហារបស់ពួកគេ

vi) ការចាត់តាំងតំណាងក្នុងការបង្ហាញពីទស្សនៈប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន ដែលមកពីក្រុមមនុស្សដែលមានអាយុផ្សេងៗគ្នា ភេទ យេនឌ័រ[13] ភាពងាយរងគ្រោះ និង/ឬក្រុមជនជាតិភាគតិច។

vii) ដំណើរការដោយមិនមានការគំរាមកំហែង ឬការបង្ខិតបង្ខំ ឬការលើកទឹកចិត្ត

viii) យន្តការច្បាស់លាស់ និងសមស្របតាមវប្បធម៌សម្រាប់ឆ្លើយតបទៅនឹងកង្វល់ ការផ្តល់យោបល់ និងការតវ៉ារបស់ប្រជាជន។

ix) ការដាក់បញ្ចូលនូវមតិស្ថាបនាដែលសមស្រប និងអាចធ្វើទៅបាន ទៅក្នុងការរចនាគម្រោង និងការរាយការណ៍ត្រឡប់ទៅភាគីពាក់ព័ន្ធ

x) អនុវត្តគោលការណ៍តម្លាភាព ភាពទទួលខុសត្រូវ និង "មិនបង្កគ្រោះថ្នាក់"។

ជំហានចាំបាច់ និងជាជម្រើសសម្រាប់ការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធត្រូវបានសង្ខេបដូចខាងក្រោម។ អ្នកគ្រប់គ្រង បរិស្ថាន និងសង្គម នឹងណែនាំអ្នកខ្ចីបន្ថែមទៀតដោយផ្អែកលើ IFC PS 1 និងសៀវភៅណែនាំការអនុវត្តល្អអំពីការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងអ្នកពាក់ព័ន្ធ។

តារាងទី7 ៖ ដំណើរការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ

ដំណើរការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ	
ការកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងវិភាគភាគីពាក់ព័ន្ធ **ជំហានចាំបាច់**	អ្នកខ្ចីត្រូវកំណត់អត្តសញ្ញាណភាគីពាក់ព័ន្ធដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយផ្ទាល់ និងដោយប្រយោលពីគម្រោង ដូចជាភាគីដែលមាន "ប្រយោជន៍" ទាក់ទង បន្ទាប់មក ត្រូវរៀបចំតាមអាទិភាព។ • គួរយោងទៅតាមព័ត៌មានពីអតីតកាលនៃការចូលរួម និងពិភាក្សាភាគីពាក់ព័ន្ធ។ • ដើម្បីធានាថាមានការចូលរួមរួមបញ្ចូលភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ត្រូវពិគ្រោះយោបល់ដោយយោងទៅសន្លឹកព័ត៌មានសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ដើម្បីកំណត់ក្រុម និងបុគ្គលងាយរង និងត្រូវបានដាច់ចេញពីសង្គម។ • ត្រូវផ្ទៀងផ្ទាត់តំណាងភាគីពាក់ព័ន្ធ ហើយពិភាក្សាជាមួយពួកគេនៅក្នុងសហគមន៍ផ្ទាល់។
ការបង្ហាញព័ត៌មានជាសាធារណៈ:	ការលាតត្រដាងព័ត៌មានអំពីគម្រោងដែលពាក់ព័ន្ធ ជួយអ្នកពាក់ព័ន្ធដែលរងផលប៉ះពាល់ឱ្យយល់ពីហានិភ័យ ផលប៉ះពាល់ និងឱកាសនៃគម្រោង។ អ្នកខ្ចីនឹងផ្តល់លទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធ ដែលយ៉ាងហោចណាស់ត្រូវបញ្ចូលព័ត៌មានអំពី (i) គោលបំណង, លក្ខណៈ និងទំហំនៃគម្រោង, (ii) រយៈពេលនៃសកម្មភាពគម្រោងដែលបានស្នើឡើង, (iii) ហានិភ័យ

[13] ផែនការការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធគឺរួមបញ្ចូលយេនឌ័រ ដោយធានាថាស្ត្រី និងបុរសត្រូវបានផ្តល់ឱកាសសមធម៌ដើម្បីចូលរួមក្នុងការពិគ្រោះយោបល់របស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ និងការសម្រេចចិត្តក្នុងអំឡុងពេលរៀបចំគម្រោង។ សូមមើលផងដែរនូវផែនការសកម្មភាពយេនឌ័រសម្រាប់កូតាស្តីពីការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ។

ជំហានចាំបាច់	និងផលប៉ះពាល់ដែលអាចកើតមានលើសហគមន៍ទាំងនោះ និងវិធានការកាត់បន្ថយដែលពាក់ព័ន្ធ, (iv) ដំណើរការចូលរួមជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធដែលរំពឹងទុក, និង (v) យន្តការបណ្តឹងសារទុក្ខ។
ការពិភាក្សាជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធ **ជំហានចាំបាច់**	ការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពគឺជាដំណើរការពីរផ្លូវដែលគួរ (i) ចាប់ផ្តើមដំបូងក្នុងដំណើរការកំណត់អត្តសញ្ញាណហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម ហើយបន្តលើមូលដ្ឋានជាបន្តបន្ទាប់នៅពេលដែលហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់កើតឡើង, (ii) ផ្អែកលើការបង្ហាញ និងការផ្សព្វផ្សាយជាមុននៃព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធ តម្លាភាព គោលបំណង អត្ថន័យ និងអាចចូលដំណើរការបានយ៉ាងងាយស្រួល ដែលជាភាសា និងទម្រង់មូលដ្ឋានសមស្របតាមវប្បធម៌ ហើយអាចយល់បានចំពោះសហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់, (iii) ការផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់រួម[14] , (iv) គ្មានឧបាយកលពីខាងក្រៅ ការជ្រៀតជ្រែក ការបង្ខិតបង្ខំ ឬការបំភិតបំភ័យ, (v) អនុញ្ញាតឱ្យមានការចូលរួមប្រកបដោយអត្ថន័យ ដែលអាចអនុវត្តបាន, និង (vi) ត្រូវបានចងក្រងជាឯកសារ។ ការចងក្រងឯកសារសកម្មភាពពិគ្រោះយោបល់ និងលទ្ធផលរបស់ពួកគេមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការគ្រប់គ្រងដំណើរការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ដំណើរការពិគ្រោះយោបល់របស់អ្នកពាក់ព័ន្ធគួរតែជាបរិបទជាក់លាក់។ ជនជាតិដើមភាគតិច៖ សម្រាប់គម្រោងដែលមានផលប៉ះពាល់ ឬហានិភ័យចំពោះជនជាតិដើម អ្នកខ្ចីនឹងត្រូវតម្រូវឱ្យគោរពតាមគោលនយោបាយជនជាតិដើមភាគតិច GCF និងក្របខ័ណ្ឌផែនការជនជាតិដើមភាគតិច (IPPF) នៃ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម នេះដែលរួមបញ្ចូលសម្រាប់ការពិគ្រោះយោបល់របស់អ្នកពាក់ព័ន្ធដ៏មានអត្ថន័យ។ ហើយក្នុងកាលៈទេសៈខ្លះនឹងត្រូវតម្រូវឱ្យទទួលបានការយល់ព្រមដោយសេរី ជាមុន និងជូនដំណឹងជាមុន (FPIC)។ តាមលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើបាន "ពិគ្រោះយោបល់ជាមុន" ជាមួយសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចតាមរយៈស្ថាប័នតំណាងរបស់ពួកគេ ដើម្បីកំណត់បញ្ហាសម្រាប់ការពិគ្រោះយោបល់ជាមុននៃដំណើរការពិគ្រោះយោបល់ដោយខ្លួនឯង។ ការពិចារណាលើយេនឌ័រក្នុងការពិគ្រោះយោបល់៖ ដំណើរការពិគ្រោះយោបល់គួរតែ (i) ចាប់យកទស្សនៈទាំងបុរស និងស្ត្រី ប្រសិនបើចាំបាច់ តាមរយៈវេទិកា ឬការចូលរួមដាច់ដោយឡែក ហើយ (ii) ឆ្លុះបញ្ចាំងពីកង្វល់ និងអាទិភាពផ្សេងៗគ្នារបស់បុរស និងស្ត្រីអំពីផលប៉ះពាល់ យន្តការកាត់បន្ថយ និងអត្ថប្រយោជន៍ តាមការគួរ។ ក្នុងអំឡុងពេលនៃការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ ប្រសិនបើការចូលរួមរបស់ស្ត្រីមានកម្រិត លើកទឹកចិត្តអ្នកខ្ចីឱ្យធ្វើព្រឹត្តិការណ៍ផ្សព្វផ្សាយដើម្បីបង្កើនការចូលរួមរបស់ស្ត្រី។ គោលដៅ៖ 50% នៃអ្នកពាក់ព័ន្ធដែលបានចូលរួមគឺជាស្ត្រី និងក្រុមងាយរងគ្រោះ សូមមើលផងដែរ ផែនការសកម្មភាពយេនឌ័រ CCFF សម្រាប់ការកំណត់ជាក់លាក់ពីការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រនៅក្នុងការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ។

[14] ដំណើរការពិគ្រោះយោបល់គួរតែ (i) ចាប់យកទស្សនៈទាំងបុរស និងស្ត្រី ប្រសិនបើចាំបាច់ តាមរយៈវេទិកា ឬការចូលរួមដាច់ដោយឡែក ហើយ (ii) ឆ្លុះបញ្ចាំងពីកង្វល់ និងអាទិភាពផ្សេងគ្នារបស់បុរស និងស្ត្រីអំពីផលប៉ះពាល់ យន្តការកាត់បន្ថយ និងអត្ថប្រយោជន៍ ដែលសមស្រប។

ការគ្រប់គ្រងពាក្យបណ្តឹង **ជំហានចាំបាច់**	គម្រោងទាំងអស់ត្រូវបង្កើតយន្តការបញ្ចូល មតិកែលម្អ និងបណ្តឹងសារទុក្ខជាផ្លូវការ ដោយមានគោលបំណងផ្តល់ឱ្យភាគីពាក់ព័ន្ធនូវឱកាសដើម្បីបញ្ជូនមតិកែលម្អ ឬលើកឡើងនូវសារទុក្ខក្នុងអំឡុងពេលពេញមួយវដ្តរបស់គម្រោង។ គម្រោងនេះនឹងពិភាក្សាអំពីជម្រើសនៃការដាក់បណ្តឹងសារទុក្ខដែលមានសក្តានុពលជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធ និងយល់ព្រមលើវិធីសាស្ត្រសមស្របមួយ។ សូមមើលផ្នែក 3.7.2 ផងដែរ សម្រាប់ការណែនាំបន្ថែម។
ការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងការត្រួតពិនិត្យគម្រោង ជំហានជាជម្រើស សមស្របជាមួយនឹងហានិភ័យដែលបានកំណត់	ប្រសិនបើ និងកន្លែងណាដែលអាចធ្វើទៅបាន ជំរុញឱ្យមានការត្រួតពិនិត្យដោយការចូលរួមស្របតាមសៀវភៅណែនាំការអនុវត្តល្អរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ។ នៅពេលសមស្រប សូមពិចារណាលើការត្រួតពិនិត្យខាងក្រៅនៃការប្តេជ្ញាចិត្តផ្នែកបរិស្ថាន និងសង្គម ដើម្បីពង្រឹងដំណើរការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ ដោយបង្កើនតម្លាភាព និងលើកកម្ពស់ការជឿទុកចិត្តរវាងគម្រោង និងភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗរបស់វា។ យ៉ាងហោចណាស់យល់ព្រមជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធដើម្បីបង្កើតដំណើរការច្បាស់លាស់ និងឯកភាពគ្នាសម្រាប់ការរាយការណ៍ទាន់ពេលវេលានៃសកម្មភាពដែលបានធ្វើឡើងនៅក្នុងករណីនៃបញ្ហាដែលបានកំណត់ ជាមួយនឹងការបំភ្លឺទាក់ទងនឹងជំហាននាពេលខាងមុខស្របតាម IFC PS 1។
ការរាយការណ៍ទៅភាគីពាក់ព័ន្ធ ជំហានចាំបាច់	អ្នកខ្ចីនឹងត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យផ្តល់របាយការណ៍ទាន់ពេលដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធដែលពិពណ៌នាអំពីវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តគម្រោង ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាននិងសង្គម លើបញ្ហាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងហានិភ័យដែលកំពុងបន្ត ឬផលប៉ះពាល់លើអ្នកពាក់ព័ន្ធដែលរងផលប៉ះពាល់គម្រោង និងលើបញ្ហាដែលដំណើរការពិគ្រោះយោបល់ ឬយន្តការសារទុក្ខបានកំណត់ថាជាការព្រួយបារម្ភចំពោះសហគមន៍/អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងនោះស្របតាម IFC PS 1។ វាត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យធ្វើលើ KPI ។ ប្រសិនបើកម្មវិធីគ្រប់គ្រងបណ្តាលឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរសម្ភារៈ ឬបន្ថែមលើវិធានការកាត់បន្ថយ ឬសកម្មភាពដែលបានពិពណ៌នានៅក្នុងផែនការសកម្មភាព បរិស្ថាននិងសង្គម លើបញ្ហានៃការព្រួយបារម្ភចំពោះសហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់ វិធានការកាត់បន្ថយដែលពាក់ព័ន្ធដែលត្រូវបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពនឹងត្រូវបានទាក់ទងទៅពួកគេ។ ការកើតមានជាញឹកញាប់នៃរបាយការណ៍ទាំងនេះនឹងសមាមាត្រទៅនឹងកង្វល់របស់សហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់ ប៉ុន្តែមិនតិចជាងប្រចាំឆ្នាំ
ការគ្រប់គ្រងផែនការការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ **ជំហានចាំបាច់**	តម្រូវការចាំបាច់មួយគឺត្រូវចាត់តាំងការទទួលខុសត្រូវរួមសម្រាប់ SEP ក៏ដូចជាអភិវឌ្ឍ និងរក្សាមូលដ្ឋានទិន្នន័យរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ ព្រមទាំងដំណើរការ/គំរូដើម្បីចងក្រងឯកសារការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ។

ខ្លឹមសារអប្បរមានៃផែនការចូលរួមជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធដែលត្រូវដាក់ជូនដោយអ្នកខ្ចីត្រូវរួមបញ្ចូលព័ត៌មានដូចខាងក្រោម:

I. **ការពិពណ៌នាគម្រោង**

II. **តម្រូវការបទប្បញ្ញត្តិ** និងការអនុវត្តល្អដែលត្រូវបានពិគ្រោះយោបល់ដើម្បីបង្កើតផែនការការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ រួមទាំង ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម នេះ។

III. **ការកំណត់អត្តសញ្ញាណអ្នកពាក់ព័ន្ធ** (អ្នកពាក់ព័ន្ធដែលបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ ផលប្រយោជន៍ពាក់ព័ន្ធ និងការវិភាគរបស់ពួកគេ រួមទាំងក្រុមងាយរងគ្រោះ និងការពិចារណាអំពីយេនឌ័រ)។

IV. **ការបង្ហាញព័ត៌មាន** (វិធីសាស្ត្រ និងសកម្មភាពដើម្បីសម្រេចបាននូវការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យ និងការចូលរួមដោយរួមបញ្ចូល រួមទាំងការបង្ហាញព័ត៌មាន)

V. **ការគ្រប់គ្រងពាក្យបណ្តឹង**

VI. **ការត្រួតពិនិត្យ និងការរាយការណ៍**

ក. ព័ត៌មានអំពីអ្នកពាក់ព័ន្ធនឹងត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងការត្រួតពិនិត្យគម្រោង ក៏ដូចជាកម្រិតនៃការរាយការណ៍ទៅកាន់ភាគីពាក់ព័ន្ធ

ខ. សូចនាករការអនុវត្តសំខាន់ៗនៃការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងអំឡុងពេលអនុវត្តគម្រោង និងជំហានដែលនឹងត្រូវធ្វើឡើងដើម្បីត្រួតពិនិត្យ និងរាយការណ៍អំពីវឌ្ឍនភាព និងបញ្ហាដែលកើតឡើង។ KPIs ក៏នឹងកំណត់ចំនួនស្តីពីការរួមបញ្ចូលយេនឌ័រដែលស្របតាមផែនការសកម្មភាពយេនឌ័រ CCFF

VII. តួនាទី និងទំនួលខុសត្រូវសម្រាប់ការអនុវត្តផែនការការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ

VIII. ពេលវេលានៃការចូលរួមពេញមួយវដ្តនៃគម្រោង

IX. យល់ព្រមតាមកាលកំណត់នៃការរាយការណ៍ទៅ CCFF

ឧបសម្ព័ន្ធ 1: បញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល

កម្មវិធី CCFF មិនត្រូវផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោល លើគម្រោងដែលពាក់ព័ន្ធដូចខាងក្រោម៖

1. គម្រោងប្រភេទ A ឬ I1 ដែលមានហានិភ័យបរិស្ថាន និងសង្គមអវិជ្ជមានយ៉ាងសំខាន់ តាមនិយមន័យនៃ ESMS នេះ។

2. គម្រោងពាក់ព័ន្ធនឹងការបំផ្លាញតំបន់តម្លៃអភិរក្សខ្ពស់។

3. គម្រោងដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយមិនស្ម័គ្រចិត្ត។

4. សកម្មភាពដែលត្រូវបានហាមឃាត់ដោយច្បាប់របស់ប្រទេសម្ចាស់ផ្ទះ ឬអនុសញ្ញាអន្តរជាតិទាក់ទងនឹងការការពារធនធានជីវៈចម្រុះ ឬបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌[15]។

5. សកម្មភាពណាមួយដែលកាលៈទេសៈដែលតម្រូវឱ្យ FPIC ត្រូវបានបង្កឡើងដោយ GCF IPP និង/ឬ IFC PS 7 (13-17) ដែលរួមមាន: (1) ការទិញដីដែលជាកម្មសិទ្ធិប្រពៃណី ឬសិទ្ធិកាន់កាប់របស់ជនជាតិដើមភាគតិច រួមទាំងប៉ុន្តែមិនកំណត់ចំពោះកម្មសិទ្ធិសម្ហភាព[16] ឬក្រោមការប្រើប្រាស់ទំនៀមទំលាប់ ឬការកាន់កាប់របស់ជនជាតិដើមភាគតិចលើកម្មសិទ្ធិធម្មជាតិ និងធនធានធម្មជាតិ (2)ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើដី និងធនធានធម្មជាតិ ដែលស្ថិតក្រោមកម្មសិទ្ធិប្រពៃណី ឬក្រោមការប្រើប្រាស់ ឬកាន់កាប់តាមទំលាប់[17]; (3) ការផ្លាស់ទីលំនៅ/ការផ្លាស់ទីលំនៅរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចចេញពីដី និងធនធានធម្មជាតិជាកម្មសិទ្ធិប្រពៃណី ឬក្រោមការប្រើប្រាស់តាមទំនៀមទំលាប់ទំលាប់ (4) ការផ្លាស់ទីលំនៅរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច[18] និង (5) ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានយ៉ាងសំខាន់លើបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌សំខាន់ៗ ដែលមានសារៈសំខាន់ចំពោះអត្តសញ្ញាណ និង/ឬវប្បធម៌ ទំនៀមទំលាប់របស់ប្រជាជន វប្បធម៌ ជនជាតិដើម។ និង/ឬតម្លៃខាងវិញ្ញាណ ដូចជាព្រៃពិសិដ្ឋ ទឹក និងផ្លូវទឹក ដើមឈើពិសិដ្ឋ និងថ្ម/ភ្នំដ៏ពិសិដ្ឋ។

6. គម្រោងបំផ្លាញបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌។

7. គម្រោងដែលនាំទៅដល់ការកម្រិតសិទ្ធិ និងសេរីភាពបុគ្គលរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ឬការរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស។

8. ការផលិត ឬពាណិជ្ជកម្មលើផលិតផល ឬសកម្មភាពណាមួយដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាខុសច្បាប់ក្រោមច្បាប់ ឬបទប្បញ្ញត្តិរបស់ប្រទេសម្ចាស់ផ្ទះ ឬអនុសញ្ញា និងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ ឬស្ថិតនៅក្រោមការហាមឃាត់អន្តរជាតិ ដូចជាឱសថ ថ្នាំសម្លាប់សត្វល្អិត/ថ្នាំសំលាប់ស្មៅ សារធាតុបំផ្លាញអូហ្សូន PCB សត្វព្រៃ ឬផលិតផលដែលត្រូវបានគ្រប់គ្រងក្រោម CITES។

9. ការផលិត ឬជួញដូរអាវុធ ។

---

[15] សម្រាប់គោលបំណងនៃឯកសារនេះ បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌សំដៅលើ (i) ទម្រង់រូបីនៃបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ ដូចជាវត្ថុដែលអាចផ្លាស់ទីបាន ឬអចលនវត្ថុ ទ្រព្យសម្បត្តិ ទីតាំង រចនាសម្ព័ន្ធ ឬក្រុមនៃរចនាសម្ព័ន្ធដែលមានបុរាណវត្ថុវិទ្យា (បុរេប្រវត្តិសាស្ត្រ) បុរាណវិទ្យា ប្រវត្តិសាស្ត្រ វប្បធម៌ សិល្បៈ និងតម្លៃសាសនា។ លក្ខណៈធម្មជាតិតែមួយគត់ ឬវត្ថុជាក់ស្តែងដែលបង្កប់នូវតម្លៃវប្បធម៌ ដូចជាព្រៃពិសិដ្ឋ ថ្ម បឹង និងទឹកជ្រោះ។ និង (iii) ករណីមួយចំនួននៃទម្រង់អរូបីនៃវប្បធម៌ដែលត្រូវបានស្នើឡើងដើម្បីប្រើប្រាស់សម្រាប់គោលបំណងពាណិជ្ជកម្ម ដូចជាចំណេះដឹងវប្បធម៌ ការច្នៃប្រឌិត និងការអនុវត្តរបស់សហគមន៍ដែលបង្កប់នូវរបៀបរស់នៅបែបប្រពៃណី។

[16] ជាធម្មតា ជនជាតិដើមភាគតិចទាមទារសិទ្ធិ និងសិទ្ធិទទួលបាន និងការប្រើប្រាស់ដីធ្លី និងធនធានតាមរយៈប្រព័ន្ធប្រពៃណី ឬទំនៀមទម្លាប់ ដែលភាគច្រើននៃសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិសហគមន៍។ ការទាមទារប្រពៃណីទាំងនេះចំពោះដីធ្លី និងធនធានអាចមិនត្រូវបានទទួលស្គាល់ក្រោមច្បាប់ជាតិ។ ការទិញយកដីដែលមានសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិសហគមន៍ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់របស់ជនជាតិដើមភាគតិច និងដែលអាចទាមទារការបង្កើតសិទ្ធិទទួលស្គាល់ស្របច្បាប់លើដី/កម្មសិទ្ធិក្រោមសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិសហគមន៍គឺស្ថិតនៅក្រោមបញ្ជីដកចេញ។

[17] ទាំងនេះគឺជាសកម្មភាពដែលស្នើឱ្យផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយ CCFF ដែលមានទីតាំងនៅ ឬអភិវឌ្ឍធនធានធម្មជាតិលើដីដែលជាកម្មសិទ្ធប្រពៃណី ឬកម្មសិទ្ធិ រួមទាំងប៉ុន្តែមិនកំណត់ចំពោះកម្មសិទ្ធិសម្ហភាព ឬក្រោមការប្រើប្រាស់ប្រពៃណី ឬការកាន់កាប់របស់ជនជាតិដើម ហើយផលប៉ះពាល់ដែលអាចកើតមាន រួមទាំងការបាត់បង់សិទ្ធិទទួលបានទ្រព្យសម្បត្តិ ឬធនធាន ឬការរឹតត្បិតលើការប្រើប្រាស់ដីធ្លី អាចត្រូវបានរំពឹងទុក។

[18] សម្រាប់គោលបំណងនៃឯកសារនេះ ការផ្លាស់ទីលំនៅការងារសំដៅលើការបាត់បង់ទ្រព្យសម្បត្តិ ឬការទទួលបានទ្រព្យសម្បត្តិដែលនាំឱ្យបាត់បង់ប្រភពចំណូល ឬមធ្យោបាយចិញ្ចឹមជីវិតដល់ជនជាតិដើមភាគតិច។

10. ល្បែងស៊ីសង កាស៊ីណូ និងសហគ្រាសដែលមានតម្លៃស្មើ។

11. ផលិតកម្ម ឬពាណិជ្ជកម្មលើវត្ថុធាតុវិទ្យុសកម្ម នេះមិនអនុវត្តចំពោះការទិញឧបករណ៍វេជ្ជសាស្ត្រ ឧបករណ៍ត្រួតពិនិត្យគុណភាព (ការវាស់វែង) និងឧបករណ៍ណាមួយដែលប្រភពវិទ្យុសកម្មត្រូវបានចាត់ទុកថាជារឿងតូចតាច និង/ឬមានការការពារគ្រប់គ្រាន់។

12. ការផលិត ឬពាណិជ្ជកម្មក្នុងសរសៃអាបស្តូសគ្មានដែនកំណត់។ នេះមិនអនុវត្តចំពោះការទិញ និងការប្រើប្រាស់សន្លឹកស៊ីម៉ង់ត៍អាបស្តូសដែលជាប់ស្អិតដែលមាតិកាអាបស្តូសតិចជាង 20%

13. ការនេសាទត្រីនៅក្នុងបរិស្ថានសមុទ្រដោយប្រើសំណាញ់លើសពី 2.5 គីឡូម៉ែត្រ(ប្រវែង)

14. ផលិតកម្ម ឬសកម្មភាពដែលពាក់ព័ន្ធនឹងទម្រង់គ្រោះថ្នាក់ ឬកេងប្រវ័ញ្ចនៃពលកម្មដោយបង្ខំ ឬពលកម្មកុមារ ដូចដែលបានកំណត់ក្នុងស្តង់ដារការងារស្នូលរបស់ ILO ។

15. ប្រតិបត្តិការកាប់ឈើជាលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងព្រៃសើមត្រូពិចបឋម។

16. ការផលិត ឬជួញដូរឈើ ឬផលិតផលព្រៃឈើផ្សេងទៀត ក្រៅពីព្រៃឈើដែលគ្រប់គ្រងដោយចីរភាព។

ឧបសម្ព័ន្ធទី 2៖ បញ្ជីពិនិត្យត្រួតពិនិត្យ CCFF

តារាងទី8 ៖ បញ្ជីត្រួតពិនិត្យដំបូងរបស់មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា

បញ្ជីត្រួតពិនិត្យដំបូង[19]
PS 1៖ ការវាយតម្លៃ និងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់ផ្នែកបរិស្ថាន និងសង្គម
1. តើមានការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម (ESIA) សម្រាប់គម្រោងតាមច្បាប់ជាតិឬទេ? 2. តើគម្រោងបានកំណត់ និងផែនទីសម្រាប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ រួមទាំងក្រុមងាយរងគ្រោះ ឬត្រូវបានផ្តាច់ពីសង្គមឬនៅ? 3. (ប្រសិនបើមាន) តើមាន ផែនការចូលរួមអ្នកមានចំណាប់អារម្មណ៍ (ផែនការការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ) ដែលរួមបញ្ចូលការពិគ្រោះយោបល់ និងការបង្ហាញព័ត៌មានតាមរប្បធម៌ដែរឬទេ? 4. (ប្រសិនបើមាន) តើគម្រោងបានបង្កើតប្រព័ន្ធដោះស្រាយពាក្យបណ្តឹងសារទុក្ខ (Grievance Mechanism) ដែលងាយស្រួលចូលដំណើរការ និងមានភាពសម្ងាត់សម្រាប់សហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់ឬទេ? 5. តើមាននីតិវិធី និងសូចនាករច្បាស់លាស់សម្រាប់ តាមដាន និងរាយការណ៍ សមិទ្ធិផលបរិស្ថាន និងសង្គមឬទេ? 6. អាស្រ័យលើការចាត់ថ្នាក់ហានិភ័យ តើមាន ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម ឬផែនការគ្រប់គ្រងដែលកំណត់ពេលវេលាដើម្បីអនុវត្តវិធានការបន្ថយហានិភ័យឬទេ? 7. តើអ្នកអភិវឌ្ឍន៍គម្រោងមានសមត្ថភាពអនុវត្ត ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម ដែរឬទេ?
PS 2៖ ពលកម្ម និងលក្ខខណ្ឌការងារ
8. តើសកម្មភាពគម្រោងអាចបណ្តាលឲ្យមាន ការបាត់បង់ការងារ (ឧ. ដោយសារការផ្លាស់ប្តូរផ្នែកឧស្សាហកម្ម ឬទីផ្សារការងារ) ឬទេ? 9. តើសកម្មភាពគម្រោងអាចប៉ះពាល់ដល់លក្ខខណ្ឌការងារ ជាពិសេសក្នុងការអនុលោមតាមច្បាប់ពលកម្មជាតិ និងច្បាប់ទាក់ទងនឹង ការមិនរើសអើង, ឱកាសស្មើភាព, ការជួលកុមារ និងការងារបង្ខំរបស់កម្មករ (តាមផ្ទាល់, តាមកិច្ចសន្យា និងតាមភាគីទីបី) ឬទេ? 10. តើមានហានិភ័យនៃការងារកុមារ, ការងារបង្ខំ ឬការជួញដូរមនុស្ស ក្នុងខ្សែផ្គត់ផ្គង់កម្លាំងពលកម្មឬទេ? 11. តើមាន គ្រាប់មិនទាន់ផ្ទុះ (UXO) នៅតំបន់នេះ ឬជុំវិញតំបន់គម្រោងឬទេ? 12. តើសកម្មភាពអាចបង្កហានិភ័យដល់ សុវត្ថិភាព និងសុខភាពការងារ របស់កម្មករ រួមទាំងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ឬទេ? 13. តើសកម្មភាពគម្រោងពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យ ឬស្ថានភាពដែលយុវជនធ្វើការជាសមាជិកគ្រួសារដោយមិនបានទទួលប្រាក់ឈ្នួល ឬទេ? 14. តើគម្រោងនឹងជួលកម្មករប្រុសច្រើន (ជាពិសេសកម្មករចំណាកស្រុក ឬបណ្តោះអាសន្ន) នៅជិតក្រុមងាយរងគ្រោះដូចជា ស្ត្រី ក្មេងស្រី ឬក្រុម LGBTIQ+ ឬទេ? 15. តើសកម្មភាពគម្រោងកើតឡើងនៅ តំបន់ឆ្ងាយ, មានជម្លោះ ឬក្រីក្រដែលមានប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យ និងរាយការណ៍មានកម្រិត ឬទេ?

[19] ប្រភព៖ កែសម្រួលពី GCF ; បានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពសម្រាប់សំណួរពាក់ព័ន្ធ SEAH ក្រោម PS 2 និង PS 4 ។ សូមមើលការណែនាំសម្រាប់ SEAH ក្រោមឧបសម្ព័ន្ធ 11 ខាងក្រោម។

16. តើបទដ្ឋានសហគមន៍នៅតំបន់គម្រោង បង្ការ ឬរើសអើងចំពោះជនរងគ្រោះ នៃអំពើហិង្សាតាមភេទ (GBV/ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ) ឬទេ?	
PS 3៖ ប្រសិទ្ធភាពធនធាន និងការការពារការបំពុល	
17. តើសកម្មភាពអាចបង្កើត ឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់, ការបំពុលទឹក និងដី, ការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់, ការប្រើសារធាតុគ្រោះថ្នាក់, សំឡេង និងរំញ័រ ឬកាកសំណល់មានគ្រោះថ្នាក់ ឬទេ? 18. តើសកម្មភាពគម្រោងត្រូវការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិច្រើន ដូចជា ទឹក, ថាមពល, វត្ថុធាតុដើម ឬដីធ្លី ឬទេ? 19. តើសកម្មភាពអាចពាក់ព័ន្ធនឹង វិធានការគ្រប់គ្រងសត្វល្អិត, IPM ឬការគ្រប់គ្រងថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត/សត្វរោគ (ថ្នាំសម្លាប់ស្មៅ, ថ្នាំសម្លាប់ផ្សិត) ក្នុងការទិញដើមទំនិញ ការដឹកជញ្ជូន ការផ្ទុក ឬការបោះបង់ចោលឬទេ?	
PS 4៖ សុខភាព សុវត្ថិភាព និងសន្តិសុខសហគមន៍	
20. តើសកម្មភាពអាចប៉ះពាល់ដល់សុខភាព និងសុវត្ថិភាពសហគមន៍ (ឧ. សកម្មភាពសាងសង់, ការរីករាលដាលជំងឺ, ជម្លោះមនុស្ស–សត្វព្រៃ, ឬជម្លោះជាមួយមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់តំបន់ការពារធម្មជាតិ) ឬទេ? 21. តើសកម្មភាពអាចបង្កហានិភ័យដោយសារការដឹកជញ្ជូន ផ្ទុក ប្រើប្រាស់ ឬបោះចោលសារធាតុគ្រោះថ្នាក់ (ឧ. គ្រាប់ផ្ទុះ ប្រេងឥន្ទនៈ គីមី) ឬទេ? 22. តើមានប្រភពជម្លោះសង្គមដែលអាចកើតឡើង ឬកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរដោយសារគម្រោងឬទេ? 23. តើសកម្មភាពអាចបង្កហានិភ័យដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ឬកម្មករ ឲ្យ **រងការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ (ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ)** ឬទេ? 24. តើត្រូវការផែនការការពារនិងឆ្លើយតបស្ថានភាពអាសន្ន ដែលរួមមានវិធានការជួយសហគមន៍រងគ្រោះក្នុងស្ថានភាពអាសន្នឬទេ? 25. តើ វិធានសន្តិសុខ ឬភាពតានតឹង រវាងកម្មករ និងសហគមន៍អាចបង្កហានិភ័យនៅតំបន់គម្រោងឬទេ?	
PS 5៖ ការទិញដី និងការបង្ខំផ្លាស់ទីស្នាក់នៅ	
26. តើសកម្មភាពអាចប្តូរប្រើប្រាស់ដី ឬកម្រិតសិទ្ធិប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិ បណ្តាលឲ្យ បាត់បង់ជីវភាព ឬសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចផ្សេងៗ ឬទេ?	
PS 6៖ អភិរក្សជីវចម្រុះ និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិរស់ដោយចីរភាព	
27. តើគម្រោងអាចស្ថិតនៅលើតំបន់ដីដែលបានកែប្រែ តំបន់ធម្មជាតិ ឬតំបន់សំខាន់ៗ (Critical Habitats) ឬនៅក្នុងតំបន់អភិរក្សជាតិនិងអន្តរជាតិឬទេ? 28. តើគម្រោងអាចនាំចូល ប្រភេទរុក្ខជាតិ ឬសត្វអស្រុក ដែលអាចប៉ះពាល់ដល់ជីវចម្រុះតំបន់ឬទេ? 29. តើគម្រោងអាចប៉ះពាល់ដល់ ជីវចម្រុះ និងសេវាកម្មប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី (ជាពិសេសសត្វដែលកំពុងជិតផុតពូជ ឬមានហានិភ័យ, ប្រភេទសត្វប្រចាំតំបន់, សត្វចំណាកស្រុក, សត្វដែលជាក្រុមធំៗ) ឬទេ?	
PS 7៖ ជនជាតិដើមភាគតិច	

30. តើមាន ជនជាតិដើមភាគតិច នៅក្នុង ឬជិតតំបន់គម្រោងឬទេ? 31. តើសកម្មភាពអាចប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិប្រើប្រាស់ដី ឬធនធានធម្មជាតិដែលជាកម្មសិទ្ធិប្រពៃណីរបស់ពួកគេឬទេ? 32. តើគម្រោងពាក់ព័ន្ធនឹង មរតកវប្បធម៌ របស់ជនជាតិដើមភាគតិចឬទេ? 33. តើមានតម្រូវឲ្យមានការពិគ្រោះយោបល់យ៉ាងមានន័យជាមួយជនជាតិដើមភាគតិចឬទេ?
PS 8៖ មរតកវប្បធម៌
34. តើសកម្មភាពគម្រោងស្ថិតនៅលើតំបន់ដែលមានតម្លៃ បុរាណវិទ្យា, សត្វដំបូង, ប្រវត្តិសាស្ត្រ, វប្បធម៌, សិល្បៈ និងសាសនា ឬមានលក្ខណៈជាមរតកវប្បធម៌សំខាន់ឬទេ?

ឧបសម្ព័ន្ធ 3 ៖ សេចក្តីណែនាំសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម សម្រាប់ LFIs

*(ភ្ជាប់ទៅឧបករណ៍វាយតម្លៃ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា**ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម** ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុក)*

ឯកសារនេះផ្តល់នូវសេចក្តីណែនាំសម្រាប់ **ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុក** (LFIs) ដែលមានបំណងអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម (), ជាពិសេសក្នុងបរិបទនៃការចូលប្រើប្រាស់ **ឥណទានបែតងលក់ដុំ** (Wholesale Green Loans) ពី មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ។

ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម មានប្រសិទ្ធភាព គឺជាសំណុំគោលនយោបាយ នីតិវិធី ឧបករណ៍ និងសមត្ថភាពផ្ទៃក្នុង ដែលអនុញ្ញាតឲ្យ LFIs អាចកំណត់ វាយតម្លៃ គ្រប់គ្រង និងតាមដានហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់ផ្នែកបរិស្ថាន និងសង្គម ដែលទាក់ទងនឹងសកម្មភាពឥណទានរបស់ពួកគេ។

មាតិកានៃ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម និងសេចក្តីណែនាំសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ៖

1. គោលនយោបាយ បរិស្ថាន និងសង្គម

- បង្កើតគោលការណ៍/សៀវភៅណែនាំបរិស្ថាន និងសង្គម ដែលស្របតាម មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** និងកំណត់ការប្តេជ្ញារបស់ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកក្នុងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ បរិស្ថាន និងសង្គម
- អនុម័ត និងអនុវត្តរបស់ **ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកលើប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** ជាផ្នែកមួយនៃក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រង និងគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រដែលត្រូវត្រួតពិនិត្យជាប្រចាំដោយផ្អែកលើមេរៀនដែលបានរៀន លទ្ធផលសវនកម្ម និងការផ្លាស់ប្តូរបទប្បញ្ញត្តិ។
- ធានាថាមានការអនុលោមតាមច្បាប់ និងស្តង់ដាររបស់ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា

2. ការត្រួតពិនិត្យការចាត់ថ្នាក់ហានិភ័យនិងការធ្វើការសិក្សាលម្អិត

- រួមបញ្ចូល **បញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល** ដែលស្របតាម មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា
- បង្កើតនីតិវិធីសម្រាប់ត្រួតពិនិត្យគម្រោងតាមហានិភ័យ បរិស្ថាន និងសង្គម
- ចាត់ថ្នាក់គម្រោង (**ខ្ពស់/មធ្យម/ទាប**) និងកំណត់កម្រិតនៃការធ្វើ បរិស្ថាននិងសង្គម ការសិក្សាលម្អិតតាមថ្នាក់ហានិភ័យ
- អនុវត្ត និង**សិក្សាលម្អិតលើបរិស្ថាននិងសង្គម** តាមសមាមាត្រហានិភ័យ និងទាមទារឯកសារដូចជា ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាននិងសង្គម, ផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គម ឬ ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម
- កត់ត្រាលទ្ធផល និងរួមបញ្ចូល ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាននិងសង្គម ក្នុងកិច្ចសន្យាច្បាប់

3. សមត្ថភាពនិងក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័ន

- ផ្តល់តួនាទី និងទំនួលខុសត្រូវសម្រាប់ការអនុវត្ត **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** និងតែងតាំង **បុគ្គលិក/ក្រុម បរិស្ថាន និងសង្គម**
- ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលជាប្រចាំស្តីពីការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ បរិស្ថាន និងសង្គម
- ផ្តល់របាយការណ៍បរិស្ថាន និងសង្គមទៀងទាត់ទៅដល់អ្នកគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់

4. ការតាមដាន និងការរាយការណ៍

- អនុវត្តផែនការតាមដាន និងកំណត់ថ្នាក់ហានិភ័យ
- ទាមទារការរាយការណ៍ជាប្រចាំពីអតិថិជន
- បង្កើតយន្តការសម្រាប់ការចូលមើលគេហទំព័រ និងសវនកម្មដើម្បីធានាការអនុវត្ត ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម
- ធ្វើការត្រួតពិនិត្យផលប័ត្រជាប្រចាំសម្រាប់ហានិភ័យបរិស្ថាននិងសង្គម

5. យន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខ និងការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ

- បង្កើត **ផែនការការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ** តាមការចាំបាច់ ដើម្បីធានាបាននូវការពិគ្រោះប្រកបដោយអត្ថន័យ និងការចូលរួមដែលមានព័ត៌មានដែលសមស្របតាមវប្បធម៌ ឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រ និងរួមបញ្ចូលក្រុមងាយរងគ្រោះ ។
- បង្កើត GRM ដែលអាចចូលដំណើរការបាន មានភាពយុត្តិធម៌ និងមានភាពសមរម្យតាមវប្បធម៌ GRM គួរតែរួមបញ្ចូលនីតិវិធីច្បាស់លាស់សម្រាប់ការទទួល និងចងក្រងឯកសារបណ្តឹងសារទុក្ខ ការដោះស្រាយទាន់ពេលវេលា និងមតិកែលម្អ សម្រាប់បណ្តឹងសារទុក្ខដែលមិនបានដោះស្រាយ និងការកត់ត្រា និងការរាយការណ៍ត្រឹមត្រូវ។

6. ការបង្ហាញព័ត៌មាន

- បោះផ្សាយគោលនយោបាយ **បរិស្ថាននិងសង្គម និងឯកសារ**សម្រាប់ការចូលប្រើជាសាធារណៈ
- ធានាថា អតិថិជនរបស់ ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកនឹងអនុវត្ត**ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម**តាមតម្រូវការនិងបង្ហាញព័ត៌មានរបស់ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា

ឧបសម្ព័ន្ធទី 4៖ ការណែនាំសម្រាប់ធ្វើសវនកម្មអនុលោមតាមបរិស្ថាន និងសង្គម និងការរៀបចំរបាយការណ៍សវនកម្មសម្រាប់ឧបករណ៍ដែលមានស្រាប់/គម្រោងដែលមានស្រាប់

(ភ្ជាប់ទៅបញ្ជីត្រួតពិនិត្យការអនុលោមតាម E&S)

គំរូសវនកម្មអនុលោមតាម E&S ត្រូវបានប្រើដើម្បីណែនាំអ្នកគ្រប់គ្រង E&S និងបុគ្គលិកពាក់ព័ន្ធដើម្បីធ្វើសវនកម្ម។ ការរៀបរាប់អំពីសំណួរជាក់លាក់ដើម្បីណែនាំបុគ្គលិកឱ្យកំណត់អត្តសញ្ញាណហានិភ័យមួយចំនួនដែលទាក់ទងនឹងគ្រឿងបរិក្ខារដែលមានស្រាប់/គម្រោងដែលមានស្រាប់។ បន្ថែមលើការធ្វើសវនកម្ម ការអនុលោមតាម E&S ក៏អាចត្រូវបានរកឃើញនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ A នៃការណែនាំ IFC ទី 1៖ ការវាយតម្លៃ និងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម។

របាយការណ៍សវនកម្មនឹងត្រូវបានផលិតឡើងតាមគ្រោងដែលបានផ្តល់ជូនក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី 7៖ គំរូរបាយការណ៍ដោយសារកត្តាបរិស្ថាន និងសង្គម។

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៥៖ គំរូវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម

ការវាយតម្លៃឥទ្ធិពលបរិស្ថាន និងសង្គម គឺជាឧបករណ៍គ្រប់គ្រងមួយ ដែលប្រើសម្រាប់ការធ្វើផែនការ និងរចនាកម្មវិធី/គម្រោងឲ្យប្រសើរឡើង។ ពាក្យ "ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម" មានន័យដូចជា៖

- ដំណើរការមួយដែលអនុញ្ញាតឲ្យបញ្ហាបរិស្ថាន និងសង្គមត្រូវបានពិចារណាក្នុងគ្រប់ដំហាននៃការរចនា និងអនុវត្តកម្មវិធី/គម្រោង;
- នីតិវិធីផ្លូវការមួយសម្រាប់ផ្តល់ព័ត៌មានបរិស្ថាន និងសង្គមដល់អ្នកសម្រេចចិត្ត ដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការអនុញ្ញាតកម្មវិធី/គម្រោង;
- ការសិក្សាដែលកំណត់អត្តសញ្ញាណ ព្យាករណ៍ និងវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម និងហានិភ័យនៃកម្មវិធី/គម្រោងជាប្រព័ន្ធ និងគោលបំណង ណែនាំសកម្មភាពសមស្រប និងវិធានការកាត់បន្ថយ និងបង្កើនឱកាសបរិស្ថាន។ គំរូនេះផ្តល់នូវគ្រោងការណ៍ស្តង់ដារសម្រាប់របាយការណ៍ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាននិងសង្គមសម្រាប់ការវិនិយោគ គម្រោងថ្មីរបស់ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ។

គំរូនេះផ្តល់នូវគ្រោងរចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់របាយការណ៍ ESIA សម្រាប់ ការវិនិយោគលើគម្រោងថ្មី របស់កម្មវិធី CCFF

1. **ការសង្ខេបប្រតិបត្តិ៖** សង្ខេបឲ្យខ្លីអំពីការរកឃើញសំខាន់ៗ, សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងសកម្មភាពដែលបានផ្តល់អនុសាសន៍។
2. **ការណែនាំ៖** អធិប្បាយពីហេតុផលនៃការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម ដែលផ្អែកលើលទ្ធផលពីការពិនិត្យនូវវិសាលភាព គោលបំណង និងវិធីសាស្ត្រប្រើប្រាស់។
3. **ផែនការចូលរួមអ្នកពាក់ព័ន្ធ និងការបង្ហាញព័ត៌មាន៖** កំណត់អ្នកពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ រួមទាំងក្រុមងាយរងគ្រោះ។ ពិពណ៌នាដំណើរការពិគ្រោះ និងវិធីបង្ហាញព័ត៌មាន។ ការបង្ហាញថា មតិយោបល់របស់អ្នកពាក់ព័ន្ធមានឥទ្ធិពលលើរចនាគម្រោង និងការចូលរួមបន្តពីអ្នកពាក់ព័ន្ធ។
4. **គោលនយោបាយ ច្បាប់ និងស្ថាប័នរដ្ឋបាល៖** សង្ខេបអំពីច្បាប់ជាតិ ក្រម និងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ រួមទាំង ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ ការងារ ការដោះស្រាយពាក្យបណ្តឹងសារទុក្ខ មរតកវប្បធម៌ អនាម័យ និងសុវត្ថិភាព និងអាកាសធាតុ។ កំណត់ស្តង់ដាររបស់អ្នករួមផ្តល់មូលនិធិដែលពាក់ព័ន្ធ (ឧ. GCF)។
5. **ការពិពណ៌នាគម្រោង៖** ពិពណ៌នាខ្លីអំពីគម្រោង រួមទាំងបរិបទភូមិសាស្ត្រ អេកូឡូស៊ី និងសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច។ ការបង្ហាញពីគម្រោងជាក់លាក់ដែលជាប្រធានបទនៃការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម និងមេរៀនដែលបានរៀនពីគម្រោងដទៃ។
6. **ទិន្នន័យមូលដ្ឋាន៖** កំណត់តំបន់ប៉ះពាល់ និងពិពណ៌នាពីស្ថានភាពផ្នែករូបវិទ្យា ជីវវិទ្យា សង្គមសេដ្ឋកិច្ច និងអាកាសធាតុ រួមបញ្ចូលសកម្មភាពអភិវឌ្ឍបច្ចុប្បន្ន និងអនាគត និងកម្រិតទិន្នន័យ។

7. **ក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័ន នីតិប្បញ្ញត្តិ និងនិយ័តកម្ម**
សង្ខេបដំណើរការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថានជាតិ នីតិវិធីអនុញ្ញាតបរិស្ថាន និងសមត្ថភាពស្ថាប័នសម្រាប់ការគ្រប់គ្រង E&S ។

8. **ផលប៉ះពាល់/ហានិភ័យ និងវិធានការកាត់បន្ថយសេដ្ឋកិច្ចសង្គមដែលបានរំពឹងទុក៖** ការវាយតម្លៃសក្តានុពលនៃផលប៉ះពាល់សង្គមវិជ្ជមាន និងអវិជ្ជមាន។ ការផ្តោតលើហានិភ័យនៃការផ្លាស់ទីលំនៅ ការការពារ SEAH ការដាក់បញ្ចូលក្រុមងាយរងគ្រោះ សមភាពយេនឌ័រ សុខភាព និងភាពធន់នឹងអាកាសធាតុ។ គូសបញ្ជាក់វិធានការកាត់បន្ថយ និងលើកកម្ពស់។

9. **ការវិភាគការរួមបញ្ចូលយេនឌ័រ និងសង្គម៖** ផ្តល់ទិន្នន័យបែងចែកយេនឌ័រ ឧបសគ្គចំពោះការដាក់បញ្ចូល និងវិធានការនានាដើម្បីបង្កើនការចូលរួម និងអត្ថប្រយោជន៍របស់ស្ត្រី និងក្រុមដែលងាយរងគ្រោះ។

10. **ជនជាតិដើមភាគតិច និង FPIC (ប្រសិនបើមាន)៖** កំណត់វត្តមានរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច ហើយពិពណ៌នាអំពីរបៀបដែលការយល់ព្រមដោយសេរី និងព័ត៌មាន (FPIC) ត្រូវបានអនុវត្ត។

11. **ផលប៉ះពាល់/ហានិភ័យបរិស្ថានដែលរំពឹងទុក និងវិធានការកាត់បន្ថយ៖** វាយតម្លៃផលប៉ះពាល់លើអាកាស ទឹក ជីវចម្រុះ និងសុខភាព។ ការដោះស្រាយហានិភ័យពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងកំណត់វិធានការបន្សាំ/កាត់បន្ថយ។ កំណត់បរិមាណការបំភាយ GHG ដែលពាក់ព័ន្ធ។

12. **សេវាកម្មជីវចម្រុះ និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី៖** វាយតម្លៃផលប៉ះពាល់លើទីជម្រក ប្រភេទសត្វ និងសេវាប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី។ ស្នើវិធានការអភិរក្ស ឬវិធានការសងត្រឡប់មកវិញស្របតាមឋានានុក្រមកាត់បន្ថយ។

13. **បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ និងឱកាសស្វែងរកនីតិវិធី៖** កំណត់ហានិភ័យបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ណាមួយ និងកំណត់នីតិវិធីសម្រាប់ការស្វែងរកឱកាស រួមទាំងការសម្របសម្រួលជាមួយអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធ។

14. **វិធានការត្រួតពិនិត្យហានិភ័យអាកាសធាតុ និងវិធានការសម្របខ្លួន៖** បង្ហាញលទ្ធផលពិនិត្យហានិភ័យអាកាសធាតុ រួមបញ្ចូលសកម្មភាពសម្របខ្លួន ដើម្បីបង្កើតភាពធន់ និងកាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះចំពោះគ្រោះថ្នាក់ដែលទាក់ទងនឹងអាកាសធាតុ។

15. **ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់៖** ពិចារណាពីផលប៉ះពាល់ជារួមនៃគម្រោងជាមួយនឹងការអភិវឌ្ឍផ្សេងទៀតនៅក្នុងតំបន់ រួមបញ្ចូលផលប៉ះពាល់រួមគ្នាលើសហគមន៍ និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី។

16. **ការវិភាគជម្រើសជំនួស៖** ប្រៀបធៀបជម្រើសដែលអាចធ្វើទៅបាន (ការរចនា បច្ចេកវិទ្យា ទីតាំង) ដោយផ្អែកលើផលប៉ះពាល់ E&S និងប្រសិទ្ធភាពនៃការចំណាយ និងពន្យល់ហេតុផលសម្រាប់ជម្រើសដែលពេញចិត្ត។

17. **អនុសាសន៍សម្រាប់ការកែប្រែការរចនាគម្រោង៖** កំណត់ការផ្លាស់ប្តូរការរចនាដែលអាចធ្វើទៅបាន និងមានប្រសិទ្ធភាព ដែលកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ និងហានិភ័យអាកាសធាតុ ការផ្តល់កាលវិភាគចំណាយ និងការអនុវត្ត។

18. **ទិដ្ឋភាពនៃស្ថាប័ន៖** វាយតម្លៃសមត្ថភាពរបស់ភ្នាក់ងារអនុវត្តសម្រាប់ការគ្រប់គ្រង E&S និង ផ្តល់អនុសាសន៍លើការពង្រឹងស្ថាប័ន ការកសាងសមត្ថភាព និងតម្រូវការបណ្តុះបណ្តាល។

19. **ផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម (ESMP)៖** សង្ខេបការបន្ធូរបន្ថយសំខាន់ៗ ការត្រួតពិនិត្យ និងវិធានការស្ថាប័ន រួមបញ្ចូលពេលវេលា តួនាទី/ទំនួលខុសត្រូវ ថវិកា និងតម្រូវការបណ្តុះបណ្តាលតាមរយៈការបង្ហាញជាម៉ាទ្រីសដែលសមស្រប។

20. **យន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខ៖** ពិពណ៌នាអំពីនីតិវិធីបណ្តឹងសារទុក្ខដែលអាចចូលប្រើបាន និងរួមបញ្ចូលសម្រាប់ការដោះស្រាយពាក្យបណ្តឹងសារទុក្ខអំពីការអនុវត្តគម្រោង E&S។

21. **ផែនការត្រួតពិនិត្យ៖** កំណត់សូចនាករ ទំនួលខុសត្រូវ វិធីសាស្ត្រ និងការចំណាយសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តវិធានការកាត់បន្ថយ និងគោលដៅអនុវត្ត។

22. **សេចក្តីសន្និដ្ឋានទូទៅ និងអនុសាសន៍៖** សង្ខេបការរកឃើញ និងអនុសាសន៍សំខាន់ៗរបស់ ESIA ។ គួសបញ្ជាក់ពីរបៀបដែលការណែនាំត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងផែនការគម្រោង និង ESMP ។

23. **ឧបសម្ព័ន្ធ**

(i) សមាសភាពនៃក្រុមសិក្សា ESIA

(ii) ឯកសារយោង និងប្រភពទិន្នន័យ

(iii) កំណត់ត្រានៃការពិគ្រោះយោបល់របស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ (រួមទាំងកំណត់ត្រា FPIC ប្រសិនបើអាចអនុវត្តបាន)

(iv) ការសិក្សាឯកទេស (ឧ. ការវាយតម្លៃយេនឌ័រ ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់សុខភាព ការវិភាគហានិភ័យអាកាសធាតុ)

(v) លក្ខខណ្ឌយោង

(vi) ការឆ្លើយឆ្លង និងការយល់ព្រមពីអាជ្ញាធរ

(vii) ផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម (ទម្រង់ម៉ាទ្រីស)

(viii) ការពិនិត្យហានិភ័យអាកាសធាតុ និងការគណនា GHG (ប្រសិនបើមាន)

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៦៖ គំរូផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម (ESAP)

ESAP អាចត្រូវបានរៀបចំជាផ្នែកមួយនៃការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម (ESIA) ឬជាឯកសារឯករាជ្យ។ ការកំណត់ការប្តេជ្ញាចិត្ត និងសកម្មភាពកំណត់ពេលវេលាដែលអាចឱ្យគម្រោងបំពេញតាមស្តង់ដារបរិស្ថាន និងសង្គមរបស់កម្មវិធី CCFF និង CCFF ESMS និង GCF ។ ខ្លឹមសារនៃ ESAP គួរតែដោះស្រាយផ្នែកខាងក្រោម៖

1. ការបន្ធូរបន្ថយ៖ កំណត់វិធានការ និងសកម្មភាពដោយអនុលោមតាមឋានានុក្រមកាត់បន្ថយ ដែលជៀសវាង ឬប្រសិនបើការជៀសវាងមិនអាចទៅរួច កាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានធ្ងន់ធ្ងរដល់សង្គម និងបរិស្ថាន ដល់កម្រិតដែលអាចទទួលយកបាន ជាពិសេស ESAP៖

ក) ការកំណត់អត្តសញ្ញាណផលប៉ះពាល់៖ កំណត់ និងសង្ខេបនូវផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានសំខាន់ៗក្នុងសង្គម និងបរិស្ថានដែលរំពឹងទុក។

ខ) ការពិពណ៌នាអំពីការបន្ធូរបន្ថយ៖ ពិពណ៌នាអំពីព័ត៌មានលម្អិតនៃបច្ចេកទេស វិធានការកាត់បន្ថយនីមួយៗ រួមទាំងប្រភេទនៃផលប៉ះពាល់ដែលទាក់ទង និងលក្ខខណ្ឌដែលត្រូវបានទាមទារ (ឧ. បន្ត ឬក្នុងករណីមានឧប្បត្តិហេតុ) រួមជាមួយនឹងការរចនា ការពិពណ៌នាឧបករណ៍ និងនីតិវិធីប្រតិបត្តិការតាមការសមស្រប។

គ) ផលប៉ះពាល់សំណល់៖ ប៉ាន់ប្រមាណផលប៉ះពាល់សង្គម និងបរិស្ថានដែលអាចកើតមាននៃវិធានការទាំងនេះ និងផលប៉ះពាល់ដែលនៅសល់បន្ទាប់ពីការកាត់បន្ថយ និង

ឃ) តំណភ្ជាប់ទៅនឹងផែនការផ្សេងទៀត៖ យកទៅពិចារណា និងស្របជាមួយនឹងផែនការកាត់បន្ថយដែលត្រូវការផ្សេងទៀត (ឧ. សម្រាប់ការផ្លាស់ទីលំនៅ ជនជាតិដើមភាគតិច)។

2. ការត្រួតពិនិត្យ៖ កំណត់កម្មវត្ថុនៃការត្រួតពិនិត្យ និងបញ្ជាក់ប្រភេទនៃការត្រួតពិនិត្យ ដោយមានទំនាក់ទំនងទៅនឹងផលប៉ះពាល់ដែលបានវាយតម្លៃនៅក្នុងការវាយតម្លៃបរិស្ថាន និងសង្គម និងវិធានការកាត់បន្ថយដែលបានពិពណ៌នានៅក្នុង ESMP ជាពិសេស ផ្នែកត្រួតពិនិត្យនៃ ESAP ផ្តល់ជូន៖

ក) ក្របខណ្ឌត្រួតពិនិត្យ៖ ការពិពណ៌នាជាក់លាក់ និងព័ត៌មានលម្អិតបច្ចេកទេស នៃវិធានការត្រួតពិនិត្យ រួមទាំងប៉ារ៉ាម៉ែត្រដែលត្រូវវាស់ វិធីសាស្ត្រដែលត្រូវប្រើ ទីតាំងគំរូ ភាពញឹកញាប់នៃការវាស់វែង ដែនកំណត់នៃការរកឃើញ (កន្លែងសមស្រប) និងនិយមន័យនៃកម្រិតដែលនឹងបង្ហាញអំពីតម្រូវការសម្រាប់សកម្មភាពកែតម្រូវ និង

ខ) ពិធីសារវាយការណ៍៖ នីតិវិធីវាយការណ៍ទៅ (i) ធានាការរកឃើញដំបូងនៃលក្ខខណ្ឌដែលត្រូវការវិធានការកាត់បន្ថយជាក់លាក់ និង (ii) ផ្តល់ព័ត៌មានអំពីវឌ្ឍនភាព និងលទ្ធផលនៃការកាត់បន្ថយ។

3. ការអភិវឌ្ឍ និងការបណ្តុះបណ្តាល៖ ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអនុវត្តទាន់ពេលវេលា និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនៃធាតុផ្សំនៃគម្រោងផែនការសកម្មភាពសង្គម និងបរិស្ថាន និងវិធានការកាត់បន្ថយ គួរលើការវាយតម្លៃបរិស្ថាន និងសង្គមអំពីអត្ថិភាព តួនាទី និងសមត្ថភាពរបស់ភាគីដែលទទួលខុសត្រូវនៅនឹងកន្លែង ឬនៅកម្រិតទីភ្នាក់ងារ និងក្រសួង ជាពិសេស ESAP ផ្តល់ព័ត៌មានទាក់ទងនឹង៖

ក) តួនាទីរបស់ស្ថាប័ន៖ ការពិពណ៌នាអំពីការរៀបចំរបស់ស្ថាប័ន កំណត់ថាភាគីណាមួយដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការអនុវត្តវិធានការកាត់បន្ថយ និងការត្រួតពិនិត្យ (ឧ. សម្រាប់ប្រតិបត្តិការ ការត្រួតពិនិត្យ ការអនុវត្ត ការត្រួតពិនិត្យការអនុវត្ត សកម្មភាពដោះស្រាយ ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន របាយការណ៍ និងការបណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិក);

ខ) ការវាយតម្លៃតម្រូវការ៖ កំណត់កន្លែងដែលត្រូវការការគាំទ្រសម្រាប់ការពង្រឹងសមត្ថភាពគ្រប់គ្រងសង្គម និងបរិស្ថាន រួមទាំងដំណោះស្រាយដែលបានស្នើឡើង (ឧ. ការកសាងសមត្ថភាព ការជ្រើសរើសបុគ្គលិក); និង

គ) ផែនការបណ្តុះបណ្តាល៖ ណែនាំការបណ្តុះបណ្តាលដែលត្រូវចែកចាយ អតិថិជនគោលដៅ ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអនុវត្តវិធានការកាត់បន្ថយ និងអនុសាសន៍ផ្សេងទៀតនៃការវាយតម្លៃបរិស្ថាន និងសង្គម។

<u>**4. ការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ (ប្រសិនបើមិនទាន់មាននៅក្នុង ESMP)៖**</u> គូសបញ្ជាក់ផែនការដើម្បីចូលរួមក្នុងការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យ ប្រសិទ្ធភាព និងផ្តល់ព័ត៌មានជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធដែលរងផលប៉ះពាល់រួមបញ្ចូលព័ត៌មានអំពី៖

ក) ការពិគ្រោះយោបល់ដល់កាលបរិច្ឆេទ៖ ពិពណ៌នាអំពីការពិគ្រោះយោបល់ដែលធ្វើឡើងក្នុងអំឡុងពេលនៃការរចនាគម្រោង (ឬការវាយតម្លៃ E&S) និងមធ្យោបាយដែលត្រូវបានប្រើដើម្បីជូនដំណឹង និងពាក់ព័ន្ធនឹងមនុស្សដែលរងផលប៉ះពាល់នៅក្នុងដំណើរការវាយតម្លៃ។

ខ) ផែនការការចូលរួមនាពេលអនាគត៖ សេចក្តីសង្ខេបនៃផែនការការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធសម្រាប់ការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យ ប្រសិទ្ធភាពក្នុងអំឡុងពេលអនុវត្តគម្រោង រួមទាំងការកំណត់អត្តសញ្ញាណព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗសម្រាប់ការពិគ្រោះយោបល់ ការបង្ហាញព័ត៌មាន និងការរាយការណ៍តាមកាលកំណត់អំពីវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តគម្រោងនិង

គ) យន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខ៖ ការពិពណ៌នាអំពីដំណើរការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់ការទទួល និងការដោះស្រាយកង្វល់របស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ និងការតវ៉ាទាក់ទងនឹងការអនុវត្តសង្គម និងបរិស្ថានរបស់គម្រោង។

<u>**5. កាលវិភាគ និងថវិកានៃការអនុវត្ត៖**</u> សម្រាប់ទិដ្ឋភាពទាំងបួនខាងលើ (ការកាត់បន្ថយ ការត្រួតពិនិត្យ ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព និងការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធ) ផ្នែកនេះរួមមាន:

ក) កាលវិភាគនៃការអនុវត្ត៖ កាលវិភាគនៃការអនុវត្តសម្រាប់វិធានការដែលត្រូវតែអនុវត្តជាផ្នែកមួយនៃគម្រោងដោយបង្ហាញពីដំណាក់កាល និងការសម្របសម្រួលជាមួយផែនការអនុវត្តគម្រោងទាំងមូល និង

ខ) ការប៉ាន់ប្រមាណថ្លៃដើម និងហិរញ្ញប្បទាន៖ ដើមទុន និងការប៉ាន់ប្រមាណការចំណាយកើតឡើងដដែលៗ និងប្រភពនៃមូលនិធិសម្រាប់អនុវត្ត ESAP ។ តួលេខទាំងនេះក៏ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងតម្រូវការដែលត្រូវអនុវត្តតាមដោយអ្នកម៉ៅការផងដែរ។ វិធានការ និងសកម្មភាពនីមួយៗដែលត្រូវអនុវត្តនឹងត្រូវបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ ហើយការចំណាយលើការធ្វើដូច្នេះនឹងត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងផែនការ ការរចនា ថវិកា និងការអនុវត្តរួមរបស់គម្រោង។

<u>**6. តារាងត្រួតពិនិត្យ ESAP (គំរូ):**</u> តារាងនេះបង្ហាញពីគំរូដែលបានស្នើសម្រាប់ការចុះបញ្ជីវិធានការកាត់បន្ថយ

តារាងទី9 ៖គំរូ ESAP

កំណត់អត្តសញ្ញាណ	វិធានការកាត់បន្ថយហានិភ័យ	សកម្មភាពកំណត់ពេលវេលា	ការទទួលខុសត្រូវ	កាត់បន្ថយបានអនុវត្ត?បាទ/ចាស/ទេ/NA កាត់បន្ថយប្រសិទ្ធភាព? 1-5 (5 ដែលមានប្រសិទ្ធភាពបំផុត)	សំណើសកម្មភាពកែតម្រូវ (CAR) រួមទាំងស្ថានភាពដំណោះស្រាយ	ស្ថានភាពដំណោះស្រាយនៃ CAR មុនៗ

ឧបសម្ព័ន្ធទី 7៖ គំរូរបាយការណ៍ការសិក្សាលម្អិតពីបរិស្ថាននិងសង្គម (បរិស្ថាននិងសង្គម ការសិក្សាលម្អិត)

ខ្លឹមសារធម្មតាសម្រាប់របាយការណ៍សិក្សាលម្អិតផ្នែកបរិស្ថាននិងសង្គម និងការណែនាំសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍរបស់របាយការណ៍ត្រូវបានផ្ដល់ជូនខាងក្រោម។

ខ្លឹមសារ នៅក្នុងរបាយការណ៍ការសិក្សាលម្អិតលើបរិស្ថាននិងសង្គម

1. **សេចក្ដីសង្ខេបប្រតិបត្តិ**

2. **ការចាប់ផ្ដើម**
   2.1. ព័ត៌មានគម្រោង
   2.2. ភាពពាក់ព័ន្ធនៃស្តង់ដារបរិស្ថាន និងសង្គម

3. **ការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គមនៅកម្ពុជា**

4. **ការវាយតម្លៃហានិភ័យនៃសមាសភាគនៃគម្រោងដែលបានស្នើឡើង**
   4.1. ហានិភ័យជាក់លាក់នៃសមាសភាគ
   4.2. ការបែងចែកប្រភេទហានិភ័យគម្រោង
   4.3. ភាពស្របច្បាប់ជាមួយបញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូលរបស់មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា
   4.4. យុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយហានិភ័យ
   4.5. ជនជាតិដើមភាគតិច និងការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យ (ប្រសិនបើមាន)
   4.6. ការវាយតម្លៃហានិភ័យ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ [ប្រសិនបើអាចប្រើបាន]
   4.7. ផែនការបំពេញគម្លាត ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម (គម្រោង LFI) (ប្រសិនបើអាចប្រើបាន)
   4.8. តម្រូវការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព
   4.9. ការពិចារណាហានិភ័យអាកាសធាតុ និងសមត្ថភាពធន់

5. **សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន និងអនុសាសន៍ណែនាំ**
   5.1. ការវាយតម្លៃលទ្ធភាពនៃគម្រោង
   5.2. ការណែនាំអំពីការគ្រប់គ្រងហានិភ័យបរិស្ថាន និងសង្គម
   5.3. ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម (ESAP)
   5.4. ក្របខ័ណ្ឌតាមដាន រាយការណ៍ និងដោះស្រាយពាក្យបណ្ដឹងសារទុក្ខ

6. **ឧបសម្ព័ន្ធ**
   6.1. គន្ថនិទ្ទេស
   6.2. ការបញ្ចប់បែបបទត្រួតពិនិត្យត្រួតពិនិត្យ

6.3. ឧបករណ៍វាយតម្លៃបន្ថែម

6.4. របាយការណ៍បេសកកម្ម

6.5. ផែនការការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ

6.6. ផែនការជនជាតិដើមភាគតិច (ប្រសិនបើមាន)

6.7. ក្របខ័ណ្ឌវាយតម្លៃហានិភ័យ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ (SEAH) (ប្រសិនបើអាចប្រើបាន)

6.8. ឧបករណ៍វាយតម្លៃបរិស្ថាន និងសង្គមសម្រាប់ ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុក (ប្រសិនបើមាន)

1. សង្ខេបប្រតិបត្តិ

ខ្លឹមសារ៖ ផ្តល់នូវទិដ្ឋភាពទូទៅកម្រិតខ្ពស់នៃគោលបំណងរបស់គម្រោង ហានិភ័យបរិស្ថាន និងសង្គមសំខាន់ៗ (E&S) និងការចាត់ថ្នាក់ហានិភ័យ បញ្ជាក់ភាពស្របរបស់គម្រោងជាមួយនឹងតម្រូវការ CCFF រំលេចនូវអនុសាសន៍សំខាន់ៗ ការយល់ព្រមដែលត្រូវការ និងលក្ខខណ្ឌណាមួយសម្រាប់ការបិទហិរញ្ញវត្ថុ។

2. ការណែនាំ

2.1. ព័ត៌មានគម្រោង

ពិពណ៌នាគោលបំណងគម្រោង តំបន់អនុវត្ត ពេលវេលា និងភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ រួមបញ្ចូលប្រវត្តិផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ស្របជាមួយគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍របស់កម្ពុជា។

2.2. ខ្លឹមសារ៖ ពិពណ៌នាអំពីគោលបំណងរបស់គម្រោង វិសាលភាពភូមិសាស្ត្រ បន្ទាត់ពេលវេលា និងអ្នកពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ រួមបញ្ចូលបរិបទប្រវត្តិសាស្ត្រ ប្រភពថវិកា និងការអនុលោមតាមគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍របស់កម្ពុជា ភាពពាក់ព័ន្ធនៃស្តង់ដារបរិស្ថាន និងសង្គម (ESSs)

ខ្លឹមសារ៖

- **វិធីសាស្ត្រពិនិត្យហានិភ័យ៖** លម្អិតវិធីសាស្ត្រដែលប្រើសម្រាប់ការពិនិត្យហានិភ័យដំបូង និងវិធីសាស្ត្រចាត់ថ្នាក់។
- **ស្តង់ដារដែលអាចអនុវត្តបាន៖** បញ្ជីដែលបានបង្ហាញឱ្យមានស្តង់ដារ E&S (ឧ. GCF ESSs, IFC PS)។
- **ស្តង់ដារដែលមិនរាប់បញ្ចូល៖** បញ្ជាក់អំពីស្តង់ដារណាមួយដែលចាត់ទុកថាមិនអាចអនុវត្តបាន។

3. ការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គមនៅកម្ពុជា

ខ្លឹមសារ៖

- **ក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិ៖** សង្ខេបច្បាប់កម្ពុជាពាក់ព័ន្ធលើបញ្ហា E&S (ឧ. ច្បាប់ការពារបរិស្ថាន ច្បាប់ភូមិបាល ច្បាប់ការងារ)។
- **សមត្ថភាពស្ថាប័ន៖** វាយតម្លៃសមត្ថភាពរបស់ភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលក្នុងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិ និងត្រួតពិនិត្យការអនុលោមតាម E&S ។

• **ការអនុលោមតាមអន្តរជាតិ៖** គូសបញ្ជាក់ការប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលការណ៍ណែនាំរបស់អាស៊ាន និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព របស់អង្គការសហប្រជាជាតិដែលជាតម្រូវការជាក់លាក់របស់ម្ចាស់ជំនួយ និង តម្រូវការជាក់លាក់របស់កម្មវិធី CCFF ។

4. ការវាយតម្លៃហានិភ័យនៃសមាសភាគគម្រោងដែលបានស្នើឡើង

4.1. ហានិភ័យតាមសមាសភាគជាក់លាក់

ខ្លឹមសារ៖ សម្រាប់ធាតុផ្សំនៃគម្រោងនីមួយៗ (ឧ. សំណង់ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ការតាំងទីលំនៅថ្មី)

- **ហានិភ័យបរិស្ថាន៖** ការបំពុលខ្យល់/ទឹក ការរិចរិលដី ការបាត់បង់ទីជម្រក ការថយចុះធនធាន ផលប៉ះពាល់ជីវៈចម្រុះ។
- **ហានិភ័យសង្គម៖** ការទិញដី ជនជាតិដើមភាគតិច ការផ្លាស់ទីលំនៅសហគមន៍ លក្ខខណ្ឌការងារ សុខភាព និងសុវត្ថិភាពការងារ (OHS) ហានិភ័យផ្អែកលើយេនឌ័រ ហានិភ័យចំពោះក្រុមងាយរងគ្រោះ (ស្ត្រី យុវជន ជនពិការ)។
- **គ្រឿងបរិក្ខារដែលពាក់ព័ន្ធ៖** វាយតម្លៃហានិភ័យនៃគ្រឿងបរិក្ខារដែលមិនត្រូវបានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយកម្មវិធី ប៉ុន្តែចាំបាច់សម្រាប់ប្រតិបត្តិការ (ឧ. ខ្សែបញ្ជូន ផ្លូវចូល)។

4.2. ការចាត់ថ្នាក់ហានិភ័យគម្រោង

ខ្លឹមសារ៖ បង្ហាញអំពីភាពត្រឹមត្រូវនៃការបែងចែកហានិភ័យជាកម្រិតទាប ឬមធ្យម ដោយប្រើបញ្ជីពិនិត្យ និងហេតុផលលម្អិត។ ការផ្តល់បញ្ជីត្រួតពិនិត្យដែលបានបញ្ចប់ជាឧបសម្ព័ន្ធ 6.2 ។

4.3. ការអនុលោមតាមបញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូលរបស់ CCFF

ខ្លឹមសារ៖ បញ្ជាក់គម្រោងមិនពាក់ព័ន្ធនឹងសកម្មភាពដែលត្រូវបានមិនរាប់បញ្ចូល (ឧ. ការកាប់ឈើខុសច្បាប់ សម្ភារៈគ្រោះថ្នាក់)។ ផ្តល់ភស្តុតាងនៃជំហានពិនិត្យ និងការរកឃើញ។ ចំណាំការដកគម្រោងប្រភេទ A។

4.4. យុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយហានិភ័យ

ខ្លឹមសារ៖

- **ឋានានុក្រមកាត់បន្ថយ៖** អនុវត្តគោលការណ៍នៃការកាត់បន្ថយ-បង្កើតឡើងវិញ-សងត្រឡប់ ស្របតាម IFC PS និង GCF ESS ។
- **សមាហរណកម្ម ESAP៖** បង្ហាញពីរបៀបដែលហានិភ័យនឹងត្រូវបានគ្រប់គ្រងតាមរយៈផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម (ផ្នែក 5.3)
- **តួនាទីភាគីទីបី៖** កំណត់ការប្រើប្រាស់សវនករខាងក្រៅ អ្នកជំនាញបច្ចេកទេស ឬទំនាក់ទំនងសហគមន៍
- **ការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ៖** សង្ខេបការពិគ្រោះយោបល់របស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ បញ្ហាសំខាន់ៗដែលបានលើកឡើង របៀបដែលមតិកែលម្អត្រូវបានរួមបញ្ចូល។
- **ផែនការការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ (SEP)៖** រួមបញ្ចូល ឬយោង SEP (ដែលត្រូវបញ្ចូលក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ 6.5) ដែលរៀបរាប់អំពី វិធីសាស្ត្រ និងការផ្សព្វផ្សាយទៅកាន់ក្រុមងាយរងគ្រោះ។

- **យន្តការដោះស្រាយបណ្ដឹងសារទុក្ខ (GRM)៖** ពិពណ៌នាអំពី GRM ដែលអាចចូលដំណើរការបាន តម្លាភាព និងសមស្របតាមវប្បធម៌ រួមទាំងដំណើរការបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ និងតំណភ្ជាប់ទៅនឹងយន្តការ ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកនិង CCFF ។

4.5. ជនជាតិដើមភាគតិច និងការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យ (ប្រសិនបើមាន)

ខ្លឹមសារ៖ ប្រសិនបើជនជាតិដើមភាគតិច (IPs) មានវត្តមាននៅក្នុងតំបន់គម្រោង ប៉ុន្តែគម្រោងនេះមិនបង្កជា FPIC ដូចក្នុងបញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូលពីកម្មវិធី CCFFទេ សូមផ្ដល់ដូចខាងក្រោម៖

- **ការកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងបរិបទ៖** ពិពណ៌នាអំពីវត្តមានរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច និងអន្តរកម្មគម្រោងសក្តានុពល។
- **ដំណើរការពិគ្រោះយោបល់៖** សង្ខេបការពិគ្រោះយោបល់សមស្របតាមវប្បធម៌ដែលធ្វើឡើងស្របតាមគោលការណ៍ FPIC (តាមគោលការណ៍ GCF IP និង IFC PS7 13–17) ខណៈពេលដែលការបញ្ជាក់ច្បាស់ថា កម្រិតនៃការបដិសេធ CCFF FPIC មិនត្រូវបានបង្កឡើងទេ។
- **យន្តការបណ្តឹងសារទុក្ខ៖** ពិពណ៌នាអំពី GRM ដែលសមស្របតាមវប្បធម៌ដែលតម្រូវតាមជនជាតិដើម ដោយរួមបញ្ចូលការដោះស្រាយវិវាទតាមទំលាប់ដែលអាចធ្វើទៅបាន។
- **វិធានការកាត់បន្ថយ និងការវាស់វែង ៖** គូសបញ្ជាក់វិធានការជាក់លាក់ ដើម្បីជៀសវាង ឬកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន និងបង្កើនអត្ថប្រយោជន៍។ យោងទៅលើផែនការជនជាតិដើមភាគតិច (IPP) ប្រសិនបើបានរៀបចំ ឬកំណត់ការរួមបញ្ចូលទៅក្នុង ESAP (ត្រូវបញ្ចូលក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ 6.6)
- **ឯកសារ៖** សង្ខេបឯកសារនៃការពិគ្រោះយោបល់ សកម្មភាពចូលរួម និងការចូលរួម (ត្រូវបញ្ចូលក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ 6.4) ។

4.6. ការវាយតម្លៃហានិភ័យ SEAH (ប្រសិនបើមាន)

ខ្លឹមសារ៖ ប្រសិនបើគម្រោងត្រូវបានវាយតម្លៃថាមានហានិភ័យ SEAH កម្រិតមធ្យម សូមផ្ដល់ដូចខាងក្រោម៖

- **ការកំណត់អត្តសញ្ញាណហានិភ័យ៖** បង្ហាញការរកឃើញសំខាន់ៗពីក្របខ័ណ្ឌវាយតម្លៃហានិភ័យ SEAH រួមទាំងកម្មវិធីនាំឱ្យមានហានិភ័យតាមបរិបទ និងគម្រោងជាក់លាក់ (ឧ. កន្លែងដាច់ស្រយាល ពលករចំណាកស្រុក ក្រុមងាយរងគ្រោះ)។
- **វិធានការកាត់បន្ថយ៖** ពិពណ៌នាអំពីសកម្មភាពដូចជា ក្រមសីលធម៌អ្នកម៉ៅការ/បុគ្គលិក ការបណ្តុះបណ្តាលដែលផ្តោតលើ SEAH, GRMs ផ្តោតលើអ្នករស់រានមានជីវិត និងបណ្តាញរាយការណ៍សម្ងាត់។
- **ការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ៖** សង្ខេបការពិគ្រោះយោបល់ទាក់ទងនឹងហានិភ័យ SEAH និងរបៀបដែលធាតុចូលបានធ្វើឱ្យយុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយ។
- **ការត្រួតពិនិត្យ និងការរួមបញ្ចូល៖** បញ្ជាក់ថាសកម្មភាពកាត់បន្ថយត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុង ESAP ហើយនឹងត្រូវបានត្រួតពិនិត្យពេញមួយវដ្តរបស់គម្រោង។ឯកសារ៖ ឯកសារយោង ឬភ្ជាប់ការវាយតម្លៃហានិភ័យ SEAH ដែលបានបញ្ចប់ (ត្រូវបញ្ចូលក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ 6.7)។

4.7. ផែនការបំពេញគម្លាត ESMS (គម្រោង LFI) (ប្រសិនបើមាន)

ខ្លឹមសារ៖

- **ការវិភាគគម្លាត៖** សេចក្តីសង្ខេបនៃគម្លាតនៅក្នុង ESMS របស់ ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកបើប្រៀបធៀបទៅនឹងតម្រូវការរបស់ CCFF រួមបញ្ចូលលទ្ធផលឧបករណ៍វាយតម្លៃ ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកE&S ជាឧបសម្ព័ន្ធ 6.8 ។
- **វិធានការកែតម្រូវ៖** សកម្មភាពសម្រាប់ការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពគោលនយោបាយ ការបណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិក និងការពង្រឹងឧបករណ៍ត្រួតពិនិត្យនិង
- ការកំណត់ពេលវេលា និងទំនួលខុសត្រូវ។

4.8. តម្រូវការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព

ខ្លឹមសារ៖ កំណត់តំបន់ដែលអ្នកអនុវត្តគម្រោង បុគ្គលិក ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកឬដៃគូត្រូវការការបណ្តុះបណ្តាល (ឧ. ការអនុវត្ត ESMP, ការគ្រប់គ្រង GRM, សុខភាព និងសុវត្ថិភាពការងារ, ការចូលរួមឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រ, សវនកម្មបរិស្ថាន, ការចូលរួមសហគមន៍)។

4.9.. ការពិចារណាអំពីហានិភ័យអាកាសធាតុ និងភាពធន់

ខ្លឹមសារ៖

- ការវាយតម្លៃភាពងាយរងគ្រោះនៃអាកាសធាតុនៃតំបន់គម្រោង
- ហានិភ័យដែលទាក់ទងនឹងអាកាសធាតុដែលអាចកើតមានចំពោះលទ្ធផលគម្រោង (ឧ. ទឹកជំនន់ រលកកំដៅ)
- វិធានការសម្របខ្លួនដែលបានស្នើឡើង (ឧ. ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធធន់ទ្រាំ ប្រព័ន្ធព្រមានជាមុន)
- យោងទៅលើផែនការអាកាសធាតុថ្នាក់ជាតិ ឬតាមវិស័យ ប្រសិនបើពាក់ព័ន្ធ

5. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងអនុសាសន៍ណែនាំ

5.1. ការវាយតម្លៃលទ្ធភាពនៃគម្រោង

ខ្លឹមសារ៖ វាយតម្លៃហានិភ័យបរិស្ថាន និងសង្គមប្រឆាំងនឹងអត្ថប្រយោជន៍គម្រោង រួមទាំងផលប៉ះពាល់នៃការចំណាយលើការកាត់បន្ថយ ឬការពន្យារពេល។ ការចង្អុលបង្ហាញថាតើគម្រោងនេះអាចដំណើរការបានជាមួយនឹងវិធានការដែលបានស្នើឡើងឬអត់។

5.2. ការណែនាំអំពីការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ E&S

ខ្លឹមសារ៖ ផ្តល់អាទិភាពដល់សកម្មភាពសម្រាប់៖

- **អាទិភាពបន្ទាន់៖** ការធ្វើផែនការឆ្លើយតបបន្ទាន់ ការត្រួតពិនិត្យឧបករណ៍ទំនាក់ទំនង សុវត្ថិភាពសហគមន៍។
- **អាទិភាពរយៈពេលវែង៖** ការត្រួតពិនិត្យជីវចម្រុះ ការបន្តការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ ការពង្រឹងស្ថាប័ន។

5.3. ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម (ESAP)

ខ្លឹមសារ៖ ធានាថាសកម្មភាព ESAP គឺជាក់លាក់ កំណត់ពេលវេលា និងបានបង្កប់នៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងហិរញ្ញវត្ថុ។

- **សកម្មភាពជាក់លាក់៖** វិធានការដែលបានកំណត់យ៉ាងច្បាស់ (ឧ. "ធ្វើការត្រួតពិនិត្យគុណភាពខ្យល់ប្រចាំត្រីមាស នៅទីតាំង X")។
- **ការកំណត់ពេលវេលា៖** កាលវិភាគអនុវត្តតាមដំណាក់កាល ឬដំណាក់កាលសំខាន់។
- **ភាគីដែលទទួលខុសត្រូវ៖** អ្នកឧបត្ថម្ភគម្រោង អ្នកមៅការ មន្ត្រី ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកលើ E&S ។ល។ (ឧ. អង្គភាព/មុខតំណែង)

5.4. ការត្រួតពិនិត្យ ការរាយការណ៍ និងក្របខ័ណ្ឌបណ្ដឹងសារទុក្ខ

ខ្លឹមសារ៖

- **KPIs៖** សូចនាករបរិមាណ និងគុណភាព ដើម្បីតាមដានការអនុវត្ត ESAP និងប្រសិទ្ធភាពកាត់បន្ថយ។
- **ភាពញឹកញាប់នៃការរាយការណ៍៖** ប្រចាំខែ/ត្រីមាស/ប្រចាំឆ្នាំ អាស្រ័យលើកម្រិតហានិភ័យ។
- **វិធីសាស្ត្រផ្ទៀងផ្ទាត់៖** សវនកម្មភាគីទីបី ការត្រួតពិនិត្យ ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុក សុពលភាពសហគមន៍។
- **ការដោះស្រាយបណ្ដឹងសារទុក្ខ៖** រចនាសម្ព័ន្ធរបាយការណ៍ និងការកើនឡើង វង្វិលជុំមតិត្រឡប់ និងពិធីការឯកសារ។

6. ឧបសម្ព័ន្ធ

6.1. គន្ថនិទ្ទេស

ខ្លឹមសារ៖ បញ្ជីបទប្បញ្ញត្តិ ស្តង់ដារ គោលការណ៍ណែនាំ ការវាយតម្លៃ ឧបករណ៍ និងវិធីសាស្ត្រដែលបានយោង។

6.2. បានបញ្ចប់បញ្ជីត្រួតពិនិត្យ

ខ្លឹមសារ៖ ភ្ជាប់បញ្ជីត្រួតពិនិត្យហានិភ័យ CCFF E&S ជាមួយនឹងការដាក់ពិន្ទុ។

6.3. ឧបករណ៍វាយតម្លៃបន្ថែម

ខ្លឹមសារ៖ ទាមទារការវាយតម្លៃបន្ថែម (ឧ. ESIA) ដែលត្រូវតែបញ្ចប់ និងការកំណត់ពេលវេលាដែលគេរំពឹងទុក។

6.4. របាយការណ៍បេសកកម្ម

ខ្លឹមសារ៖ សេចក្ដីសង្ខេបការចូលមើលគេហទំព័រ កំណត់ចំណាំកិច្ចប្រជុំ សន្លឹកអ្នកចូលរួមដែលបានចុះហត្ថលេខា កំណត់ចំណាំសម្ភាសន៍ និងកំណត់ហេតុរូបថត។

6.5. ផែនការការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ (SEP)

ខ្លឹមសារ៖ ភ្ជាប់ផែនការការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធដែលរៀបរាប់លម្អិតអំពីវិធីសាស្ត្រនៃការចូលរួម ភាពញឹកញាប់ វិធីសាស្ត្រ និងការផ្សព្វផ្សាយទៅកាន់ក្រុមងាយរងគ្រោះ រួមទាំងជនជាតិដើមភាគតិច និងប្រជាជនដែលងាយរងគ្រោះ។

6.6. ផែនការជនជាតិដើមភាគតិច (ប្រសិនបើមាន)

ខ្លឹមសារ៖ ផ្តល IPP ឯករាជ្យ ឬសកម្មភាពរួមបញ្ចូលគ្នាជាឯកសារយោងនៅក្នុង ESAP ប្រសិនបើ FPIC មិនត្រូវបានបង្កឡើង ប៉ុន្តែតម្រូវឱ្យមានការចូលរួមពី**ជនជាតិដើមភាគតិច** ។

6.7. ក្របខ័ណ្ឌវាយតម្លៃហានិភ័យ SEAH (ប្រសិនបើមាន)

ខ្លឹមសារ៖ ភ្ជាប់ការវាយតម្លៃហានិភ័យ SEAH ដែលបានបញ្ចប់ និងយុត្តិកម្មនៃពិន្ទុហានិភ័យ។

6.8. ឧបករណ៍វាយតម្លៃ E&S ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុក (ប្រសិនបើមាន)

ខ្លឹមសារ៖ ភ្ជាប់ឧបករណ៍វាយតម្លៃ ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកលើ E&S ដែលបានបញ្ចប់។

ឧបសម្ព័ន្ធទី 8 ៖ ស្តង់ដារសម្រាប់កិច្ចសន្យារវាង មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជានិងអ្នកខ្ចី

ដើម្បីធានាថាអ្នកខ្ចីនិងស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុក អនុវត្តគម្រោងដោយគោរពតាមបទប្បញ្ញត្តិមូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** ត្រូវបញ្ចូលកាតព្វកិច្ច និងតម្រូវការទាំងនេះក្នុងកិច្ចសន្យាឥណទាន។ ផ្នែកនេះផ្តល់នូវសំណុំនៃស្តង់ដារ E&S ដែលគួរតែត្រូវបានរួមបញ្ចូលសម្រាប់កិច្ចព្រមព្រៀងប្រាក់កម្ចីជាមួយអ្នកខ្ចីនិងស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុក[20]។

តារាងទី10 ៖ ស្តង់ដារ E&S

ប្រធានបទ	កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកខ្ចី	កាតព្វកិច្ចរបស់ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុក
ការអនុលោមតាម ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា	អ្នកខ្ចីត្រូវគោរពតាម **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា នៃកិច្ចព្រមព្រៀងប្រាក់កម្ចីដោយធានានូវការប្រកាន់ខ្ជាប់នូវច្បាប់ជាតិជាធរមានទាំងអស់ បទប្បញ្ញត្តិ និងស្តង់ដារអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការការពារបរិស្ថាន និងសង្គម។	ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុក ត្រូវបង្កើតនិងអនុវត្ត **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** ដែលមូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា យល់ព្រម និងធានាថាអនុគម្រោងទាំងអស់គោរពតាមច្បាប់ជាតិ និងស្តង់ដារអន្តរជាតិ។
ការត្រួតពិនិត្យ និងបែងចែកប្រភេទ	n/a	ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកត្រូវធានាថារាល់អនុគម្រោងដែលបានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រូវនឹងច្បាប់ជាតិជាធរមាន បទប្បញ្ញត្តិ និងស្តង់ដារអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការការពារបរិស្ថាន និងសង្គម។
វិធានកាត់បន្ថយហានិភ័យ	អ្នកខ្ចីត្រូវអនុវត្តវិធានការកាត់បន្ថយហានិភ័យទាំងអស់ដែលមានចែងក្នុងផែនការបំពេញគម្លាត ESMS ក្នុងរយៈពេលដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា។ ការខកខានក្នុងការអនុវត្តវិធានការទាំងនេះអាចបណ្តាលឱ្យមានការផ្អាក ឬការបញ្ចប់ការទូទាត់។	n/a
តម្រូវការការត្រួតពិនិត្យ និងការរាយការណ៍	អ្នកខ្ចីត្រូវដាក់ជូនរបាយការណ៍ប្រតិបត្តិការបរិស្ថាន និងសង្គម ជាប្រចាំ (ប្រចាំឆ្នាំ/ករណីពិសេស) រួមទាំងការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពប្រចាំឆ្នាំស្តីពីការអនុលោមតាមតម្រូវការផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាននិងសង្គម	ការត្រួតពិនិត្យការអនុវត្ត E&S នៃអនុគម្រោងទាំងអស់នៅលើមូលដ្ឋានដែលកំពុងបន្ត ហើយបញ្ជូនរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំទៅ CCFF ។ របាយការណ៍ទាំងនេះត្រូវរួមបញ្ចូល: (i)

[20] ផ្នែកនេះផ្តល់នូវសំណុំនៃឃ្លាច្បាប់ស្តង់ដារ បរិស្ថាន និងសង្គម ដែលគួរតែត្រូវបានរួមបញ្ចូលសម្រាប់កិច្ចព្រមព្រៀងប្រាក់កម្ចីជាមួយអ្នកខ្ចី និងស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុក ។

	ប្រៀបធៀបវឌ្ឍនភាពជាមួយនឹងផែនការបរិស្ថានសង្គម និងឧប្បត្តិហេតុសំខាន់ៗណាមួយទាក់ទងនឹង បរិស្ថាននិងសង្គម។	បច្ចុប្បន្នភាពស្តីពីការអនុវត្ត ESAP; (ii) វឌ្ឍនភាពលើវិធានការកាត់បន្ថយហានិភ័យសម្រាប់អនុវត្តគម្រោង, (iii) ឧប្បត្តិហេតុ E&S សំខាន់ៗណាមួយ, និង (iv) ទិន្នន័យសរុបស្តីពីយន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខនៅកម្រិតអនុគម្រោង។
ការត្រួតពិនិត្យពាក់កណ្តាលអាណត្តិ និង ចុងគម្រោង	អ្នកខ្ចីត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យនិងជួយសម្រួលមូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជាឬអ្នកតំណាងដែលបានកំណត់ ត្រួតពិនិត្យពាក់កណ្តាលអាណត្តិនិងចុងគម្រោង នៃការអនុវត្តការការពារ E&S ដើម្បីវាយតម្លៃវឌ្ឍនភាព និងភាពគោរពតាមស្តង់ដារ បរិស្ថាន និងសង្គម។ ការត្រួតពិនិត្យពាក់កណ្តាលអាណត្តិនឹងវាយតម្លៃវឌ្ឍនភាពប្រឆាំងនឹងគោលបំណង E&S ដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា កំណត់គម្លាតណាមួយ ឬហានិភ័យដែលកំពុងកើតឡើង និងណែនាំសកម្មភាពកែតម្រូវ។ ការត្រួតពិនិត្យចុងក្រោយត្រូវវាយតម្លៃការអនុលោមតាមតម្រូវការទូទៅនៃ E&S រួមទាំងការអនុវត្តប្រកបដោយជោគជ័យនៃវិធានការកាត់បន្ថយដែលមានចែងក្នុង ESAP ។	ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកត្រូវសហការជាមួយ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ឬអ្នកតំណាងសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យកណ្តាល និងចុងគម្រោង ដើម្បីវាយតម្លៃវឌ្ឍនភាព និងភាពគោរពតាមស្តង់ដារ បរិស្ថាន និងសង្គម។
ប្រព័ន្ធពាក្យបណ្តឹង	អ្នកខ្ចីត្រូវមានប្រព័ន្ធពាក្យបណ្តឹង ដែលងាយស្រួលសម្រាប់ភាគីពាក់ព័ន្ធ និងត្រូវរាយការណ៍រៀងរាល់ត្រីមាសលើចំនួន និងស្ថានភាពដោះស្រាយ។	ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកត្រូវមានប្រព័ន្ធពាក្យបណ្តឹងទាំងកម្រិតស្ថាប័ន និងអនុគម្រោង ហើយត្រូវទាមទារឱ្យ Sub-project sponsors មាន GRM សម្រាប់សហគមន៍។ ត្រូវរាយការណ៍រៀងរាល់ត្រីមាស។
ការជូនដំណឹងអំពីហេតុការណ៍បរិស្ថាន និងសង្គម	អ្នកខ្ចីត្រូវជូនដំណឹងទៅ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ក្នុងរយៈពេល ៣ ថ្ងៃធ្វើការ ប្រសិនបើមានហេតុការណ៍ បរិស្ថាន និងសង្គមដែលអាចប៉ះពាល់ដល់ការគោរពតាម ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និង	ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកត្រូវជូនដំណឹងទៅ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃធ្វើការ បើមានហេតុការណ៍សំខាន់ បរិស្ថាន និងសង្គមនៅក្នុងអនុគម្រោង ឬកម្រិតស្ថាប័ន។

	សង្គម ឬបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់សហគមន៍/បរិស្ថាន។	
ការធានា និងសេចក្តីប្រកាស	អ្នកខ្ចីធានាថា (i) គ្មានហានិភ័យ បរិស្ថាន និងសង្គមលើសពីបានបង្ហាញក្នុង ការសិក្សាលម្អិត, (ii) មិនទទួលពាក្យបណ្តឹងច្បាប់ពាក់ព័ន្ធ, (iii) នឹងរក្សាការគោរពច្បាប់ពេញមួយវដ្តគម្រោង។	ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកធានាថា (i) មាន ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម អនុម័តដោយ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា , (ii) គ្មានហានិភ័យលើសពីបានបង្ហាញក្នុង ការសិក្សាលម្អិត, (iii) អនុគម្រោងទាំងអស់គោរពតាមតម្រូវការ បរិស្ថាន និងសង្គម, (iv) ផ្តល់ព័ត៌មានត្រឹមត្រូវពេលមូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ទាមទារ។
លក្ខខណ្ឌសម្រាប់ការបញ្ចេញឥណទាន(disbursement)	**ការបញ្ចេញឥណទាន**តាមលក្ខខណ្ឌ៖ (i) បំពេញការត្រួតពិនិត្យ បរិស្ថាន និងសង្គម, (ii) បំពេញការវាយតម្លៃបន្ថែម (បើមាន), (iii) បំពេញតាម ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម ដំបូង។	**ការបញ្ចេញឥណទាន**តាមលក្ខខណ្ឌ៖ (i) មាន ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម អនុម័តដោយ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា , (ii) បញ្ជី pipeline គម្រោងបានត្រួតពិនិត្យ, (iii) បញ្ចប់ការបណ្តុះបណ្តាល បរិស្ថាន និងសង្គម, (iv) របាយការណ៍ semi-annual ត្រឹមត្រូវ, (v) ការធានារបស់ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកត្រឹមត្រូវ។
ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព	n/a	ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកត្រូវចែកថវិកា និងធនធានសម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាល និងផ្តល់ដំបូន្មានទៅអ្នកជំរុញគម្រោង។
ការចូលដំណើរការដើម្បីត្រួតពិនិត្យ	អ្នកខ្ចីត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ចូលទៅកាន់ទីតាំងគម្រោង ដើម្បីត្រួតពិនិត្យការគោរពតាមប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម។	ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកនឹងផ្តល់សិទ្ធិឱ្យអ្នកតំណាង CCFF ចូលទៅកាន់ការិយាល័យ កំណត់ត្រា និងទីតាំងអនុគម្រោងដែលបានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ខ្លួនសម្រាប់ការចូលមើលការត្រួតពិនិត្យតាមតម្រូវការ។ នេះរួមបញ្ចូលទាំងការសម្របសម្រួលការត្រួតពិនិត្យពាក់កណ្តាលអាណត្តិ ឬចុងក្រោយដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ការអនុលោមតាមតម្រូវការ ESMS វាយ

		តម្លៃវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្ត និងដោះស្រាយចន្លោះប្រហោងដែលបានកំណត់ណាមួយ។
ព្រឹត្តិការណ៍កំហុស	នឹងត្រូវបានចាត់ទុកថាជា "ព្រឹត្តិការណ៍កំហុស" ប្រសិនបើ អ្នកខ្ចីប្រាក់ មិនអនុវត្តតាមកាតព្វកិច្ចណាមួយរបស់ខ្លួនក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ហើយការខកខាននោះបន្តអស់រយៈពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដែល អ្នកខ្ចីប្រាក់ បានផ្តល់ជូនអំពាវនាវជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅកាន់មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ដើម្បីបញ្ជាក់អំពីមូលហេតុនៃការខកខាន។ នៅពេលកើតមានហេតុការណ៍ខកខានមូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា មានសិទ្ធិអំណាចអនុវត្តវិធានការបណ្តេញសមស្រប រួមទាំង ប៉ុន្តែមិនកំណត់ត្រឹមតែ (i) ផ្អាក**ការបញ្ចេញឥណទាន**, (ii) ជំរុញឲ្យសងប្រាក់មុនកំណត់, ឬ (iii) បញ្ចប់កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ។	នឹងត្រូវបានចាត់ទុកថាជា "ព្រឹត្តិការណ៍កំហុស" ប្រសិនបើស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកមិនអនុវត្តតាមកាតព្វកិច្ចណាមួយរបស់ខ្លួនក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ហើយការខកខាននោះបន្តអស់រយៈពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដែលស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុកបានផ្តល់ជូនអំពាវនាវជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅកាន់មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ដើម្បីបញ្ជាក់អំពីមូលហេតុ នៃការខកខាន។ នៅពេលកើតមានព្រឹត្តិការណ៍កំហុស មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា រក្សាសិទ្ធិក្នុងការចាត់វិធានការដោះស្រាយសមស្រប រួមទាំង កំណត់ចំពោះការផ្អាកការទូទាត់ ការពន្លឿនកាតព្វកិច្ចសងប្រាក់ ឬការបញ្ចប់កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ឬផ្សេងទៀត។

ឧបសម្ព័ន្ធ ៩៖ ច្បាប់បរិស្ថានរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័ននិងការវិភាគ GAP

ក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័ន: ស្ថាប័នជាតិដែលមានភារកិច្ចត្រួតពិនិត្យការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ រួមមាន៖

- ក្រសួងបរិស្ថាន (MOE)
- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (MAFF)
- ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម (MOWRAM)
- ក្រសួងរ៉ែ និងថាមពល (MME)
- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ (MISTI)
- ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ (MLMUPC)
- ក្រសួងទេសចរណ៍ (MOT)
- ក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន (MPWT)
- គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (NCCC)

ក្រសួងបរិស្ថាន (MOE) គឺជាស្ថាប័នសំខាន់ក្នុងការប្រឹងប្រែងការពារបរិស្ថាន និងការអភិរក្សធនធានធម្មជាតិ ដើម្បីរួមចំណែកលើកកម្ពស់គុណភាពបរិស្ថាន សុខុមាលភាពសាធារណៈ និងសេដ្ឋកិច្ច។ នាយកដ្ឋានការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន នៃក្រសួងបរិស្ថាន មានភារកិច្ចត្រួតពិនិត្យ និងគ្រប់គ្រងដំណើរការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន (ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន) រួមទាំងការត្រួតពិនិត្យគុណភាពរបាយការណ៍ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសម្របសម្រួលការអនុវត្តគម្រោងជាមួយអាជ្ញាធរអនុវត្តគម្រោង និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ។

ភារកិច្ចសំខាន់របស់ MOE រួមមាន៖

- ពិនិត្យ សម្រេច និងអនុម័តរបាយការណ៍វាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន ដែលបានដាក់ស្នើជាមួយក្រសួងពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។
- ត្រួតពិនិត្យដើម្បីធានាថាម្ចាស់គម្រោង (ភ្នាក់ងារប្រតិបត្តិនៃគម្រោង) អនុវត្តផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន (EMP) យ៉ាងគាប់ចិត្តពេញមួយដំណាក់កាលមុនការសាងសង់ ការសាងសង់ និងដំណាក់កាលប្រតិបត្តិការនៃគម្រោង។

ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ពាក់ព័ន្ធ

- **រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (ឆ្នាំ ១៩៩៣)** គឺជាក្របខ័ណ្ឌច្បាប់សំខាន់បំផុត ដែលធានាថាពលរដ្ឋខ្មែរទាំងអស់មានសិទ្ធិស្មើគ្នា ដោយគ្មានការរើសអើងតាមជាតិ ពណ៌ សាសនា ឬភាសា។ ក្រៅពីនេះ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក៏បានកំណត់ច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិពិសេសសម្រាប់ ព្រៃឈើ តំបន់ការពារ និងច្បាប់ដី ដើម្បីធានាឱ្យមានការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព។
- **ច្បាប់ស្តីពីការការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ៖** នៅឆ្នាំ ១៩៩៦ ច្បាប់ស្តីពីការការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ (លេខ: NS/RKM/1296/36) បានចូលជាធរមាន។ ច្បាប់នេះតម្រូវឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាល

រៀបចំផែនការបរិស្ថានជាតិ និងតំបន់ ព្រមទាំងអនុក្រឹត្យពាក់ព័ន្ធជាច្រើនស្តីពីបញ្ហាបរិស្ថាន ដូចជា៖ ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន , ការការពារនិងការគ្រប់គ្រងការបំពុល, ការចូលរួមរបស់សាធារណៈ, និង សិទ្ធិក្នុងការទទួលបានព័ត៌មាន។ ច្បាប់ស្តីពីការការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ (ឆ្នាំ ១៩៩៦) គឺជាច្បាប់ផ្តល់សិទ្ធិអនុវត្ត ដល់ក្រសួងបរិស្ថានក្នុងការចេញអនុក្រឹត្យ និងបទប្បញ្ញត្តិរង ដើម្បីការពារបរិស្ថាន។ **2.1.2 អនុក្រឹត្យស្តីពីដំណើរការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន លេខ ៧២ ANRK.BK18 (ឆ្នាំ ១៩៩៩)៖**

អនុក្រឹត្យនេះកំណត់តម្រូវការច្បាប់ស្តង់ដារបច្ចុប្បន្នសម្រាប់ដំណើរការ **វាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន** សម្រាប់គម្រោងឯកជន ឬសាធារណៈ (ជាពិសេសប្រកាសស្តីពីដំណើរការជាផ្នែកទី 10)។ វាក៏ផ្តល់ឱកាសសម្រាប់ **ការចូលរួមរបស់សាធារណៈ** (ពិសេសតាមប្រកាសឆ្នាំ ២០១៧ ស្តីពីការចូលរួមសាធារណៈក្នុងដំណើរការការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន)។ អនុក្រឹត្យនេះកំណត់តម្រូវការអប្បបរមាសម្រាប់ប្រភេទ និងទំហំគម្រោងនិងសកម្មភាព (ទាំងដែលមានស្រាប់ និងដែលនឹងអនុវត្ត) ដែលត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន[21]។**ប្រកាសលេខ ៣៧៦ BRK.BST (ឆ្នាំ ២០០៩)** បានផ្តល់ការណែនាំទូទៅសម្រាប់រៀបចំរបាយការណ៍ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន/ឬការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថានពេញលេញ។ ប្រកាសនេះក៏បានកំណត់ **ខ្លឹមសារចាំបាច់ក្នុងរបាយការណ៍** ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន រួមមាន៖ (i) ការណែនាំ, (ii) ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់, (iii) ការពិពណ៌នាគម្រោង, (iv) ការពិពណ៌នាពីបរិស្ថានមូលដ្ឋាន, (v) ការចូលរួមសាធារណៈ/ការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធ, (vi) ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ និងវិធានការបន្ថយ, (vii) ផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន (EMP), (viii) ការវាយតម្លៃសេដ្ឋកិច្ច និងតម្លៃការខូចខាតបរិស្ថាន (ix) សន្និដ្ឋាន និងអនុសាសន៍

- **ច្បាប់ពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត៖** សូមមើលក្នុង **តារាង**ការវិភាគផែនការសកម្មភាពយេនឌ័រ ខាងក្រោម សម្រាប់ការផ្គូផ្គងច្បាប់ និងការវិភាគផែនការសកម្មភាពយេនឌ័រ ជាមួយនឹងស្តង់ដារ GCF ESS (IFC Performance Standards)។

[21] http://www.cambodiainvestment.gov.kh/sub-decree-72-anrk-bk-on-environment-impact-assessment-processpdf_990811.html

ការវិភាគ GAP រវាងច្បាប់ជាតិ និងស្តង់ដារ GCF ESS (IFC PS)

នៅពេលដែលកម្ពុជាមានក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងផែនការយ៉ាងពិតប្រាកដសម្រាប់បរិស្ថាន ក៏នៅតែមានឱកាសជាច្រើនក្នុងការពង្រឹងឧបករណ៍ច្បាប់ទាំងនេះឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពជាងមុន។ លើសពីនេះ កម្ពុជាក៏មានក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ដើម្បីការពារសិទ្ធិអ្នកធ្វើការគ្រប់គ្រងគ្រោះថ្នាក់អនាម័យ និងសុវត្ថិភាពការងារ ព្រមទាំងការពារនារីពីអំពើហិង្សា។ ទោះជាយ៉ាងណា ច្បាប់មួយចំនួននៅតែអនុវត្តបានមិនសូវមានប្រសិទ្ធភាព ហើយត្រូវការការតាមដាន និងត្រួតពិនិត្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព។

ដោយសារតែហេតុផលនេះ តារាងខាងក្រោមបង្ហាញសេចក្តីសង្ខេបអំពីតម្រូវការសំខាន់ៗ ដែលបានកំណត់នៅក្រោម ស្តង់ដារការអនុវត្ត IFC សម្រាប់កម្មវិធីមូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា និងច្បាប់ជាតិដែលមានតម្លៃស្មើ។ ជួរខាងស្តាំបង្ហាញពីវិធានសំខាន់ៗ ដែលបានដាក់ចេញក្នុង **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** ដើម្បីដោះស្រាយគម្លាតឬភាពខុសគ្នាទាំងនេះ។

តារាងទី11 ៖ ការវិភាគគម្លាតច្បាប់ជាតិនឹងស្តង់ដារ GCF ESS (IFC PS)

GCF PS (IFC PS)	ច្បាប់ជាតិ	ចន្លោះ / កង្វះខាត	វិធានការដើម្បីដោះស្រាយភាពខុសគ្នា
IFC PS 1: ការវាយតម្លៃ និងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងឥទ្ធិពលបរិស្ថាន និងសង្គម	ច្បាប់ស្តីពីការការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ (1996): បញ្ជាក់ឲ្យរាជរដ្ឋាភិបាលរៀបចំផែនការបរិស្ថានជាតិ និងតំបន់ និងអនុក្រឹត្យទាក់ទងនឹងបញ្ហាបរិស្ថានជាច្រើន រួមទាំង ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន ការពារទប់ស្កាត់បំពុល ការចូលរួមសាធារណៈ និងការចូលដំណើរការទិន្នន័យ។	• ច្បាប់របស់ RGC ផ្តោតលើផលប៉ះពាល់នៃគម្រោងតាមទស្សនៈបរិស្ថាន និងសង្គម ទោះជាយ៉ាងណាហាក់បីដូចជាមិនបានពិចារណាពេញលេញអំពីតម្រូវការជាក់លាក់របស់ជនងាយរងគ្រោះ (ជនក្រីក្រចាស់ជរា ស្ត្រីមេគ្រួសារ ជនពិការ។ល។) • មិនមានឋានានុក្រមកាត់បន្ថយនៅក្នុងច្បាប់ RGC ទេ។ • ខណៈពេលដែលមានបទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់ការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងច្បាប់ផ្សេងៗ (រួមទាំង EIA និង SOP) មានចន្លោះប្រហោងក្នុងការរក្សាទំនាក់ទំនងភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងអំឡុងពេលនៃវដ្តគម្រោង ដោយ	• វិសាលភាពនៃ ESMS នេះគ្របដណ្តប់ទាំងបរិយាកាសផ្ទាល់, ប្រយោល និងប្រមូលផ្តុំ និងវិធានការកាត់បន្ថយសមាមាត្រសង្គម (តាមឋានានុក្រមកាត់បន្ថយ) ដោយប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្ររួមចំពោះគម្រោង និងមើលផលប៉ះពាល់ក្នុងវិធីរួមបញ្ចូលគ្នា រួមទាំងការគិតគូរពីតម្រូវការរបស់មនុស្ស ឬក្រុមដែលងាយរងគ្រោះ ។ • ឋានានុក្រមកាត់បន្ថយនៅនឹងកន្លែង ហើយត្រូវបានលើកទឹកចិត្តតាមរយៈ ESP ផងដែរ។ • គោលការណ៍ និងតម្រូវការសម្រាប់ការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ ការបង្ហាញព័ត៌មាន និងយន្តការដោះ

		ធានានូវការបញ្ចេញព័ត៌មានសមស្រប ការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យ និងមធ្យោបាយដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខ។ • គម្លាតសមត្ថភាព E&S ដែលរំពឹងទុកនៅកម្រិតអ្នកខ្ចី	ស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខគឺជាផ្នែកមួយនៃ ESMS ។ • ដំណើរការ M&E ដ៏រឹងមាំគឺជាផ្នែកមួយនៃ ESMS។ M&E ជាក់លាក់នៅក្នុង ESAP (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី 6: ESAP Template)។ • ការបង្កើនសមត្ថភាព E&S នៅកម្រិតនៃផ្នែកអ្នកខ្ចីនៃ ESAP (ដែលជាកន្លែងដែលត្រូវបានបង្កឡើង) អាចត្រូវបានបំពេញបន្ថែមជាមួយនឹងការប្រឹក្សាខាងក្រៅរបស់ TA Facility នៅក្រោមសមាសភាគ 3 ។ • សូមមើលផងដែរនូវចំណុចចូលនៃវិធានការកាត់បន្ថយសម្រាប់គម្រោងជាក់លាក់ ESAP នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ 10៖ ម៉ាទ្រីសហានិភ័យសម្រាប់ IFC PS 1 នេះ។
IFC PS 2: ពលកម្ម និងលក្ខខណ្ឌការងារ	ច្បាប់ការងារ (1997) មានបទប្បញ្ញត្តិដែលត្រូវគ្នាដែលផ្គូផ្គងយ៉ាងធំ ឬពេញលេញទៅនឹងតម្រូវការរបស់ IFC PS 2 និង ILO នៅក្នុងផ្នែកខាងក្រោម៖ • លក្ខខណ្ឌនៃការងារ • ការមិនរើសអើង និងឱកាសស្មើគ្នា • សិទ្ធិក្នុងការរៀបចំ	• បទប្បញ្ញត្តិប្រឆាំងនឹងពលកម្មដោយបង្ខំមាននៅកម្ពុជា។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏មានការអះអាងថានេះមិនត្រូវបានអនុវត្តយ៉ាងតឹងរ៉ឹងនោះទេ[22]។ • សិទ្ធិរបស់កម្មករក្នុងការរៀបចំត្រូវបានការពារដោយច្បាប់ការងារកម្ពុជា ប៉ុន្តែប្រហែលជាមិនត្រូវបានគោរពក្នុងការអនុវត្ត។ ច្បាប់	• ការពិនិត្យមើលគម្រោងជាក់លាក់ និងការសិក្សាលម្អិត ប្រឆាំងនឹងហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់ រួមទាំងការអនុលោមតាម IFC PS 2 ។ • ធាតុដែលអាចធ្វើសកម្មភាពបានដែលត្រូវបកប្រែទៅជា ESAP ជាក់លាក់របស់គម្រោង។ • នីតិវិធីត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃនៅនឹងកន្លែង

[22] ប្រភព៖ ធនាគារពិភពលោក វាជាផ្នែកសម្រាប់ពង្រឹងបន្ថែមទៀត

	• ការទប់ស្កាត់/ការរឹតបន្តឹងពលកម្មកុមារ • ការការពារពលកម្មដោយបង្ខំ • ទំនួលខុសត្រូវរបស់និយោជក (ដំណោះស្រាយសម្រាប់ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន) ត្រូវបានចែងក្នុងលក្ខខណ្ឌទូទៅ។ ប្រកាសស្តីពីការងារស្រាល (២០០៨)៖ អាយុធ្វើការយ៉ាងតិចនៅកម្ពុជាគឺ ១៥ ឆ្នាំ ទោះបីជាយោងទៅតាមច្បាប់ កុមារអាយុចន្លោះពី ១២-១៥ ឆ្នាំអាចធ្វើការងារស្រាលបាន ដែលមិនផ្ទុយនឹងការសិក្សា។ គ្មានការងារគ្រោះថ្នាក់ត្រូវបានអនុញ្ញាតសម្រាប់កុមារអាយុក្រោម 18 ឆ្នាំ។ ប្រកាសស្តីពីការហាមឃាត់ពលកម្មកុមារដែលមានគ្រោះថ្នាក់ (MoSALVY #106 ថ្ងៃទី 28 ខែមេសា ឆ្នាំ 2004) ប្រកាសហាមឃាត់ការងាររបស់ជនណាដែលមានអាយុក្រោម 18 ឆ្នាំនៅក្នុងការងារ/សកម្មភាពគ្រោះថ្នាក់ដែលបានគ្រោងទុកចំនួន 38 ដែលមានរាយក្នុងប្រកាស។ ច្បាប់ពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត៖	ការងារមិនតម្រូវឱ្យនិយោជកបង្កើតយន្តការសារទុក្ខរបស់កម្មករជាផ្លូវការទេ។ • សុវត្ថិភាពនៅកន្លែងធ្វើការគឺជាកាតព្វកិច្ចទូទៅរបស់និយោជក ប៉ុន្តែព័ត៌មានលម្អិតមិនត្រូវបានផ្តល់ឱ្យទេ។ • ការបណ្តុះបណ្តាលសុវត្ថិភាពរបស់កម្មករមិនត្រូវបានលើកឡើង។ • ឯកសារ និងការរាយការណ៍អំពីឧប្បត្តិហេតុមិនត្រូវបានទាមទារច្បាស់លាស់ទេ។ ការត្រៀមលក្ខណៈសង្គ្រោះបន្ទាន់មិនមែនជាកាតព្វកិច្ចច្បាស់លាស់ទេ។ • ការអនុវត្តតឹងរ៉ឹងត្រូវបានគេនិយាយថាត្រូវការជាចាំបាច់លើអាយុអប្បបរមាដោយសារការកាត់បន្ថយអាយុអប្បបរមាដោយអង្គការសង្គមស៊ីវិលផ្សេងៗ។	• យន្តការបណ្តឹងសារទុក្ខ ក៏ជាផ្នែកនៃ SEP ផងដែរ។ • ផ្នែកត្រៀមសង្គ្រោះបន្ទាន់នៃ ESMS • សូមមើលផងដែរនូវវិធានការកាត់បន្ថយជាក់លាក់របស់គម្រោងសម្រាប់ ESAP នៅក្នុង Risk Matrix (ឧបសម្ព័ន្ធ 10: Risk Matrix) ដូចជា OHS និងសម្រាប់ IFC PS 2 ។

	• ច្បាប់ស្តីពីការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងការការពារជនរងគ្រោះ (NS/RPM/1005/031), 2005៖ គោលបំណងនៃច្បាប់គឺដើម្បីការពារអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ការពារជនរងគ្រោះ និងពង្រឹងវប្បធម៌អហិង្សា។ • <u>ច្បាប់ស្តីពីការការពារ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិជនពិការឆ្នាំ ២០០៩៖</u> គោលដៅនៃច្បាប់គឺដើម្បីការពារ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិជនពិការនៅក្នុងប្រទេស និងទប់ស្កាត់ កាត់បន្ថយ និងលុបបំបាត់ការរើសអើងចំពោះជនពិការ។ ច្បាប់នេះក៏ស្វែងរកការធានាថា ជនពិការអាចចូលរួមយ៉ាងពេញលេញ និងស្មើភាពក្នុងសកម្មភាពក្នុងសង្គម និងផ្តល់ឱកាសស្មើគ្នាសម្រាប់ការងារ។		
IFC PS 3: ប្រសិទ្ធភាពក្នុងការប្រើធនធាន និងការបង្ការបំពុល	• អនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងការបំពុលខ្យល់ និងការរំខានដោយសំឡេង #42 ANK/BK20 (2000)៖ អនុក្រឹត្យនេះបង្ហាញអំពីវិធានការការពារគុណភាពបរិស្ថាន និងសុខភាពសាធារណៈពីការបំពុលខ្យល់ និងការរំខានដោយសំឡេងតាមរយៈការត្រួតពិនិត្យ ទប់ស្កាត់ និងកាត់បន្ថយសកម្មភាព។ វារាយបញ្ជីស្តង់ដារ	• ការទប់ស្កាត់ការបំពុលដែលកំណត់ដោយច្បាប់ក្នុងតំបន់ តាមអនុក្រឹត្យនៅខាងឆ្វេង (ខ្យល់ ទឹក កាកសំណល់) ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ វិធានការប្រសិទ្ធភាពធនធានមិនត្រូវបានគូសផែនទីក្នុងច្បាប់ (ការបកប្រែជាភាសាអង់គ្លេស)។	• និរន្តរភាព (រួមទាំងការការពារការបំពុល និងប្រសិទ្ធភាពធនធាន) ត្រូវបានលើកទឹកចិត្តតាមរយៈការវិនិយោគ និងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសិទ្ធិទទួលបានរបស់ CCFF និងតាមរយៈ ESP នៃ ESMS នេះ។ • ស្ទួលកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័ន CO2 នៃកម្មវិធី CCFF ។

	គុណភាពខ្យល់ និងកម្រិតបញ្ចេញសំលេងរំខាន។ • អនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងការបំពុលទឹក #27 ANRK.BK21 (1999) • អនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងសំណល់រឹង (លេខ ៣៦ ANRK.BK 2009)	• ការអនុវត្ត និងសមត្ថភាពត្រួតពិនិត្យនៅមូលដ្ឋានអាចមានកម្រិត។	• ការគ្រប់គ្រងសំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងគ្មានគ្រោះថ្នាក់ដែលត្រូវវាយតម្លៃតាមរយៈ DD ។ • ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមី និងសារធាតុគ្រោះថ្នាក់ដែលត្រូវវាយតម្លៃតាមរយៈ DD ។ • ការគ្រប់គ្រងថ្នាំសម្លាប់សត្វល្អិតដែលបានវាយតម្លៃតាមរយៈ DD ។ • សូមមើលផងដែរនូវវិធានការកាត់បន្ថយជាក់លាក់របស់គម្រោងសម្រាប់ចំណុចចូលសម្រាប់ ESAP នៅក្នុងម៉ាទ្រីសហានិភ័យ (ឧបសម្ព័ន្ធទី 10៖ ម៉ាទ្រីសហានិភ័យ)។
IFC PS 4: សុខភាព សុវត្ថិភាព និងសន្តិសុខសហគមន៍	• រដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា (១៩៩៣) ធានាថានឹងមិនមានការរំលោភលើរូបរាងកាយរបស់បុគ្គលណាម្នាក់ឡើយ (មាត្រា ៣៨)។ • យុទ្ធសាស្ត្រទី៤ ស្តីពីសុខភាព សុវត្ថិភាព និងសុខុមាលភាពរបស់សហគមន៍ គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យបរិស្ថាន និងសង្គមនៅក្នុងគម្រោងនានាក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃកម្មវិធីជាតិសម្រាប់ SNDD ចុះក្នុងខែមេសា ឆ្នាំ 2019។	• ការអនុវត្ត និងសមត្ថភាពត្រួតពិនិត្យនៅមូលដ្ឋានអាចមានកម្រិត។	• ការពិនិត្យទីតាំងគម្រោង • ក្នុងអំឡុងពេលពិនិត្យ និងដំណាក់កាល DD សូមវាយតម្លៃហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់ចំពោះសុខភាព និងសុវត្ថិភាពនៃសហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់ក្នុងអំឡុងពេលវដ្តរបស់គម្រោង ហើយនឹងបង្កើតវិធានការបង្ការ និងត្រួតពិនិត្យដែលស្របតាមការអនុវត្តឧស្សាហកម្មអន្តរជាតិដ៏ល្អ ដូចជានៅក្នុងក្រុមធនាគារពិភពលោក គោលការណ៍ណែនាំស្តីពីបរិស្ថាន សុខ

	• ផែនការសកម្មភាពជាតិលើកទី៣ ដើម្បីទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាលើស្ត្រី (NAPVAW III) លើកកម្ពស់ការឆ្លើយតបនៃអន្តរាគមន៍បង្ការ ការទទួលបានសេវាប្រកបដោយគុណភាព និងការសម្របសម្រួល និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការពហុវិស័យដើម្បីកាត់បន្ថយអំពើហិង្សាលើស្ត្រី។		ភាព និងសុវត្ថិភាព (EHS Guidelines) ឬប្រភពដែលទទួលស្គាល់ជាអន្តរជាតិផ្សេងទៀត។ • រួមបញ្ចូលវិធានការពាក់ព័ន្ធ (ធាតុដែលអាចធ្វើសកម្មភាពបាន) ក្នុង ESAP ដែលចងស្របច្បាប់។ • គម្រោងការវិភាគយេនឌ័រជាក់លាក់ ជាមួយនឹងវិធានការរបស់គម្រោងដើម្បីដោះស្រាយហានិភ័យនៃអំពើហិង្សាយេនឌ័រនៅគ្រប់កន្លែងទាំងអស់។
IFC PS 5: ការទិញដី និងការផ្លាស់ទីដោយបង្ខំ	• មិនត្រូវបង្កឡើងទេ ដោយសារការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយអចេតនាគឺជាសកម្មភាពដែលមិនត្រូវបានរាប់បញ្ចូល (ឧបសម្ព័ន្ធទី 1៖ បញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល។ គ្មានផលប៉ះពាល់ណាមួយត្រូវបានគេរំពឹងទុកនោះទេ ប៉ុន្តែគម្រោងនីមួយៗនឹងត្រូវបានពិនិត្យសម្រាប់បញ្ហាដីធ្លី និងការតាំងលំនៅថ្មីដែលអាចកើតមាន (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី 2៖ បញ្ជីពិនិត្យ CCFF) ។ ការរកឃើញនឹងត្រូវបានផ្ទៀងផ្ទាត់បន្ថែមទៀតក្នុងអំឡុងពេលដំណាក់កាល E&S DD ។ • នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃគម្លាតនៃច្បាប់ក្នុងស្រុក សូមកត់សម្គាល់ថា អនុក្រឹត្យលេខ 22 ស្តីពីនីតិវិធីប្រតិបត្តិការស្តង់ដារសម្រាប់ការទទួលបានដីធ្លី និងការតាំងទីលំនៅថ្មី (SOP-LAR) កំណត់នូវក្របខ័ណ្ឌទូលំទូលាយសម្រាប់ការរៀបចំ និងការអនុវត្តផែនការតាំងទីលំនៅថ្មី។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ SOP-LAR មិនបញ្ជាក់ពីការជៀសវាងការតាំងទីលំនៅថ្មីជាជម្រើសដែលពេញចិត្តនោះទេ។ សិទ្ធិរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ដីដោយគ្មានប័ណ្ណ កម្មសិទ្ធិផ្លូវការគ្របដណ្តប់ដោយ ESS5 ប្រហែលជាមិនត្រូវបានគ្របដណ្តប់ទាំងស្រុងដោយបទប្បញ្ញត្តិ SOP-LAR ទេ។ មិនច្បាស់ថាសំណងនឹងមានតម្លៃជំនួសពេញលេញ ("តម្លៃទីផ្សារ" មានចែងក្នុង SOP-LAR)។ បទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់ការលាតត្រដាង ការពិគ្រោះយោបល់ និងការចូលរួមដែលបានជូនដំណឹងអាចខ្វះតម្រូវការ ESS5 ។		
IFC PS 6: ការការពារជីវចម្រុះ និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិមានជីវិតយ៉ាងចីរភាព	• សេចក្តីប្រកាសស្តីពីគោលនយោបាយដីធ្លីឆ្នាំ ២០០១ ផ្តោតលើអនុវិស័យចំនួនបី។	• ច្បាប់ស្តីពីការការពារបរិស្ថានកំណត់តំបន់ចំនួន 4 សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារ ប៉ុន្តែវាមិនរាប់	• និរន្តរភាព (ដូចជាការការពារជីវចម្រុះ) ត្រូវបានលើកទឹកចិត្តតាមរយៈការវិនិយោគ និងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសិទ្ធិទទួលបានរបស់

	• ច្បាប់ស្តីពីការការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ត្រូវបានអនុម័តដោយរដ្ឋសភា និងដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ដោយ ស.ស.យ.ក/NS-RKM-1296/36 ។ • អនុក្រឹត្យលេខ 72 ANRK.BK ស្តីពីដំណើរការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន ចុះក្នុង ខែសីហា (១៩៩៩) ជាមួយនឹងគោលការណ៍ណែនាំគាំទ្រដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ ២០០៥, ២០០៩ និង ២០១៧ ផ្តល់ការណែនាំសម្រាប់ IEIA និង EIA ក្រោមច្បាប់។	បញ្ចូលតំបន់វប្បធម៌ និងបេតិកភណ្ឌទេ។ • ច្បាប់ក៏បានកំណត់តែលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការកំណត់តំបន់ប៉ុណ្ណោះ មិនមែនណែនាំពីនីតិវិធី និងគោលការណ៍ណែនាំទេ។ • លើសពីនេះទៀត មិនមានគោលការណ៍ណែនាំ/យន្តការសម្រាប់អនុវត្តផែនការគ្រប់គ្រងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ PA ទេ។ ច្បាប់នេះមិនគ្របដណ្តប់ផ្នែកណាមួយនៃសហគមន៍ PA នៅខាងក្រៅព្រំដែន PA ទេ។	CCFF និងតាមរយៈ ESP នៃ ESMS នេះ។ • បញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល CCFF ESMS ពាក់ព័ន្ធនឹងជីវចម្រុះ និងការអភិរក្សបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌។ • សូមមើលផងដែរនូវចំណុចចូលវិធានការកាត់បន្ថយជាក់លាក់សម្រាប់ ESAP នៅក្នុងម៉ាទ្រីសហានិភ័យ (ឧបសម្ព័ន្ធទី 10៖ ម៉ាទ្រីសហានិភ័យ) ដែលស្របតាម IFC PS 6 (ការគូសផែនទី ការវិភាគជីវចម្រុះ ផែនការសកម្មភាពជីវចម្រុះ)។
IFC PS 7: ជនជាតិដើមភាគតិច	• ច្បាប់ភូមិបាលឆ្នាំ 2001 ផ្តល់ការទទួលស្គាល់សិទ្ធិជនជាតិដើមភាគតិចចំពោះទឹកដី វប្បធម៌ និងប្រពៃណីរបស់ពួកគេ។ មាត្រា ២៥ និង ២៦ នៃច្បាប់ភូមិបាលចែងអំពីការផ្តល់សិទ្ធិលើដីជនជាតិដើមភាគតិចក្នុងទម្រង់នៃកម្មសិទ្ធិសមូហភាព។ • អនុក្រឹត្យលេខ ៨៣ អនុក្រ.បក ស្តីពីនីតិវិធីនៃការចុះបញ្ជីដីសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច (២០០៩)	ព័ត៌មានមានកម្រិតស្តីពីប្រភេទដីផ្សេងទៀតក្រៅពីប្រភេទ 5 ដែលអនុក្រឹត្យបានកំណត់។	• សកម្មភាពណាមួយដែលពាក់ព័ន្ធនឹង (1) ការទិញយកដីដែលជាកម្មសិទ្ធប្រពៃណី ឬសិទ្ធិកាន់កាប់របស់ជនជាតិដើមភាគតិច ប៉ុន្តែមិនកំណត់ចំពោះកម្មសិទ្ធិសមូហភាព[23] ឬក្រោមការប្រើប្រាស់ទំនៀមទំលាប់ ឬការកាន់កាប់របស់ជនជាតិដើមភាគតិច, (2) ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើដី និងធនធានធម្មជាតិដែលស្ថិតក្រោមកម្មសិទ្ធិប្រពៃណី ឬក្រោមការប្រើប្រាស់ ឬកាន់

[23] ជាធម្មតា ជនជាតិដើមភាគតិចទាមទារសិទ្ធិ និងសិទ្ធិទទួលបាន និងការប្រើប្រាស់ដីធ្លី និងធនធានតាមរយៈប្រព័ន្ធប្រពៃណី ឬទំនៀមទម្លាប់ ដែលភាគច្រើននៃសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិសហគមន៍។ ការទាមទារប្រពៃណីទាំងនេះចំពោះដីធ្លី និងធនធានអាចមិនត្រូវបានទទួលស្គាល់ក្រោមច្បាប់ជាតិ។ ការទិញយកដីដែលមានសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិសហគមន៍ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់របស់ជនជាតិដើមភាគតិច និងដែលអាចទាមទារការបង្កើតសិទ្ធិទទួលស្គាល់ស្របច្បាប់លើដី/កម្មសិទ្ធិក្រោមសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិសហគមន៍គឺស្ថិតនៅក្រោមបញ្ញើដកចេញ។

	មាត្រា ៦ កំណត់ប្រភេទដីប្រាំប្រភេទសម្រាប់ការធ្វើប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិសហគមន៍ (1) ដីស្នាក់នៅ, (2) ដីព្រៃវិញ្ញាណ, (3) ដីព្រៃកប់សព, (4) ដីកសិកម្មពិតប្រាកដ និង (5) ដីសម្រាប់កសិកម្មផ្លាស់ទី។		កាប់តាមទំនៀមទំលាប់ទំលាប់[24]។ (3) ការផ្លាស់ទីលំនៅ/ការផ្លាស់ទីលំនៅរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចចេញពីដី និងធនធានធម្មជាតិជាកម្មសិទ្ធប្រពៃណី ឬក្រោមការប្រើប្រាស់តាមទំនៀមទំលាប់ (4) ការផ្លាស់ទីលំនៅរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច[25] និង (5) ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានយ៉ាងសំខាន់លើបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌សំខាន់ៗ ដែលមានសារៈសំខាន់ចំពោះអត្តសញ្ញាណ និង/ឬវប្បធម៌ ទំនៀមទំលាប់របស់ប្រជាជន វប្បធម៌ ជនជាតិដើម និង/ឬតម្លៃខាងវិញ្ញាណ ដូចជាព្រៃពិសិដ្ឋ ទឹក និងផ្លូវទឹក ដើមឈើពិសិដ្ឋ និងថ្ម/ភ្នំពិសិដ្ឋ ; . • ការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យជាមួយ IPP ដែលជាកន្លែងដែល FPIC ត្រូវបានស្វែងរក និងផ្ទៀងផ្ទាត់ក្នុងករណីនានាដូច GCF IP 7.2 ត្រូវបានបង្កឡើង។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ សកម្មភាពភាគច្រើនដែលទាមទារ FPIC (ករណីលើកលែងដែលធ្វើឡើងពីបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌សម្រាប់គោល

24 ទាំងនេះគឺជាសកម្មភាពដែលស្នើឱ្យផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយ CCFF ដែលមានទីតាំងនៅ ឬអភិវឌ្ឍធនធានធម្មជាតិលើដីដែលជាកម្មសិទ្ធប្រពៃណី ឬកម្មសិទ្ធិ រួមទាំងប៉ុន្តែមិនកំណត់ចំពោះកម្មសិទ្ធិសមូហភាព ឬក្រោមការប្រើប្រាស់ប្រពៃណី ឬការកាន់កាប់របស់ជនជាតិដើម ហើយផលប៉ះពាល់ដែលអាចកើតមាន រួមទាំងការបាត់បង់សិទ្ធិទទួលបានទ្រព្យសម្បត្តិ ឬធនធាន ឬការរឹតត្បិតលើការប្រើប្រាស់ដីធ្លី អាចត្រូវបានរំពឹងទុក។

25 សម្រាប់គោលបំណងនៃឯកសារនេះ ការផ្លាស់ទីលំនៅការងារសំដៅលើការបាត់បង់ទ្រព្យសម្បត្តិ ឬការទទួលបានទ្រព្យសម្បត្តិដែលនាំឱ្យបាត់បង់ប្រភពចំណូល ឬមធ្យោបាយចិញ្ចឹមជីវិតដល់ជនជាតិដើមភាគតិច។

			បំណាងពាណិជ្ជកម្ម) គឺស្ថិតនៅក្រោមបញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល។ • ផែនការ CCFF IPP ស្របតាមគោលនយោបាយ GCF E&S និង IFC PS 7 ដែលផ្តោតលើឱកាសសម្រាប់ IPP ។
IFC PS 8: មរតកវប្បធម៌	• ច្បាប់ឆ្នាំ 1996 ស្តីពីការការពារមរតកវប្បធម៌ជាតិ បានកំណត់នីតិវិធីសម្រាប់ការការពារ "មរតកវប្បធម៌ជាតិ និងទ្រព្យសម្បត្តិវប្បធម៌" រួមទាំង "ធម្មជាតិ" ពីសកម្មភាពបំផ្លាញ កែប្រែ ជីកយក លក់ចេញ ឬនាំចូលតាមផ្លូវខុសច្បាប់។	• ក្របខណ្ឌច្បាប់ទាក់ទងនឹងបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌រូបីជាចម្បង ហើយមិនសូវយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌អរូបី។ • ក្របខណ្ឌច្បាប់មិនរួមបញ្ចូលតម្រូវការ ESS8 សម្រាប់ការពិគ្រោះយោបល់ពីភាគីពាក់ព័ន្ធទេ។	• គម្រោងដែលបំផ្លាញបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ គឺជាសកម្មភាពដែលមិនរាប់បញ្ចូលក្រោមកម្មវិធី CCFF ។ និយមន័យនៃបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌រួមមានទាំងបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌រូបី និងអរូបី។ • ការបញ្ជាំងដើម្បីធានាថា IFC PS 8 មិនត្រូវបានរំលង។ • ការរកឃើញដែលត្រូវបានផ្ទៀងផ្ទាត់ដោយ DD, • ឱកាសស្វែងរកនីតិវិធីនៅក្នុងគម្រោង ESAP ជាក់លាក់ (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី 10៖ ម៉ាទ្រីសហានិភ័យ)។

ឧបសម្ព័ន្ធ 10៖ តារាងម៉ាទ្រីសហានិភ័យ

ខាងក្រោមនេះសង្ខេបពីហានិភ័យដែលទំនង ឬអាចកើតឡើងសម្រាប់វិស័យនីមួយៗ នេះត្រូវបានរៀបចំឡើងតាមការវាយតម្លៃ GAP និងការគូសផែនទីនៃហានិភ័យក្នុងមួយវិស័យ តាមការអនុវត្តល្អបំផុតរបស់ IFC ។ ចំណុចចូលដែលមានសក្តានុពលសម្រាប់ ESAP (បញ្ជីមិនពេញលេញ/ Non-exhaustive list) មានដូចខាងក្រោម។ អាស្រ័យលើលក្ខណៈ និងទំហំរបស់គម្រោង សកម្មភាពកាត់បន្ថយគួរតែត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តទៅតាមឋានានុក្រមកាត់បន្ថយរបស់ CCFF ESP ។

សម្រាប់គម្រោងទាំងអស់ដែលផ្តល់មូលនិធិក្រោមកម្មវិធី CCFF ហានិភ័យទាំងនេះគឺមធ្យមទៅទាប ហើយអាចកាត់បន្ថយបានតាមរយៈសកម្មភាពកែតម្រូវ (សូមមើលចំណុចចូលសក្តានុពលសម្រាប់គម្រោងជាក់លាក់ ESAP)។

តារាងទី12 ៖ ម៉ាទ្រីសហានិភ័យ (Risk Matrix)

GCF ESS (IFC PS)	កសិកម្ម ព្រៃឈើ និងការប្រើប្រាស់ដីផ្សេងៗ	ថាមពល	ទឹក	ឧស្សាហកម្មផលិតកម្ម	ដឹកជញ្ជូន	ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម (ចំណុចអាចចូលរួម[26]
GCF ESS 1	• សមត្ថភាពរបស់អ្នកខ្ចីក្នុងការកំណត់ បន្ធូរបន្ថយ និងគ្រប់គ្រងហានិភ័យបរិស្ថាន និងសង្គម។ • ច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិមានស្រាប់ ប៉ុន្តែការអនុវត្តមានការលំបាកខ្លះៗ និងសមត្ថភាពត្រួតពិនិត្យក្នុងមូលដ្ឋានមានកំណត់។ • ទោះមានការបញ្ជាក់អំពីការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងច្បាប់ផ្សេងៗ (រួមទាំង ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និង SOP) ក៏ដោយ ក៏នៅមានគម្លាតក្នុងការថែរក្សាទំនាក់ទំនងជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងអំឡុងវដ្តគម្រោង ការធានាបាននូវការបើកផ្សាយព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ ការពិភាក្សាមានន័យ និងយន្តការដោះស្រាយពាក្យបណ្តឹង។					• ការអនុវត្តតាមច្បាប់ជាតិ • ការអនុវត្តតាម បរិស្ថាន និងសង្គម មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា • ការអនុវត្តតាមកិច្ចសន្យាផ្លូវច្បាប់របស់ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ទាក់ទងនឹងបរិស្ថាន និងសង្គម • ការកែលម្អសមត្ថភាពបរិស្ថាន និងសង្គមនៅកម្រិតអ្នកខ្ចី ត្រូវបញ្ចូលក្នុង **ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម** (នៅពេលមាន) ហើយអាចគាំទ្រដោយអ្នកប្រឹក្សាផ្នែកបច្ចេកទេសក្រៅ

[26] ប្រភពសម្រាប់គំរូ និងចំណុចចូល៖ សម្របសម្រាប់ CCFF និងបរិបទក្នុងស្រុករបស់កម្ពុជា។

		តាមរយៈ ជំនួយបច្ចេកទេស (TA) • **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** (ចាំបាច់សម្រាប់ LFIs ទាំងអស់) និង/ឬកម្មវិធី[27]គ្រប់គ្រងតាមហានិភ័យដែលបានកំណត់ • នីតិវិធីត្រួតពិនិត្យ និងវាស់វែងប្រសិទ្ធភាពកម្មវិធីគ្រប់គ្រង ព្រមទាំងការអនុវត្តតាមកាតព្វកិច្ចផ្លូវច្បាប់ និងកិច្ចសន្យា • ការត្រៀមប្រតិបត្តិការបន្ទាន់[28] • ផែនការចូលរួមភាគីពាក់ព័ន្ធ [29] • ការបើកផ្សាយព័ត៌មានអនុលោមតាមតម្រូវការក្នុង **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** សម្រាប់គម្រោងប្រភេទ B និង C • ការត្រួតពិនិត្យទៀងទាត់ដោយអ្នកគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គមរបស់ **មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា** (យ៉ាងហោចណាស់

[27] អាស្រ័យលើលក្ខណៈ និងទំហំនៃគម្រោង កម្មវិធីទាំងនេះអាចរួមបញ្ចូលឯកសារមួយចំនួននៃនីតិវិធីប្រតិបត្តិការ ការអនុវត្ត ផែនការ និងឯកសារគាំទ្រពាក់ព័ន្ធ (រួមទាំងកិច្ចព្រមព្រៀងផ្លូវច្បាប់) ដែលត្រូវបានគ្រប់គ្រងជាប្រព័ន្ធ។ កម្មវិធីអាចអនុវត្តយ៉ាងទូលំទូលាយនៅទូទាំងស្ថាប័នរបស់អ្នកខ្ចី រួមទាំងអ្នកម៉ៅការ និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ចម្បងដែលស្ថាប័នមានការគ្រប់គ្រង ឬមានឥទ្ធិពល ឬចំពោះគេហទំព័រ កន្លែង ឬសកម្មភាពជាក់លាក់។ ឋានានុក្រមកាត់បន្ថយដើម្បីដោះស្រាយហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់ដែលបានកំណត់នឹងអនុគ្រោះដល់ការជៀសវាងផលប៉ះពាល់លើការបង្រួមអប្បបរមា ហើយនៅពេលដែលផលប៉ះពាល់ដែលនៅសល់នៅតែមាន សំណង/អុហ្វសិត គ្រប់ទីកន្លែងដែលអាចធ្វើទៅបានតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេស និងហិរញ្ញវត្ថុ។

[28] នៅពេលដែលគម្រោងនេះពាក់ព័ន្ធនឹងធាតុរូបវន្ត ទិដ្ឋភាព និងសម្ភារៈបរិក្ខារដែលទំនងជាបង្កើតផលប៉ះពាល់ អ្នកខ្ចីនឹងបង្កើត និងរក្សាប្រព័ន្ធត្រៀម និងឆ្លើយតបពេលមានអាសន្ន ដើម្បីឱ្យអតិថិជន សហការជាមួយភាគីទីបីដែលសមស្រប និងពាក់ព័ន្ធ នឹងត្រូវបានរៀបចំដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងស្ថានភាពចៃដន្យ និងគ្រាអាសន្នដែលទាក់ទងនឹងគម្រោងក្នុងលក្ខណៈសមស្រប ដើម្បីការពារ និងកាត់បន្ថយគ្រោះថ្នាក់ដល់មនុស្ស និង/ឬបរិស្ថាន។

[29] អ្នកខ្ចីនឹងបង្កើត និងអនុវត្តផែនការការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធដែលធ្វើមាត្រដ្ឋានទៅនឹងហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់នៃគម្រោង និងដំណាក់កាលអភិវឌ្ឍន៍ ហើយត្រូវបានកែសម្រួលទៅតាមលក្ខណៈ និងផលប្រយោជន៍នៃសហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់។

			ប្រចាំឆ្នាំ) រួមទាំងការចុះទស្សនាកន្លែងសម្រាប់គម្រោងប្រភេទ B • ការបែងចែកថវិកាសម្រាប់គ្រប់គ្រងបញ្ហាបរិស្ថាន និងការកែលម្អការអនុវត្ត
GCF ESS 2	• ការរើសអើងយេនឌ័រក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃការងារ (ដូចជាប្រាក់ឈ្នួល ឱកាសរីកចម្រើនក្នុងអាជីព) • ហានិភ័យនៃពលកម្មកុមារ ឬពលកម្មដែលជាប់កិច្ចសន្យា • វិសមភាពប្រាក់ឈ្នួល • ការបៀតបៀនផ្លូវភេទ • ការទូទាត់សម្រាប់កម្មករគ្មានជំនាញទាបជាងប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា • កង្វះការបញ្ជាក់ OHS នៅក្នុងកិច្ចសន្យា (ជាពិសេសចំពោះដំណាក់កាល RE/សាងសង់) • វត្តមានរបស់កម្មករគ្មានជំនាញ • បង្កើនហានិភ័យនៃគ្រោះថ្នាក់ និងការប៉ះពាល់នឹងគ្រោះថ្នាក់ • ឧបសគ្គភាសា និងភាពខុសគ្នានៃវប្បធម៌សម្រាប់ពលករចំណាកស្រុកដែលអាចនាំឱ្យមានការកើនឡើងហានិភ័យនៃគ្រោះថ្នាក់ និងការប៉ះពាល់នឹងគ្រោះថ្នាក់ (ជាពិសេសទាក់ទងនឹងការងារ RE/សំណង់) • កង្វះទឹកស្អាត និងអនាម័យសម្រាប់ស្ត្រី • ការប្រើប្រាស់ពលករចំណាកស្រុក/បណ្តោះអាសន្នជាកម្មវត្ថុនៃលក្ខខណ្ឌការងារក្រោមស្តង់ដារអប្បបរមាដែលបង្កើតឡើងដោយច្បាប់ខ្វះការបញ្ជាក់អំពីសុវត្ថិភាព និងអនាម័យ ក្នុងកិច្ចសន្យា (ពាក់ព័ន្ធយ៉ាងពិសេសនៅដំណាក់កាលសំណង់/ថាមពលកកើតឡើងវិញ) • ការមានពលករដែលគ្មានជំនាញ បង្កើនហានិភ័យគ្រោះថ្នាក់ និងការប៉ះពាល់នឹងគ្រោះថ្នាក់ • គម្លាតភាសា និងវប្បធម៌របស់ពលករចំណាកស្រុកដែលអាចបង្កើនហានិភ័យគ្រោះថ្នាក់ និងការប៉ះពាល់	• មិនទំនងជាត្រូវបានបង្កឡើងទេ សម្រាប់ **កង់អគ្គិសនី**សម្រាប់ប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន។ • សម្រាប់ឥណទានសម្រាប់ក្រុមហ៊ុន (ប្រសិនបើមាន) ហានិភ័យ និងចំណុចចូលដូចគ្នា អាចត្រូវអនុវត្ត។	• GAP • អនុវត្តធនធានមនុស្ស បរិស្ថាននិងសង្គមសម្រាប់កម្មករគម្រោងផ្ទាល់ដើម្បីឲ្យស្របតាម IFC PS 2 រួមទាំងការមិនរើសអើង និងឱកាសសមស្រប។ • នីតិវិធីការពារការងារក្មេងអនីតិជន និងការងារបង្ខិតបង្ខំ (PPCLFL) ដើម្បីធានានិងផ្ទៀងផ្ទាត់ការអនុលោមតាមតម្រូវការរបស់ IFC PS 2។ • ធ្វើការត្រួតពិនិត្យលើសិទ្ធិកម្មករដើម្បីធ្វើការ (រួមទាំងអាជ្ញាបណ្ណការងារ អាយុជាដើម)។ • សុវត្ថិភាព និងអនាម័យការងារ (OHS) សម្រាប់វិស័យកសិកម្ម ផលិតកម្ម និងថាមពល។ • ការរៀបចំត្រៀមការបន្ទាន់ បរិស្ថាននិងសង្គម។

	(ពាក់ព័ន្ធយ៉ាងពិសេសនឹងការងារសំណង់/ថាមពលកកើតឡើងវិញ) • ខ្វះទឹកស្អាត និងបង្គន់សម្រាប់ស្ត្រី • ការប្រើប្រាស់ពលករចំណាកស្រុក ឬពលករបណ្តោះអាសន្ន ក្នុងលក្ខខណ្ឌការងារដែលក្រោមស្តង់ដារច្បាប់					• ឧបករណ៍ការពារផ្ទាល់ខ្លួន (PPE)។ • គោលនយោបាយ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ (Sexual Exploitation, Abuse and Harassment)។ • ប្រព័ន្ធទទួលពាក្យបណ្តឹងសារទុក្ខ (Grievance Mechanism)។ • ការផ្តល់សេវាសាធារណៈ និងការចូលប្រើប្រាស់ទឹក។ • ប្រព័ន្ធតាមដានករណីគ្រោះថ្នាក់ និងសុវត្ថិភាពសុខភាព។ • ការបណ្តុះបណ្តាល និងសកម្មភាពបង្កើនការយល់ដឹង ជាពិសេសលើការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ, OHS និងសមភាពយេនឌ័រ។
GCF ESS 3	• ការបញ្ចេញឧស្ម័នទៅក្នុងបរិយាកាស • ការកែលម្អ ឬប្រើប្រាស់ប្រភពទឹក	• ការបំពុលដី (ក្នុងអំឡុងពេលសាងសង់)	ជំងឺបណ្តាលមកពីទឹក	• ការបំពុលខ្យល់ • ការបំពុលទឹក (តាមរយៈការលូតលាស់គីមី)		• ការទប់ស្កាត់ការបំពុល ការអភិរក្សធនធាន និងប្រសិទ្ធភាពថាមពល ជាផ្នែកនៃ ផែនការ

	ក្រោមដី ឬទឹកលើដីយ៉ាងអសមស្រប ដែលនាំឲ្យមានការចាយខាត និងការបង្ហូរទឹកលើសកម្រិត • សំឡេងរំខាន (ពីត្រាក់ទ័រ ឧបករណ៍កសិកម្ម ឬម៉ាស៊ីនស្រូបទុក និងម៉ាស៊ីនសម្ងួតធញ្ញជាតិជាដើម) • ការបំពុលឬប៉ះពាល់ដល់ដំណាំ • ការបាក់បែក និងការបាត់បង់គុណភាពដី • ការបំពុលដី (ក្នុងអំឡុងពេលសាងសង់)	• ការបោះចោលសំណល់សំណង់		• ការប្រើប្រាស់ថាមពល • សំណល់ និងទឹកស្អុយ		សកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម • វិធានការកាត់បន្ថយការបំភាយ GHG / បច្ចេកវិទ្យា / គំរូអាជីវកម្ម (ឧ. កង់អគ្គិសនី) • ផែនការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់ដែលមានគ្រោះថ្នាក់ និងមិនមានគ្រោះថ្នាក់ (រួមទាំងការចោលកាកសំណល់សំណង់ និងថាមពលពន្លឺព្រះអាទិត្យសម្រាប់គម្រោង RE) • ផែនការឆ្លើយតបបន្ទាន់ (ការបណ្តុះបណ្តាល ធនធាន ទំនួលខុសត្រូវ ការទំនាក់ទំនង នីតិវិធី និងទិដ្ឋភាពផ្សេងទៀតដែលត្រូវការដើម្បីឆ្លើយតបប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពចំពោះភាពអាសន្នដែលទាក់ទងនឹងគ្រោះថ្នាក់គម្រោង) • ការគ្រប់គ្រងសត្វល្អិតរួមបញ្ចូលគ្នា (IPM) សម្រាប់គម្រោងកសិកម្ម

						• ការអនុវត្តកម្មវិធីគ្រប់គ្រងថាមពលក្នុងការផលិត រួមទាំងបច្ចេកវិទ្យាថាមពល ការអនុវត្ត និងការប្រើប្រាស់ថាមពលកកើតឡើងវិញ • ការអនុវត្តការគ្រប់គ្រងសំលេងរំខាន (រួមទាំងការត្រួតពិនិត្យ) • ពិនិត្យមើលថាតើមានការហូរទឹកចេញអ្វីខ្លះ ហើយកត់ចំណាំទីតាំងនៃចំណុចបង្ហូរចេញ • ប្រភពទឹកត្រូវបានសាកល្បងសម្រាប់ការបំពុលគីមី និងការបំពុលជីវសាស្ត្រ
GCF ESS 4	• ការបំពុលលើផ្ទៃទឹក • បញ្ហាចរាចរណ៍ និងសំលេងរំខាន។	ប៉ះពាល់ដល់ភាពធន់នៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ។ អំពើហិង្សាលើយេនឌ័រពីកម្មករការដ្ឋានសំណង់បណ្តោះអាសន្ន។		កាកសំណល់ និងទឹកសំណល់ ការបំភាយខ្យល់ ការប្រើប្រាស់ថាមពល សំឡេងរំខានពីម៉ាស៊ីន	ការបំភាយខ្យល់	• ការវាយតម្លៃហានិភ័យអាកាសធាតុ និងភាពងាយរងគ្រោះសម្រាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ RE • ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ RE បញ្ជាក់អំពីអាកាសធាតុ • ផែនការសុខភាព និងសុវត្ថិភាពសហគមន៍ រួមទាំងនីតិ

		គ្រោះថ្នាក់ដោយសារការកើនឡើងនៃចរាចរណ៍យានយន្តពីការដឹកជញ្ជូនសម្ភារសំណង់ និងកាកសំណល់ ការខកខានក្នុងការដាក់ផ្លាកសញ្ញាព្រមានចរាចរណ៍និងបុគ្គលិកដើម្បីគ្រប់គ្រងចលនារបស់កម្មករ បរិក្ខារនិងទំនិញទៅកាន់ និងក្នុងការដ្ឋានសំណង់ ការប៉ះពាល់នឹងធូលីពីការប្រើប្រាស់គ្រឿងម៉ាស៊ីន ឬការកម្ទេចចោល				វិធីឆ្លើយតបបន្ទាន់តាមតម្រូវការ[30] • ប្រយោគកិច្ចសន្យាស្តីពី ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទជាមួយអ្នកម៉ៅការសំណង់ និងការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង • វាយតម្លៃឱកាសសម្រាប់ការចូលរួមរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋានក្នុងការងារផ្ទាល់ ឬក្នុងការផ្តល់ទំនិញ និងសេវាកម្ម។ • ចូលរួមជាមួយសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតដែលចាប់អារម្មណ៍និង/ឬរងផលប៉ះពាល់ ជាប្រចាំដើម្បីរក្សាទំនាក់ទំនងល្អក្នុងសង្គម។ • នៅក្នុងតំបន់ដែលមានដង់ស៊ីតេប្រជាជនខ្ពស់ ឬផលប្រយោជន៍សហ

[30] ប្រសិនបើ និងតាមតម្រូវការ (អាស្រ័យលើលក្ខណៈហានិភ័យនៃគម្រោង) អ្នកខ្ចីត្រូវសហការជាមួយសហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់ ភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលមូលដ្ឋាន និងភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ក្នុងការរៀបចំរបស់ពួកគេ ដើម្បីឆ្លើយតបប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពចំពោះស្ថានភាពអាសន្ន ជាពិសេសនៅពេលដែលការចូលរួម និងការសហការរបស់ពួកគេគឺចាំបាច់ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងស្ថានភាពគ្រាអាសន្នបែបនេះ។

		ដែលអាចមានសមាសធាតុដានគ្រោះថ្នាក់ ការប៉ះពាល់នឹងសំលេងរំខាន ឬរំញ័រពីការទាញយក ការបំផ្លាញ ការខូង ការបំបែក ឬកំទេច				គមន៍ខ្ពស់ (ឧ. គម្រោងថាមពលកកើតឡើងវិញ) ផែនការការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធ (ផែនការការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ) គួរតែត្រូវបានរៀបចំ និងអនុវត្តដោយក្រុមហ៊ុនតាម មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** ។ • ប្រភពទឹកត្រូវបានធ្វើតេស្តរកសារធាតុពុលគីមី និងការបំពុលជីវសាស្ត្រតាមកាលកំណត់ ប្រសិនបើហានិភ័យនៃការចម្លងរោគក្នុងសហាគមន៍បង្កឡើង។ • ផែនការគ្រប់គ្រងសុវត្ថិភាពចរាចរណ៍ផ្លូវគោក • យន្តការបណ្ដឹងសារទុក្ខ • វិធានការបង្ការ និងកាត់បន្ថយសំឡេងរំខានគួរតែត្រូវបានអនុវត្តនៅពេលដែលមានការ

						ព្យាករណ៍ ឬវាស់វែងផលប៉ះពាល់នៃសំឡេងពីកន្លែង ឬប្រតិបត្តិការរបស់គម្រោងលើសពីគោលការណ៍ណែនាំកម្រិតសំឡេងរំខានដែលអាចអនុវត្តបាននៅចំណុចដ៏រសើបបំផុត (70 LAeq (dBA) ក្នុងមួយម៉ោង)[31]
GCF ESS 5	មិនត្រូវបានបង្កឡើងទេ ដោយសារការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយអចេតនាត្រូវបានដកចេញនូវសកម្មភាព (មើលបញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល)។ គ្មានផលប៉ះពាល់ណាមួយត្រូវបានគេរំពឹងទុកនោះទេ ប៉ុន្តែគម្រោងនីមួយៗនឹងត្រូវបានពិនិត្យសម្រាប់បញ្ហាដីធ្លី និងការតាំងទីលំនៅថ្មីដែលអាចកើតមាន (សូមមើលសំណួរលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ)។ ការរកឃើញនឹងត្រូវបានផ្ទៀងផ្ទាត់បន្ថែមទៀតក្នុងអំឡុងពេលដំណាក់កាល បរិស្ថាន និងសង្គម និងការសិក្សាលម្អិត។					ជៀសវាងផលប៉ះពាល់លើការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយមិនស្ម័គ្រចិត្ត ទោះបីជាមិនមែនជាសកម្មភាពផ្តល់មូលនិធិដែលបង្កឱ្យមានការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយអចេតនាក៏ដោយ (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី 1៖ បញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល)
GCF ESS 6[32]	ការខូចខាតដល់ចំណុចងាយប្រត្តិកម្ម ឬទីតាំងរសើបតាមរយៈការដាក់បញ្ចូលក្នុងព្រំដែនគម្រោង	មិនអាចអនុវត្តបាន				• ជៀសវាងផលប៉ះពាល់លើជីវៈចម្រុះតាមរយៈការកំណត់អត្តសញ្ញាណ (ឧ. hotspot mapping) និងការការពារ[33]

[31] ប្រភព៖ EHS WB គោលការណ៍ណែនាំកម្រិតសំឡេង

[32] សម្រាប់គោលបំណងនៃ IFC PS 6 វាអនុវត្តចំពោះគម្រោង (i) ដែលមានទីតាំងនៅក្នុងជម្រកដែលបានកែប្រែ ធម្មជាតិ និងសំខាន់។ (ii) ដែលអាចមានផលប៉ះពាល់លើ ឬពឹងផ្អែកលើសេវាកម្មប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីដែលអ្នកខ្ចីមានការគ្រប់គ្រងដោយផ្ទាល់ ឬមានឥទ្ធិពលយ៉ាងសំខាន់។ ឬ (iii) ដែលរួមបញ្ចូលការផលិតធនធានធម្មជាតិដែលមានជីវិត (ឧ. កសិកម្ម ការចិញ្ចឹមសត្វ នេសាទ ព្រៃឈើ)។ អាស្រ័យហេតុនេះ IFC PS 6 ត្រូវបានគេរំពឹងថានឹងបង្កើតឡើងសម្រាប់តែគម្រោងវិស័យកសិកម្ម និងការជៀសវាងផលប៉ះពាល់លើជីវៈចម្រុះនៅក្នុងការលើកទឹកចិត្ត។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី គ្រប់វិស័យទាំងអស់គួរតែពិនិត្យមើលហានិភ័យនៃជីវចម្រុះ។ ឧ. នៅពេលដែលការផលិតនៅក្នុងតំបន់ខ្វះខាតទឹក ទឹកដែលប្រើប្រាស់សម្រាប់ដំណើរការផលិតអាចមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើប្រភេទសត្វដើម និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី ប្រសិនបើប្រើប្រាស់ដោយមិនមាននិរន្តរភាព។

[33] គម្រោងដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការបំផ្លិចបំផ្លាញតំបន់តម្លៃអភិរក្សខ្ពស់ និងសកម្មភាពដែលត្រូវបានហាមឃាត់ដោយច្បាប់របស់ប្រទេសម្ចាស់ផ្ទះ ឬអនុសញ្ញាអន្តរជាតិទាក់ទងនឹងការការពារធនធានជីវចម្រុះគឺស្ថិតនៅក្រោមបញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល។

	ការខូចខាតដល់ចំណុចងាយប្រតិកម្ម ដែលនៅខាងក្រៅ ឬមិនរាប់បញ្ចូលពីដីគម្រោង ប៉ុន្តែនៅជាប់គ្នា និងទទួលរងការកេងប្រវ័ញ្ចកើនឡើង ដោយសារមធ្យោបាយងាយស្រួលជាង		• ការការពារដោយឡែក (ឧ. តំបន់ការពារ) • ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន ការលើកទឹកចិត្តតាមរយៈការល្បាត។ល។ វិធានការផ្សេងទៀតតាម IFC ៖ • ការអនុវត្តវិធានការកាត់បន្ថយការបែកខ្ញែកនៃទីជម្រក ដូចជាច្រករបៀងជីវសាស្ត្រ។ • ការស្តារឡើងវិញនូវទីជម្រកកំឡុងពេលប្រតិបត្តិការ និង/ឬក្រោយប្រតិបត្តិការ។ • អនុវត្តស្តង់ដារដែលទទួលស្គាល់ជាសាកល ថ្នាក់តំបន់ ឬថ្នាក់ជាតិ ដែលអាចជឿទុកចិត្តបានសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយនិរន្តរភាពនៃធនធានធម្មជាតិដែលមានជីវិត គឺជាអ្វីដែល (i)

			មានគោលបំណង និងអាចសម្រេចបាន, (ii) ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅលើដំណើរការពិគ្រោះយោបល់ពហុភាគី, (iii) លើកទឹកចិត្តឱ្យមានការកែលម្អជាជំហានៗ និងការកែលម្អជាបន្តបន្ទាប់,និង/ឬ (iv) ផ្តល់សម្រាប់ការផ្ទៀងផ្ទាត់ ឬវិញ្ញាបនបត្រឯករាជ្យតាមរយៈស្ថាប័នដែលទទួលស្គាល់ត្រឹមត្រូវសម្រាប់ស្តង់ដារបែបនេះ (ឧ. VERRA) • នៅពេលដែលមានស្តង់ដារពាក់ព័ន្ធ និងអាចជឿទុកចិត្តបាន ប៉ុន្តែអ្នកខ្ចីមិនទាន់ទទួលបានការផ្ទៀងផ្ទាត់ ឬវិញ្ញាបនបត្រឯករាជ្យចំពោះស្តង់ដារនោះ អតិថិជននឹងធ្វើការវាយតម្លៃជាមុនអំពីការអនុលោមតាមស្តង់ដារដែលអាចអនុវត្តបាន និងចាត់វិធានការដើម្បី

			សម្រេចបានការផ្ទៀងផ្ទាត់ ឬ វិញ្ញាបនបត្របែបនេះក្នុងរយៈពេលសមស្រប។
GCF ESS 7	ហានិភ័យចំពោះជនជាតិដើមភាគតិច អាចមានវត្តមាន ដែលសកម្មភាពដែលបានស្នើឱ្យផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា កំណត់ទីតាំងគម្រោងលើ ឬអភិវឌ្ឍធនធានធម្មជាតិជាលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្ម នៅក្នុងដីប្រពៃណី ឬទំនៀមទំលាប់ ហើយនៅពេលណាដែលផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន[34]អាចនឹងត្រូវបានរំពឹងទុកលើការចិញ្ចឹមជីវិត ឬពិធីវប្បធម៌ ឬការប្រើប្រាស់ខាងវិញ្ញាណដែលកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច។ ឱកាសសម្រាប់ IPP គួរតែត្រូវបានលើកទឹកចិត្ត។		• កាត់បន្ថយក្នុងបញ្ជីលើកលែង (សកម្មភាពណាមួយដែលពាក់ព័ន្ធនឹង (1) ការទិញដីជាកម្មសិទ្ធប្រពៃណី ឬកម្មសិទ្ធិរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច ប៉ុន្តែមិនកំណត់ចំត្រឹមកម្មសិទ្ធិសមូហភា[35]ព ឬក្រោមការប្រើប្រាស់ ឬកាន់កាប់តាមទំលាប់របស់ជនជាតិដើម (2) ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើដី និងធនធានធម្មជាតិដែលស្ថិតក្រោមកម្មសិទ្ធប្រពៃណី ឬ ក្រោមទំនៀមទំលាប់ប្រើប្រាស់ឡើងវិញ។ ជនជាតិដើមភាគតិចមកពីដី និងធនធានធម្មជាតិជាកម្មសិទ្ធប្រពៃណី ឬក្រោមការប្រើប្រាស់តាមទំនៀមទំលាប់[36] (3) ការផ្លាស់ទីលំនៅរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចចេញពី

[34] ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានបែបនេះអាចរាប់បញ្ចូលទាំងផលប៉ះពាល់ពីការបាត់បង់សិទ្ធិប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិ ឬធនធាន ឬការរឹតត្បិតលើការប្រើប្រាស់ដីធ្លី ដែលបណ្តាលមកពីសកម្មភាពគម្រោង។

[35] ជាធម្មតា ជនជាតិដើមភាគតិចទាមទារសិទ្ធិ និងសិទ្ធិទទួលបាន និងការប្រើប្រាស់ដីធ្លី និងធនធានតាមរយៈប្រព័ន្ធប្រពៃណី ឬទំនៀមទម្លាប់ ដែលភាគច្រើននៃសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិសហគមន៍។ ការទាមទារប្រពៃណីទាំងនេះចំពោះដីធ្លី និងធនធានអាចមិនត្រូវបានទទួលស្គាល់ក្រោមច្បាប់ជាតិ។ ការទិញយកដីដែលមានសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិសហគមន៍ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់របស់ជនជាតិដើមភាគតិច និងដែលអាចទាមទារការបង្កើតសិទ្ធិទទួលស្គាល់ស្របច្បាប់លើដី/កម្មសិទ្ធិក្រោមសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិសហគមន៍គឺស្ថិតនៅក្រោមបញ្ជីដកចេញ។

[36] ទាំងនេះគឺជាសកម្មភាពដែលស្នើឱ្យផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយ CCFF ដែលមានទីតាំងនៅ ឬអភិវឌ្ឍធនធានធម្មជាតិលើដីដែលជាកម្មសិទ្ធប្រពៃណី ឬកម្មសិទ្ធិ រួមទាំងប៉ុន្តែមិនកំណត់ចំពោះកម្មសិទ្ធិសមូហភាព ឬក្រោមការប្រើប្រាស់ប្រពៃណី ឬការកាន់កាប់របស់ជនជាតិដើម ហើយផលប៉ះពាល់ដែលអាចកើតមាន រួមទាំងការបាត់បង់សិទ្ធិទទួលបានទ្រព្យសម្បត្តិ ឬធនធាន ឬការរឹតត្បិតលើការប្រើប្រាស់ដីធ្លី អាចត្រូវបានរំពឹងទុក។

		ដី និងធនធានធម្មជាតិជាកម្មសិទ្ធប្រពៃណី ឬក្រោមការប្រើប្រាស់តាមទំនៀមទំលាប់ (4) ការផ្លាស់ទីលំនៅរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច[37] និង (5) ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានយ៉ាងសំខាន់លើបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌សំខាន់ៗ ដែលមានសារៈសំខាន់ចំពោះអត្តសញ្ញាណ និង/ឬវប្បធម៌ទំនៀមទំលាប់របស់ប្រជាជន វប្បធម៌ ជនជាតិដើម។ និង/ឬតម្លៃខាងវិញ្ញាណ ដូចជាព្រៃពិសិដ្ឋទឹក និងផ្លូវទឹក ដើមឈើពិសិដ្ឋ និងថ្ម/ភ្នំដ៏ពិសិដ្ឋ • កាត់បន្ថយ ឬទូទាត់ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដែលនៅសេសសល់ ក្នុងមួយការផ្តល់គោលការណ៍ GCF IP និង IFC PS 7 និងអភិវឌ្ឍ IPP ។ • កំណត់អត្តសញ្ញាណឱកាសសម្រាប់ IP នៅក្នុង IPP ។
GCF ESS 8	វានឹងមិនត្រូវបានបង្កឡើងទេ ដោយសារគម្រោងដែលបំផ្លាញបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ គឺជាសកម្មភាពដែលត្រូវបានដកចេញក្រោមកម្មវិធី មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ។	• ឱកាសស្វែងរកនីតិវិធីដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង និងអនុវត្តក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃ **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និង**

[37] សម្រាប់គោលបំណងនៃឯកសារនេះ ការផ្លាស់ទីលំនៅការងារសំដៅលើការបាត់បង់ទ្រព្យសម្បត្តិ ឬការទទួលបានទ្រព្យសម្បត្តិដែលនាំឱ្យបាត់បង់ប្រភពចំណូល ឬមធ្យោបាយចិញ្ចឹមជីវិតដល់ជនជាតិដើមភាគតិច។

		សង្គម នេះ (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី 16៖ ការណែនាំអំពីនីតិវិធីស្វែងរកឱកាសសម្រាប់អ្នកខ្ចីមូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា) ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី 11៖ កំណត់សម្គាល់លើការវាយតម្លៃ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ

កំណត់សម្គាល់ណែនាំនេះត្រូវបានតម្រឹមទៅនឹងគោលនយោបាយបរិស្ថាន និងសង្គមដែលបានកែសម្រួល GCF ។ វាអាចជាកម្មវត្ថុនៃការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពដោយផ្អែកលើមេរៀនដែលបានរៀននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ប៉ុន្តែការអនុលោមតាមតម្រូវការ GCF នឹងត្រូវបានពិចារណាគ្រប់ពេលវេលា។

ទំនួលខុសត្រូវសម្រាប់ការវាយតម្លៃ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ ស្ថិតនៅជាមួយអ្នកគ្រប់គ្រង បរិស្ថាន និងសង្គមដែលនឹងសហការជាមួយអ្នកឯកទេសយេនឌ័រលើការវាយតម្លៃហានិភ័យ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ តាមកំណត់សម្គាល់ខាងក្រោម៖

តារាងទី 13៖ កំណត់ចំណាំលើការវាយតម្លៃលើ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ

កំណត់ចំណាំលើការវាយតម្លៃលើ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ
• ហានិភ័យ ឬផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដែលអាចកើតមានលើស្ត្រី បុរស ក្មេងស្រី និងក្មេងប្រុស គួរតែត្រូវបានកំណត់ឱ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ជាផ្នែកនៃដំណើរការពិនិត្យ E&S ហើយត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌតម្រូវដែលពាក់ព័ន្ធ។ ហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់គួរត្រូវបានបែងចែកទៅតាមភេទ និងអាយុដែលពាក់ព័ន្ធ រួមទាំងការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ។ • វិធានការកាត់បន្ថយដែលពាក់ព័ន្ធគួរតែត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុង ESAP ។ វាគួរតែរួមបញ្ចូលវិធានការដើម្បីបង្កើនសមភាពយេនឌ័រ និងដើម្បីទប់ស្កាត់ ដោះស្រាយ និងលុបបំបាត់ SEAH • វិធានការទាំងអស់ដើម្បីកាត់បន្ថយ និងគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់ SEAH ដែលបានកំណត់ត្រូវបានត្រួតពិនិត្យ និងអនុវត្តយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួនតាម ESAP • វឌ្ឍនភាព និងការអនុវត្តត្រូវបានរាយការណ៍ជូនប្រធានក្រុមការងារ CCFF, គណៈកម្មាធិការផលទានបៃតង, និងគណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យលើមូលដ្ឋានប្រចាំត្រីមាស • ក្នុងករណីឧប្បត្តិហេតុនៃការកើតឡើង SEAH មាន (i) យន្តការដោះស្រាយការសោកស្តាយដែលផ្តោតលើអ្នករស់រានមានជីវិត និងរួមបញ្ចូលដែលអាចចូលដំណើរការបាន និងរួមបញ្ចូលជាមួយនឹងនីតិវិធីជាក់លាក់សម្រាប់ SEAH រួមទាំងការរាយការណ៍សម្ងាត់ជាមួយនឹងឯកសារសុវត្ថិភាព និងក្រមសីលធម៌នៃករណីបែបនេះ ដែលបង្ហាញពីពេលណា និងទីកន្លែងដែលត្រូវរាយការណ៍ឧបទ្ទវហេតុ និងសកម្មភាពតាមដានអ្វីខ្លះ, និង (ii) មធ្យោបាយក្នុងការផ្តល់សេវាទាន់ពេលវេលា និងការដោះស្រាយជូនអ្នករស់រានមានជីវិត រួមមានដូចជា ការថែទាំវេជ្ជសាស្ត្រ ជំនួយផ្លូវចិត្ត ការគាំទ្រផ្នែកច្បាប់ វិធានការការពារសហគមន៍ និងការរួមបញ្ចូលឡើងវិញ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី 12 ៖ ក្របខ័ណ្ឌវាយតម្លៃហានិភ័យ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ

គោលបំណង៖ ក្របខ័ណ្ឌនេះជួយឱ្យអ្នកខ្ចី និងស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុក (LFI) ក្រោម មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា អាចកំណត់ វាយតម្លៃ និងកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការបំពានផ្លូវភេទ ការរំលោភផ្លូវភេទ និងការរំលោភប្រើអំណាចផ្លូវភេទ (ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ) ក្នុងប្រតិបត្តិការរបស់ពួកគេ។ សកម្មភាពទាំងនេះជាមូលដ្ឋានគ្រឹះដែលបង្ហាញ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ គឺជាការរំលោភសិទ្ធិមនុស្សមូលដ្ឋាន។ ការវាយតម្លៃនេះគឺជាជំហានសំខាន់មួយក្នុងការធានាការទទួលខុសត្រូវចំពោះមនុស្សដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ និងក្នុងការបង្កើតបរិយាកាសគម្រោងឱ្យមានសុវត្ថិភាព និងពង្រឹងការការពារការបំពានផ្លូវភេទ។

ពេលវេលាដែលត្រូវអនុវត្ត៖ ប្រសិនបើឧបករណ៍ត្រួតពិនិត្យ (Screening Tool) បង្ហាញថាមាន ហានិភ័យមធ្យម ឬ ខ្ពស់ នៃការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ នោះអ្នកគ្រប់គ្រង បរិស្ថាន និងសង្គមអាចត្រូវការអោយអ្នកខ្ចីអនុវត្តតាមក្របខ័ណ្ឌវាយតម្លៃហានិភ័យ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ នេះ។

កាតព្វកិច្ច

- **ភាពជាអ្នកដឹកនាំ**: ការទទួលខុសត្រូវចុងក្រោយសម្រាប់ធានាថាការវាយតម្លៃ និងវិធានការកាត់បន្ថយត្រូវបានអនុវត្ត គឺជាកាតព្វកិច្ចរបស់ ការគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់របស់ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា និង ការគ្រប់គ្រងកំពូលរបស់អ្នកខ្ចី និង LFIs។
- **ក្រុម/អ្នកទទួលខុសត្រូវ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ**: ត្រូវមានអ្នក ឬ ក្រុមដែលត្រូវបានកំណត់ ដើម្បីដឹកនាំដំណើរការវាយតម្លៃហានិភ័យ រៀបចំទិន្នន័យ វិភាគ និងរាយការណ៍។
- **បុគ្គលិកទាំងអស់**: មានកាតព្វកិច្ចចូលរួមក្នុងដំណើរការវាយតម្លៃ ដោយផ្តល់ព័ត៌មាន មតិ និងយោបល់សម្រាប់ការកែលម្អ។
- **ជំនួយបច្ចេកទេស M&E:** នៅករណីដែលហានិភ័យ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ អាចមានភាពគួរឱ្យព្រួយបារម្ភ, អ្នកជំនាញផ្នែក GBV/PSEA/ការចូលរួមសហគមន៍ ត្រូវអនុវត្តការវាយតម្លៃ ដើម្បីធានាបានលទ្ធផលប្រសើរជាងការធ្វើដោយអ្នកទូទៅ។

ដំណើរការវាយតម្លៃ

ដំណើរការវាយតម្លៃហានិភ័យ SEAH ពាក់ព័ន្ធនឹងជំហានដូចខាងក្រោម៖

1. វិសាលភាព និងការធ្វើផែនការ៖

- **កំណត់វិសាលភាព៖** កំណត់វិសាលភាពនៃការវាយតម្លៃ (ឧ. គម្រោងជាក់លាក់ តំបន់ភូមិសាស្ត្រ នាយកដ្ឋាន)។
- **កំណត់អ្នកពាក់ព័ន្ធ៖** គូសផែនទីអ្នកពាក់ព័ន្ធដែលរួមមានបុគ្គលិក អ្នកទទួលផល ដៃគូ និងសមាជិកសហគមន៍។
- **បង្កើតបន្ទាត់ពេលវេលានិងធនធាន៖** កំណត់ពេលវេលាជាក់ស្តែងសម្រាប់ការបំពេញការវាយតម្លៃ និងបែងចែកធនធានចាំបាច់។

- បង្កើតវិធីសាស្ត្រ៖ សម្របក្របខ័ណ្ឌវាយតម្លៃហានិភ័យទៅនឹងបរិបទជាក់លាក់ និងតម្រូវការរបស់អង្គការ។

2. **ការប្រមូលទិន្នន័យ៖**

- **ពិនិត្យឡើងវិញនូវទិន្នន័យដែលមានស្រាប់៖** ប្រមូល និងពិនិត្យទិន្នន័យដែលមានស្រាប់ និងរបាយការណ៍ទាក់ទងនឹង SEAH រួមទាំងរបាយការណ៍ឧប្បត្តិហេតុ ពាក្យបណ្តឹង ការរកឃើញសវនកម្ម និងមតិកែលម្អពីអ្នកទទួលផល។ ឧបករណ៍ដែលបង្កើតឡើងដោយភ្នាក់ងារដែលរួមបញ្ចូលការវាយតម្លៃសមត្ថភាពរបស់អង្គការ ហើយដែលអាចត្រូវបានប្រើជាឯកសារយោងបន្ថែមតាមតម្រូវការ។
- **ធ្វើកិច្ចសម្ភាសន៍ និងការពិភាក្សាជាក្រុម៖** ធ្វើការសម្ភាសន៍សម្ងាត់ និងការពិភាក្សាជាក្រុមជាមួយបុគ្គលិក អ្នកទទួលផល និងសមាជិកសហគមន៍ ដើម្បីប្រមូលទិន្នន័យប្រកបដោយគុណភាពស្តីពីហានិភ័យ និងបទពិសោធន៍របស់ SEAH ។ តួអង្គដែលមានមូលដ្ឋានលើសហគមន៍ រួមទាំងក្រុមស្ត្រី ភាពជាអ្នកដឹកនាំក្នុងតំបន់ អង្គការជនពិការ (OPDs) ជាដើម។ ប្រហែលជាអាចផ្តល់ព័ត៌មានសំខាន់ៗអំពីហានិភ័យ SEAH នៅលើគេហទំព័រ។
- **អនុវត្តការចុះពិនិត្យផ្ទាល់នៅមូលដ្ឋាន៖** អនុវត្តតាមការចុះដល់មូលដ្ឋាន ដើម្បីសង្កេតមើលការអនុវត្តប្រតិបត្តិការ និងកំណត់ហានិភ័យ SEAH ដែលអាចកើតមាន។

3. **ការកំណត់អត្តសញ្ញាណហានិភ័យ និងការវិភាគ៖**

- **កំណត់កត្តាហានិភ័យជាក់លាក់តាមបរិបទ៖** កំណត់កត្តាហានិភ័យដែលអាចរួមចំណែកដល់ឧប្បត្តិហេតុ SEAH ។ ហានិភ័យនៃការកើតឡើង SEAH ត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់យ៉ាងជិតស្និទ្ធទៅនឹងបរិបទប្រតិបត្តិការដែរ។ បរិបទត្រូវតែឆ្លុះបញ្ចាំង និងដោះស្រាយនៅក្នុងការវាយតម្លៃហានិភ័យ SEAH ។
- **ចូលរួមជាមួយតួអង្គដែលមានមូលដ្ឋានលើសហគមន៍៖** តួអង្គដែលមានមូលដ្ឋានលើសហគមន៍ រួមទាំងក្រុមស្ត្រី ភាពជាអ្នកដឹកនាំក្នុងតំបន់ អង្គការជនពិការ (OPDs) ដែលអាចផ្តល់ព័ត៌មានសំខាន់ៗអំពីហានិភ័យ SEAH នៅលើគេហទំព័រ។
- **វាយតម្លៃលទ្ធភាព និងផលប៉ះពាល់៖** វាយតម្លៃលទ្ធភាពនៃហានិភ័យនីមួយៗដែលកើតឡើង និងសក្តានុពលនៃផលប៉ះពាល់លើបុគ្គល និងអង្គភាព ដែលរងផលប៉ះពាល់។
- **កំណត់អាទិភាពហានិភ័យ៖** កំណត់អាទិភាពហានិភ័យដោយផ្អែកលើលទ្ធភាព និងផលប៉ះពាល់របស់ពួកគេ ដោយផ្តោតលើអ្នកដែលបង្កការគំរាមកំហែងខ្លាំងបំផុត។

4. **វិធានការកាត់បន្ថយ៖**

- **បង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយ៖** បង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយ ដើម្បីដោះស្រាយហានិភ័យនីមួយៗដែលបានកំណត់។
- **ចាត់តាំងទំនួលខុសត្រូវ៖** ចាត់តាំងទំនួលខុសត្រូវច្បាស់លាស់សម្រាប់ការអនុវត្ត និងត្រួតពិនិត្យយុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយ។

- **បែងចែកធនធាន៖** បែងចែកធនធានចាំបាច់ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយ។

5. **ការរាយការណ៍ និងការផ្សព្វផ្សាយ៖**

- **រៀបចំរបាយការណ៍វាយតម្លៃហានិភ័យ៖** រៀបចំរបាយការណ៍វាយតម្លៃហានិភ័យដ៏ទូលំទូលាយដែលកត់ត្រាដំណើរការ ការរកឃើញ និងអនុសាសន៍។
- **ផ្សព្វផ្សាយការរកឃើញតាមយុទ្ធសាស្ត្រ៖** ផ្សព្វផ្សាយការរកឃើញនៃការវាយតម្លៃហានិភ័យដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធ រួមទាំងអ្នកគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ បុគ្គលិក និងដៃគូតាមការសមស្រប។ ក្នុងនោះ មិនមែនគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ត្រូវផ្តល់របាយការណ៍ពេញលេញនោះទេ។ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការពិចារណាពីរបៀបក្នុងការទំនាក់ទំនងល្អបំផុតនៃការរកឃើញដើម្បីលើកទឹកចិត្តឱ្យទទួលយកវិធានការកាត់បន្ថយ។
- **បង្កើតផែនការសកម្មភាព៖** បង្កើតផែនការសកម្មភាពដោយផ្អែកលើការរកឃើញការវាយតម្លៃហានិភ័យ ដោយបង្ហាញពីជំហានជាក់លាក់ដើម្បីអនុវត្តវិធានការកាត់បន្ថយ។

6. **ការពិនិត្យ និងតាមដានឡើងវិញ៖**

- **បង្កើតយន្តការត្រួតពិនិត្យ៖** បង្កើតយន្តការសម្រាប់ត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយ និងតាមដានវឌ្ឍនភាព។
- **ធ្វើការត្រួតពិនិត្យជាប្រចាំ៖** ធ្វើការត្រួតពិនិត្យជាប្រចាំលើការវាយតម្លៃហានិភ័យ និងផែនការសកម្មភាព ដើម្បីធានាអំពីភាពពាក់ព័ន្ធ និងប្រសិទ្ធភាព។ ការវាយតម្លៃគួរតែត្រូវបានបញ្ចប់ជាបណ្តើរៗ និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពតាមរយៈការត្រួតពិនិត្យជាប្រចាំ ស្របតាមទិន្នន័យកាន់តែច្រើនមានតាមរយៈវិស័យជាបន្តបន្ទាប់ និងការវាយតម្លៃពហុវិស័យនៅក្នុងបរិបទដែលបានផ្តល់ឱ្យ។
- **ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពតាមតម្រូវការ៖** ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពការវាយតម្លៃហានិភ័យ និងផែនការសកម្មភាពតាមតម្រូវការ ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងពីការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងបរិយាកាសប្រតិបត្តិការ ឬព័ត៌មានថ្មី។

<u>សកម្មភាពក្រោយការវាយតម្លៃ៖</u>

- **បង្កើតផែនការសកម្មភាព ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ៖** បង្កើតផែនការសកម្មភាព ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ ដ៏ទូលំទូលាយដោយផ្អែកលើការរកឃើញនៃការវាយតម្លៃហានិភ័យ ដោយគូសបញ្ជាក់ពីជំហានជាក់លាក់ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យដែលបានកំណត់ និងពង្រឹងយន្តការការពារ និងការឆ្លើយតប។
- **អនុវត្តវិធានការកាត់បន្ថយ៖** អនុវត្តវិធានការកាត់បន្ថយដែលមានចែងក្នុងផែនការសកម្មភាព ដោយធានាថាទាំងនេះ ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងគោលនយោបាយ នីតិវិធី និងកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលរបស់អង្គភាព។
- **ពង្រឹងយន្តការរាយការណ៍៖** ពង្រឹងយន្តការរាយការណ៍ ដើម្បីធានាថាឧប្បត្តិហេតុ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ ត្រូវបានរាយការណ៍ភ្លាមៗ ដោយសម្ងាត់ និងសុវត្ថិភាព។

- **ផ្តល់ការគាំទ្រដល់ជនរងគ្រោះ៖** បង្កើតយន្តការសម្រាប់ផ្តល់ការគាំទ្រដល់ជនរងគ្រោះនៃការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ រួមទាំងការទទួលបានការថែទាំវេជ្ជសាស្ត្រ ការប្រឹក្សា និងជំនួយផ្នែកច្បាប់។ ក្នុងនោះ ការបង្កើតភាពជាដៃគូជាមួយអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលក្នុងស្រុក និងសេវាគាំទ្រផ្សេងទៀត ដើម្បីធានាថាជនរងគ្រោះត្រូវបានផ្តល់ការគាំទ្រសមស្រប។
- **ការបណ្តុះបណ្តាល និងការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង៖** ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលជាប្រចាំ និងសកម្មភាពលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងដល់បុគ្គលិក និងដៃគូទាំងអស់ស្តីពីការការពារ និងការឆ្លើយតបរបស់ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ ។
- **ការចូលរួមក្នុងសហគមន៍៖** ចូលរួមជាមួយសហគមន៍ដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងអំពី ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ និងលើកកម្ពស់យន្តការរាយការណ៍។
- **ការកែលម្អឥតឈប់ឈរ៖** តាមដាន និងវាយតម្លៃជាបន្តបន្ទាប់នូវប្រសិទ្ធភាពនៃវិធានការបង្ការ និងឆ្លើយតប ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ ដោយកែតម្រូវតាមតម្រូវការ ដើម្បីធានាបាននូវការកែលម្អជាបន្តបន្ទាប់។

ឧបសម្ព័ន្ធទី 13៖ ក្របខ័ណ្ឌផែនការជនជាតិដើមភាគតិច[38]

ខ្លឹមសារ៖

I. ព័ត៌មាន

II. គោលបំណងនៃក្របខ័ណ្ឌផែនការជនជាតិដើមភាគតិច (IPPF)

III. ការអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌនេះ

IV. ស្តង់ដារដែលអាចអនុវត្តបានសម្រាប់ក្របខ័ណ្ឌនេះ។

V. ប្រភេទនៃសកម្មភាព (គម្រោង) ដែលត្រូវស្នើឡើងនៅកន្លែងដែល IPPF អនុវត្ត

VI. តម្រូវការទូទៅរបស់ក្របខ័ណ្ឌផែនការជនជាតិដើមភាគតិច

VII. ផែនការជនជាតិដើមភាគតិច

VIII. ព័ត៌មានទាក់ទងនឹងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់របស់កម្ពុជាសម្រាប់ជនជាតិដើមភាគតិច

I. ព័ត៌មាន៖ យោងតាម "របាយការណ៍ជាតិស្តីពីប្រជាសាស្ត្រ និងស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចសង្គមរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចនៅកម្ពុជា[39]" មានជនជាតិដើមភាគតិចចំនួន ២២ ក្រុម។ ប្រទេសកម្ពុជាមានប្រជាជនសរុបចំនួន ១៧១.១៩៣ នាក់ ដែលតំណាងឱ្យតិចជាង ១,៥% នៃចំនួនប្រជាជនកម្ពុជា។

តាមស្ថិតិជាតិក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងចំណោមក្រុមជនជាតិដើមភាគតិចទាំង ២២ នេះ មានតែ ៦ ក្រុមប៉ុណ្ណោះ ដែលមានចំនួន ១ ម៉ឺននាក់ជាង។ ជនជាតិដើមភាគតិចទំពួន ព្នង គ្រឹង គុយ ចារ៉ាយ និងព្រៅ ដែលមានចំនួន ៨៨% នៃជនជាតិដើមភាគតិច ២២ នាក់។ ថ្វីត្បិតតែជនជាតិដើមភាគតិចរស់នៅស្ទើរតែគ្រប់ខេត្ត/រាជធានីនាពេលបច្ចុប្បន្នក៏ដោយ ប៉ុន្តែភាគច្រើនរស់នៅក្នុងខេត្តចំនួនប្រាំមួយគឺ រតនគិរី មណ្ឌលគិរី ក្រចេះ ស្ទឹងត្រែង កំពង់ធំ និងព្រះវិហារ ដែលមានចំនួន 92.4% នៃជនជាតិដើមភាគតិចក្នុងឆ្នាំ 2013។

យោងតាមរបាយការណ៍ដដែល ជនជាតិដើមភាគតិចក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គឺជាប្រជាជនវ័យក្មេង ដោយចំនួនប្រជាជនដែលមានអាយុក្រោម ១៥ ឆ្នាំមាន ៣៧,៥% ក្នុងឆ្នាំ 2013។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ជនជាតិដើមភាគតិចដែលមានអាយុធ្វើការក៏បានកើនឡើងផងដែរនៅចន្លោះឆ្នាំ 2008 ដល់ឆ្នាំ 2013 ដែលមានអត្រាកំណើនប្រចាំឆ្នាំ ១,២៣%។ ភាគរយនៃស្ត្រីជនជាតិដើមភាគតិចមានចំនួន 51.1% ក្នុងឆ្នាំ 2013 ។ គ្រួសារជនជាតិដើមភាគតិចមានទំហំធំជាងទំហំគ្រួសារមធ្យមរបស់ប្រជាជន

---

[38] ប្រភព៖ Climate4Action LLC IPP Framework, IFC PS 7, GCF គោលនយោបាយជនជាតិដើមភាគតិច និងគោលការណ៍ណែនាំរៀងៗខ្លួន។

[39] ប្រភព៖ របាយការណ៍ជាតិស្តីពីស្ថានភាពប្រជាសាស្ត្រ និងសេដ្ឋកិច្ចសង្គមរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចនៅកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០២១។ គួរកត់សំគាល់ថា មានភាពមិនស៊ីសង្វាក់គ្នារវាងទិន្នន័យរបស់រដ្ឋាភិបាលទាក់ទងនឹង IPs ឧទាហរណ៍ ឆ្នាំ២០១៥ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ (MRD) បានបញ្ជាក់ថា មានជនជាតិដើមភាគតិច ២៤ ក្រុមក្នុង ១៥ ខេត្ត។ យើងបានប្រើរបាយការណ៍ចុងក្រោយនេះបើតាមអង្គការជនជាតិដើមភាគតិចកម្ពុជា។

កម្ពុជា ដែលមានសមាជិកជាមធ្យមចំនួន 4.9 នាក់ក្នុងមួយគ្រួសារក្នុងឆ្នាំ 2013 ។ គ្រួសារដែលដឹកនាំដោយស្ត្រីមានចំនួន 22% ក្នុងឆ្នាំ 2013 ។

ក្នុងចំណោមជនជាតិដើមភាគតិចដែលមានអាយុចាប់ពី 15 ឆ្នាំឡើងទៅ 87.1% មានសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច (86.6% មានការងារធ្វើ និង 0.5% គ្មានការងារធ្វើ) និង 12.9% មិនមានសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច។ អត្រាការងារគឺ 87.7% ក្នុងចំនោមបុរស និង 85.5% ក្នុងចំនោមស្ត្រី។ យោងតាមក្រុមជនជាតិដើមភាគតិចផ្សេងៗគ្នា ក្រុមជនជាតិដើមភាគតិចធំៗមាននិន្នាការមានអត្រាចូលរួមកម្លាំងពលកម្មខ្ពស់ជាង ដូចជា ទំពួន ព្នង គ្រឹង ព្រៅ គុយ ក្រឡោល និងការិត។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ជនជាតិដើមភាគតិចភាគច្រើនធ្វើការដោយគ្មានប្រាក់ឈ្នួល (57.3%) និងធ្វើការដោយខ្លួនឯង (38%) ដោយបុរសកាន់តែច្រើនធ្វើការដោយខ្លួនឯង (58.9%) និងស្ត្រីភាគច្រើនធ្វើការដោយគ្មានប្រាក់ឈ្នួល (78.4%) ។ ទាក់ទងនឹងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច ជនជាតិដើមភាគតិចភាគច្រើនដែលមានអាយុចាប់ពី 15 ឆ្នាំឡើងមានការងារធ្វើក្នុងវិស័យកសិកម្ម (93.3% នៃប្រជាជន 90.6% បុរស និង 95.9% នៃស្ត្រី) មួយចំនួនតូចនៅក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម (សរុប 1.6% បុរស 1.8% និងស្ត្រី 1.4%) និងក្នុងវិស័យសេវាកម្ម (7.1% និងស្ត្រី។ 2.8%) ។ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការរួមបញ្ចូលនូវបរិយាបន្ននៃហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុក្រោម មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ទទួលស្គាល់សារៈសំខាន់ក្នុងការចូលរួមជាមួយជនជាតិដើមភាគតិចយ៉ាងពេញលេញ និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក្នុងការរចនាការអភិវឌ្ឍ និងការអនុវត្តសកម្មភាពដែលត្រូវផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា។ សកម្មភាពដែលផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមរយៈ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា នឹងរំពឹងថានឹងជៀសវាងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃគម្រោងលើសហគមន៍នៃជនជាតិដើមភាគតិច ឬនៅពេលដែលមិនអាចជៀសវាងបាន ដើម្បីកាត់បន្ថយ និង/ឬទូទាត់សងសម្រាប់ផលប៉ះពាល់ទាំងនោះ។ក្របខ័ណ្ឌផែនការជនជាតិដើមភាគតិច (IPPF) គឺជាផ្នែកសំខាន់មួយនៃ **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** របស់មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ហើយនឹងបញ្ចូលក្នុងសកម្មភាពទាំងអស់ដែលគាំទ្រដោយ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា។

II. គោលបំណងនៃក្របខ័ណ្ឌផែនការជនជាតិដើមភាគតិច៖ គោលបំណងនៃក្របខ័ណ្ឌផែនការជនជាតិដើមភាគតិច គឺដើម្បីបញ្ជាក់អំពីតម្រូវការសំខាន់ៗ គោលការណ៍ និងការរៀបចំស្ថាប័នដែលត្រូវអនុវត្តចំពោះសកម្មភាពដែលត្រូវផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា។ គោលបំណងនៃក្របខ័ណ្ឌផែនការជនជាតិដើមភាគតិច គឺដើម្បី៖

- ដើម្បីធានាថាមានការយល់ព្រមដោយឥតគិតថ្លៃជាមុន និងជូនដំណឹងដល់ជនជាតិដើមភាគតិចដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយគម្រោងត្រូវបានរៀបចំ និងពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យត្រូវបានអនុវត្តស្របតាមតម្រូវការនៃស្តង់ដារ GCF បរិស្ថាន និងសង្គមគោលនយោបាយជនជាតិដើមភាគតិច GCF និងតម្រូវការទូទៅនៃ IPPF (ផ្នែកទី VI ខាងក្រោម)។
- ដើម្បីលើកកម្ពស់សុខុមាលភាព ការរួមចំណែកជាវិជ្ជមាន និងការដឹកនាំរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចក្នុងការកាត់បន្ថយ និងការបន្សុំនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដោយផ្អែកលើប្រព័ន្ធចំណេះដឹងប្រពៃណី ជីវភាពរស់នៅ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងធនធានប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងការអនុវត្តតាមរបៀបដែលអាចចូលដំណើរការបាន ផ្អែកលើសិទ្ធិ ការឆ្លើយតបយេនឌ័រ វប្បធម៌សមស្រប និងបរិយាប័ន្ន។
- ដើម្បីបង្កើត និងរក្សាទំនាក់ទំនងដែលកំពុងបន្ត ដោយផ្អែកលើការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យ ដែលដឹកនាំដោយគោលការណ៍នៃការយល់ព្រមដោយសេរី ជាមុន និងជូនដំណឹងជាមួយជនជាតិដើមភាគតិចដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយគម្រោង ពេញមួយវដ្តជីវិតរបស់គម្រោង។

- ដើម្បីផ្តល់ក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ដើម្បីប្រមើលមើល និងជៀសវាងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃសកម្មភាពរបស់ខ្លួនលើសិទ្ធិ ផលប្រយោជន៍ និងសុខុមាលភាពរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច ហើយនៅពេលដែលការជៀសវាងមិនអាចកាត់បន្ថយ កាត់បន្ថយ និង/ឬផ្តល់សំណងសមរម្យ និងសមធម៌សម្រាប់ផលប៉ះពាល់ទាំងនោះ។
- ដើម្បីធានាថាសកម្មភាពណាមួយខាងក្រោមត្រូវបានដកចេញ និងមិនត្រូវបានផ្តល់មូលនិធិតាមរយៈការប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណូលរបស់ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ៖ (1) សកម្មភាពដែលទាមទារការទទួលបានដីជាកម្មសិទ្ធប្រពៃណី ឬការកាន់កាប់របស់ជនជាតិដើមភាគតិច ប៉ុន្តែមិនកំណត់ត្រឹមតែកម្មសិទ្ធិសមូហភាព[40] ឬក្រោមការប្រើប្រាស់ទំនៀមទំលាប់ ឬការកាន់កាប់របស់ជនជាតិដើមភាគតិច, (2) សកម្មភាពដែលបណ្តាលឱ្យមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើការកាន់កាប់ដី ឬកម្មសិទ្ធិធម្មជាតិ,[41] (3) សកម្មភាពដែលតម្រូវឱ្យមានការផ្លាស់ទីលំនៅ/ការផ្លាស់ទីលំនៅរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចចេញពីដី និងធនធានធម្មជាតិជាកម្មសិទ្ធប្រពៃណី ឬក្រោមការប្រើប្រាស់តាមទំនៀមទំលាប់, (4) សកម្មភាពដែលទាមទារឱ្យមានការផ្លាស់ទីលំនៅរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច,[42] និង (5) សកម្មភាពដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការរស់នៅជាអវិជ្ជមានលើទិដ្ឋភាពសំខាន់នៃបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ដែលមានសារៈសំខាន់ចំពោះអត្តសញ្ញាណ អរិយធម៌ និងវប្បធម៌។ រួមបញ្ចូលទាំងតំបន់ធម្មជាតិដែលមានតម្លៃវប្បធម៌ និង/ឬខាងវិញ្ញាណដូចជាព្រៃពិសិដ្ឋ ទឹក និងផ្លូវទឹក ដើមឈើពិសិដ្ឋ និងថ្ម/ភ្នំពិសិដ្ឋ។
- គោរព និងថែរក្សាវប្បធម៌ ចំណេះដឹង និងការអនុវត្តរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច
- ដើម្បីបង្កើត និងរក្សាការបន្តការចូលរួមដោយផ្អែកលើការពិគ្រោះយោបល់ដែលមានព័ត៌មានពេញលេញ និងការចូលរួមប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច រួមទាំងស្ត្រីជនជាតិដើមភាគតិច យុវជន និងមនុស្សចាស់ ដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយសកម្មភាពហិរញ្ញប្បទានរបស់ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ពេញមួយវដ្តនៃសកម្មភាពរបស់គម្រោង។
- ដើម្បីធានាថាយន្តការបណ្តឹងសារទុក្ខទាំងអស់ដែលទាក់ទងនឹងសកម្មភាពរបស់ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា មានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាដែលលើកឡើងដោយជនជាតិដើមភាគតិច និងដំណើរការបាន យុត្តិធម៌ តម្លាភាព និងសមស្របតាមវប្បធម៌ ហើយត្រូវបានបង្កើតឡើងស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីបណ្តឹងសារទុក្ខរបស់ IP នៃ **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** នេះ (សូមមើលទំព័រ 28) និង
- ដើម្បីទទួលស្គាល់ និងដំណើរការសិទ្ធិទទួលបានសមធម៌របស់ជនជាតិដើមភាគតិចចំពោះអត្ថប្រយោជន៍នៃសកម្មភាពដែលផ្តល់មូលនិធិដោយ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា។

III. ការអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌនេះ៖ ក្របខ័ណ្ឌផែនការជនជាតិដើមភាគតិច នេះនឹងត្រូវបានអនុវត្តនៅពេលដែលវាត្រូវបានកំណត់ដោយផ្អែកលើការពិនិត្យ បរិស្ថាន និងសង្គមនិងការសិក្សាលម្អិត (សូមមើលផ្នែក 3.4.2 និង 3.4.3 នៃ **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** នេះ និងតារាងទី 14 ខាងក្រោម) ឬសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចមួយឬច្រើន (IP) ត្រូវបានរងផលប៉ះពាល់ដោយ

---

40 ជាធម្មតា ជនជាតិដើមភាគតិចទាមទារសិទ្ធិ និងសិទ្ធិទទួលបាន និងការប្រើប្រាស់ដីធ្លី និងធនធានតាមរយៈប្រព័ន្ធប្រពៃណី ឬទំនៀមទម្លាប់ ដែលភាគច្រើននៃសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិសហគមន៍។ ការទាមទារប្រពៃណីទាំងនេះចំពោះដីធ្លី និងធនធានអាចមិនត្រូវបានទទួលស្គាល់ក្រោមច្បាប់ជាតិ។ ការទិញយកដីដែលមានសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិសហគមន៍ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់របស់ជនជាតិដើមភាគតិច និងដែលអាចទាមទារការបង្កើតសិទ្ធិទទួលស្គាល់ស្របច្បាប់លើដី/កម្មសិទ្ធិក្រោមសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិសហគមន៍គឺស្ថិតនៅក្រោមបញ្ជីដកចេញ។

41 ទាំងនេះគឺជាសកម្មភាពដែលត្រូវបានស្នើឡើងដើម្បីផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយ CCFF ដែលមានទីតាំងនៅ ឬអភិវឌ្ឍធនធានធម្មជាតិលើដីដែលជាកម្មសិទ្ធប្រពៃណី ឬកម្មសិទ្ធិ រួមទាំងប៉ុន្តែមិនកំណត់ចំពោះកម្មសិទ្ធិសមូហភាព ឬក្រោមការប្រើប្រាស់ប្រពៃណី ឬការកាន់កាប់របស់ជនជាតិដើម ហើយផលប៉ះពាល់ដែលអាចកើតមាន រួមទាំងការបាត់បង់សិទ្ធិប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិ ឬធនធាន ឬការរឹតបន្តឹងលើការប្រើប្រាស់ដីធ្លីអាចត្រូវបានគេរំពឹងទុក។

42 សម្រាប់គោលបំណងនៃឯកសារនេះ ការផ្លាស់ទីលំនៅពីការងារសំដៅទៅលើការបាត់បង់ទ្រព្យសម្បត្តិ ឬការទទួលបានទ្រព្យសម្បត្តិដែលនាំឱ្យបាត់បង់ប្រភពចំណូលប្រពៃណី ឬមធ្យោបាយនៃការចិញ្ចឹមជីវិតបែបប្រពៃណីដល់ជនជាតិដើមភាគតិច។

គម្រោងនេះ។ ភាគីគម្រោងទទួលខុសត្រូវក្នុងការអនុវត្តសកម្មភាព "កម្រិតសកម្មភាព" ចាំបាច់ ដើម្បីបំពេញតាមតម្រូវការដែលបានគូសបញ្ជាក់ដោយក្របខ័ណ្ឌនេះ។

IV. ស្តង់ដារដែលអាចអនុវត្តបានសម្រាប់ក្របខ័ណ្ឌនេះ៖ IPPF គឺស្របតាមស្តង់ដារការអនុវត្តរបស់ IFC 7 , IFC Guided Note 7, គោលនយោបាយជនជាតិដើមភាគតិច GCF និងគោលការណ៍ណែនាំប្រតិបត្តិការ GCF ដែលពាក់ព័ន្ធ។

V. ប្រភេទនៃសកម្មភាព (គម្រោង) ដែលត្រូវស្នើឡើងនៅកន្លែងដែល IPPF អនុវត្ត៖ កម្មវិធី មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា កំណត់គោលដៅលើការវិនិយោគទៅលើគម្រោងកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អាកាសធាតុខ្ពស់ និងគម្រោងបន្សាំតាមរយៈកម្ចីលក់ដុំ និងដោយផ្ទាល់របស់ខ្លួន ស្របតាមសេចក្តីសង្ខេបប្រតិបត្តិនៃ **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** នេះ។ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា គឺជាកម្មវិធីដែលមានវិធីសាស្ត្រស្របតាម ប្រភេទនៃសកម្មភាពប្រែប្រួលទៅតាមវិស័យនីមួយៗ[43]។ ក្រោមកិច្ចការងារនេះផលប៉ះពាល់ បរិស្ថាន និងសង្គមសក្តានុពលនៃសកម្មភាពនីមួយៗ (គម្រោង) ប្រែប្រួលដោយសារកត្តាផ្សេងៗ ដូចជាប្រភេទ និងទំហំនៃគម្រោង ទីតាំង បរិយាកាសមូលដ្ឋាន បរិបទសង្គម និងសហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់។ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា នឹងធានាថាគម្រោងទាំងអស់ដែលត្រូវផ្តល់មូលនិធិដោយវា (រួមទាំងតាមរយៈអ្នកខ្ចីប្រាក់កម្ចីលក់ដុំ) ត្រូវបានពិនិត្យរកមើលផលប៉ះពាល់ដែលអាចកើតមានលើជនជាតិដើមភាគតិច។ វាត្រូវបានទទួលស្គាល់ពីវត្តមានរបស់ក្រុម IP នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ហើយសហគមន៍ IP អាចងាយរងគ្រោះជាងផលប៉ះពាល់នៃសកម្មភាព ហើយអាចរងផលប៉ះពាល់ខុសគ្នាបើប្រៀបធៀបជាមួយសមាជិកដទៃទៀតនៃសហគមន៍មូលដ្ឋាន។ សម្រាប់ហេតុផលនេះ ភាពងាយរងគ្រោះរបស់ IP នឹងត្រូវបានចាត់ទុកថាជាទិដ្ឋភាពជាក់លាក់នៃការវាយតម្លៃ នៅពេលដែល IP ត្រូវបានកំណត់ថារងផលប៉ះពាល់ដោយកម្រិតសកម្មភាពនីមួយៗ (គម្រោង)។ ភាពខុសត្រូវក្នុងការអនុវត្តសកម្មភាព "កម្រិតសកម្មភាព" ចាំបាច់ ដើម្បីបំពេញតាមតម្រូវការដែលបានគូសបញ្ជាក់ដោយក្របខ័ណ្ឌនេះ។

VI. តម្រូវការទូទៅរបស់ IPPF៖

តារាងខាងក្រោមរៀបរាប់លម្អិតអំពីគោលការណ៍ និងតម្រូវការសំខាន់ៗរបស់ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា IPPF ។ ដែលអនុលោមតាមគោលការណ៍ជនជាតិដើមភាគតិច GCF និង IFC PS 7 ។ គួរកត់សំគាល់ថា ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់របស់កម្ពុជាបច្ចុប្បន្នមិនផ្តល់និយមន័យនៃជនជាតិដើមភាគតិចទេ ដូច្នេះសម្រាប់គោលបំណងនៃតម្រូវការ IPPF នេះ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា ធ្វើសេចក្តីយោងទៅលើគោលនយោបាយជនជាតិដើមភាគតិច GCF សម្រាប់ការកំណត់អត្តសញ្ញាណ IPs ។

តារាងទី 14 ៖ តម្រូវការ IPPF សំខាន់ៗ[44]

ការកំណត់អត្តសញ្ញាណ IPs	ដំណើរការពិនិត្យបរិស្ថាន និងសង្គមគួរតែកំណត់អត្តសញ្ញាណអត្ថិភាពនៃជនជាតិដើមភាគតិចនៅក្នុងតំបន់នៃឥទ្ធិពលរបស់គម្រោង ដែលអាចរងផលប៉ះពាល់ជាសក្តានុពលដោយសកម្មភាពដែលទទួលបានមូលនិធិ។ សូមមើលសំណួរទាក់ទងនឹង IP នៅក្រោមតារាងទី 8 "បញ្ជីត្រួតពិនិត្យ" នៃ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម នេះ។

43 សូមមើលលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសិទ្ធិទទួលបានការវិនិយោគនៃសៀវភៅណែនាំប្រតិបត្តិការសម្រាប់បញ្ជីសកម្មភាពដែលមានសិទ្ធិក្នុងវិស័យនីមួយៗ។

44 ប្រភព៖ Climate4Action LLC តម្រូវការនៅក្នុងតារាងនេះត្រូវបានតម្រឹមទៅ IFC PS 7 និង "គោលការណ៍ណែនាំប្រតិបត្តិការ៖ គោលនយោបាយជនជាតិដើមភាគតិច"។

	ប្រសិនបើការពិនិត្យកំណត់អត្តសញ្ញាណជនជាតិដើមភាគតិច ការវិភាគផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមបន្ថែមទៀតគួរតែត្រូវបានអនុវត្ត។ ការណែនាំអំពីនិយមន័យ IP៖ សម្រាប់គោលបំណងនៃ IPPF និងក្នុងករណីដែលមិនមាននិយមន័យជនជាតិដើមភាគតិចនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ក្នុងស្រុក ពាក្យ "ជនជាតិដើមភាគតិច" ត្រូវបានប្រើក្នុងន័យទូទៅដូចក្នុង IFC PS 7 ហើយសំដៅទៅលើក្រុមសង្គម និងវប្បធម៌ផ្សេងគ្នាដែលមានលក្ខណៈដូចខាងក្រោមក្នុងកម្រិតផ្សេងៗគ្នា៖ • ការកំណត់អត្តសញ្ញាណខ្លួនឯងជាសមាជិកនៃក្រុមវប្បធម៌ជនជាតិដើមភាគតិចដាច់ដោយឡែក និងការទទួលស្គាល់អត្តសញ្ញាណនេះដោយអ្នកដទៃ។ • ការភ្ជាប់សមូហភាពទៅនឹងទីជម្រកដាច់ដោយឡែកពីគ្នាតាមភូមិសាស្ត្រ ទឹកដីដូនតា ឬតំបន់នៃការប្រើប្រាស់ ឬការកាន់កាប់តាមរដូវកាល ព្រមទាំងធនធានធម្មជាតិនៅក្នុងតំបន់ទាំងនេះ។ • វប្បធម៌ទំនៀមទំលាប់ សេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច ឬប្រព័ន្ធនយោបាយដែលខុសគ្នា ឬដាច់ដោយឡែកពីសង្គម ឬវប្បធម៌ទូទៅ និង • ភាសា ឬគ្រាមភាសាខុសគ្នា ជារឿយៗខុសពីភាសាផ្លូវការ ឬភាសានៃប្រទេស ឬតំបន់ដែលពួកគេរស់នៅ។ នេះរាប់បញ្ចូលទាំងភាសា ឬគ្រាមភាសាដែលមានស្រាប់ ប៉ុន្តែមិនមាននៅពេលនេះទេ ដោយសារផលប៉ះពាល់ដែលបានធ្វើឱ្យសហគមន៍ ឬក្រុមពិបាករក្សាភាសា ឬគ្រាមភាសាខុសគ្នា។ ការវិភាគផលប៉ះពាល់ ប្រសិនបើការពិនិត្យកំណត់អត្តសញ្ញាណជនជាតិដើមភាគតិចត្រូវបានរងផលប៉ះពាល់ ការវិភាគផលប៉ះពាល់ បរិស្ថាន និងសង្គមបន្ថែមទៀតគួរតែត្រូវបានអនុវត្តដោយប្រើវិធីសាស្ត្រចូលរួមដើម្បីប្រមូលទិន្នន័យមូលដ្ឋានលើសហគមន៍ IP ហើយផ្អែកលើការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យ និងវិធីសាស្ត្រ FPIC វាយតម្លៃធម្មជាតិ និងកម្រិតនៃផលប៉ះពាល់ផ្ទាល់ និងប្រយោលនៃសេដ្ឋកិច្ច សង្គម វប្បធម៌ និងបរិស្ថាន។
គោលការណ៍ទូទៅនៃការវិភាគផលប៉ះពាល់៖	ប្រសិនបើការពិនិត្យកំណត់អត្តសញ្ញាណជនជាតិដើមត្រូវបានរងផលប៉ះពាល់ ការវិភាគផលប៉ះពាល់ E&S បន្ថែមទៀតគួរតែត្រូវបានអនុវត្តដោយប្រើវិធីសាស្ត្រចូលរួមដើម្បីប្រមូលទិន្នន័យមូលដ្ឋានលើសហគមន៍ IP ហើយផ្អែកលើការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យ និងវិធីសាស្ត្រ FPIC វាយតម្លៃពីធម្មជាតិ និងកម្រិតនៃផលប៉ះពាល់សេដ្ឋកិច្ច សង្គម វប្បធម៌ (រួមទាំងបេតិកភណ្ឌបរិស្ថាន) ដោយផ្ទាល់ និងដោយប្រយោល។ គោលការណ៍ទូទៅនៃការវិភាគផលប៉ះពាល់៖ • ទទឹង ជម្រៅ និងប្រភេទនៃការវាយតម្លៃគួរតែសមាមាត្រទៅនឹងធម្មជាតិ និងទំហំនៃផលប៉ះពាល់សក្តានុពលនៃសកម្មភាពដែលបានស្នើឡើងលើជនជាតិដើមភាគ

	តិច និងភាពងាយរងគ្រោះនៃសហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់នៃ IPs [45]។ ការវិភាគលើភាពងាយរងគ្រោះត្រូវរួមបញ្ចូលការពិចារណាលើជនជាតិដើមភាគតិច៖ (i) ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងផ្លូវច្បាប់នៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន និងថ្នាក់ជាតិ និងអន្តរជាតិ[46], (ii) ស្ថាប័ន ទំនៀមទំលាប់ វប្បធម៌ និង/ឬ ភាសារបស់ពួកគេ, (iii) ការពឹងផ្អែកលើធនធានធម្មជាតិ, និង (iv) ទំនាក់ទំនងអតីតកាល និងបន្តរបស់ពួកគេចំពោះក្រុមលេចធ្លោ និងសេដ្ឋកិច្ចចរន្ត។ នៅពេលប្រើក្នុងបរិបទដែលបានពិពណ៌នាខាងលើ ភាពងាយរងគ្រោះសំដៅទៅលើភាពងាយរងគ្រោះកម្រិតក្រុម និង/ឬសហគមន៍ដែលកំណត់ដោយធម្មជាតិនៃទំនាក់ទំនងរវាងសហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់នៃជនជាតិដើមភាគតិច និងសង្គមបច្ចុប្បន្នជាជាងកម្រិតគ្រួសារ ឬបុគ្គល។ • ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានគួរតែត្រូវបានជៀសវាង បង្រួមអប្បបរមា កាត់បន្ថយ ឬផ្តល់សំណង ចំណែកផលប៉ះពាល់ជាវិជ្ជមាន និងអត្ថប្រយោជន៍សក្តានុពលគួរតែត្រូវបានពង្រឹង។ ការរួមចំណែកដ៏មានសក្តានុពលរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចចំពោះសកម្មភាពផ្លាស់ប្តូរអាកាសធាតុត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ។ • សកម្មភាពទាំងឡាយណាដែលពាក់ព័ន្ធនឹង (1) ការទិញយកដីដែលជាកម្មសិទ្ធប្រពៃណី ឬការកាន់កាប់របស់ជនជាតិដើមភាគតិច ប៉ុន្តែមិនកំណត់ចំពោះកម្មសិទ្ធិសមូហភាព[47] ឬក្រោមការប្រើប្រាស់ទំនៀមទំលាប់ ឬការកាន់កាប់របស់ជនជាតិដើមភាគតិច, (2) ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើដី និងធនធានធម្មជាតិដែលស្ថិតក្រោមកម្មសិទ្ធិប្រពៃណី ឬក្រោមការប្រើប្រាស់ ឬកាន់កាប់តាមទំនៀមទំលាប់[48], (3) ការផ្លាស់ទីលំនៅ/ការផ្លាស់ទីលំនៅរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចចេញពីដី និងធនធានធម្មជាតិជាកម្មសិទ្ធិប្រពៃណី ឬក្រោមការប្រើប្រាស់តាមទំនៀមទំលាប់, (4) ការផ្លាស់ទីលំនៅរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច[49], និង (5) ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានយ៉ាងសំខាន់លើបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌សំខាន់ៗ ដែលមានសារៈសំខាន់ចំពោះអត្តសញ្ញាណ និង/ឬវប្បធម៌ ទំនៀមទំលាប់របស់ប្រជាជន វប្បធម៌ ជនជាតិដើម។ និង/ឬ តម្លៃខាងវិញ្ញាណ

[45] ការណែនាំអំពីការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់៖ ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់គួរតែផ្តោតជាសំខាន់លើការពិនិត្យឡើងវិញនូវក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងស្ថាប័នដែលអនុវត្តចំពោះជនជាតិដើមភាគតិចនៅក្នុងតំបន់គម្រោង។ (ii) ផ្តល់ព័ត៌មានមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច-សង្គមរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចដែលរងផលប៉ះពាល់ និងកម្មសិទ្ធិដីធ្លីរបស់ពួកគេ និងការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិ។ (iii) កំណត់អ្នកពាក់ព័ន្ធគម្រោងសំខាន់ៗ និងដំណើរការសមស្របសម្រាប់ការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយជនជាតិដើមភាគតិច។ (iv) វាយតម្លៃផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន និងវិជ្ជមានដែលអាចកើតមាន។ (v) វាយតម្លៃការយល់ឃើញរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចដែលរងផលប៉ះពាល់អំពីគម្រោង និងផលប៉ះពាល់របស់វា។ និង (vi) ណែនាំវិធានការដើម្បីជៀសវាង កាត់បន្ថយ កាត់បន្ថយ និង/ឬទូទាត់សងសម្រាប់ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន និងធានាថា ជនជាតិដើមភាគតិចទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍សមស្របតាមវប្បធម៌។ ព័ត៌មាននឹងត្រូវបានប្រមូលពីកិច្ចប្រជុំក្រុមដាច់ដោយឡែកជាមួយអ្នកតំណាងនៃផ្នែកផ្សេងៗនៃសហគមន៍ជនជាតិភាគតិច រួមទាំងអ្នកដឹកនាំរបស់ពួកគេផងដែរ។ ក្រុមបុរស និងស្ត្រី និងជាពិសេសបុគ្គលទាំងនោះដែលរស់នៅដោយផ្ទាល់នៅក្នុងតំបន់គម្រោង។

[46] អន្តរជាតិសម្រាប់គោលបំណងនៃ IPPF នេះ សំដៅលើស្ថានភាពច្បាប់អន្តរជាតិនៃជនជាតិដើមភាគតិចកម្ពុជា។

[47] ជាធម្មតា ជនជាតិដើមភាគតិចទាមទារសិទ្ធិ និងសិទ្ធិទទួលបាន និងការប្រើប្រាស់ដីធ្លី និងធនធានតាមរយៈប្រព័ន្ធប្រពៃណី ឬទំនៀមទម្លាប់ ដែលភាគច្រើននៃសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិសហគមន៍។ ការទាមទារប្រពៃណីទាំងនេះចំពោះដីធ្លី និងធនធានអាចមិនត្រូវបានទទួលស្គាល់ក្រោមច្បាប់ជាតិ។ ការទិញយកដីដែលមានសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិសហគមន៍ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់របស់ជនជាតិដើមភាគតិច និងដែលអាចទាមទារការបង្កើតសិទ្ធិទទួលស្គាល់ស្របច្បាប់លើដី/កម្មសិទ្ធិក្រោមសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិសហគមន៍គឺស្ថិតនៅក្រោមបញ្ជីដកចេញ។

[48] ទាំងនេះគឺជាសកម្មភាពដែលស្នើឱ្យផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយ CCFF ដែលមានទីតាំងនៅ ឬអភិវឌ្ឍធនធានធម្មជាតិលើដីដែលជាកម្មសិទ្ធប្រពៃណី ឬកម្មសិទ្ធិ រួមទាំងប៉ុន្តែមិនកំណត់ចំពោះកម្មសិទ្ធិសមូហភាព ឬក្រោមការប្រើប្រាស់ប្រពៃណី ឬការកាន់កាប់របស់ជនជាតិដើម ហើយផលប៉ះពាល់ដែលអាចកើតមាន រួមទាំងការបាត់បង់សិទ្ធិទទួលបានទ្រព្យសម្បត្តិ ឬធនធាន ឬការរឹតត្បិតលើការប្រើប្រាស់ដីធ្លី អាចត្រូវបានរំពឹងទុក។

[49] សម្រាប់គោលបំណងនៃឯកសារនេះ ការផ្លាស់ទីលំនៅការងារសំដៅលើការបាត់បង់ទ្រព្យសម្បត្តិ ឬការទទួលបានទ្រព្យសម្បត្តិដែលនាំឱ្យបាត់បង់ប្រភពចំណូល ឬមធ្យោបាយចិញ្ចឹមជីវិតដល់ជនជាតិដើមភាគតិច។

	ដូចជាព្រៃពិសិដ្ឋ ទឹក និងផ្លូវទឹក ដើមឈើពិសិដ្ឋ និងថ្ម/ភ្នំដ៏ពិសិដ្ឋ មិនគួរត្រូវបានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានពីមូលនិធិ CCFF ដូចក្នុងបញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល នៃ ESMS នេះទេ។ • នៅពេលដែលផលប៉ះពាល់ដល់ IP ត្រូវបានបញ្ជាក់ និងកន្លែងដែលវាត្រូវបានបង្ហាញថាផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានមិនអាចជៀសវាងបាននៅក្នុងបរិបទនៃគម្រោងជាក់លាក់មួយ ផែនការជនជាតិដើមភាគតិច (IPP) ដែលកំណត់ពេលវេលានឹងត្រូវបានរៀបចំស្របតាមគោលនយោបាយ IP របស់ GCF ។ IPP នឹងរៀបរាប់ពីសកម្មភាពដើម្បីកាត់បន្ថយនិង/ឬទូទាត់សងសម្រាប់ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានក្នុងលក្ខណៈសមស្របតាមវប្បធម៌ និងយេនឌ័រ តាមរបៀបស្របគ្នា និងដើម្បីកែលម្អលទ្ធផលតាមពេលវេលា។ គំរូ IPP ត្រូវបានផ្តល់ជូននៅក្រោមផ្នែកទី VII នៃឧបសម្ព័ន្ធនេះ។ • ស្តង់ដារដែលអាចអនុវត្តបានសម្រាប់ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ IP គឺ IFC PS 7 និង GCF IPP គោលការណ៍ណែនាំប្រតិបត្តិការ។ ស្តង់ដារទាំងនេះគួរតែត្រូវបានពិគ្រោះមុនពេលអនុវត្តការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ E&S ក្នុងវិសាលភាពនៃ IPPF នេះ។
ការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យ និងការយល់ព្រមដោយឥតគិតថ្លៃ មុន និងជូនដំណឹង	នៅពេលណាដែលផលប៉ះពាល់ដល់ IP ត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណក្នុងដំណាក់កាលពិនិត្យ E&S ការរចនាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនៃសកម្មភាពដែលទទួលបានមូលនិធិពី CCFF គួរតែរួមបញ្ចូលការពិគ្រោះយោបល់ដ៏មានអត្ថន័យដែលសម្របទៅនឹងជនជាតិដើមភាគតិច ដូចនៅក្នុងផ្នែកគោលនយោបាយជនជាតិដើមភាគតិច GCF 7.1.5 ។ នេះគួរតែរួមបញ្ចូលការវិភាគពីភាគីពាក់ព័ន្ធ និងការរៀបចំផែនការការចូលរួម ការបង្ហាញព័ត៌មាន និងការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យជាភាសាមូលដ្ឋាន និងក្នុងលក្ខណៈវប្បធម៌សមស្រប និងយេនឌ័រ និងរួមបញ្ចូលអន្តរជំនាន់ស្របតាមទំនៀមទំលាប់ បទដ្ឋាន និងតម្លៃនៃប្រជាជនដែលរងផលប៉ះពាល់ និងតាមរយៈអ្នកតំណាងដែលបានជ្រើសរើសរបស់ពួកគេ។ សម្រាប់ជនជាតិដើមភាគតិច ដំណើរការនៃការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យក៏នឹង៖ • ចូលរួមជាមួយស្ថាប័នតំណាងជនជាតិដើមភាគតិច និងអង្គការនានា (ឧ. ក្រុមប្រឹក្សា ព្រឹទ្ធាចារ្យ ក្រុមប្រឹក្សាភូមិ ឬមេឃុំ) ហើយបើសមស្រប សមាជិកសហគមន៍ផ្សេងទៀត រួមទាំងស្ត្រី និងយុវជនជនជាតិដើមភាគតិចផងដែរ។ • ចាប់ផ្តើមឱ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបានក្នុងដំណើរការរចនា និងអភិវឌ្ឍគម្រោង ហើយនឹងផ្តល់ពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ដំណើរការធ្វើការសម្រេចចិត្តរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច។ ដំណើរការធ្វើការសម្រេចចិត្តផ្ទៃក្នុងជាទូទៅ ប៉ុន្តែមិនមែនតែងតែជាសមូហភាពនៅក្នុងធម្មជាតិនោះទេ។ ប្រហែលជាមានការមិនពេញចិត្តផ្ទៃក្នុង ហើយការសម្រេចចិត្តអាចត្រូវបានជំទាស់ដោយអ្នកខ្លះនៅក្នុងសហគមន៍។ ដូច្នេះ ដំណើរការពិគ្រោះយោបល់នឹងអនុញ្ញាតឱ្យមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់

	ការពិភាក្សាផ្ទៃក្នុង និងដំណើរការធ្វើការសម្រេចចិត្តដើម្បីឈានដល់ការសន្និដ្ឋាន។ ដំណើរការពិគ្រោះយោបល់នឹងមិនមានឧបាយកលពីខាងក្រៅ ការជ្រៀតជ្រែក ការបង្ខិតបង្ខំ និងការបំភិតបំភ័យ។ • អនុញ្ញាតឱ្យមានការចូលរួមប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងស្របច្បាប់របស់ជនជាតិដើមភាគតិចក្នុងការរចនាសកម្មភាពហិរញ្ញប្បទានរបស់ CCFF ដែលអាចជះឥទ្ធិពលដល់ពួកគេទាំងវិជ្ជមាន ឬអវិជ្ជមាន។ • គិតគូរពីផលប្រយោជន៍របស់សមាជិកសហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់ជាពិសេស និងជនពិការ ជាពិសេសស្ត្រី យុវជន ជនពិការជនជាតិដើមភាគតិច និងមនុស្សចាស់ រួមទាំងការយល់ដឹងអំពីវិធីសាស្រ្តវប្បធម៌ប្រពៃណីដែលអាចមិនរាប់បញ្ចូលផ្នែកនៃសហគមន៍ពីដំណើរការធ្វើការសម្រេចចិត្ត។ លើសពីនេះ ចន្លោះគួរតែត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យមានការចូលរួមដោយផ្ទាល់របស់ពួកគេក្នុងការពិគ្រោះយោបល់ និងនៅក្នុងដំណើរការធ្វើការសម្រេចចិត្ត និងវាយតម្លៃសមត្ថភាពរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចក្នុងការចូលរួម និងពិចារណា និងអនុវត្តកម្មវិធីទំនាក់ទំនងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងការកសាងសមត្ថភាព ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃដំណើរការជាមួយជនជាតិដើមភាគតិច។ នេះគួរតែរួមបញ្ចូលលទ្ធភាព និងលទ្ធភាពនៃធនធាន ដើម្បីធានាបាននូវការរៀបចំ និងការចូលរួមឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់នៅក្នុងដំណើរការនេះ។ **តម្រូវការសម្រាប់ការយល់ព្រមដោយឥតគិតថ្លៃ ជាមុន និងជូនដំណឹង (FPIC)៖** លើសពីតម្រូវការសម្រាប់ការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យសម្រាប់គម្រោងដែលប៉ះពាល់ដល់ជនជាតិដើមភាគតិច គម្រោងនានាត្រូវបានទាមទារដើម្បីជួយសម្រួលដល់ដំណើរការនៃ FPIC ជាមួយជនជាតិដើមភាគតិច ទាក់ទងនឹងការរចនាគម្រោង ការអនុវត្ត និងលទ្ធផលរំពឹងទុក ប្រសិនបើកត្តាទាំងនេះត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់ជាមួយនឹងផលប៉ះពាល់ដែលអាចកើតមានដូចខាងក្រោម៖ • ផលប៉ះពាល់លើដី និងធនធានធម្មជាតិជាកម្មសិទ្ធប្រពៃណី ឬក្រោមការប្រើប្រាស់ ឬកាន់កាប់តាមទំនៀមទំលាប់៖ សកម្មភាពណាមួយដែលពាក់ព័ន្ធនឹង (1) ការទិញដីជាកម្មសិទ្ធប្រពៃណី ឬសិទ្ធិកាន់កាប់របស់ជនជាតិដើមភាគតិច រួមទាំងប៉ុន្តែមិនកំណត់ចំពោះកម្មសិទ្ធិសមូហភាព[50] ឬក្រោមការប្រើប្រាស់ទំនៀមទំលាប់ ឬការកាន់កាប់របស់ជនជាតិដើមភាគតិច និង (2) ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើកម្មសិទ្ធិលើដី ឬកម្មសិទ្ធតាមប្រពៃណី[51] នៅក្រោមបញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល ដូច្នេះ អ្នកគ្រប់គ្រង CCFF

[50] ជាធម្មតា ជនជាតិដើមភាគតិចទាមទារសិទ្ធិ និងសិទ្ធិទទួលបាន និងការប្រើប្រាស់ដីធ្លី និងធនធានតាមរយៈប្រព័ន្ធប្រពៃណី ឬទំនៀមទម្លាប់ ដែលភាគច្រើននៃសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិសហគមន៍។ ការទាមទារប្រពៃណីទាំងនេះចំពោះដីធ្លី និងធនធានអាចមិនត្រូវបានទទួលស្គាល់ក្រោមច្បាប់ជាតិ។ ការទិញយកដីដែលមានសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិសហគមន៍ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់របស់ជនជាតិដើមភាគតិច និងដែលអាចទាមទារការបង្កើតសិទ្ធិទទួលស្គាល់ស្របច្បាប់លើដី/កម្មសិទ្ធិក្រោមសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិសហគមន៍គឺស្ថិតនៅក្រោមបញ្ជីដកចេញ។

[51] ទាំងនេះគឺជាសកម្មភាពដែលស្នើឱ្យផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយ CCFF ដែលមានទីតាំងនៅ ឬអភិវឌ្ឍធនធានធម្មជាតិលើដីដែលជាកម្មសិទ្ធប្រពៃណី ឬកម្មសិទ្ធិ រួមទាំងប៉ុន្តែមិនកំណត់ចំពោះកម្មសិទ្ធិសមូហភាព ឬក្រោមការប្រើប្រាស់ប្រពៃណី ឬការកាន់កាប់របស់ជនជាតិដើម ហើយផលប៉ះពាល់ដែលអាចកើតមាន រួមទាំងការបាត់បង់សិទ្ធិទទួលបានទ្រព្យសម្បត្តិ ឬធនធាន ឬការរឹតត្បិតលើការប្រើប្រាស់ដីធ្លី អាចត្រូវបានរំពឹងទុក។

	E&S និងដៃគូគម្រោងគួរតែបញ្ជាក់ថា ស្ថានភាពដី រួមទាំងការរៀបចំកម្មសិទ្ធិដីធ្លី របស់ IP មិនត្រូវបានប៉ះពាល់ទេ ហើយកាលៈទេសៈដែលតម្រូវឱ្យ FPIC មិនត្រូវបានបង្កឡើងតាមគោលការណ៍ GCF ផ្នែកទី 7.2 កថាខណ្ឌ 59 • ការផ្លាស់ទីលំនៅរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចចេញពីដី និងធនធានធម្មជាតិដែលស្ថិតក្រោមកម្មសិទ្ធិប្រពៃណី ឬក្រោមការប្រើប្រាស់ ឬកាន់កាប់តាមទំនៀមទំលាប់៖ សកម្មភាពបែបនេះស្ថិតនៅក្រោមបញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល របស់ CCFF ហើយមិនគួរទទួលបានមូលនិធិទេ សូមមើលបញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល នៃ ESMS នេះ។ • ផលប៉ះពាល់យ៉ាងសំខាន់លើបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌សំខាន់ៗដែលមានសារៈសំខាន់ចំពោះអត្តសញ្ញាណ និង/ឬវប្បធម៌ ពិធី ឬទិដ្ឋភាពខាងវិញ្ញាណនៃការរស់នៅរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច រួមទាំងតំបន់ធម្មជាតិដែលមានវប្បធម៌ និង/ឬតម្លៃខាងវិញ្ញាណ ដូចជាព្រៃពិសិដ្ឋ ទឹក និងផ្លូវទឹក ដើមឈើពិសិដ្ឋ និងថ្មពិសិដ្ឋ៖ សកម្មភាពបែបនេះស្ថិតនៅក្រោមបញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូលរបស់ CCFF ។ • ការប្រើប្រាស់បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ រួមទាំងចំណេះដឹង ការច្នៃប្រឌិត ឬការអនុវត្តរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចសម្រាប់គោលបំណងពាណិជ្ជកម្ម៖ នៅពេលដែលសកម្មភាពដែលបានស្នើឡើងសម្រាប់ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន CCFF ស្នើឱ្យប្រើប្រាស់បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌របស់ជនជាតិដើមភាគតិចសម្រាប់គោលបំណងពាណិជ្ជកម្ម ភាគីគម្រោងនឹងជូនដំណឹងដល់ជនជាតិដើមភាគតិចដែលរងផលប៉ះពាល់ជាភាសាក្នុងស្រុកដែលអាចចូលប្រើបាន នូវលក្ខណៈវប្បធម៌ និងការយល់ដឹងរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចដែលរងផលប៉ះពាល់ (ក) សិទ្ធិរបស់ពួកគេនៅក្រោមច្បាប់ជាធរមាន និងកាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋដែលអនុវត្តដោយផ្ទាល់ចំពោះសកម្មភាពនានាក្រោមសន្ធិសញ្ញា និងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ, (ខ) វិសាលភាព និងលក្ខណៈនៃការអភិវឌ្ឍ និងការប្រើប្រាស់ពាណិជ្ជកម្មដែលបានស្នើឡើង, (គ) ផលវិបាកដែលអាចកើតមាននៃការអភិវឌ្ឍ និងការប្រើប្រាស់, និង (ឃ) ស្វែងរក និងទទួលបានការយល់ព្រមដោយសេរី ជាមុន និងជូនដំណឹងរបស់ពួកគេ។ វានឹងត្រូវបានធានាថា ជនជាតិដើមភាគតិចចែករំលែកដោយសមធម៌ក្នុងការទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ដែលទទួលបានពីការអភិវឌ្ឍពាណិជ្ជកម្មនៃបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌នេះ ស្របតាមទំនៀមទំលាប់ និងប្រពៃណីរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច។ សម្រាប់ការណែនាំបន្ថែមលើការអនុវត្តតម្រូវការការយល់ព្រមដោយឥតគិតថ្លៃ ជាមុន និងផ្តល់ព័ត៌មាន សូមពិគ្រោះជាមួយ GCF ផ្នែកគោលនយោបាយជនជាតិដើមភាគតិច 7.2 និងគោលការណ៍ណែនាំប្រតិបត្តិការ៖ គោលនយោបាយជនជាតិដើមភាគតិច (3.3.2) និងការណែនាំរបស់ IFC កំណត់សម្គាល់ 7 ជនជាតិដើមភាគតិច (GN 28-GN 34) ។

	នៅពេលដែលកាលៈទេសៈដែលតម្រូវឱ្យ FPIC ត្រូវបានបង្កឡើងតាម GCF IPP និង/ឬ IFC PS 7 (13-17) ឯកសារ FPIC នៃសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចដែលរងផលប៉ះពាល់នឹងត្រូវបានទាមទារ។ FPIC នឹងត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមរយៈដំណើរការនៃការចរចាដោយស្មោះត្រង់រវាងភាគីគម្រោង និងជនជាតិដើមភាគតិច។ នៅពេលដែលដំណើរការចរចាដោយស្មោះត្រង់បានជោគជ័យ កិច្ចព្រមព្រៀងមួយគួរតែចងក្រងឯកសារអំពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ភាគីទាំងពីរ និងការប្តេជ្ញាចិត្តជាក់លាក់តាមគោលការណ៍ណែនាំប្រតិបត្តិការរបស់ GCF IPP (3.3.4)។ ដៃគូគម្រោងក៏គួរតែពិគ្រោះជាមួយគោលការណ៍ទូទៅនៃ IFC PS 7 (GN 14-GN 23) មុនពេលដំណើរការការចូលរួមនៃសហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់។
ការរៀបចំស្ថាប័ន	នៅពេលដែលសហគមន៍ IP ត្រូវបានបញ្ជាក់ថារងផលប៉ះពាល់លើកម្រិតសកម្មភាព ការរៀបចំស្ថាប័នខាងក្រោមនឹងត្រូវបានរៀបចំរួមគ្នាជាមួយពួកគេនៅលើកម្រិតសកម្មភាព (គម្រោង)៖ • យន្តការសារទុក្ខ និងដំណើរការគ្រប់គ្រងដែលមានលក្ខណៈវប្បធម៌សមស្រប និងអាចចូលទៅដល់សហគមន៍ IP ស្របតាមតម្រូវការនៃយន្តការសារទុក្ខរបស់ ESMS នេះ (ទំព័រ 26 យន្តការសារទុក្ខសម្រាប់ជនជាតិដើមភាគតិច) • ការចូលប្រើអ្នកជំនាញ IP ឬអ្នកទទួលខុសត្រូវក្នុងផ្ទះជាមួយអ្នកជំនាញ IP ដែលពាក់ព័ន្ធ ដូច្នេះដើម្បីជួយដល់ការរៀបចំផែនការជនជាតិដើមភាគតិច (IPP) លើកម្រិតសកម្មភាព និងការគ្រប់គ្រងការប្តេជ្ញាចិត្តទាក់ទងនឹង IP ពេញមួយរយៈពេលនៃការវិនិយោគស្របតាម IPP ។ • ការរៀបចំផ្សេងទៀត (ឧ. កម្មវិធីពង្រឹងសមត្ថភាព) ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃដំណើរការ ICP ជាមួយជនជាតិដើមភាគតិច និងការចូលរួមដែលមានព័ត៌មានរបស់ពួកគេនៅក្នុងទិដ្ឋភាពសំខាន់ៗនៃគម្រោង។
ការត្រួតពិនិត្យ ការវាយតម្លៃ និងការរៀបចំរបាយការណ៍	នៅកម្រិតគម្រោង ការត្រួតពិនិត្យ ការវាយតម្លៃ និងរបាយការណ៍នឹងធ្វើឡើងនៅកម្រិតសកម្មភាពដោយដៃគូគម្រោង ស្របតាម IPP ជាក់លាក់នៃគម្រោង ដែលនឹងពិពណ៌នាអំពីយន្តការតាមដាន ការវាយតម្លៃ និងរបាយការណ៍ (រួមទាំងទំនួលខុសត្រូវ ប្រេកង់ មតិកែលម្អ និងដំណើរការកែតម្រូវ)។ ភាគីគម្រោងត្រូវបញ្ជូនរបាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យប្រចាំឆ្នាំទៅក្រុមការងារ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា បរិស្ថាន និងសង្គមអំពីវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្ត IPP ។ ទិន្នន័យនឹងត្រូវបានប្រមូលផ្តុំនៅកម្រិតកម្មវិធី មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា។ ការត្រួតពិនិត្យឯករាជ្យពាក់កណ្តាលអាណត្តិនៃកម្មវិធី មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា នឹងវាយតម្លៃសមិទ្ធិផលដែលទាក់ទងនឹង IPP កំណត់ឧបសគ្គក្នុងការអនុវត្ត IPP និងណែនាំការកែតម្រូវ IPPF នៅកម្រិតកម្មវិធី។ ការពិនិត្យចុងក្រោយក៏នឹងវាយតម្លៃបញ្ហាពាក់ព័ន្ធ និងសមិទ្ធផលរបស់ IPP តាមរយៈការអនុវត្តកម្មវិធី។

ការរៀបចំការបង្ហាញសម្រាប់ IPPs ត្រូវបានរៀបចំដូចដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុង IPPF	ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធលើគម្រោងដែលបានស្នើឡើង នឹងត្រូវបង្ហាញឱ្យឃើញទាន់ពេលទៅតាមពេលវេលានៃការបញ្ចេញព័ត៌មាននៃ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម "ការបង្ហាញព័ត៌មាន" នេះ ជាទម្រង់មួយ និងជាភាសាដែលអាចយល់បានសម្រាប់ជនជាតិដើមភាគតិច។ អាស្រ័យលើបរិបទក្នុងតំបន់នៃក្រុម IP ដែលរងផលប៉ះពាល់ IPP និងឯកសារគម្រោងលម្អិតផ្សេងទៀត ក៏ដូចជាព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតដែលត្រូវបង្ហាញដល់ជនជាតិដើមភាគតិចដែលរងផលប៉ះពាល់អាចត្រូវបានបង្ហាញជាទម្រង់សង្ខេប។ ឯកសារទាំងនេះនឹងរួមបញ្ចូលការរកឃើញ និងការផ្ដល់សំខាន់ៗ ហើយត្រូវបានសរសេរយ៉ាងច្បាស់ រួមទាំងភាសាជនជាតិដើមដែលពាក់ព័ន្ធផងដែរ។ IPP ក៏គួរតែពណ៌នាអំពីអត្ថប្រយោជន៍ និងវិធានការកាត់បន្ថយដែលត្រូវធ្វើ និងរួមបញ្ចូលព័ត៌មានទាក់ទងនឹងការបញ្ជូនសារទុក្ខ និងមធ្យោបាយនៃការទទួលបានព័ត៌មានគម្រោងបន្ថែម។ អត្ថប្រយោជន៍ និងវិធានការកាត់បន្ថយទាំងនេះ គួរតែត្រូវបានយល់ព្រមជាមួយជនជាតិដើមភាគតិច តាមរយៈដំណើរការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យ។

VII. ផែនការជនជាតិដើមភាគតិច៖

IPP នឹងត្រូវរៀបចំសម្រាប់កម្រិតសកម្មភាពរង ដែលវត្តមានរបស់ IP ត្រូវបានបញ្ជាក់នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យ ដែលដឹកនាំដោយគោលការណ៍ និងជូនដំណឹងតាម IPPF នៃ **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** នេះ។ IPP នឹងគូសបញ្ជាក់ពីសកម្មភាពដើម្បីកាត់បន្ថយ និង/ឬទូទាត់ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន វត្តមានរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណក្នុងអំឡុងពេលដំណាក់កាលពិនិត្យ បរិស្ថាន និងសង្គម។ ផែនការនេះក៏គួរកំណត់នូវឱកាស និងសកម្មភាពដើម្បីបង្កើនផលប៉ះពាល់ជាវិជ្ជមាននៃគម្រោងលើជនជាតិដើមភាគតិចផងដែរ។ ក្នុងករណីសមស្រប ផែនការនេះក៏អាចរួមបញ្ចូលវិធានការគាំទ្រដល់ការចូលរួមរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចក្នុងការអភិរក្ស និងការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយនិរន្តរភាពនៃធនធានធម្មជាតិដែលជនជាតិដើមភាគតិចអាស្រ័យ ឬវិធានការរបស់គម្រោងគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ដីរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច។ IPP គឺជាលទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ បរិស្ថាន និងសង្គមតាមតម្រូវការនៃ IPPF នេះ (ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់)។ កម្រិតនៃព័ត៌មានលម្អិតនៅក្នុង IPP ប្រែប្រួលអាស្រ័យលើគម្រោងជាក់លាក់ ហើយគួរតែសមាមាត្រទៅនឹងធម្មជាតិ និងទំហំនៃផលប៉ះពាល់សក្តានុពលនៃសកម្មភាពដែលបានស្នើឡើងលើជនជាតិដើមភាគតិច និងភាពងាយរងគ្រោះនៃសហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់នៃ IP ។ ជាទូទៅ ក្នុងករណីដែលសមស្រប IPP គួរតែរួមបញ្ចូលធាតុដូចខាងក្រោម ហើយមធ្យោបាយនឹងត្រូវបានបង្កើតឡើងសម្រាប់ការចូលរួមរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចក្នុងគ្រប់ទិដ្ឋភាពទាំងនេះ តាមរយៈដំណើរការដែលដឹកនាំដោយការពិគ្រោះយោបល់ប្រកបដោយអត្ថន័យ និងការយល់ព្រមដោយឥតគិតថ្លៃ ជាមុន និងផ្តល់ព័ត៌មាន៖

A. ព័ត៌មានមូលដ្ឋាន៖ សង្ខេបព័ត៌មានមូលដ្ឋានពាក់ព័ន្ធដែលបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់អំពីជនជាតិដើមភាគតិច រួមទាំងស្ត្រីជនជាតិដើមភាគតិច ស្ថានភាព និងជីវភាពរស់នៅរបស់ពួកគេ ជាមួយនឹងការពិពណ៌នា និងបរិមាណនៃធនធានធម្មជាតិដែលជនជាតិដើមភាគតិចអាស្រ័យ។

ក. ការពិពណ៌នាអំពីវិធីសាស្ត្រ និងឯកសារយោងដែលពិពណ៌នាអំពីរបៀបដែលព័ត៌មានមូលដ្ឋានត្រូវបានទទួល (និយមពីឯករាជ្យ និងការចូលរួមពីហានិភ័យបរិស្ថាន និងសង្គម និងដំណើរការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់)។

B .ការរកឃើញសំខាន់ៗ៖ ការវិភាគលើផលប៉ះពាល់ ហានិភ័យ និងឱកាស។ សេចក្តីសង្ខេបនៃការរកឃើញសំខាន់ៗ ការវិភាគផលប៉ះពាល់ ហានិភ័យ និងឱកាស និងបានផ្តល់អនុសាសន៍វិធានការដែលអាចមានដើម្បីកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន បង្កើនផលប៉ះពាល់ជាវិជ្ជមាន អភិរក្ស និងគ្រប់គ្រងមូលដ្ឋានធនធានធម្មជាតិរបស់ពួកគេលើមូលដ្ឋានប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងសម្រេចបានការអភិវឌ្ឍសហគមន៍ប្រកបដោយចីរភាពស្របតាមផែនការរបស់ពួកគេ។

C. វិធានការដើម្បីជៀសវាង កាត់បន្ថយ និងកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន និងបង្កើនផលប៉ះពាល់ជាវិជ្ជមាន៖ ការពិពណ៌នាអំពីវិធានការដែលបានព្រមព្រៀងក្នុងដំណើរការនៃការបញ្ចេញព័ត៌មាន ការពិគ្រោះយោបល់ និងការចូលរួមដោយជូនដំណឹង ដើម្បីជៀសវាង កាត់បន្ថយ និងកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ដែលអាចកើតមានលើជនជាតិដើមភាគតិច និងដើម្បីបង្កើនផលប៉ះពាល់ជាវិជ្ជមាន។ ការដាក់បញ្ចូលផែនការសកម្មភាពដែលរៀបរាប់លម្អិតអំពីវិធានការដែលត្រូវអនុវត្ត ទំនួលខុសត្រូវ និងកាលវិភាគដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា និងសម្រាប់ការអនុវត្ត (អ្នកណា របៀប កន្លែងណា និងពេលណា)។ នៅពេលណាដែលអាចធ្វើទៅបាន វិធានការជៀសវាង ឬវិធានការបង្ការគួរតែត្រូវបានផ្តល់ជាអាទិភាពលើវិធានការកាត់បន្ថយ ឬសំណង។

D. ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិផ្អែកលើសហគមន៍ (កន្លែងណា និងបើអាច)៖ ប្រសិនបើអាចអនុវត្តបាន សមាសភាគ នេះគួរតែផ្តោតលើមធ្យោបាយដើម្បីធានាបាននូវការបន្តនៃសកម្មភាពចិញ្ចឹមជីវិតដែលជាគន្លឹះក្នុងការរស់រានមានជីវិតនៃសហគមន៍ទាំងនេះ និងការអនុវត្តប្រពៃណី និងវប្បធម៌របស់ពួកគេ។ សកម្មភាពចិញ្ចឹមជីវិតបែបនេះអាចរួមបញ្ចូលការស៊ីស្មៅ ការបរបាញ់ ការប្រមូលផ្តុំ ឬការនេសាទសិប្បនិមិត្ត។ សមាសភាគនេះកំណត់យ៉ាងច្បាស់អំពីរបៀបដែលធនធានធម្មជាតិដែលសហគមន៍រងផលប៉ះពាល់អាស្រ័យ ហើយតំបន់ និងទីជម្រកដាច់ដោយឡែកពីគ្នាតាមភូមិសាស្ត្រដែលពួកគេស្ថិតនៅ នឹងត្រូវបានអភិរក្ស គ្រប់គ្រង និងប្រើប្រាស់ប្រកបដោយនិរន្តរភាព។

E. លទ្ធផលនៃការពិគ្រោះយោបល់ (ក្នុងអំឡុងពេលដំណើរការវាយតម្លៃហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម) និងផែនការចូលរួមនាពេលអនាគត៖ ពិពណ៌នាអំពីដំណើរការនៃការបញ្ចេញព័ត៌មាន និងការពិគ្រោះយោបល់ និងការចូលរួមដែលមានព័ត៌មាន (រួមទាំងស្ត្រី និងបុរស) ក្នុងដំណើរការអនុវត្ត និងប្រតិបត្តិការគម្រោង។ នៅពេលដែលសកម្មភាពដែលបានស្នើឡើងសម្រាប់ហិរញ្ញប្បទាន GCF ស្នើឱ្យប្រើប្រាស់បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌របស់ជនជាតិដើមភាគតិចសម្រាប់គោលបំណងពាណិជ្ជកម្មនោះ FPIC នឹងត្រូវបានគិតបន្ទាប់ពីតារាងទី 14 ។

F. ការវាយតម្លៃយេនឌ័រ និងផែនការសកម្មភាព៖ ដោយប្រើវិធីសាស្ត្រសមស្របតាមវប្បធម៌ និងការចូលរួម កំណត់ និងដោះស្រាយបញ្ហាយេនឌ័រដែលអាចកើតមានក្នុងចំណោមជនជាតិដើមភាគតិច រួមទាំងតម្រូវការពិសេសរបស់ស្ត្រី យុវជន និងកុមារជនជាតិដើមភាគតិច។

G. ផែនការចែករំលែកអត្ថប្រយោជន៍៖ ពិពណ៌នាយ៉ាងច្បាស់អំពីវិធានការនានា ដើម្បីឱ្យជនជាតិដើមភាគតិចអាចទាញយកផលប្រយោជន៍ពីឱកាសដែលនាំមកដោយគម្រោង និងដើម្បីអភិរក្ស និងគ្រប់គ្រងលើមូលដ្ឋានប្រកបដោយនិរន្តរភាពនៃការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិតែមួយគត់ដែលពួកគេអាស្រ័យ។ ឱកាសបែបនេះគួរតែសមស្របតាមវប្បធម៌។

H. ការរៀបចំការកាន់កាប់៖ ពិពណ៌នាអំពីស្ថានភាពនៃដី រួមទាំងការបញ្ជាក់ពីការរៀបចំការកាន់កាប់ដីធ្លីរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច IP មិនត្រូវបានប៉ះពាល់ ហើយកាលៈទេសៈដែលតម្រូវឱ្យ FPIC មិនត្រូវបានបង្កឡើងតាមគោលការណ៍ GCF ផ្នែកទី 7.2 ។

I. យន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខ៖ ពិពណ៌នាអំពីនីតិវិធីសមស្រប ដើម្បីដោះស្រាយការតវ៉ារបស់ជនជាតិដើមភាគតិចដែលរងផលប៉ះពាល់ ដែលកើតចេញពីការអនុវត្តគម្រោង និងប្រតិបត្តិការ។ ពិគ្រោះទំព័រទី 26 យន្តការសារទុក្ខសម្រាប់ IP នៅក្រោម **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** នេះហើយចំណាំថាយន្តការសារទុក្ខគួរតែត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយមានការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយសហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់ ឬសក្តានុពលនៃជនជាតិដើមភាគតិច។ នៅពេលរៀបចំនីតិវិធីបណ្តឹងសារទុក្ខ ភាពអាចរកបាននៃដំណោះស្រាយតុលាការ និងយន្តការដោះស្រាយវិវាទតាមទំលាប់ក្នុងចំណោមជនជាតិដើមភាគតិចនឹងត្រូវយកមកពិចារណា។ ស្ត្រី និងបុរសជនជាតិដើមភាគតិចត្រូវតែត្រូវបានជូនដំណឹងអំពីសិទ្ធិរបស់ពួកគេ និងលទ្ធភាពនៃដំណោះស្រាយរដ្ឋបាល និងផ្លូវច្បាប់ ព្រមទាំងជំនួយផ្នែកច្បាប់ណាមួយដែលមាន ដើម្បីជួយពួកគេជាផ្នែកនៃដំណើរការពិគ្រោះយោបល់ និងការចូលរួមដែលមានព័ត៌មាន។ យន្តការសារទុក្ខគួរតែអាចចូលដំណើរការបានយ៉ាងងាយស្រួលសម្រាប់ជនជាតិដើមភាគតិច រួមទាំងអាចទំនាក់ទំនងជាមួយជនជាតិដើមភាគតិចជាភាសាមួយ និងរបៀបដែលងាយស្រួលបំផុតសម្រាប់ពួកគេ។ យន្តការនៃបណ្តឹងសារទុក្ខគួរតែធានានូវភាពអនាមិក និងផ្តល់ការដោះស្រាយបណ្តឹងតវ៉ាដោយយុត្តិធម៌ តម្លាភាព និងទាន់ពេលវេលា ដោយគ្មានការចំណាយ ហើយប្រសិនបើចាំបាច់ ផ្តល់កន្លែងស្នាក់នៅពិសេសសម្រាប់ស្ត្រី យុវជន និងមនុស្សចាស់ និងក្រុមងាយរងគ្រោះផ្សេងទៀតនៅក្នុងសហគមន៍ដើម្បីធ្វើបណ្តឹង។

J. ការចំណាយ ថវិកា តារាងពេលវេលា ទំនួលខុសត្រូវរបស់អង្គការ៖ រួមបញ្ចូលការសង្ខេបសមស្របនៃការបែងចែកថវិកាសម្រាប់ការចំណាយលើការអនុវត្ត ថវិកា និងការទទួលខុសត្រូវសម្រាប់ការផ្តល់មូលនិធិ ពេលវេលានៃការចំណាយ និងការទទួលខុសត្រូវរបស់អង្គការក្នុងការគ្រប់គ្រង និងគ្រប់គ្រងមូលនិធិ និងការចំណាយរបស់គម្រោង និង

K. ការត្រួតពិនិត្យ ការវាយតម្លៃ និងរបាយការណ៍៖ ពិពណ៌នាអំពីយន្តការតាមដាន ការវាយតម្លៃ និងរបាយការណ៍ (រួមទាំងទំនួលខុសត្រូវ ប្រេកង់ មតិកែលម្អ និងដំណើរការកែតម្រូវ)។ យន្តការតាមដាន និងវាយតម្លៃគួរតែរួមបញ្ចូលការរៀបចំសម្រាប់ការបង្ហាញព័ត៌មានដែលកំពុងបន្ត ការពិគ្រោះយោបល់ និងការចូលរួមដែលមានព័ត៌មានជាមួយជនជាតិដើមភាគតិចដែលរងផលប៉ះពាល់ (ទាំងស្ត្រី និងបុរស) និងសម្រាប់ការអនុវត្ត និងការផ្តល់មូលនិធិនៃសកម្មភាពកែតម្រូវណាមួយដែលបានកំណត់នៅក្នុងដំណើរការវាយតម្លៃ។ ការត្រួតពិនិត្យដោយការចូលរួម ដូចជាការត្រួតពិនិត្យតាមសហគមន៍ និងប្រព័ន្ធព័ត៌មាន គួរតែត្រូវបានពិចារណា និងគាំទ្រ។

VIII. ព័ត៌មានទាក់ទងនឹងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់របស់កម្ពុជាសម្រាប់ IP

ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃ IPPF នេះ ការវិភាគបឋមនៃក្របខ័ណ្ឌច្បាប់របស់កម្ពុជាសម្រាប់ IP ត្រូវបានអនុវត្តដើម្បីណែនាំក្រុម មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជ បរិស្ថាន និងសង្គមនិងដៃគូគម្រោង។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី នេះគឺជាការវាយតម្លៃកម្រិតខ្ពស់ ហើយនៅកម្រិតសកម្មភាព ការវាយតម្លៃលម្អិតនៃច្បាប់ គោលនយោបាយ បទប្បញ្ញត្តិ និងឧបករណ៍អន្តរជាតិដែលអាចអនុវត្តបាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងគោលនយោបាយជនជាតិដើមភាគតិច គួរតែត្រូវបានអនុវត្តជាផ្នែកមួយនៃការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ បរិស្ថាន និងសង្គម។

- ច្បាប់ គោលនយោបាយ បទប្បញ្ញត្តិប្រតិបត្តិ និងឧបករណ៍អន្តរជាតិ មាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា សម្រាប់ជាឯកសារយោង ដើម្បីលើកកម្ពស់សិទ្ធិមនុស្សរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច និងជនជាតិភាគតិច។ ទាំងនេះរួមបញ្ចូលមិនត្រឹមតែសិទ្ធិលើដីធ្លី និងធនធានធម្មជាតិប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែក៏មានការអប់រំ សុខភាព ការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ការអភិវឌ្ឍដោយខ្លួនឯង និងការសម្រេចចិត្តដោយខ្លួនឯង និងសិទ្ធិមនុស្សដទៃទៀត។

- មិនមាននិយមន័យជាក់លាក់នៃជនជាតិដើមភាគតិចនៅក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញរបស់កម្ពុជា។ ទោះជាយ៉ាងណា វាសំដៅទៅលើសិទ្ធិ "ពលរដ្ឋខ្មែរ"។ ដោយឡែក មាត្រា៣១ ចែងអំពីក្របខ័ណ្ឌនៃការគោរព លើកកម្ពស់ និងការពារសិទ្ធិមនុស្សរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ដោយចែងថា "ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរគ្រប់រូបត្រូវមានភាពស្មើគ្នាចំពោះមុខច្បាប់ ទទួលបានសិទ្ធិ សេរីភាព និងបំពេញកាតព្វកិច្ចដូចគ្នា ដោយមិនប្រកាន់ពូជសាសន៍ ពណ៌សម្បុរ ភេទ ភាសា ជំនឿសាសនា និន្នាការនយោបាយ ដើមកំណើត ឋានៈសង្គម ទ្រព្យសម្បត្តិ ឬឋានៈផ្សេងទៀតឡើយ"។ ពាក្យយោងទូទៅទៅលើពលរដ្ឋ "ខ្មែរ" គឺសំដៅដល់ពលរដ្ឋខ្មែរទាំងអស់។ ដូច្នេះការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនជាតិដើមភាគតិចត្រូវបានដឹកនាំដោយវិធីសាស្ត្រ GCF IP Policy (កថាខណ្ឌ 15-17)

កម្មសិទ្ធិសមូហភាពនៃអចលនវត្ថុត្រូវបានធានាក្នុងមាត្រា 44 ដែលទទួលស្គាល់ផងដែរនូវសិទ្ធិទទួលបានសំណងដោយយុត្តិធម៌ និងជាមុនសម្រាប់ទាំងកម្មសិទ្ធិករបុគ្គល និងសមូហភាព។ ជាងនេះទៅទៀត រដ្ឋធម្មនុញ្ញធានានូវសេរីភាពក្នុងការអនុវត្តជំនឿសាសនា (មាត្រា ៤៣១) ដែលបង្កប់ន័យការគោរពចំពោះទំនៀមទំលាប់ប្រពៃណីរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច ទោះបីជាព្រះពុទ្ធសាសនាជាសាសនារបស់រដ្ឋជាផ្លូវការក៏ដោយ។ លើសពីរដ្ឋធម្មនុញ្ញ មានធាតុផ្សំជាច្រើននៃច្បាប់កម្ពុជាក្នុងស្រុក ដែលការពារសិទ្ធិរបស់ប្រជាជនកម្ពុជាទាំងអស់ មិនត្រឹមតែជនជាតិដើមភាគតិចប៉ុណ្ណោះទេ ដែលត្រូវចូលរួមក្នុងដំណើរការធ្វើសេចក្តីសម្រេចដែលគ្រប់គ្រងនូវអ្វីដែលកើតឡើងចំពោះទឹកដីដែលពួកគេរស់នៅ។ គោលនយោបាយជាតិដែលអនុវត្តចំពោះជនជាតិដើមភាគតិចរួមមាន:

- គោលនយោបាយជាតិឆ្នាំ 2009 ស្តីពីការអភិវឌ្ឍជនជាតិដើមភាគតិច (NPDIP) ផ្តល់នូវក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយសំខាន់ៗទាក់ទងនឹងសិទ្ធិដីធ្លីជនជាតិដើមភាគតិចនៅកម្ពុជា។ វាក៏កំណត់ទិសដៅគោលនយោបាយក្នុងវិស័យវប្បធម៌ អប់រំ បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ សុខាភិបាល បរិស្ថាន ដីធ្លី កសិកម្ម ធនធានទឹក ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ យុត្តិធម៌ ទេសចរណ៍ និងឧស្សាហកម្ម និងរ៉ែ និងថាមពល។
- ច្បាប់ភូមិបាលឆ្នាំ 2001 ធានានូវការទទួលស្គាល់ និងការការពារសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច ("ជនជាតិដើមភាគតិច") ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិប្រពៃណី និងដីទំនៀមទំលាប់ប្រពៃណី ដែលធ្វើឱ្យវាក្លាយជាច្បាប់តែមួយគត់ដែលមានបទប្បញ្ញត្តិជាក់លាក់ដែលទទួលស្គាល់សិទ្ធិដីធ្លីរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច។ មាត្រា ២៣ ដល់ មាត្រា ២៨ នៃច្បាប់ភូមិបាល ទាក់ទងនឹងអត្តសញ្ញាណ និងសិទ្ធិរបស់សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច ជាមួយនឹងបទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់ការផ្តល់កម្មសិទ្ធិដីសមូហភាព។ បទប្បញ្ញត្តិទាំងនេះបញ្ជាក់ពីកម្មសិទ្ធិសមូហភាពនៃដីជនជាតិដើមភាគតិច ព្រៃឈើ និងធនធានវប្បធម៌ និងជីវភាពរស់នៅផ្សេងទៀត។ វាទទួលស្គាល់តួនាទីរបស់អាជ្ញាធរប្រពៃណី យន្តការ និងទំនៀមទំលាប់ក្នុងដំណើរការធ្វើការសម្រេចចិត្តរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច។

- មាត្រា ២៥ នៃច្បាប់ភូមិបាលបានទទួលស្គាល់យ៉ាងជាក់លាក់នូវសិទ្ធិសមូហភាពរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច "ដីសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច គឺជាដីដែលសហគមន៍ទាំងនោះបានបង្កើតលំនៅដ្ឋាន និងជាកន្លែងដែលពួកគេប្រកបរបរកសិកម្មបែបប្រពៃណី។ ដីសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចមិនត្រឹមតែរួមបញ្ចូលដីដាំដុះប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងរួមបញ្ចូលផងដែរនូវ (តំបន់) ដែលចាំបាច់សម្រាប់ការប្តូរវេន ការដាំដុះ និងការអនុវត្តកសិកម្មដែលទាមទារដោយវិធីសាស្ត្របច្ចុប្បន្ន។ អាជ្ញាធររដ្ឋបាល ការវាស់វែង និងកំណត់ព្រំប្រទល់នៃអចលនវត្ថុរបស់សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច ត្រូវកំណត់ទៅតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង ដែលសហគមន៍អះអាងដោយមានការព្រមព្រៀងជាមួយប្រទេសជិតខាង និងតាមនីតិវិធីក្នុងជំពូកទី VI នៃច្បាប់នេះ និងអនុក្រឹត្យពាក់ព័ន្ធ"។
    - មាត្រា ២៦ ផ្តល់កម្មសិទ្ធិសមូហភាពលើដីដល់ជនជាតិដើមភាគតិច ខណៈពេលដែលមានសិទ្ធិដូចគ្នានឹងកម្មសិទ្ធិផ្ទាល់ខ្លួន។ វាចែងថា "ការអនុវត្តកម្មសិទ្ធិទាំងអស់ទាក់ទងនឹងអចលនវត្ថុរបស់សហគមន៍ និងលក្ខខណ្ឌជាក់លាក់នៃការប្រើប្រាស់ដីធ្លីត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការទទួលខុសត្រូវរបស់អាជ្ញាធរប្រពៃណី និងយន្តការសម្រាប់ការសម្រេចចិត្តរបស់សហគមន៍ស្របតាមទំនៀមទំលាប់របស់ពួកគេ។
    - មាត្រា ២៨ បញ្ជាក់ថា "គ្មានអាជ្ញាធរណាក្រៅពីសហគមន៍អាចទទួលបានសិទ្ធិណាមួយលើអចលនវត្ថុដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចឡើយ។
    - មាត្រា ២៤៨ នៃច្បាប់ភូមិបាលហាមប្រាមមិនអោយជនណាតាំងទីលំនៅលើដីកាន់កាប់ប្រពៃណីរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច សំដៅលើទឹកដីជនជាតិដើមភាគតិចដែលមិនទាន់ទទួលបានប័ណ្ណកម្មសិទ្ធ។

- ច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើឆ្នាំ 2002 ដែលគ្រប់គ្រងការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើរបស់ប្រទេស មានបទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់ការទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការនូវសហគមន៍ព្រៃឈើ។ វាផ្តល់ឱកាសដល់សហគមន៍ដើម្បីទទួលបានសិទ្ធិអ្នកប្រើប្រាស់ និងការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើក្នុងរយៈពេលដែលអាចកើតឡើងវិញតាមរយៈរដ្ឋបាលព្រៃឈើ។ ច្បាប់នេះក៏មានបទប្បញ្ញត្តិពិសេសស្តីពីសិទ្ធិសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចទាក់ទងនឹងការដាំដុះផ្លាស់ប្តូរ ("កសិកម្មពនេចរ") នៅក្នុងដីកម្មសិទ្ធិសមូហភាពដែលបានចុះបញ្ជីជាមួយរដ្ឋរួចហើយ។
- ច្បាប់តំបន់ការពារឆ្នាំ 2008។ ច្បាប់នេះក៏ចែងផងដែរសម្រាប់ការការពារ និងការទទួលស្គាល់សិទ្ធិរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចចំពោះដីធ្លី និងធនធានធម្មជាតិនៅក្នុង និងជុំវិញតំបន់ការពារ រួមទាំងការទទួលបានសុវត្ថិភាពរបស់ពួកគេទៅកាន់ដីដែលប្រើប្រាស់ជាប្រពៃណី និងការគោរពទំនៀមទំលាប់ ជំនឿ និងសាសនារបស់ពួកគេ (ជំពូកទី 6)។ វាសំដៅលើវិធីប្រើប្រាស់ដីរបស់សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចថាមាននិរន្តរភាព និងត្រូវគោរព។ រាល់ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធលើដីក្នុង និងជុំវិញតំបន់ការពារក៏ត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីក្រសួងបរិស្ថានផងដែរ និងស្របតាមច្បាប់ភូមិបាលឆ្នាំ ២០០១។
- ការពិចារណាផ្លូវច្បាប់ផ្សេងទៀតសម្រាប់ IPPF នេះ គឺជាឧបករណ៍អន្តរជាតិដែលកម្ពុជាបានអនុម័ត។ នេះរួមបញ្ចូលទាំង (i) សេចក្តីប្រកាសរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីសិទ្ធិជនជាតិដើមភាគតិច ដែលមានគោលបំណងបញ្ចប់ការរើសអើង និងការលើកកម្ពស់សិទ្ធិជនជាតិដើមភាគតិចដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់របស់កម្ពុជា។ សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីសិទ្ធិជនជាតិដើមត្រូវបានអនុម័តដោយមហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិក្នុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៧, (ii) អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងពូជសាសន៍ (ICERD), និង (iii) កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងវប្បធម៌ (ICបរិស្ថាននិងសង្គមCR) មាត្រា ៥ (ក) មាត្រា ១៣ និងមាត្រា ១៦។

ឧបសម្ព័ន្ធទី 14៖ មគ្គុទ្ទេសក៍ក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍកម្រងសំណួរអំពីការសិក្សាលម្អិត

- បង្កើតកម្រងសំណួរ បរិស្ថាន និងសង្គមការសិក្សាលម្អិត ទាក់ទងនឹងប្រាក់កម្ចីបែតងលក់ដុំ (LFIs) និងប្រាក់កម្ចីបែតង ដោយផ្ទាល់ដាច់ដោយឡែកពីគ្នា ដូច្នេះដើម្បីធានាថាកម្រងសំណួរ បរិស្ថាន និងសង្គមមានការសិក្សាលម្អិតតាមគោលបំណង។
- តម្រឹមកម្រងសំណួរទៅនឹង ESP នៃគោលការណ៍នេះ និងការអនុវត្តល្អបំផុតជាអន្តរជាតិដូចជា គោលនយោបាយ បរិស្ថាន និងសង្គមGCF និង ESS (IFC Performance Standards)។
- សូមមើលតារាងខាងក្រោមសម្រាប់មគ្គុទ្ទេសក៍ក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍកម្រងសំណួរ ការសិក្សាលម្អិត។

ទំនួលខុសត្រូវក្នុងការអភិវឌ្ឍកម្រងសំណួរ ការសិក្សាលម្អិត៖ អ្នកគ្រប់គ្រង បរិស្ថាន និងសង្គមសហការជាមួយភាគីទីបីដែលពាក់ព័ន្ធ។

តារាងទី 15 ៖ មគ្គុទ្ទេសក៍ក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសំណួរ ការសិក្សាលម្អិត

GCF ESS 1 (IFC PS 1)	សំណួរដែលការសិក្សាលម្អិតគួរត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងវិធីមួយដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យមានការយល់ដឹងអំពី៖ • គោលការណ៍អនុវត្តច្បាប់ និងក្របខ័ណ្ឌ បរិស្ថាន និងសង្គមរដ្ឋបាលនៅកម្ពុជាសម្រាប់គម្រោង (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី 9៖ ច្បាប់បរិស្ថាន RGC ក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័ន និងការវិភាគGAP សម្រាប់ការវិភាគផែនទីបឋម និងគម្លាត) និងការអនុលោមតាមអ្នកខ្ចី រួមទាំងការត្រួតពិនិត្យការផាកពិន័យ និងការពិន័យក្នុងអំឡុងពេល 3 ឆ្នាំចុងក្រោយ។ • ប្រសិនបើនៅកម្រិតនៃអ្នកខ្ចី មានគោលនយោបាយ ការវាយតម្លៃហានិភ័យ បរិស្ថាន និងសង្គមការត្រៀមខ្លួន និងការឆ្លើយតបក្នុងគ្រាអាសន្ន ការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ ការទំនាក់ទំនងខាងក្រៅ និងយន្តការសារទុក្ខ ការត្រួតពិនិត្យ និងត្រួតពិនិត្យការអនុវត្ត និងនីតិវិធីនៅនឹងកន្លែង? • ប្រសិនបើនៅកម្រិតនៃអ្នកខ្ចី តើមានកម្មវិធីគ្រប់គ្រងណាមួយដើម្បីដោះស្រាយហានិភ័យ បរិស្ថាន និងសង្គម? • ប្រសិនបើក្នុងកម្រិតមួយរបស់អ្នកខ្ចី មានសមត្ថភាព និងសមត្ថភាពរបស់ស្ថាប័នរៀងៗខ្លួន ដើម្បីកំណត់ និងគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងឱកាស បរិស្ថាន និងសង្គម? ធនធាន៖ IFS Performance Standard 1 និងសៀវភៅណែនាំដែលពាក់ព័ន្ធ និងសៀវភៅណែនាំដែលមាននៅទីនេះ។
GCF ESS 2 (IFC PS 2)	សំណួរដែលការសិក្សាលម្អិតគួរត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងវិធីមួយដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យមានការយល់ដឹងប្រសិនបើ៖ • ប្រសិនបើមានហានិភ័យតាមរយៈការវាយតម្លៃរបស់អ្នកខ្ចីសក្តានុពល HR និងការអនុវត្ត OHS ក៏ដូចជាគោលនយោបាយដែលនាំទៅដល់៖ - ការរើសអើងយេនឌ័រក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃការងារ (ដូចជាប្រាក់បំណាច់ ឱកាសចម្រើនវ័យអាជីព)

	- ហានិភ័យនៃពលកម្មកុមារ ឬពលកម្មដែលមានបំណុលធានា - វិសមភាពប្រាក់ឈ្នួល - ការរៀតរៀនផ្លូវភេទ - ការទូទាត់ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមារបស់កម្មករនិយោជិតដែលមិនមានជំនាញ - កង្វះការបញ្ជាក់ OHS នៅក្នុងកិច្ចសន្យា (ជាពិសេសចំពោះដំណាក់កាល RE/សាងសង់) - វត្តមានកម្មករគ្មានជំនាញ ដែលនាំឲ្យមានការកើនឡើងហានិភ័យនៃគ្រោះថ្នាក់ និងការប្រឈមមុខនឹងគ្រោះថ្នាក់ - ឧបសគ្គភាសា និងភាពខុសគ្នានៃវប្បធម៌សម្រាប់ពលករចំណាកស្រុកដែលអាចនាំឱ្យមានការកើនឡើងហានិភ័យនៃគ្រោះថ្នាក់ និងការប៉ះពាល់នឹងគ្រោះថ្នាក់ (ជាពិសេសទាក់ទងនឹងការងារ RE/សំណង់) - កង្វះទឹកស្អាត និងអនាម័យសម្រាប់ស្ត្រី - ការប្រើប្រាស់ពលករចំណាកស្រុក/បណ្តោះអាសន្ន ក្រោមលក្ខខណ្ឌការងារក្រោមស្តង់ដារអប្បបរមា ដែលច្បាប់បានកំណត់ - ហើយប្រសិនបើអ្នកខ្ចីមានសក្តានុពលផ្ទៀងផ្ទាត់ថាអ្នកផ្គត់ផ្គង់មិនប្រើប្រាស់ពលកម្មកុមារដោយបង្ខំ និងស្របតាមស្តង់ដារសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ? បើដូច្នេះ តើធ្វើដូចម្តេច?
GCF ESS 3 (IFC PS 3)	សំណួរដែលការសិក្សាលម្អិតគួរត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងវិធីមួយដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យមានការយល់ដឹងអំពី៖ • ព័ត៌មានផ្ទៃខាងក្រោយអំពីការបំពុល ការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់ និងបញ្ហាការអភិរក្សទឹក និងថាមពលនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា (ពីបរិបទផ្នែកច្បាប់ ក៏ដូចជាការអនុវត្ត) ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យនេះ។ សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី 9 ផងដែរ៖ ច្បាប់បរិស្ថាន RGC ក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័ន និងការវិភាគGAP និងឧបសម្ព័ន្ធទី 10៖ ម៉ាទ្រីសហានិភ័យសម្រាប់ការគូសផែនទីបឋមនៃបញ្ហា។ • បង្កើតសំណួរ ការសិក្សាលម្អិត ដែលអនុញ្ញាតឱ្យកំណត់អត្តសញ្ញាណ ប្រសិនបើគម្រោងមួយទំនងជាមានផលប៉ះពាល់លើការបំពុល និងប្រសិទ្ធភាពធនធាន (ឧ. បង្កើតការបំភាយឧស្ម័ន បញ្ចេញការបំពុលទៅក្នុងទឹក និងដី ប្រើប្រាស់សម្ភារៈគ្រោះថ្នាក់ បង្កើតសំលេងរំខាន បង្កើតកាកសំណល់ រួមទាំងកាកសំណល់គ្រោះថ្នាក់)។ សំណួរ ការសិក្សាលម្អិត គួរតែលើសពីសំណួរដែលមានរួចហើយនៅក្នុងបញ្ជីត្រួតពិនិត្យការបញ្ចាំងក្រោមឧបសម្ព័ន្ធ 2 ។ • កំណត់ឧបករណ៍/វិធានការគ្រប់គ្រងដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាការបំពុលជាក់លាក់ និងប្រសិទ្ធភាពធនធាន ដែលអាចពាក់ព័ន្ធនឹងគម្រោងនៅក្រោមវិស័យគោលដៅរបស់ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា(ឧ. ថាមពលកកើតឡើងវិញ កសិកម្ម ផលិតកម្ម ការដឹកជញ្ជូន ទឹក) និងចង្អុលបង្ហាញថាតើមានផែនការ/ឧបករណ៍គ្រប់គ្រងដែលត្រូវគ្នា ហើយអាចត្រូវបានផ្តល់ដោយអ្នកខ្ចី។ បើមិនដូច្នោះទេ សូម

	ពន្យល់លម្អិតនៅក្នុង ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម ។ធនធាន៖ ស្តង់ដារការអនុវត្តរបស់ IFS 3 និងសៀវភៅណែនាំដែលពាក់ព័ន្ធ និងសៀវភៅណែនាំដែលមាន សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី 9៖ ច្បាប់បរិស្ថាន RGC ក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័ន និងការវិភាគGAP និងឧបសម្ព័ន្ធទី 10៖ ម៉ាទ្រីសហានិភ័យសម្រាប់ចំណុចចូលដែលអាចកើតមានសម្រាប់កម្រងសំណួរ ការសិក្សាលម្អិត និង ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម ។
GCF ESS 4 (IFC PS 4)	សំណួរដែលការសិក្សាលម្អិតគួរត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងវិធីមួយដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យមានការយល់ដឹងអំពី៖ • គ្រោះថ្នាក់ CHS ជាក់លាក់របស់គម្រោង រួមទាំងគ្រោះថ្នាក់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដោយសារការរញ្ជួយដី និងសំណង់មិនស្តង់ដារ ឬកង្វះការអនុវត្តកូដអគារ ខ្យល់បក់ខ្លាំង គ្រោះថ្នាក់ទឹកជំនន់ ជំងឺដែលបណ្តាលមកពីវ៉ិចទ័រ ការបាក់ដី សុវត្ថិភាពផលិតផល (គ្រោះថ្នាក់ពុលថ្នាំសម្លាប់សត្វល្អិត) សុវត្ថិភាពចរាចរណ៍ សុវត្ថិភាពផ្លូវថ្នល់ សុវត្ថិភាពចំណីអាហារ (ប្រសិនបើពាក់ព័ន្ធសម្រាប់គម្រោងផលិតកម្មកសិកម្ម) ឧប្បត្តិហេតុនៃ ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ, ជម្លោះដីធ្លី/ UXO សង្គមដែលកំពុងបន្ត។ • បង្កើតសំណួរដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុង ការសិក្សាលម្អិត Checklist និងបង្ហាញពីការវាយតម្លៃឯកទេសដែលត្រូវគ្នា និងផែនការគ្រប់គ្រង/តម្រូវការឧបករណ៍ដែលត្រូវផ្តល់ជូនក្នុងអំឡុងពេលដំណាក់កាល ការសិក្សាលម្អិត និង/ឬលម្អិតនៅក្នុង ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម ។ • សំណួរមួយចំនួននៃ ការសិក្សាលម្អិត ទាំងនោះអាចរួមបញ្ចូល ប៉ុន្តែមិនត្រូវបានកំណត់ចំពោះ៖ សំណួរអំពីគ្រោះថ្នាក់ CHS តាមបរិបទដែលពាក់ព័ន្ធ ដូចជា៖ (ក) អំពីវត្តមាននៃគ្រោះថ្នាក់ធម្មជាតិ ឧ. ការរញ្ជួយដី ទឹកជំនន់ ខ្យល់បក់ខ្លាំង និងរបៀបដែលវានឹងមានអន្តរកម្មជាមួយគម្រោង ឬរោងចក្រ, (ខ) កូដអគារ និងការអនុលោមតាមស្តង់ដារ; (គ) សុវត្ថិភាពផលិតផល ឧ. ការប្រើប្រាស់ថ្នាំសម្លាប់សត្វល្អិត; (ឃ) ស្តីពីការប៉ះពាល់សហគមន៍ទៅនឹងជំងឺ (ឧ. ជំងឺដែលបណ្តាលមកពីទឹក និងឧប្បត្តិហេតុ និងការផ្ទុះឡើង), (ង) បញ្ហាសុវត្ថិភាពចរាចរណ៍, (ច) បញ្ហាលទ្ធភាពប្រើប្រាស់នៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដោយមនុស្សផ្សេងគ្នា, (ឆ) ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងការបៀតបៀនផ្លូវភេទ ជាពិសេសប្រសិនបើគម្រោងត្រូវការកម្មករច្រើន, និង (ជ) វត្តមានរបស់ UXO ។ល។ ប្រភពពី៖ ស្តង់ដារការអនុវត្តរបស់ IFS 4 និងសៀវភៅណែនាំដែលពាក់ព័ន្ធ និងសៀវភៅណែនាំដែលមាន សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី 9៖ ច្បាប់បរិស្ថាន RGC ក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័ន និងការវិភាគGAP និងឧបសម្ព័ន្ធទី 10៖ ម៉ាទ្រីសហានិភ័យសម្រាប់ចំណុចចូលដែលអាចកើតមានសម្រាប់កម្រងសំណួរ ការសិក្សាលម្អិត និង ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថាន និងសង្គម
ESS 5 (IFC 5)	សំណួរដែលការសិក្សាលម្អិតគួរត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងវិធីមួយដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យមានការយល់ដឹង៖

	• ប្រសិនបើមានការទិញដីណាមួយដែលត្រូវការសម្រាប់ប្រតិបត្តិការដែលបានស្នើឡើង? • តើនឹងមានការផ្លាស់ទីលំនៅផ្នែករូបវន្ត និង/ឬសេដ្ឋកិច្ចដោយសារការទិញដីដែរឬទេ? ការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយអចេតនាគឺស្ថិតនៅក្រោមបញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល ដូច្នេះត្រូវធានាថាគម្រោងដែលបានផ្តល់មូលនិធិមិនផ្លាស់ប្តូរការតាំងទីលំនៅថ្មីដោយមិនស្ម័គ្រចិត្ត។ រួមបញ្ចូលវាជាកតិកាសញ្ញាផ្លូវច្បាប់។
ESS 6 (IFC PS 6)	សំណួរដែលការសិក្សាលម្អិតគួរត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងវិធីមួយដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យមានការយល់ដឹងអំពី៖ • ព័ត៌មានផ្ទៃខាងក្រោយអំពីស្ថានភាព និងកត្តាហានិភ័យដែលមាននៅក្នុងទីតាំងគម្រោងទាក់ទងនឹងជីវៈចម្រុះ និងធនធានធម្មជាតិរស់នៅ។ • កំណត់ថាតើមានឧបករណ៍/វិធានការគ្រប់គ្រងណាមួយនៅកម្រិតនៃអ្នកខ្ចីដើម្បីដោះស្រាយហានិភ័យនៃជីវចម្រុះ (ឧ. រួមទាំងហានិភ័យដែលនៅសេសសល់ ដូចជាទីតាំងនៅជាប់គ្នា ក្រៅព្រំដែនគម្រោង)។ • កំណត់ថាតើមានឱកាសដើម្បីការពារ និងអភិរក្សជីវចម្រុះ (សម្រាប់គម្រោងកសិកម្ម) និងដើម្បីលើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយនិរន្តរភាពនៃធនធានធម្មជាតិដែលមានជីវិត តាមរយៈការទទួលយកការអនុវត្តដែលរួមបញ្ចូលតម្រូវការអភិរក្ស និងអាទិភាពនៃការអភិវឌ្ឍ ស្របតាម មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា គោលនយោបាយបរិស្ថាននិងសង្គម សម្រាប់និរន្តរភាព រួមទាំងការការពារជីវចម្រុះ គម្រោង (1) ពាក់ព័ន្ធនឹងការបំផ្លាញតំបន់តម្លៃអភិរក្សខ្ពស់ ឬ (2) សកម្មភាពហាមឃាត់ដោយច្បាប់របស់ប្រទេសម្ចាស់ផ្ទះ ឬអនុសញ្ញាអន្តរជាតិទាក់ទងនឹងការការពារធនធានជីវៈចម្រុះ ឬបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ មិនត្រូវផ្តល់មូលនិធិឡើយ។
ESS 7 (IFC PS 7)	សំណួរដែលការសិក្សាលម្អិតគួរត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងវិធីមួយដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យមានការយល់ដឹងអំពី៖ • ប្រសិនបើមានជនជាតិដើមភាគតិចនៅក្នុងតំបន់គម្រោងដែលមានឥទ្ធិពល តើអ្នកណាអាចរងផលប៉ះពាល់ពីគម្រោងនេះ? • ប្រសិនបើបាទ/ចាស តើអ្វីជាផលប៉ះពាល់សេដ្ឋកិច្ច សង្គម វប្បធម៌ និងបរិស្ថានដែលរំពឹងទុកដោយផ្ទាល់ និងដោយប្រយោល? • ប្រសិនបើធម្មជាតិ និងកម្រិតនៃផលប៉ះពាល់បង្កឱ្យមានតម្រូវការសម្រាប់ការយល់ព្រមដោយសេរី ជាមុន និងព័ត៌មាន (FPIC) នៃ IPs ដែលរងផលប៉ះពាល់ដូចក្នុងមូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា **ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម** (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី 1 ផងដែរ៖ បញ្ជីមិនរាប់បញ្ចូល)

ESS 8 (IFC PS 8)	សំណួរដែលមានការសិក្សាលម្អិតគួរត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងវិធីមួយដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យមានការយល់ដឹងអំពី៖ • ប្រសិនបើប្រតិបត្តិការរបស់អ្នកខ្ចីមានសក្តានុពលប៉ះពាល់ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលប៉ះពាល់ដល់បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌? • ប្រសិនបើបាទ/ចាស តើវិសាលភាព/ភាពពាក់ព័ន្ធនៃផលប៉ះពាល់លើបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ត្រូវបានវាយតម្លៃយ៉ាងត្រឹមត្រូវដែរឬទេ? (ឧ. តាមរយៈ ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាននិងសង្គម)។ • ប្រសិនបើអ្នកខ្ចីបានអភិវឌ្ឍ និងអនុវត្តនីតិវិធី 'ស្វែងរកឱកាស'?

ឧបសម្ព័ន្ធទី 15៖ ក្របខ័ណ្ឌផែនការត្រៀមបម្រុង និងការឆ្លើយតបបន្ទាន់

ការត្រៀមលក្ខណៈសង្គ្រោះបន្ទាន់ និងផែនការឆ្លើយតបប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពជួយអ្នកខ្ចីរៀបចំសម្រាប់លទ្ធផលល្អបំផុត ខណៈពេលដែលសន្មតថាមានសេណារីយ៉ូដ៏អាក្រក់បំផុត។ ពួកគេគួរតែកំណត់ការទទួលខុសត្រូវដែលបានកំណត់យ៉ាងច្បាស់លាស់សម្រាប់ការវាយតម្លៃកម្រិតនៃហានិភ័យដល់អាយុជីវិត ទ្រព្យសម្បត្តិ និងបរិស្ថាន ជាមួយនឹងនីតិវិធីថាតើនរណា និងជាមួយអ្នកណាដែលត្រូវទាក់ទងទាក់ទងនឹងប្រភេទផ្សេងៗនៃភាពអាសន្ន។ កម្រិតនៃការធ្វើផែនការ និងការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាគួរសមជាមួយនឹងផលប៉ះពាល់/ហានិភ័យដែលអាចកើតមានទាក់ទងនឹងគម្រោង។

ផែនការ P&E គ្រាអាសន្នទាំងនេះគួរតែកំណត់នីតិវិធីជាក់លាក់ដែលបានរចនាឡើងដោយផ្អែកលើចំណាត់ថ្នាក់នៃកម្រិតសង្គ្រោះបន្ទាន់ (កម្រិតសង្គ្រោះបន្ទាន់)។ នីតិវិធីសម្រាប់ការបិទបរិក្ខារ និងដំណើរការផលិត និងសម្រាប់ការជម្លៀស រួមទាំងកន្លែងប្រជុំដែលបានកំណត់ (ឧទាហរណ៍ ចំណុចប្រមូលផ្តុំ) នៅខាងក្រៅទីតាំងគម្រោង គួរតែជាផ្នែកនៃផែនការត្រៀមរៀបចំ និងឆ្លើយតបគ្រោះអាសន្ន។ លើសពីនេះទៀត ផែនការសង្គ្រោះបន្ទាន់ដែលមានប្រសិទ្ធភាពគួររួមបញ្ចូលកាលវិភាគបណ្តុះបណ្តាល និងការអនុវត្តជាក់លាក់ (ឧទាហរណ៍ ការក្លែងធ្វើ និងសមយុទ្ធ) និងតម្រូវការឧបករណ៍សម្រាប់បុគ្គលិកដែលទទួលខុសត្រូវលើប្រតិបត្តិការជួយសង្គ្រោះ ភារកិច្ចវេជ្ជសាស្ត្រ ការឆ្លើយតបការគំរាមកំហែង និងឧបទ្ទវហេតុ (ឧ. ការឆ្លើយតបការកំពប់សម្ភារៈគ្រោះថ្នាក់) ការពន្លត់អគ្គីភ័យ និងការឆ្លើយតបផ្សេងទៀតជាក់លាក់ចំពោះទីតាំងគម្រោង កន្លែង និងសកម្មភាព។

ផែនការត្រៀមខ្លួនសម្រាប់សង្គ្រោះបន្ទាន់ និងការឆ្លើយតបដែលមានប្រសិទ្ធភាពគួរតែរួមមានដូចខាងក្រោម[52]៖

- ការកំណត់អត្តសញ្ញាណនៃសេណារីយ៉ូសង្គ្រោះបន្ទាន់
- នីតិវិធីឆ្លើយតបបន្ទាន់ជាក់លាក់
- បានបណ្តុះបណ្តាលក្រុមឆ្លើយតបបន្ទាន់
- ទំនាក់ទំនងបន្ទាន់ និងប្រព័ន្ធទំនាក់ទំនង/ពិធីការ (រួមទាំងការទំនាក់ទំនងជាមួយសហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់នៅពេលចាំបាច់)
- នីតិវិធីសម្រាប់អន្តរកម្មជាមួយអាជ្ញាធររដ្ឋាភិបាល (សង្គ្រោះបន្ទាន់ សុខភាព អាជ្ញាធរបរិស្ថាន)
- ឧបករណ៍ និងបរិក្ខារសង្គ្រោះបន្ទាន់ដែលឈរជើងជាអចិន្ត្រៃយ៍ (ឧ. ស្ថានីយ៍សង្គ្រោះបឋម ឧបករណ៍ពន្លត់អគ្គីភ័យ ឧបករណ៍ឆ្លើយតបការធ្លាយប្រេង ឧបករណ៍ការពារផ្ទាល់ខ្លួនសម្រាប់ក្រុមឆ្លើយតបគ្រាអាសន្ន)
- ពិធីសារសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ និងបរិក្ខារសង្គ្រោះបន្ទាន់
- ការកំណត់អត្តសញ្ញាណច្បាស់លាស់នៃផ្លូវជម្លៀស និងចំណុចប្រមូលផ្តុំ
- សមយុទ្ធសង្គ្រោះបន្ទាន់ និងតាមកាលកំណត់របស់ពួកគេ ដោយផ្អែកលើកម្រិត ឬកម្រិតសង្គ្រោះបន្ទាន់ដែលបានកំណត់។
- នីតិវិធី និងមធ្យោបាយនៃការកំចាត់មេរោគ ដើម្បីបន្តវិធានការដោះស្រាយជាបន្ទាន់ ដើម្បីទប់ស្កាត់ កម្រិត និងកាត់បន្ថយការបំពុលនៅក្នុងព្រំដែនរូបវន្តនៃទ្រព្យសម្បត្តិ និងទ្រព្យសកម្មរបស់គម្រោងតាមលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើទៅបាន។

---

[52] ប្រភព៖ សេចក្តីណែនាំ IFC Performance Standards

ឧបសម្ព័ន្ធទី 16៖ ការណែនាំអំពីនីតិវិធីស្វែងរកឱកាសសម្រាប់អ្នកខ្ចី មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា

ក្នុងអំឡុងពេលនៃការអនុវត្តគម្រោង តែងតែមានឱកាសនៃការជួបប្រទះនូវទិដ្ឋភាពដែលមិនស្គាល់ពីមុនមកនៃបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ ជាពិសេសវត្ថុបុរាណ ឬទីតាំង។ តាមតម្រូវការរបស់ IFC នីតិវិធី 'ការស្វែងរកឱកាស' ("Chance Find") ត្រូវតែបង្កើតឡើងសម្រាប់គម្រោង ដើម្បីធានាថា បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ដែលបានរកឃើញក្នុងអំឡុងពេលសកម្មភាពគម្រោងត្រូវបានថែរក្សា និងការពារ[53]។ ដើម្បីដោះស្រាយសេណារីយ៉ូដែលអាចកើតឡើងនេះ មូលនិធិហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុកម្ពុជា បានបង្កើតនីតិវិធី "ស្វែងរកឱកាស"។ នីតិវិធីនេះគឺជាធាតុផ្សំដ៏សំខាន់នៃយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌កម្រិតគម្រោងដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីធានាបាននូវការគ្រប់គ្រង និងការការពារត្រឹមត្រូវនៃការរកឃើញណាមួយដែលមិននឹកស្មានដល់នៃសារៈសំខាន់វប្បធម៌ ឬប្រវត្តិសាស្ត្រ។

នីតិវិធីស្វែងរកឱកាសដែលបានរៀបរាប់ខាងក្រោមគឺជាការណែនាំសម្រាប់បុគ្គលិកគម្រោងទាំងអស់។ នីតិវិធីរៀបរាប់លម្អិតអំពីជំហានដែលត្រូវអនុវត្តនៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍នៃការរកឃើញ ហើយត្រូវបានផ្តួចផ្តើមឡើងដើម្បីអនុលោមតាមការអនុវត្តល្អបំផុតទៅតាម នីតិវិធីអន្តរជាតិ និងតម្រូវការបទប្បញ្ញត្តិក្នុងស្រុកសម្រាប់ការអភិរក្សបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌។

ប្រសិនបើបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌មានដែលអាចកើតឡើងត្រូវបានរកឃើញ៖

- **បញ្ឈប់ការងារភ្លាមៗ៖**
  - ការងារទាំងអស់ត្រូវបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់ក្នុងរង្វង់ ៣០ ម៉ែត្រ នៃបេតិកភណ្ឌដែលមានសក្តានុពល ឬការរកឃើញខាងបុរាណវត្ថុ។
- **អ្នកគ្រប់គ្រងទីតាំងគម្រោងត្រូវតែជូនដំណឹងជាបន្ទាន់៖**
  - ធានាសុវត្ថិភាព និងការពារទីតាំងគម្រោង៖
  - តំបន់ជុំវិញការរកឃើញត្រូវតែត្រូវបានបិទដើម្បីការពារការរំខានបន្ថែមទៀត។
  - វត្ថុបុរាណ ឬលក្ខណៈពិសេសណាមួយដែលត្រូវបានលាតត្រដាង គួរតែត្រូវបានគ្របដណ្តប់សម្រាប់ការការពារប្រសិនបើមានសុវត្ថិភាពក្នុងការធ្វើដូច្នេះ។
- **ការជូនដំណឹង និងការផ្ទៀងផ្ទាត់អ្នកជំនាញ៖**
  - អ្នកគ្រប់គ្រងទីតាំងគម្រោងនឹងជូនដំណឹងទៅអ្នកគ្រប់គ្រងគម្រោងក្នុងរយៈពេល 24 ម៉ោងបន្ទាប់ពីការរកឃើញ។ អ្នកគ្រប់គ្រងគម្រោងរៀបចំឱ្យមានអ្នកឯកទេសខាងបេតិកភណ្ឌដែលបានកំណត់ដើម្បីពិគ្រោះយោបល់
  - អ្នកឯកទេសផ្នែកបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌នឹងទៅមើលទីតាំងក្នុងរយៈពេល 48 ម៉ោង ដើម្បីវាយតម្លៃ និងផ្ទៀងផ្ទាត់ការស្វែងរក។
- **ឯកសារ និងការកត់ត្រា៖**
  - ការស្វែងរកទីតាំង ជម្រៅ និងលក្ខខណ្ឌត្រូវតែកត់ត្រា និងថតរូបដោយអ្នកឯកទេសបេតិកភណ្ឌ។
  - ការកំណត់អត្តសញ្ញាណតែមួយគត់នឹងត្រូវបានចាត់ឱ្យទៅការស្វែងរកសម្រាប់គោលបំណងតាមដាន
- **មធ្យោបាយដោះស្រាយដែលអាចចល័តបាន៖**
  - វត្ថុបុរាណដែលអាចចល័តបាននឹងត្រូវបានប្រមូលដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ដាក់ស្លាកសញ្ញា និងរក្សាទុកនៅនឹងកន្លែងដោយសុវត្ថិភាព បន្ទាប់ពីមានខ្សែសង្វាក់នៃនីតិវិធីនៃការឃុំឃាំងត្រឹមត្រូវ។
  - កំណត់ហេតុលម្អិតនៃវត្ថុដែលប្រមូលបានទាំងអស់នឹងត្រូវបានរក្សាទុក។

---

[53] ការណែនាំIFC (2012)

- **សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់អាជ្ញាធរ៖**
  - ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈកម្ពុជា នឹងត្រូវបានជូនដំណឹងក្នុងរយៈពេល 72 ម៉ោងបន្ទាប់ពីការផ្ទៀងផ្ទាត់ការរកឃើញដ៏សំខាន់មួយ។
  - អ្នកគ្រប់គ្រងគម្រោងនឹងប្រឹក្សាជាមួយអាជ្ញាធរលើជំហានបន្ទាប់ដែលត្រូវការ។
- **ការវាយតម្លៃការបញ្ឈប់ការងារ៖**
  - អ្នកឯកទេសផ្នែកបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ និងអាជ្ញាធរនឹងកំណត់ថាតើត្រូវការការបញ្ឈប់ការងារបន្ថែម និងកំណត់តំបន់ដែលរងផលប៉ះពាល់ដែរឬទេ។
  - លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យច្បាស់លាស់នឹងត្រូវបានប្រើដើម្បីវាយតម្លៃសារៈសំខាន់នៃតម្រូវការស្វែងរក និងបញ្ឈប់។
- **ផែនការកាត់បន្ថយ៖**
  - ប្រសិនបើចាំបាច់ ផែនការកាត់បន្ថយនឹងត្រូវបានបង្កើតដោយពិភាក្សាជាមួយអាជ្ញាធរក្នុងរយៈពេល 5 ថ្ងៃធ្វើការ។
  - ផែនការអាចរួមបញ្ចូលការជីកកកាយ ឯកសារ ឬវិធានការការពារទីតាំង។
- **ការបន្តការងារ៖**
  - ការងារអាចបន្តនៅក្នុងតំបន់ដែលរងផលប៉ះពាល់បាន លុះត្រាតែមានការអនុញ្ញាតជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដោយអាជ្ញាធរបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌។
  - រាល់វិធានការកាត់បន្ថយដែលត្រូវការត្រូវតែអនុវត្តមុនពេលចាប់ផ្តើមការងារ។
- **ការបណ្តុះបណ្តាល និងការយល់ដឹង៖**
  - បុគ្គលិកនៃទីតាំងគម្រោងទាំងអស់នឹងទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលលើនីតិវិធីនេះ និងកំណត់អត្តសញ្ញាណធនធានបេតិកភណ្ឌដែលមានសក្តានុពល។
  - ការយល់ដឹងអំពីការស្វែងរកឱកាស និងនីតិវិធីស្វែងរកឱកាស នឹងត្រូវបានលើកឡើងក្នុងអំឡុងពេលបណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិក និងការឡើងយន្តហោះ ជាពិសេសនៅលើកន្លែងសាងសង់/ជីកកកាយ។
- **របាយការណ៍៖**
  - របាយការណ៍លម្អិតនៃការរកឃើញ និងសកម្មភាពដែលបានធ្វើឡើងនឹងត្រូវបានរៀបចំក្នុងរយៈពេល 10 ថ្ងៃធ្វើការបន្ទាប់ពីការរកឃើញ។
  - របាយការណ៍នឹងត្រូវដាក់ជូនអ្នកគ្រប់គ្រងគម្រោង និងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធ។
  - គ្រោងនៃរបាយការណ៍ស្វែងរកឱកាសត្រូវបានផ្តល់ជូនខាងក្រោម។

គ្រោងនៃរបាយការណ៍ស្វែងរកឱកាស

1. ព័ត៌មានលម្អិតអំពីការរកឃើញ៖ កាលបរិច្ឆេទ និងពេលវេលានៃការរកឃើញ ទីតាំង (កូអរដោនេ GPS ប្រសិនបើអាចធ្វើទៅបាន) សកម្មភាពគម្រោងក្នុងអំឡុងពេលដែលការស្វែងរកត្រូវបានធ្វើឡើង ឈ្មោះ និងតួនាទីរបស់អ្នករកឃើញ

2. ការពិពណ៌នាអំពីការស្វែងរក៖ ប្រភេទវត្ថុបុរាណ ឬទីកន្លែងដែលបានរកឃើញ លក្ខណៈរូបវន្ត (ទំហំ សម្ភារៈ លក្ខខណ្ឌ) អាយុប៉ាន់ស្មាន ឬរយៈពេល (ប្រសិនបើស្គាល់) រូបថតនៃការស្វែងរកនៅកន្លែងដើមរបស់វា

3. សកម្មភាពដំបូងដែលបានធ្វើឡើង៖ ព័ត៌មានលម្អិតអំពីការបញ្ឈប់ការងារ វិធានការការពារទីតាំងគម្រោងដែលបានអនុវត្ត ការជូនដំណឹងអំពីអ្នកគ្រប់គ្រងទីតាំងគម្រោង និងអ្នកគ្រប់គ្រងគម្រោង

4. **ការវាយតម្លៃរបស់អ្នកជំនាញ៖** ឈ្មោះ និងគុណវុឌ្ឍិរបស់អ្នកឯកទេសបេតិកភណ្ឌ កាលបរិច្ឆេទនៃការចូលមើលទីតាំងគម្រោង ការវាយតម្លៃបឋមអំពីសារៈសំខាន់ អនុសាសន៍សម្រាប់សកម្មភាពបន្ថែម

5. **អាជ្ញាធរបានជូនដំណឹង៖** ឈ្មោះអាជ្ញាធរបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ពាក់ព័ន្ធដែលបានទាក់ទង កាលបរិច្ឆេទ និងពេលវេលានៃការជូនដំណឹង ការឆ្លើយតបដំបូង ឬការណែនាំដែលទទួលបាន

6. **វិធានការកាត់បន្ថយ៖** ការពិពណ៌នាអំពីការជីកកកាយ ឯកសារ ឬវិធានការការពារដែលបានអនុវត្ត ការចូលរួមពីអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ឬអ្នកជំនាញផ្នែកបេតិកភណ្ឌ

7. **ផលប៉ះពាល់លើគម្រោង៖** រយៈពេលនៃការបញ្ឈប់ការងារ ការផ្លាស់ប្តូរណាមួយចំពោះការរចនាគម្រោង ឬកាលវិភាគ

8. **ខ្សែសង្វាក់នៃការឃុំឃាំង (ប្រសិនបើមាន)៖** ព័ត៌មានលម្អិតនៃការដកយកចេញ និងការរក្សាទុកវត្ថុបុរាណ ឯកសារនៃការចាត់ចែង និងការដឹកជញ្ជូន

9. **សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងជំហានបន្ទាប់៖** សេចក្តីសង្ខេបនៃសារៈសំខាន់នៃការស្វែងរក សកម្មភាពតាមដានដែលបានគ្រោងទុក កាលបរិច្ឆេទនៃការបន្តការងារ (ប្រសិនបើមាន)

10. **ឧបសម្ព័ន្ធ៖** រូបថត និងគំនូរព្រាង ការឆ្លើយឆ្លងជាមួយអាជ្ញាធរ ការអនុញ្ញាត ឬលិខិតអនុញ្ញាតដែលពាក់ព័ន្ធ។